

أفضل الأوقات للدعاء وقت النداء يوم الجمعة
وأخر ساعة من الجمعة وقت الصلاة ومبني الأذان
وعند إقامة الصلاة وباب الفجر والمصطفى
الأربعاء ووقت الزوال من كل يوم ووقت الليل
الاحيرة واليسر وليلة الجمعة وأول ليلة من شهر
وليلى النصف من شعبان وليلى العيدين

قال أبو هريرة عن النبي صلى الله عليه وسلم
والفرق وضاع من الأجر والشهد سبيل الله
قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

والقولين الف الف حرف
قال به أي حكم وقال أي خاطب
وقال أي المبرور وقال أي غنى

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

قال عام الكافر الكفر في سبيل الله
والفرق الكفر في سبيل الله

ویندکنند چاه بی حیات جا آید خورده شود در این چاه کف از کف با آب و الا سحر می شود
الهزة الاولى واصلا حارة جفاء حارة و غیره چنانکه اجزای آن در اقل
کافها و می از فن حیات سماروغ ناکر و اجزای آن در اقل ان حد و صلا در ذی الحد
من اجبی نقد از بی بلا و اصل الهزة کثرة کفشی دوزی و نعلین دوزی حنوز حنوز
سرد کشدن از کسی **بغها** و جفایت عنین می ای نیت عنین جفایت بالضم شد و بر دل جفایت علیه
الاسودای فرغ علیه الهیة من حجره و من الجاهی و الجراد **جفوة** بالضم دیری در مرکز الهزة فی الجفوة
مثال کرة کما قالوا الهزة مرة جفوة بالفتح والمد لیرشدن **بغها** میقال میجرى المقدم ای جری
عند الاقدام و جفواتک علی فلان حتی اجزات علیه **جفوة** بالضم پاره اجزای جفوة بالفتح نام مرد
و خشی کردن و پاره پاره کردن بخیزد و بسند کردن بخیزی بفرات به ای کفایت
جفوة بضمین بسند کردن شتر از آب بعلف **بغها** اجزای بخیزد کما حیدر بلیت
جازه و اجزای الشی ای کفایت و اجزای عنک شاة ای قصت و می لغو جزیت و اجزای
باشی و جفوات به ای کفایت به و اجزای عنک جفوات فلان ای کفایت عنک لغو جفوات بالضم
درسته درفش و اجزای ته ای جفت لنبابا **جفوات** درشت و کفایت از کار **بغها**
جفواته مثال فرقة اسم فیه و می فی الرواب بس المعطف **جفوات** آرد و دادنا جفواته
جفواته مثال فرقة اسم فیه **جفوات** بالضم و المد مثل جفوات بضمین بر آمدن دل و اجزای
البلدة و اجزای نه ای لم توافق و جفوات القوم من بلد الی بلد ای قروا جفوات کما
جفوات بالضم و المد فاشاک آب آوردن و بقال ذوب الزبد جفوات ای باطله قوله و اما الزبد فندک
جفوات و جفوات الوادی اذاری بالذکر و الزبد و كذلك القدر اذاریت بالزبد فی الغلیا و اجفوات لغو
و جفوات القدر اذ کفایتها و انزلها و صببت بافرها و لا تغل اقبایها و جفوات الرجل ایضا فرقة
واجفوات الشی ای اقلعه و رمیت به **جفوات** الرجل علی الشی و جفوات علی و جفوات علی
اذا کت علی رجل اجفوات مرد کوز پشت **جفوات** بالضم سپهر **جفوات** علی فغلا بکسر الفاء اسم فیه

جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات

یقال من جفوات کفوات و هو شاذ لان المصدر من جعل یفعل یفتح الالف و کسر التانیة مفعول یفعل
و قد شذت حروف فجاءت علی مفعول کالمجرب هذا و المجرب و المکل و المصیر و الجبیه هو بناء الامة الوا
المانر وضع موضع المصدر مثل الرجه و الرجمة اجفواته آوردن و جفواته علی فاعلی فبیته ای غایب
بکثرة الجفوات و یقول الحدیث الذی جاء به و الحدیث الذی اذاجت و لا تغل الحدیث الذی جفت
و بقال اجفواته الا کما فی الجفوات و انظر رتبه الیه و فی المثل شتر ما یجفک الی غیره قوب قال الاصمعی
و ذکر ان التوفیق لا یجف فی انما یاء یجف الیه من لا یقدر علی شیء و قولهم لو کان ذکر فی الهیة و یجف
ما یغیة قال ابو عمر و قال فی الطعام و الهیة الشراب و قال الامویت هما اسمان من قولهم جاء
جفوات بالالف ای دعوتها للشراب و ما یاء نأت بها ای دعوت للعلف **جفوات**
جفوات بضمین بضمین و خاصه بادشاه اجفوات جماعه جفوات رشتة نافتن کلیم را **جفوات**
و لا یغیة و اجزای التوفیق ای قفایت **جفوات** شاد شدن **جفوات** صلا بالباء جفوات بضمین
بضمین و کفایت شدن **جفوات** بهمز و لا یغیة جفوات به و جفوات به بمعنی جفوات بضمین
بضمین جفوات جماعه جفواته بالکسر الالف فاف جفوات جماعه جفوات بکسر الالف
بضمین بضمین بضمین **جفوات** بقال جفوات به ای لرقیت به و جفوات الیه ای طفوات
الیه و جفوات علیه و الیه ای جفوات علیه و نصرته و منعه من الظلم جفوات برداشتن سراب جزی
بضمین بقال من جفوات الشرف جفواته ای رفوه لغو فی جفواته بخزوة و جفوات الالف
بضمین و جفواتها جفواته بضمین بضمین **جفوات** المروة باصغرها جفواتها بالکسر
بضمین درشت کما فی جماعه **جفوات** سیراب شدن بقال جفواته من المال ای رویت منه و اقصا
از رویت و جفواتها ای صبوت **جفوات** النار بالجموعه سوتها بهمز و لا محضاً بالکسر آتش کاو
و بالجموعه بضمین **جفوات** افکندن بقال من جفوات الارض ای صرعه و تیزدادن و جماع
کردن و بضمین زدن کسی بکفایت و بضمین بضمین **جفوات** قال ابن عباس ربه اجذر رسول الله صلعم بضمین
جفوات فی خطارة و قال اذ هب فادع الی فلانا و کفایت آوردن دیک صلا بالباء خطی علی ضیل مرد در

جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات
جفوات

فصل الثانی قراءت بالکسر والذخاير قراءه یکی متعارفه خیار زار مقتضوه بالفتح کذا
واقراء القوم اذ اکثر عندهم العناء واختاوت الارض کذا کت قراءه بالفتح حصص ویاکی اقراءت
المراة ای عافت وظهرت ایضا قالک الاضغای همارت صلیحیه فاذ عافت قریب
قراوت بملف اقراء نزدیک آمدن حاجت و بوقت وزیدن باد قاری وقت آن یقال سیر
الریح اذ اذلت فم قراها قالک الهزلی اذ ایتت لغارها الزمان ای لوقتها استواء مانده محل
تا سید که آستن شدت مانی قالک ابو عمر قال دفع فلان جاریه الی الخلاء قراها ای سکرها
عند ما حتی یحیی للاستبراء واقراءت النجوم اذ اناء حر مطر یا قرآن عم کردن و سنی بکار
ماقراءت الناقه سلاقط ای اجعت و ما قراءت جینای لم یقیم رجهما علی ولدوا ایضا
قراءة سلقاری وقت مزه و راهه مجامه مثل کافر و کوزه و من سقی القرآن قال ابو عبیدة سقی لانه
ویضرها و قولهم ان علینا جمود قرانه فاذا قرأناه فابعث قرانه قالک ابن عباس ما رواه
بنیاه لک بالزراة فاعمل بما یبانه لک و فلان قرأه علیک السلام واقراءت السلام علی
فوما یندر ثور وقت مزه قراءه مرد بارسا و قد قراءه ای سکر و اجمع قراودن و قراءه
جمه قراءه مثل کافر و کفار قراءه مثل قرعه و باء یقال ذببت قراءه البلاد و اسل الخار و
قره البلاد بلا امر و معناه انه اذا مر من بهما بعد ذلک قلبی من و باء یقال قضاة خزودن قضای
بوی کزین شکر **ع** کام تعاقب به قضیه و ثور قضی من طول النذر قضایه بالفتح عفار
یقال فی صفة قضایه ای عار و یقال فی عینه قضایه ای فاء و قنوه قنوه قضایه قضایه
ستور قنوه قنوه بالفتح خوار شدن **ه** بعضهما قریب وقت من و هو الصیور الذلل ایما و خوار کردن
اقامه ای صغره و ذلله و خداوند ستور فری شدن و شکفت آوردن قنوه جمع کاردن
حیر الذکر اندک وقت مع ضعیف نام مردک **ی** تعینه قنوه بخنار کز که در ریش را و کت
سرف سدن ای قانی سخت سرف معناه قنوه یا القصر مانی که اقامت نرسد و بعضی
ایضا قریب انداختن از کبود **ک** و فی الحدیث الرابعه بینه کالرابعه فی قنوه استواء

قضاء
قار
قضاء
قار

و قیادان کلف الغی و اقاوه نقسه بوی آوردن ثوب علی البیض اذ اکثر مسجافوه داردی بوی
آوردن علی بوی قیاد بالفتح و المد کذا کت **ل** کاف نکاه کاه ای قیلن و کف شکار کاه
کوتاه نکاه کوه کرد آمدن بقالکم نکاه کاه تم علیه ای جمع کتاه بر آردن بشر و کتک بر آوردن
بغیرها بقالک مد کتاه فدرک و رستن موی و بشم شکر نکشته بر آردن بشر و روغن بر سر آ
و بشره و سرای علی خورون سوز کدوه و بضمین سیر خورون کتاه و بی آب ماندن آن
و ناگواریدن آن **م** بعضیها تکدی و دیر بر آوردن زمین نبات را بسبب سرما خوردن ایضاً کاد لیه
ای طیب البها کرفی بالکسر ابرو بهم نشسته گرفته با ازوی و پوست بیرون بیضه و کرفا
بالتحریر ای از بخت لغدی کتاه از پس راندن بقالک مر فلان بکاه القوم ای بگردیم و بیجهریم
و کسبهم مثل و منه قولهم کسب الشاء بسببه عجز والاکساء الادبار کسوه بر آردن کونست
کسب الشاء و کسب الشاء نه بجمع و هو تنکشا القوم ای با کلا و هو باس و کسب الشاء
کسب الشاء و اللطام قالک ابو عبیده نکشا الادم ای نغش کتاه بازگرا آمدن کس را از جمع
که در راه باشد تعاقب کتاه فاکتاه ای صرفه عما توجبه فانصرف و کتاهت المراة فی شیتها
ای کتبت بعی نا و تا و تر رفتن و کتاهت الایام ای کتبت و قلیته فهو مکعوه کتاه بالمد و الکسر
شوه او سقتان تنهج احدیها بالافریغ یجیل به مؤخر الخبا بقالک من کتاهت البیت کتاه نوعی
از خوب قافیه که بعضی بیت را خرق روی دیگر باشد و بعضی دیگر و تفاوت حرکات روی نیز کتبه
اند و ایضا خم دادن و کز کردن خور را اما بچه دردی باشد بریزد و خم دادن کان را کنی باشد و کتاه
کتوه بضمین و سکون ایضا و المصدر کتاهه مدود و قولهم لا کتاهه بالکسر ای لا نظیره و هو
فی الاصل مصدر و فی الحدیث شاتان کتاهتای ای تساو و شان و هذا مکافی له ای شیا و کتاهه
یا اولش دادن و بقالک به قبل و لا کتاهه ای طاقه الکافاة کافوه راست و برابر ایستادن کتاهه
بر آوردن خور را و کتوسار کردن و سپنده کردن بچیز استکفاهه یکساله شیا و ستور خواستن
از کسی بقالک منه استکفاهت الی فاکتاهتای ای عطانی لبها و و بر او اولاد ما سته کتاهه بالفتح و

کاه کتاه
کتاه
کتاه
کتاه
کتاه

علمك اليوم وشررت عليه وغرتت يعني اذا نجت عليه فعل شراب غدنة رلام يصل شراب وشررت
بفتح الراء فيها منسوب اليه ترفيته نوعي از جاهاي شسته خون گمان و مانند آن ثوب شرابي
و ترفيتي بالفاء ايضا نوع من شايب مصر ثقب روان کردن ثقب بالتحريك آب راه واوک
شعبان جماعة و ايضا نوعي از مار و از دريا شايب جماعة ثقبه نوعي از کرمه ثقب ما بفتح ناولا
و انتعت الماء واللام من الالف قال الاصمعي قوه يجرى ثقباب و ثقباب و هو ان
يجري منه ماء صاف فيه غدو ثقب رو باه ثقبه بونته و نام مردی ثقبان بالضم رو باه
نزد آه الثقب نوعي از بیمار که سوز بر سر آن از من ثقبه بکسر الهم اي ذات ثقباب
و ارض شعله فهو من ثقبه بکسر الهم اي ذات ثقباب
ثقب ايضا ز فانه انزه که در سنان باشد و سفد آب باران ثقبان دو قبيل ثقبه بکسر الهم
سوزنی در راه که ثقب بالستکون و الفتح فوه در سانه که آب خنک دارد و بفتح سرداب ثقبان
کسر الهم جمع متحرک من ثقب انتحاب جمع ساکنه ثقب سوراف و سورافه کردن ثقبه بالضم
سورافه ثقب بالستکون و الفتح جماعة ثقب بکسر الهم و بر من ثقب سورافه کردن ثقبه
لازم من ثقب ثقب اجله اذا ثقبه الهم و هو نوع من ضداد اجله و افروقت انش ثقب ثقب
عود الفوج اذا مطي ولان عوده فاذا اسودت من قبيل قد قل فاذا زاد قليلا قيل قد اذلي
و هو و يصلح ان يوکل فاذا ثقت فوصه قيل قد اخوض ثقب ثقب شاعر بکسر الهم شددا
ثقب افروخته شدن انش **فام ۴۶** ثقبه بکسر الهم کردن شايب عمها و ثقبها مثل
بک انش سکن و خاک ريزه ثقب من ثقبه الهم و الهم الهم ايضا ثقب بکسر الهم و در ثقبها
رخته ثقبه بفتح الهم جماعة سل تر و فزده ثقب من ثقب البوم شليار من ثقب اي ستم و ابراه
ثالبه السنوي اي مشتقة العدمين ثقب نام و ادي ثقب جامه الثواب ثقب جماعة الثوب
جمع ثقبه و بالهم ايضا لانهم استقلوا الصبر على الواو و کذا و ارواد و رؤساق و اسوق
و جمع ما جاء على هذا المثال ثواب جامه و ادي ثقب ثوبان بازگشتن بعد از آنکه دفته باشد

ثقب
ثقب
ثقب
ثقب
ثقب
ثقب
ثقب
ثقب

و کرد آید

و کرد آید با آب و خورشید و دروغ شامه الخ و سانه ثوبه که ثقب آب دروئی که آید ثقبه کرده و ان
ثقبه عن الواو الهم من ثقب الثقب كما هو معناه قولهم اقام اقامته و اصله او انا ثقبه ما کن
آمدن و بازگشتن مردم و منه قوله و اذ جعلنا البيت ثقبه للناس لکنک و انا ثقبه جماعة
و ايضا باي دام صناد و حای آب گرفتن از جاه نواب باد آتش مشویه لکنک و استنابة بالهم ان
ثقبه و قوله بهل ثوب الثقب ارای حوز و ایتویب و الثقب من النوم کفنت در اذان حجر
ثواب ايضا نام مردی و فی الثقب هو اطوع من ثواب و هو رجل کان بوصف بالطواعه ثواب
بله کله که باول باران و زد نیت مرد غرت و زن پیوه و يقال هو ثقب و ثقبه بکسر الهم
فيه و ذکر اذا كانت المرأة بدحولة و الرجل ثقبه و جاء ثقبه بکسر الهم حایب فر کرده
خطبه هم و لا یهم و کتب کردن جاهه اللدري اهو شایب بر آورده و يقال فلان ثقب الال
و حایب الصبر اي وقوف الثقب غلبه القبره الامور جت بریدن و غلبه کردن ثقب فلان
جنت النوم اي غلبهم جباب بکسر بریدن ثقبه ثقبه بکسر الهم و بفتح الهم
اي قطع السنام جباب ايضا جمع جبهه و ايضا کشی و اذن ثقبه بفتح الهم و کتب سنان
که نیز در روی رود و پیوند سردست ثقبه از ثقبه در که شتر سیدک دست و باک
ستور و الثقب فر من ثقب و الهم الطیت و رسیدن ثقبه فلان فذمت ثقبه جاده
راه جباب بالضم لکنک شتر صخره بالضم مشککه که در روی زو من کو سفند کند و خزان
وزن در این جباب جماعة و ثقب الهم اي الثقب او افاذ الوشقه زا و اوهی طم
ثقبه بفتح الهم و الهم ثقبه بالضم جاهه سر بر ناورده جباب کجبه بکسر الهم جماعة
جوب الثقبه روی زمین و بر سر درخت و لایحه حجاب مثل سحابه احمی و هو الذي لا یفرق
و يقال انه ثقبه بکسر الهم ثقبه بالضم ثقبه بکسر الهم و هو الاضطر الطول الرطب ثقبه بکسر الهم
و ايضا ثقبه بفتح الهم و هو ابره بفتح الهم ثقبه بالضم ابو الحارث و شتر ثقبه بکسر الهم
بالفتح جماعة ثقبه بکسر الهم ثقبه بکسر الهم و حایب بکسر الهم ثقبه بکسر الهم و حایب بکسر الهم

ثقب
ثقب
ثقب
ثقب
ثقب
ثقب
ثقب
ثقب

کرنده لانه قال لها عند الامتحان قالها الله استبوت به يا نفع و شام معاد و يقال بينهم استبوت بها
بهاست برسم و نهرم بوی بکرین پیوسته شود و پیوند و خوشی اسباب جماعه اسباب استبوت
بواهمها آستان استبوت سبب استبوت الاسباب هو الله به سبب بوی شانی و شام
دوم استبوت حاکمان عالیه استبوت و بلاد ساریوم الاسباب روز بعد با بلیت ستاره گشت
شهادت داور استبوت نیز گویند حکامه از سبب سبب نعمتین سبب جماعه حکم گشتن
بفای حکم زلی فاستبوت ای جررت فباخر و کت خوردن و سخت آشناییدن رطل اسبوت بالفیغ
ای کول و سزوب کت ناز کردن و سخت علیه ای ازل سبحان نام مردی بمصاحف
سحاب بالکسر کردن بند که نه جوهر باشد سبب و نعمتین جماعه سبب ریکت روزه سرد
معدیه و سرب الفحل ای توجیه للرعی و منه قوله به و سارک بانها را ای ظاهر سبب بالفیغ
شتران و چرندگان بقال از بند فلا انده سربکای لارڈ الکر تدمت کت ای لاجافه فی بیک
و کانونا بقولون فی الجاهلیه بالطلاق هكذا اذ یحیی فلا انده سربک و انصاره بقال کل سربک
طریقه سربک بالکسر نفس بقی هو آمن فی سربک ای نفس و دل بقال هو و اسبب السربک فی رخی البلال
و کزوه اهو و سبک خوار و زبان بقال سربک من طباء و قضا و سبب و فیل و غیره ای قطع
تهنأ و تتر سربک من قضا بالفیغ کلاک و بقال فلان بعید السربک ای بعید المذهب سربک و نعمتین
م اصناب که از شکر روان شود و هو المصدر منه ایضا بقال سربت الزاده سربک سربا
کام فحی سربت اذ اسالت و کلامی بقال ان سرب الوصیتی فی سربک و ان سرب الفیغ فی حره و سرب
ای دخل و سرب علی لابل ای سربها فقله و سربت القریه ای صبت فیها الماء لیسئل عنون
الحرز فقتله سربت یعنی الرأه مویهای ریزه میان سینه و ناف و بقیع الرأه جرگاه سارک
جماعه سرباب بیا پیش آب و سرب سربوت بالفیغ اسبب دراز خانه و بوی صفیه الالبان و ذراک
و بقیه فوه بجزی سبب ای بقیل یا بزیقا سبب کرسنک عکافه موی ساری و سببها
و ای سبب و بیتم دی سبب ای در جماعه سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب سبب

سبب

سبب

سبب

سبب

سبب

سبب

سبب

26 و سبب و آره سبب و کاف ای قریب و تقوی و استبوتها انما سبب السکون شکره زود در آرز
از چیزی باهری و سبب سبب و لا یقال لانی سبب و کلمه بقال فاعل سبب انصاف کره ماده
ماه سبب بالکسر زرا سبب سبب نوعی از جامهای و ریختن آب سبب ریخته ما سبب
بالفیغ زرا ما سبب ای سبب و وصف بالمصدر کقولهم ما سبب و ما غور فوس سبب ای در
سبب سبب نوعی از درخت خوش بوی سبب بکی سبب مثل قطام نام اسبی سبب سبب سبب
ر بدون عفا سبب کلاک سبب بالکسر جامه نام سبب یعنی جماعه بقال سبب المراده اذا
احدت ای سبب الحداد و بقال الاعداد علی الزرع و النسب قد يكون علی الزرع و غیره و ان سبب
انما فی ای اسرعت فی شهاب سبب کسرم در آرز بخر سبب یعنی ای لا درق علیه و هو جمع سبب علی معنی
مفعول اسلوب بالفیغ کونه و روشها و راه و بقال هو فی اسباب من القول ای سبب من سبب یعنی
ر بوده و پوست درختی یعنی که از وی رسن تا بند سبب مثل و منه قوله اسبب النمام سبب بالفیغ ماده
که کلمه نمام الکره سبب یعنی جماعه و منه اسبب النامه فوس سبب القوام کسرم ای الخیف
و رجل سبب البدن بالطعن سبب دست او نور سبب الطعن بالنور سبب بقتله الباء راست
بقال طریق سبب ای نمید و قد سبب اسبب اسبب اسبب اسبب در آرز خانه و بالصاد کلاک
وصف اعزانی تره بقال اذ اعدا اسبب و اذ اقیه اطلعت و اذ انصب انما سبب سبب
من الابراره از در کار سبب بزیاده الباء کلاک و منه التانیث فی التصغیر سبب و فی الجمع
سبب و فوس سبب کسرم کثیرا لجرى سبب جماعه سبب دست و اسبب فراغ رو و سبب
سبب سبب ایضا و حرز الیزفا سبب او اسبب الفرسه لجرى ای اتسع و سبق و اسبب
الرجل اذ اکثر من الکلام فهو سبب یعنی الباء و لا یقال کسرم و هو سبب النواذر و ان سبب الرجل
بجهولا اذ اذ من عقل من لدرغ الهیة سبب و عشق سبب جماعه و ترز آب عفا سبب سبب بالکسر
رویش آب و انساب ای جمع و انساب الهیة ای حرکت سبب اللایة ای شکرها سبب
حیث شاعت سایه فی نایقه کانت نسبت فی الجاهلیه لندره و نحوه و قبل معنی البیقره

سبب

سبب

سبب

سبب

سبب

سبب

سبب

سبب

وكانت انا قد اذا ولدت عشرة ابلن كلهن اثبات بيث فلم تركب ولم يشرب لبنها الا ولدنا والبيث
حتى نموت فاذا ماتت اكلها الرجال والنساء جميعا وحركت اذنا بنتها الاضرة فتسج البهيرة وهي
نموت اتمها في انما سائبه والجمع سبب شاك نارحة ونوعه سائبه ايضا العبد الذي يقول مولاه
سائبه فقه عنق ولا يكون في الاضرة المعتقة ويضع ماله حيث يشاء وقد ورد النهي من سائبه مخففة
خرا سائبه وبها سمي الرجل فان شدته صمته وقتت سائبه وسائبه شوبان نام مردی
الشباب شوبوب يكردوه بارش سائيب جماعه شاب در حوز كز شاب شبان جماعه شباب
ايضا جواني شبيته كذا وهو خلاف شيب ومنه شيبك يشيبه عفاك وان شبة الله قوله بمع والوقت
زيادة في الكلام وامراة شابة وشبة بمع بوشابه قومي از طابق واشتت الرجل بينن اذا
شبت اولاده واشتت بالكذا جمهولا اي ابنته لكذا واشتت ايضا كذا ويقال اغشيتي من شبت الى
اي من لدن شبت الة انا ذببت على العصا كما قيل في رسول الله دم عن قيل وقيل وشيب
الذوت وقد مر في فصل الدال جعل بمنزلة الاسم بادخال من عليه وان كان في الاصل فعلا شيبك
غزل كغزق وهو الشيب ايضا شباب بالكر نشاط الفرس وهو رفع يديه جميعا قائم ك شيب
كذلك اشبهت انا اي هجته للنشاط وكذلك اذا قرئ ويقال برت من شابه وشيبه وعصافيه
وعصيفه شيبك معن سيرا ودشتي وهو الذي انتهى اسنانه شوبوب بالفتح كذا يقال من اشبت النور
فهو شيب وشبت بكسر الميم وفتح الشين وقيل ابو عبدة شيبك الذي انتهى شبابا ابو عمر ويقول
مررت برجال شبيته اي شبان شبت نوعي از زراک در افروقترا آتش و حرب شوبوب كذا
عفا قائم شوبوب بالفتح اي بران آتش افزند ويقال بهذا شوبوب كذا اي يزد فيه ويعويه ويك
شوا شبت لونها اي نظيره وحجسته ويقال للميل ان شوبوب شيبك معن انذره يمكن شبن
بما قائم و هلاك شدن فهو شيب كسر شوبوب هلاك شدن عفا قائم و هلاك کردن لازم و بقه
وانذره يمكن کردن و مشغول کردن غراب شايك بالكر و شبيته شيبك اي سده بسداد شيبك
بكسر الميم دار چوب که قائم بر روی انا ان شيبك سنونهاي فانه شيبك نام مردی وهو شيبك بن نوب

شباب
شيب

شيب

شيب

ما تحطان شوب لا غشدا فانه و د بركوشيدن رنك روي و بصرها كونه في حكايا الغراء
شيبك بالضم اي بركوشيدن بستان فودا ابراز شير وقت ووشيدن وفي المشل شيبك في الايام
وشيبك في الارض اي يصيب مرة ويحلى اخرى شيبك بالفتح مصدر منه فاقام و بنسخها ايضا شوب
بالكر شير ووشيدن ويقال انها لا شوب الا عليل في قولهم عروقه شيبك و ما را اي شجر شوبه سر كوه
شايك جماعه شوبه بنجنت شايك بر كنده درخت كه از ابر شير شوبت جماعه يقال شوبت
الشجره فشاوه كرم درخت را قذع شوبت نفت من فوس شوبت اسب در ار خانه
شوبوب شوب شوب را بذا يقال شوب عن اي ذب شوبك دور سنونذ از جاي خود ويقال
الشوبت المسنانه يعني شوب العروق طاهر العروق اشوب الكلاء وغيره باقيا
شوبت لغات اشابيدن و خوردن آب و مانند ان به كانه و قري شوبون شوب
المهم على ثلث لغات قال ابو عبدة بالفتح المصدر وبالضم والكسر للاسم من شوبت شرا
خوردن شربة كز خوردن از آب و مانند ان و بكسر خوردن شوب بالكر ايضا بهرة آب و في المشل
آخر ما اقلها شربا و اصله في سني الابل شوب بالفتح ايضا جمع شارب كصاحب و صاحب جمع السرة
على شروب بالضم شربة بالكر شوب آب خوردن شربة بالفتح بكسر شبت آب و بصره الرأه كذا
و الجوز وفي الحديث ملعون من احاط على شربة شارب الجوز ما شرب مثل فسق نيك
شرب خور شرب اشابيدن و خوردن از ابيعات شرب جاي آب خوردن و يكون هو موصفا
و مصدر اماء شروب و شرب آب نه شورونه خوش شربة كوسبندك آب خورده باز كرو انذ
و درزي و كزي در آب شربك هم آب خور نو كه سوزر آن هر دو بيك نوبت آب خورند و هويل
معن متفاعل مثل قديم واكيل يقال شرب مالي و الكلي اي العلى الناسي و ظل مالي يوكل ويشرب اي
برعي كيف شاد و شرب الزربة اي جعلت فيها ماء و طينا لطيفا طعمها و هي جديدة شربة
بنجات خورها كزدا كزدا و خلستان شرب شربات جماعه شارب آب خورنده و سببت شورا
آب راها و رطوق حار شوب الشورا باي شوب شارب الفلح و يقال

شيب
شيب

شوب

شوب

طرح شدیم الغلام و بهما اشار بان و يقال اشرب الابل حتى شربت واشرب حتى مال اشرب اي اذ
على ما يجعل اشرب در طردن باران و در خوراندن رنگ لارم و متعد تعال اشرب الابل
حزرة اي علاه ذلك وفيه شربة من حمرة بالضم اي اشرب و عنده شربة من ماء اي معتد الابل
و مثل الحسوة و العزفة و اللقمة و اشرب في قلبه اي خالط و منه قولهم واشربوا في قلوبهم
الجل بكونهم ارادوا جعل الخبز المضاف و اقم المضاف اليه مقامه شاربة قومي كبرج في شربة
باشند كه آب ازوي خورند و مثل الكرم شربة اي شربة شرب در خوردن خود
بحاله اشرباب كردن استنج کردن و درنگرستن شرا بيه متالي فلان بيه اسم من اشرب
شربة بيشد به الباء موضع تعال مازال على شربة واحد اي على امر واحد شرب با اسم
موضع و بالهاء ايضا شربت دراز شرب دراز شربت الادم اي قطعت طولا شرب
نوعی از جامها برد شربك بارك شدن اسب فارس شارب خيل شربك اي شربك
شاربك اي حشون قال ابن السكيت شاربك بارك خشك شاربك كذا شرب
كان شربك بالكرسخ شاربك جماعة و شربك الامر بكسر ام شد عيش شاربك اي شرب
شعورك سخن شدن عيش عظام و تعال اشرب الادم شيبان نام دو قبيل از بني
شطب شاربك نرسه شطب جماعة و شطب المرادة الجر يد اي شققة العقل من الحرف
قال ابو عبيد ثم تليق ان شطب اي المتفة فارسية شطب اي طولا شطب باره ازار
كومان بدر از ابرده و كذا كهي من الادم و جوب بدر از ابرده بجهت كمان اشطب
اب طريق شطب اي ال شطب اي طريق التي في سنة الواحدة شطب مثال حبرة
و شرب كذا شطب السيف بفتح السين و شرب شطب و شرب شطب اي فيه طرا شطب
كوهي شرب مانع من قبائل التور و البع و الجمع شعوب و قبيل بزرگ و هو ابو العيال
الذي ينسبون اليه بجمع و بعضهم و هو ابو عبيد عن ابن الصبح السبب الكرم السبب
ثم التصيلة ثم الفارة ثم البطن ثم الخلد و شكاف و درزد فرايم آورده درز و شكاف شعاب

شرب
شرب
شرب
شرب
شطب

شعب

كاتبه و در شرب آت آن شعوبه كروهي كوه را بر عجم تفصيل كنند شعب الرايشان الذي
قبائل و في الرد من اربو قبائل و يقال بها شعبان اي مثل ان شعب ايضا جدا كردن از هم و بهر سبب
و هو من الاصل قال الثمام شعوبهم اذا اجتمعوا بعد النفوق و تفرقت شعوبهم اذا تفرقت
بعد الاجتماع و كروهي عجم و ازاد و شعبين خوانند و من كان منهم محروم الغر يقال لهم شعوب
شعبت بر كنده شدن اشعابك مثل اشعبت نام مردی طماع يقال هذا الطمع من اشعبت اشعب
الرجل انات و فاروق و اقالا لاربع شعيب نام بغير شعيب نوشته دارن را و به سطحه زاده كذا
شعب اشعب و اذا كان باين قريه بعيدا جدا اشعبت جامه شعبت بالكر سر راه در كوه شعاب
جامه و في المشل شعلت شعابي عدو اي اي شعلت كثره المونة عطاي و نشاني و در و شربني منقز
شعبت بالفتح راه اشعاب شارب شارب شده راه و در رفت شعبه بالضم شارب و ميوند كاسه و شعوب
يقال قصوة شعبة اي شعبت في مواضع منها شدة و كثرة و كروهي از بهر ضري شعبت جامه و ايضا شعب
للغرس و هو ما اشرف منه كالغرس و النسيج و آب راه فرد يقال شعبة حافل اي مثله و اللام شعبا
نام ماضي شعبات جامه شعوب نام امام بزرگ شبح بالضم و محسن موسى شعوبت موسى و شعبت
الامر رسولاي از سلم شعبت بالجمعه و سكون هم را كنجتن فتنه و تباهي نعتها و هو شعب
الحيد و لا يقال بالجر كروه و يقال شعبت عليهم و شعبت بهم و شعوبهم كلمه معني و شعبت عليهم كسر
اشعبت نعتها شعبا بالجر كروه فم ضعيفه شاعبه فهو شعاب و شعبت و شعبت بكسر
و شعبت بكسر او هم كذا نعت شعوب بالجر كروه نام زان لا يفرق في العوة شعوبه باي در كجند
در كشي تعال شعوبه شعوبه و اخذت بالشره فصرعت شعوب بالكر بجمع و شكاف كوه شعبة
شعاب شعوب جامه قال ابن السكيت عن ابن جرير في شعوب بالفتح و الكسر كانا مطين
شعوبت مرد در از كسر شطب اي دو قرين منكرين شربك تيزي و خوشالي و ندان تعال امراده
شبانك الاصم فالشعب الابد الغم و الايمان شعوبت اي شربت و شارب شارب شارب
شعوب و يقال اعده شرب و لا توب اي لا يرب و لا يرب و لا يرب و لا يرب و لا يرب و لا يرب

شعب

شعب

شعب

شعب

شعب

و در آون بسته جویده را و نهوس الامداد و الملب اللو اذ ابعد و انزل الالطب بقاينه ماء مطبوخ و كذا
سلك و غيره مطبوخ بسته شده و باغ موضع طب بضمین کتاب خود و قرآن اطباء قاصد جاب
مطرب و پرواق سلك طباب استوار کرده طب ايضا به درخت و كی مطرب کرد با كرت
طب و سنجاق كركی سز و طب بالمان اقام و طب البرسن طال شنه و لاسنطه الكرم
اطباء سابه بان در و ال که بر قضاها و كان به در انرا اطباء نام شاعری و طب الاطباء
بعنها بعضا في البر و اظنت الريح اذا اشرفت في غمار طب ما و طال اطراف صفت طب
نظاب صدر نه و باقال اطباء و طبعه و استنطاب هیز و استنطاب ای و حده طب
استنطاب باکی صتی باک افن و بقال الطی و با ابطه و علون و وفعلت ذاک طب و بیطیه
نسی اذ انحرک علی احد و بقال ابطه الطب ای من السحر و لا نقل من الطبیه و اطعمنا من اطایه
و لا نقل من طبایه طب بالکسر و الخف بوی حوس الحسان الاکل و اطاع طبایه خفشی کردن
باهم طاب باک بوی خوش طاب خرد و بقال طب ابر طاب و بقال این کتاب شوی طب
بالهیم و التمدید ای طب اشراف طبیه طب ای التمدید طب اذا سز طوی طب طب
طبوا الیاء و الیاء ما قبلها بقال طوی ک و باک بالاصافه فاک بعبوب و لا نقل طوی ک
با یاء و طوی نام در حسی و بجهت طبه علی درین شب نام مدینه و سول طب طب
بجهت طبه اهل مدینه و بقال طب طب ای طب حسی **فصل في نظارة** طب و باک باک
مر و بقال هو طایه و طایه و سقاویه و سقاویه دو خواهر راد و کسر خواستن بقال طب
قلان ای تنزوح افش زوجهی طایه طب ابضا باک و بقال باه طباب کما بقال باه
قبه ای شی من وضع و طاب طب الفم بابها و هی اصواتها و جلینها نظر بشته بجره الیاء
جماد و نام مردی اطراب برها و دندان نظریان شک فطرا با خوری چون کریم که بوی کننده دارد
و فی المشل ضاینا النظریان و کذا کذا اذا تقاطع القوم و جمعها نظری بالکسر و در تابع علی طری کانه
جمع نظریا و رجل نظری شک عمل مرد کتایه بر کوشن **طب** استخوان شک ساف

طب

طب

طب

طب

طب

طب

نص

عنه بر دانا خوردن آب و حی الخدث الحکام العت و الحام بشرت الماء
عنا کما تعبت الدواب قولهم لا عبات مثل قطع ای لانتب في الماء و لاله العتبه في الماء غاب بالضم
بزی آب و بسیاری آنا و بر آمدن آن غیب بضمین ابها، سدفن معنی خنجرها ناعتب جاب
سوف و تازه کی و نماز کی جو آئی و رکن معنی کشتن بز کوسه و عت انت ای طال عتبات بالضم
مرد در از و نه عتبه بالضم و الکسر ای کبر و حیره و نه عتبه الجاسیه ای خورتها عتبه شیره عر فط
و عصاره بز عبوت اسب بسیار رو و جوی کما آب دروی تنزود عت عت عت عت
کوفتن بقال عت علی ای و جد علی **عنا** که عتبه یعنی اثناء و کسر با ضم غاب بالکسر
ناز کردن و ضم کستی سید کردن بقال بنهم اعتوبه بجا ستون بها و اعنته فلان ای عاد الاسته
راجاعن الاساده و الاسح العتبه بان لار صبت هذا الیاء لبرد الا عتبات فتقول اعتنک بخلاف ما هو
واعت و استعت معنی و عت ایضا استعته فاعنته ای استر ضمه فارضانی عتیب و بدر حسی از عت
اعتاب بر کشتن از چیزی و اعتنبت الطريق اذ ابرکت سهره و اخذت في و عتبه و اعتنت ای
فصد عت و بالتحریک بیه نزد بان و کل فرقات عتبه ایضا بالضم اذ و الجمع عت و حمل فلان علی
عتبه ای امر کریمه البلاء و بقال با رایت في هذا الامر عتبا و لا رجاسه عتبه ایضا بیان اکت
و شلی و بصر عتبان رفنی شتر بر برای و بر یک قای صتی مردم **عنا** عتبان بالکسر مع سکون
نام مردی نوی عتبت ای مردم و امر عتبت اذ الی حکم و عتبت الرجل زنده اذ الی بدر ای
هذا اللعوه ام لا یعنی اخذه من شجر محبول عتبت کار شکفت غاب کدرک بالشدید المفعول به العتبه
کذا و قولهم عتب عاجب کقولهم یسل الی بولک عتبا عتبا لا واحد لها من لفظها و لا یجمع عتب و عتیب
و بقال جمع عتیب عتایب مثل اخیل و افاول و تبیع و تبايع و قولهم اعاجیب کانه جمع العتبه مثل احد و
و اعاذت نال عتبت ما کذا و عتبت و استعتب من یمنع و عتبت غیر و اعینت هذا الشیء بحسنه و عتب
فلان عتبه عتبه بر ایه و بینه و الاسح العتیب و بالضم یعنی خویشی بین و قولهم ما اعجب بر ایه
شاد لا عتبه عتیب سکون م بر ایه و با بیان کر عتوب جامه عتبت بالضم عتبت عتبت عتبت

طب

طب

طب

طب

طب

نص

و نوعی عصب است که در کتف است و نامش عصب الازرق است
و بکلیه رسیدن تپان عصب الازرق است و غشیه و عصب الازرق
و الحشویست الارض ای کز عصبها و هو البآلفه کتوک فشی و اخشوشن ارض و نهانوا شیب ای فها
عصب لا واحد لها عصبه بالبحر کتف کلانا سال عصبه کذلک نبال سالت فاعشع کما ای الحظا
ناقه نشت و تبال شیخ عصبه و عجز عصبه ای بزم و بزمه و عبال عصب ای لبس نهانوا صور عصبه
بمنجین عصب اعصاب حاد و پیران و جوتان نازنه از جانب بدر عصبان حاد و بی
ناک شدن کوشش **عصب الازرق** و انصب ای اشده معضوب کتف کوشش عصب الازرق
از بردن ای عصبی و نوعی از و کزیده نبال عصب الازرق بشکین التوسله و کزیده سر قنار
و نورد کتف سجیده رطل معضوب اطلق و جاریه معضوبه ای حنه العصب ای مجد و العصب
معضوب ایضا کزیده نشت نزل عصب عصب الازرق بر سر معصبه اگر عیان بسته باشد
از کزیده نشت **عصب الازرق** ای حنه الازرق ای حنه الازرق ای حنه الازرق ای حنه الازرق
عدد از فردا اما عصب الازرق در ریه عصبه الازرق در ریه عصبه الازرق در ریه عصبه الازرق
و اسب در غ و اعصوب الازرق اذا اجتمعوا و صاروا عصبان و اعصوب الازرق ای اشده
و منه یوم عصب و عصب عصب ایضا نشت عصب کتف و شش باروده سجیده و بریان کرده
و تبال عصب فخذ الناقه لشدت ای شدت و ناقه عصب الازرق لاند ریح عصب و اسم الحبل
عصبان و عصب الازرق اذا عصب اعصابها فزنها لیسقط و رها قال **الحاج**
لأعصبتکم عصب الازرق و عصب الازرق نبال ای اشکفوا حوله و عصب الازرق الماء اذا دارت
قال أنفرا عصب الازرق بالبحر و الازرق اذا اجتمع و عصب الازرق عصب الازرق عصب
الازرق فاه و عصب الازرق اذا عصب عصب الازرق اذا شدت عصبه حتی یسقط
من غیر انما نزلها و عصب الازرق ایضا نوعی از تصرفات عصب و هو سکین الازرق
و نقله الی مغایرین عصب الازرق کتف لای زیاده عصب بر بدن و معضوب کردن و شمشیر بر آن

عصب

عصب

و شش

و در شش و کتف و رطل عصب الازرق است و بالبحر نیز زمان شدن
شش شکسته عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
العصب عصب ایضا در ریه عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
ناما رنوا نام و لم یکن مشقوة الاذن اعصابا ایضا از تصرفات و در مغایرین که از آخر کتف
ناما علقن شود و نقل کنند مغایرین عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
ها لک واحد نام عصب عصب عصب و سکون م نشت عصبه باره از وی نبال احد ریح
عصبه ای قطیه مجزیه عصب الازرق بالبحر نشت عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
بعض الناقه لای عصب الازرق عصب الازرق کذلک عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
موسمی عاقبه پایان کار و فرزند نبال عصب الازرق ای ولید و نبال عصب الازرق ای حنه الازرق
نیات سید دارد بعد از وی و قول النبی اما العاقب یعنی آخر الانبیاء و کل شیء خلف بعدی
فوقه عصب عصب ایضا عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
کبر العاقب و نسکها و عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
لینا لوقتها کاذبه و عصب الازرق ایضا عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
در مصدر فعلها کشته عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
اذا نبت نشت عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
و التیار و بدل عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
نجد او ندیک فرستند و عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
نوع نشت عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق
بر در صری پسری زاید عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق عصب الازرق

عصب

عصب

عصب

عصب

ولا يدخلها الا الف واللام قاله الاصمعي غنيت لغونا اذا كادنا وغضب غلانا اذا اشتد قول
الاصمعي غنيت لغونا اذا كادنا وغضب غلانا اذا كادنا وغضب غلانا اذا كادنا وغضب غلانا اذا كادنا
قال ابن السكيت غنيت بالسين ايضا امر شديد الحرارة ويقال امر غنيت غلب
غلبه صرنا قوله ومع من بعد عليهم سيعلمون وهو من المصادر المعنوية الغلبة
طلب قاله الفرّاء هذا يحتمل ان يكون غلبه تحذف الهاء عند الاضافة فالتحذير غلانا
غلاب مثل قطام نام زني تغلب عليه اي استولى عليه فترتقلبت حيره كرايدون تغلب اي يغلوب
مرار تغلب نام شاعري غلاب سار غلبه بدر قبيل وهو تغلب ابن وائل وقولهم تغلبت
وائل انما يزهبون باناء بنت الالفيل كما قالوا ايم بنت مرفعة بفتح الهمس سوب اليها اي سحا
لتوالي الكسرين مع ياء النسبة وربما قالوه بالكسر ورجل غلب مرد حيره وسطر كردن وعضه
غلباء وعزة غلباء واعلقت نام مردى وصدوقه غلباء غلبتة وعدائق غلباء واعلقت الغنيت
بلغ والتف غلبه بالفتح مشددة الباء صيرت رجل غلبه اي غلبه سريعا غلبت بارك
غلبت حماد فرس ادم غلبت اذا اشتد سواده غلبت غنيت غنيت في الكافي وفي الحديث
سئل عطاء عن رجل اصاب صيدا غنيتا قال غلبه الجراء بفتح غلبه من غير غنيت غلبت ما يد
شدنا غنيتا فانه يقال غنيت غنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا
غنيت غنيت وتحرى الباء فيه لانه يشبه بصيد وهو مصدر اصيد لانه يجوز ان ينوي المصدر
وان كان جمعا غنيتا انا غنيتا الجيت تحت جاه غنيتا الوادي كذلك ويقال وقنيتا غنيتا
وغنيتا اي في بسطة من الارض وقولهم غنيتا غنيتا اي دفن في قبره ويقال غنيتا غنيتا
اصانا وينغابون اصانا وغنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا
اذا غاب عنها زوجها فهي غنيتا بالهاء وشهد بلا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا
من الارض غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا
كذبا يسع بهنا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا غنيتا

غريب
بجيب

غلانا وعينى ايضا في زردرة الشو **غلب** قات الطعام وقامت الماء الكلب وشرب
كلها وغلب الرجل بالكسر اذا اكثر من شرب الماء مثل صيب فهو غلباء على غنيت غنيت بالفتح غنيت
شدنا كوشن وبوست وخرما وخنك شدنا ديش وجران غنيت فانه غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
غلبت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
او از غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
العام قطرة وقابة اي موت الرعد غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
اي بالرأس الاكبر ويردنا غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
ايه سياتين ويقال الرزق غنيت بالارض ويقال للشبح هو وقت الغيوم وقبة الشاة بالفتح
والكردات الاطلاق وهو الخنث يعبر به رخانه كوسندور تما غنيت غنيت بالفتح سنا كورد
بر اورد غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
ويقال لا اتيك العام ولا المعبل ولا الغنيت حار غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
سوقه غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
وغنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
غنيت بالهاء وتصغير غنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا وغنيتا
ما تحرك من البطن يعبر استدار وهي الحوايا واما الاسماء فهي الاغصان واقبت البعير اي شدت
عليه قنيتا قنيتا من الابل التي تفرها بالغنيت وجادت بالهاء لانها الشخ غنيتا كالخولة والركوبة
غنيت بالفتح سرفه اسب وشرو مرد غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
ويشبه زونا از بالا قنيت بالفتح نزدیکی بغيرها قنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
علم غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
الغراء اذا كان الغنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت
هذه المرأة قنيت اي ذات قرابت قربان بالكسر نزدیکی شدن كما في قرابة غنيت غنيت غنيت غنيت غنيت

غلب

غلب

غلب

غلب

اذا قطعت عليه شربة قبل ان يروي وقصب العشره اذا اشبع من قبل الروى بوقت قاصد وناقة قاصد
ايضا لغت منه عن ابن السكيت واقصب الرجل اذا فعلت المذكرة ذكر وفي التلويح قاصب
يقرب للراعي اذا اساء في الرعي وقصبه اي غاب اقتصاب بالجمع يريد ان قال اقتصبه اي
قطعه من الشيء واقتصاب الكمام او خاله وقصبه اي قطعوا واقتصب القطع ويقال اقتصب
الكوكب من مكانه قصبه قصبه سببت زار سيف قاصب وقصبه ينجح ان
قواصب جاءه قصبه بالفتح كذلك رجل قصابه قطاع للامور يقتدر عليها قصبه شاع وقت
قصابان جاءه ونزهة فروغهم ان وناقة رام ناشده ونازبانه قصبه اي يغازون نازبانه قصبه
شاع يريد ان ازدرقت در بهار قصابه بالفتح زير ما که از درخت زدن افتد وقصبه الناقه
واقصتها اذا ركبتها قبل ان تراهن قال ابن دريد كل من كلفته عملا قبل ان يحسنه فهو قصب
فيه وقصبه ايضا نام بحري وروى قطب ثلث لغات ستونه آسيا وجرغ وكوكبي ساكن
نزد يك فرزندان وهاهنگ مدار کار بروی باشد و سه سالار و يقال قطب ر حال حرب و شج
يكانه قطبه ستونه که نشانه بروی نهند و نام بروی قاطبه هم يقال جاء القوم قاطبه اي جمعا
وهو اسم يدل على العموم قطبيه شير كوسپند و شيرهم ايخته قطب الشراب واقطبه اي قصب
والاسم القطاب والقطب بالفتح ايضا يريدان ومنه قطاب الجيت قطب بالفتح كونه جوا
بهم در افكند و آژنگ ناک کردن قطرب بالفتح نام مردی در غی قصب قدما جوین سخاک
قصبه بالکسر و تخمین جماعه شاک بنیا و جباة حافر قصب سم سخاک تعقيب الكلام ينك
رسانیدن سخن را قصبه نام مردی نونا زایده قصبه اي استاء صل قصبه نام مردی
که سنان ساخته قصبه قصبان چوب که زین از وی سازند قال ابن دريد هو ازاده
درخت قصب دل و خرد قوله به ان في ذلك لذكرى لمن كان له قلب او عقل و خالفه بر قصب
يقال هو عرق قلبه و سبانه شکر استوی فيه الذكر و المؤنث و الجمع و انما شئت قلت ابراه
عزیه قلبه قصبه و جمعت ايضا و يکره ایندن متعلقه کذکر و ايضا جای کرد ایندن و یکره

قصب

قطب

قطب
تعقب

قصب

قصب

قصب

سود

کردن جان و سخن و قلب القوم كما تقول مرقت القيا و برودل زدن يقال قلبه اي اصبت قلبه و
تخله يرون كشدن و القلب بالضم لب الثعل وهو على ثلث لغات بالضم والفتح والكسر والجمع قلبه بالهمز
و فتح الاء و سرع شدن غوزه خرنا يقال قلب البصرة اذا حترت قلبك سمحان برکتی لب
اقلب لغت من شوق قلنا و فلات بالضم بماري كشدن شربوعه قلوب و ناقة قلوبه لغت منه
و قلب البعير فلان بالکسر الاء و اقلب الرجل اذا اصاب المذکر و ما به قلبه اي لست به علمه و قلبت
الزرة اذا حالها ان تقب قلب الصبي العيوب منزلي از سنازل قر قلب بالضم دستبان و ما رتقب
بالکسر امين آباء و يقال هو حوّل قلبك اي محال يصير بتقلب الامور قلبك مثال فسق كزك
قلوبك مثال سرفزون مثله قالك بفتح الاء كالبد و تجر ما غوزه خرنا و نك زوه قلبك مثال قيل
جاء سر کرد و ناگرفته يذکر و يوثق قال ابو عبید بن الجراح العاوية القوية اقلبه غامه قلب
بضمين کذکر و هو جمع کثرة ابو قلابة بالکسر مردی از محدثان انقلاب برکتی در روزی و ثبته
الشي ظهر البطن كالحية تنقلت على الرضيا تعقب و يکره ایندن قصب بالضم و الشكون غلا
قصب اسم و غير ان قصب جاعا مرقم يعقب بالکسر كلة اسم از سی تا جهل عدد و توثبه و ان
صناد و توثبه او که صید در وی انوار دقت بالکسر و التثنية كنب و قصب الزرع تعقب
اذا عصف قناب برکتی قوب مغلا كمنه فاصم قبت الارض فانقابت تعقيب مثله
و تعقب اي انقلع من اصله و قاب الطابير يعقبه اي قلعهها فانقابت السيفه و تقوتت بمع
و تقوت من راسه اي تعشر اسود و تقوتت مار پوست يرون آمده قايبه يعقب قوب جوزه
و في النسل يثبت قايبه من قوب قال اعرابي لما جرح استخفزه اذا بلغت بك مكانا كذا فتر
قايبه من قوب اي انباري من ضارلك قوما يهكون الواو و فتحها اذ في و هي و اء بجاء بالرتق توثبه
لا شرف و جمعها قوت بالتثنية و اذا سكت الواو منه ذكرت و حرفت و اباء فيه للاتاق
برقاس الهرة مغلته منها قال ابن السكيت ليس في الكلام فعلا و مضمومة الغاء محذوفة
بكون العيز الاخر فان قش وهو العظم الناق و راء الاذن و قونا قال الاصل فيها تحريك

قصب

قوب

البحر غالب الجوز والراة عندك شهما وتفسير قولك بالتحريك قولنا وراة كمن قوس وراة
بينما قاب قوس وقب قوس وقاد قوس وقيد قوس اي قدر قوس والنوب ما بين القوس
والسنة وكل قوس قايان قوله في كان قاب قوسين قال ازاد قاي قوس فقلنا ويقال فلانا
بلي قوتة سال طرفة اي ثبات الاربع بهذا يقال للذي لا يبر من المنزل ثبات سيد
قربان، ثمنه مؤنث منه وكوه بزرگ قمنه لوز الاقرب قال الاصمعي غيرة الاسود
اقربان بيل وكاومش **فصل الكاف** كاه شكك وبدرحالي ازغم عا كاه كاه شاك رابة
كذلك وهو كنيته وحي كنية وكا، ما، ايضا واكتب الرجل اي كني زمانه كنيته اي يهرب
الى السواد كما يكونا وهو اكتب كنيته برومي در افكندن يقال كنيته بوجهه فالك كنيته هو على وجهه وهذا
هو من النوادر يقال فعلت انا وفعيلت غيري قوله في امن عني بيجا على وجهه استدرى وكنت
الله عدوه وكبكه بمعنى ومنه قوله في فلنكنوا افهام واكتب على الامر واكتب بفتح رروي
در افتادنا وعا، شككتنا في ثاب اي شترظلا وتكبتك الابل اذا امرت من داء ونزال
كنيته بالضم جاء من الضل كنيته بشل وكرويه ريسان كنيته بالضم والفتح بعهه جاء ويقال
كنيته الغزل اذا جعلته كنيته بالفتح وفعلة الغزال والمجرى وكنيته الشاة شدة
ودفعة كنيته ايضا انبوهي كات طاعة كنيته نوعي از دار ومانا كنيته بالضم ما كنيته من الركب
اي تحم كنيته كنيته نام كوي كنيته نشة ونام كنيته بضمين وكنوا هم جاء وغرسته
وكم وانذازه كات دانا ومنه قوله في ام عندهم الغيب قها بكنون كنيته بالفتح فرام
اوردنا وكزد كردنا يقال كنيته البغلة اي جمعت بين شورتها بجلو او سير عا فام
ونشتن كتاب كتابه كنيته يقال كنيته بالفتح ودر زشرد وخنن يقال كنيته الغرزة
اي فرزتها فني كنيته بالضم در زكتابك بالشد يد نو سنده كاود بيريته كنيته
جاء و بتر فرزدك نو آموزان اندازند كنيته لشكر يقال كنيته فلانا الكنايت كنيته
اي عبا ما كنيته كنيته وكنت الجلي اي جمعت قال ابو زيد كنت انا و كنيته كنيته اذا مر

قريب

كاب

كذب

كبت

واكتب هذه القصيدة اي اقرها على واكتبت القوم تباي شيد وها بالوكا، وكذا كنيتهما فني
واكتب واكتبت الكتابة اي كنيته ومنه قوله في واكتبتا فني على واكتبت الرجل اذا كتبت
في الدوا بالسلطان كنيته نو اموزنده اشكبات بنشتن فرمودن كتابته تكات سوي
كند كنيته كردن و بهاء بنده برومي سر برده كنيته مكات سنده بها بر خود سر برده كرده
كنيته كردن عا فام كنيته واكتبت الرجل اي اجتمع فكل ما نصبت في شئ ففعلت كنيته
ومنه سمي الكنيته من الرجل كنيته بالضم فهو وهي لال الرجل كنيته بالضم ووسيدنا از شير كنيته
وكل شئ جمعة من طعام او غيره بعد ان يكون قليلا فهو كنيته كنيته بالتحريك نزل كنيته رماه
من كنيته واكثر القصيدة اي الكنيته كنيته نام كوي كنيته بضمين كنيته كنيته شاك
كنيته در روع كنيته عا فام فهو كنيته وكذا كنيته وكنيته بانا بضم الذال وكذا مانا بفتح الميم والذال
كنيته وكنيته بالضمات الثلث مشد الذال ومخفها در روع كوي كنيته جمع كاذب تكاوب
جمع مقادق كنيته بضمين مع كذوب شاك صبور و صبر ومنه قرا، بعضهم ولافتوا لوا
لما تصف السنك الكنيته فجعلتها لاسنة الكروية سال اعجوبة در روع واكتبت الرجل
النية كاذبا وكنيته اي قلت لا كنيته وكنت لبن انا قاي ذيب قال الكسائي كنيته
وكنيته اذا اضرته ان جاء بالكذب ورواه كنيته اذا اضرته ان كاذب وقال نعلب
الكنيته وكنيته بضمين كنيته ويكون بفتح فملا على الكذب و بفتح وجده كاذبا وقوله في وكذا بوا
يا بانا كذا بانا هو احد مصادر الشدة لانا مصدره قديجي على تعجيل شل تكليم وعلى فعال شل
كراي وعلى تعجيل شل توصية وعلى تعجيل شل قوله في و زقناهم كل حرق وقوله في ليس
لوعنها كاذبة هي اسم موضع المصدر كالعاقبة والعاقبة والباقية وقال في فهل ترى
منا باقية اي ما باقية ويقال ليس لولان كذوبة اي ليس كذب وكذب قد يكون بفتح و جب وجاء
من كذب عليك الخ اي وجب قال الاصمعي فالحج رفوع بكذب ومعناه نصب لانه يرب
ان يارب الحج كنيته الكنيته القصيدة برب ارب و يقال ما كذب فلانا اي اكتب وكذب اي تكلف

كث

كذب

ای نگهوا سبب شمال سخن است سناری فو کسفره حلیه بلطیم کاسوی و سوی سطر دم سبب
حلیه جاء اصحاب اسب انبوه دم و حلیه ای شغف بلبه و هو ملوب نهنگ نام مردی عالم
اسب سال مراخی شمال ازت و هو علی النفس بلمه الزمان منجی روزگار مثل کله و هله بکلامه
باوسر و ما باران بوم سلاطین روز باد و باران تا کنون بکلیت با بخر کوفی اعراده استنایا
بیش با کفر نام مردی بنور دوری قان حرکتی در سبب و ابر و سوب و ابر حرکت لا بدرت
ایمان بود مرد حق بسیار کوی و فروغ آتش بسته نهاده ترس و ترسید و بزرگی بکلام بکلام
بهابه و الامر من بفتح الهاء سقطت الالف لاجتماع التاکین و حکایة النفس منب و اصل بیت
نسکت الهاء و اسقطت لاجتماع التاکین و نسکت کسرها الا قبلها و بعد الا شیء مهله کسرها
و نهایی شیء ای ضعیف و قوی و بیثبات البر شیء ای بیثباته و رجل سبب الی انما التاکین هو
کذک سیوک مرد بدل بر سنده و نه الحدیث الا یمان بسوب ای صاحب بهاب المعاد و حل
هیوت و ممانه و عقابک بانشد بدیشات کسر الیاء ای حاکمیت و اطب بفتح اذ انما
الراعی لیسق او لیرجع و اناب بالبعیر کذک کلامه ای انبوب و آیت زجر لحنی و شیء شمال
اقبل **فصل الیاء** ادرن الیاء ای فرارک و سبب هو با بفتح الخراب بفتح جوشا بر بیت
بسته یکی و هو کل ما من جن الجلو و لم یکن من الهجره و البیت فی الامس ای کل الیاء الیاء علم
باب التاء **فصل الیاء** بوسنا تحت کرم شد یادت نهو بوم آیت و آیت بایله
و العفر و آیت بایسکون کله بفتح آت غلبه کرد ما بفتح تائه مفعله نه قال ابو زید مارا
علی است الدهر مجنونای لم یزد عرف بالجنون و هو مثل الیاء الدهر فابدوا من احد السنین
تاء کما قالوا اللطی طست است کم کردن حق کسی را بفتح بقال الیاء و لانه یلیت بفتح و مما
نعنان حکما ای البردی عی ای عمر و قوله یو لایبکم مما اعماکم من الیاء و لایبکم من الیاء
و بقال الیاء ای اخذت انت فرآت قوله لا تری فیها عوجا و لا استایا الا کخنا من
و لا ارتفاع و بقال استواء السعای تمام انت و انت شیء ای قدره و بقال یو لا اقبل

صفت
صفت
صفت
صوب
صیب
بیت
ابت
اشت
الت
امت

ما سوت ای بوقوت لایق لایقون عه فاکما بقال انت الرجل مثل ماوت و صد کردن
هواد بخت ای محسوس **فصل الیاء** بخت طیب با خیز و صوف و مانند آن نبات
شکر و بریدن **فصل الیاء** و کسب السبب شاذ لان باب المضاعف اذا کان کسور العین من المشکل
لا یکن یسعد بالآحرف محدودة و شیء بینه و بشدة و بعله و شیء و بخته و بهذا و حد ما علی نوبه
واحدة و انما سهل یعدی هذه الاحرف للمفعول اشتراک الفصح و کسر فن و بینه شد و للمساء
انسان **فصل الیاء** رجل **فصل الیاء** ای منقطع به و بقال لا فعل بینه و لا فعل البینه لکل امر لار حو بینه
و نصبه علی المصدر و بقال سکر کنز لایق **فصل الیاء** لا یقطع امر او لایق بینه
من الافعال و **فصل الیاء** الغراء بما لغنان بقال انت علی القضاء و تته ای قطعه و بقال
بصدق حدته نهانا و تته و بقال ای انقطعت من صاحبها و بانته و طلقها ثلثا بینه و فی الحد
لا یسأل علی لایق الصیاح من القیل قال و ذک من العزم و القطع بالینه بایق کول و لاخر
بایق توش و رخت خانه آیه بجای و نه الحدیث لا یحظر علیکم النبات و لا یؤخذ منکم شجر
النبات و بقال فلان علی نبات امر اذا اشرف علیه طخت بالرمی شادا ابتداءت الادله
عن سارک بخت ساده و قال من از بهر چیزی شرارت بخت ای حرف فخر بخت لبره
خبره و خیز بخت ای محسوس و یسوی المذکر و المؤنث و التثنی و الجمع و نه وان سبت قلت
عزته بخته فنت و جمعت و بخت شیء اذا صیاد کما و با حتر الود ای خالیه بخت
و هو ثورک بخت بخت بخت بالفصح شرانا بخت و احد ما بخت مؤنثه بخت و فبها
بختی غیر معروف لانه بخته جمع الجمع و کما ان تخفف الیاء کالاثا فی المهاری و اما سارک
و در اینی بخت فلان لان العاد فبها غیر ثابتة فی الواحد کما تعرف الیهالة و المسامحة اذا اذکر
علیها کما انب بخت بالفصح مرد خوار و بخت بخت بفتح الیم شد الراء شکر طبرزد و بخت
علم بومش قال ابو زید از نشیت لامر ابر بنیاء اذا استعدت لم یکن بخت بخت
بنیاء بخت بخت ناکه بقال بخت ای فاجاده مباحثه ای متاجاده و بقال سبت امر بنیاء

بخت
بخت
بخت
بخت
بخت
بخت
بخت
بخت
بخت

خفت بالفتح مفتاحاً مردون مخافتة تخافت بزها في كمنز خفت و شل خات البازر و اخفاست
 اي انقص على البصير ساء خذه فاخته عقاب فرود اينده خوات بالفتح او از به عقاب
 بوقت فرود آمدن از هوا بتمام بفعال خات العقاب بخوت خوانا خوات بالفتح مرد در درون
 مردی و خوت ماله ای نخوت و شغف و الذین ختمت الشاة بعد الشاة ای بختها بختها
 و فلان بخت هبت العوم و نخوت ادا اخذ منه و حفظ و انهم بختانون القيل ای بخت
 و بقطعون الطريق و خات الرجل اذا اطلق و منه و اسن ايضا **فصل الدال** د شتم و هو
 فارسی و اتفاق وقع بين الثغين **فصل الدال** ذات جبهه کردن بهای ذات ای خفته
 اشده الخوف و ذمته و ذمته و ذمته و ذمته و ذمته و ذمته و ذمته و ذمته و ذمته و ذمته
 و کت **فصل الراء** نریت بروردن رت الی الی او ارباه رت بهر دور
 تعالی سولاً رتوت ابلدای رتوت سوات و مازتة بالفتح در ماندن در سخن رت کتله و رت
 رتة و اذتة انه فرت رفات بالفتح ریزه ریزه قولی ای اذکا عظاما و رفا مال الا
 بقال رت زیت النبی هو رتوت **فصل الزا** زت آراستی عروسه فانه بقال رت العور
 فرزتت ای ترزتت زفت بالکسر قرکه در خور و در کشتی بالند تا آب زرد جره زرفته ای
 مطیبه بالزفت قرته زکوتة ای علوة تیرکت بر کردن شکر و از لبت الراء بعلام ای ولدت
 زمت بالفتح امته زمت شال فسیق بکرامته و فلان ازت الناس ای لوفدیم
 و بقال اشده ترزمتة عن الغواء زیتون درخت زیتون که زیت روغن آن درخت زیت
 کردن در طعام بقال طعام مزیت و مزیت علی النقص و التمام و زیت العوم ای زودت
 الزیت و هم بخت زیتون ای بخت زیتون الزیت **فصل السین** سوات خبیه کردن
 بختها ابو عمرو و سواته ای خفته بخت مثل ساء و ابو زید مثل الازم بخت بخت
سبت آسایش و روزگار و روز شنبه استیاب سبوت جاء و بوعی از روزگار سبت
 و سوی کشاده را کردن و سبت روزها و شنبه را کردن جهود آنها و منه قوله یوم لا یستوی

خوت
دشت
ذات
ذیت
ریت
ریت
رفت
زیت
زفت
زکت
رفت
زیت
سبت

عیا فاکه و کردن زودن بقال سبت علوة ای ضرب شو استیاب شنبه در آمدن جهود و از
 سبت و هو الی لا یستوی سبت بالفتح خواب و اصل الراء و منه قوله یوم جعلنا نونکم سباتا
 و بقال سبت سبت بالفتح سبت و حده و روزگار سبتت مرده و بهوش و بیمار سبتا خفته
 و صبیح فراز کرده سبت بالکسر حرم کاو و بوقر پراسته بخت نعل و منه بقال السبتة و فی الحدیث ما صاب
 السبتین اضع بختیک ذلک سبتت فرنا که بیشتر از وی بختی باشد سبتی و سبتی مرد
 و بختی در اینده بخت و الباء للاحاق لالتقاء بخت الا تری ان الیها بلخه سبتاه و سبتاه و سبت
 و بخور آن سبت بختی بختی بالفتح زینت سبتت بختی بختی و بختی سبتت و بختی سبتت
 بقال رت سبتت و سبتت بالفتح و الکر و الراء سبتت و سبتت و سبتت و سبتت و سبتت و سبتت
 و الخا و سبتت سبتت سبتت و بقال و سبتت سبتت و اصل سبتت فاعل من احد السبتین
 ما و ادعت الدال فیما عول فی نضعها سبتت و فی الجمع استیاب قال ابن السکیت بقال خذت
 سبتت بقال و سبتت بالرفع و سبتت ای سبتت سبتت و سبتت کل عدد و بختی
 انا بوردیم بخت سبتت و البس و ما فوقها و اما اذا کاد الی بختی انا بوردیم بخت سبتت
 و الارج و انشفت فالرفع لاجل قول عنی فمتی رجا ل و سبتت و بقال سبتت و سبتت و سبتت
 و سبتت لفظ سدس و سبتت و بابا علی ابدال السین بیا و قد یدلون بعض الحروف ما بکتولم
 فی اما انما و سبتت سبتت و تقصص تقصص و تلحق تلحق و سبتت سبتت و اما سبتت فهو ما باب
 الیها لان اصل سبتت سبتت بالفتح و سبتت الیها فی تجارة اذا کتبت الحرام و سبتت و سبتت
 ای استیاب سبتت و منه قوله یوم سبتتکم بعد اب علی الغزاة بن و مال سبتت و سبتت ای ذهب تحت
 بالفتح کوشت از استخوان ریزه در رجل سبتت الجوف اذا کال لیشیع سبتت معروف و هو
 سبتت بختی سبتت سبتت بختی سبتت کلام العرب و البع بختی سبتت بالکسر سبتت و سبتت
 سبتت نایب سبتت و کرد بلند بر رفته استیاب سبتت فرود نشستن اما سبتت سبتت بسیار شراب
 خوردن که تشنگی شکند بختی سبتت سبتت سکوت سکات فاموش شدن بقال سبتت

سبتت
سبتت
سبتت
سبتت
سبتت
سبتت
سبتت
سبتت
سبتت

قال الاصمعي باب الكسر وقال ابو عبيد بن جابر النخعي حدثنا بالفتح كان ريزه ورين ورغش و...
خشك وسيت ناشورا بزه حديث نون فيض قد يم يقال اخذني ما قدم واخذت ولا يصح
حدث الاصمعي الواضع وذلك كما قدم على الازد وآب وبرزرسولا بصلم وخران احاديث
قال الفراء زى ان واحدا لاداءت احدونه ثم جعلوه جمعا لحدث حدثت حيا شد
جزى كمن بوده باشد يقال حدث امر اذا وقع واحده انه حدث حدثت فحدثت بالفتح
عاده حادثان محسن كمن يفتح واحدا الرجل اذا انقضض وضوءه واستحدثت جزاى وحده
جديدا ورجل حدثت ايشاب فان ذكرت السبق قبلت حديث السبق وهو لا، غلمان حدثنا
اي احداث كادته تحدث تحدث سخن كفتن وكما ذكره السيف روشن کردن وك
رجل حدثت بفتح الدال كسرهما اي فس الحديث ورجل حدثت شال سبق كثير الحديث وسكت
حديثي شال فطيني اصدونه بالفتح افسانه وهو حدثت ملوك بكسرى صاحب حديثهم وسرهم
وكذا هو حدثت نأ، يقال افعال كدانه وبجداشته اي في اوله وطراة كحدثت بفتح الدال ودر
لحان حوث ورزیدن وكشا ورزى وفي الحديث احدث له نياك كمن يفتش ابد الوالحارث
كنت شرفا حث سر كوه شام كه اورا حولا بن خوانند ونام مردى حراث كشا ورز حوث واقتر
مثل زرع وازدوع ويقال بالحارث بنى الحارث بن كعب بن مدينا بن شواد التخفيف لان النون
واللام قريبا المخرب ولما لم يكن لادغام سكون اللام حذفوا النون كما قالوا است
وكذلك يفعلون بكل قبله يظهرها لام التعريف مثل بالسر والجمع فاذ لم يظهر اللام فلا يكون
ذلك حوث بالفتح كما هي حث بكسر القاف كمن يكتسبه وهو البتة حثات بار ويزيد
نه آزار حث بالكسر بزه وكناهه وخطاف کردن سو كندرا عه كاه حث في عينه وانشه
ويبع الغلام الحث اي العبيته والحق وحثت اي تعهد واعتمدا لامناح مثل تحف
ونح الحديث كان باء في غار حرا ونيحتت يمه وفلان يحثت من كذا من يبا، ثم حث
لغة في حث حونا، الكسر ما يلهو ويقال حث حوث وحوثا بواو حث بفتح

حدث

حدث

حدث

حدث

حدث

كلها وحدثت بالكسر اذا فرقتهم وبرد بهم استخانة بزر اورون جزى مثل استانه بهال انجبت الشىء
اذا امتناع في امره فطلبته حثت كما في قوله تدل على المكان مثل من على الزمان وهو اسم سني على الفهم
يختم عليه تشبها بالانسان لانها لم يجر الاضافة الى المجد كقولك قوم حث بقوم زيد ولم يقل حثت زيدا
ومن العرب من يها على الفتح مثل كيف استقلا لكسر مع الباء وتدخل ما عليه فيعبر للشر لا تقول حثنا
تجلس اجلس في انما و قوله ولا يطلع ات ارجح اتى ونح حرف ابن سحره ابن اتى و يقال حثت من ابا
لا تعلم اي من حثت لا يعلم **فصل اخطا** حثت بليد وهو ضد طيب خباثة مصدر منه ٢ بغيرها يقال
حثت الشىء والرجل خباثة فهو حثت اي روى واخبرته اي علم الحث وافسده واخبرته اي اتخذه صما
حشا وهو حثت حثت حثنا بالفتح ما حثنا ويقال فلانا حثنا كما يقال بزره ونح النداء يا حث
الهدير بزم اس اجبان بول غايط حثني بالفتح رخت خانه انجناث ووتاه وكسرت حثا و
الاسم وهو ايضا نام زنى لا يعرف وحثت الشىء حثت اي عطفته فتعطف ومنه سمى الحث وحثت
وكلام حثت بكر الغن سنت ودوناه ونح المثل اخثت من دلال حثي اكره اورا الت نرى واد
باشد حثا مثل حثا بالجماء وحثت السقاء واخثته اذا ثبته الا خارج فثرت منه وان كسرت
الى داخل فقد ثبته رجل اخوث اي ستر في البطن حونا، مؤنثه بين الحوث **فصل اللام** قال الاصمعي
دانت الطعام اي الكنة دانا، كمن ترك وقد تحرك حرف الحلق وهو نادرا لان حولا، بفتح الهمزة
وجاء حرفا في الاسماء فقط وسوقرما، وحفا، وسما موضعان دت وداث باران ريزه وقت
اول سيارى دعت الرجل اذا اصابه اقبوا وفسور ناقة دلات بالكسر اي سرية نوق دلت بعينين
الدلت علينا فلان يفتح اي اخرف وانصبت والدلت الذي عصى ويركب لاسه لائيه شىء الدلت
الوامى دافع سبل ولهاث ثير رجل دلها دلامت اي قوم تقدم دنت حاي نرم ريكرك
دماة جماعه دنت بعينين مصدر منه بيا كاه دماة بالفتح نرم حولى بيا كاه ادنت فلانا واليه
ادنت بالفتح حاي كوراء نهادن در انردان ادنت نرم کردن يقال دنت منجحه تدبث ارباب
دنتم کردن طريق دنت اي دلال دوت دنت دنت دنت دنت **فصل الراء** دنت بازدا

حث

حث

حوث

دات

دث

دعت

دلت

دطحت

دمت

دنت

دنت

شهره انکته ای نفسی و بلع فلان نمشته بفره او اقصی کرده فی السیر و قال انکته فی قوله ای
و طلب فلان حاجه ثم انکته لاخری ای انصرف الیها **فصل الوارث** بالاکارزده رسد
یکس و اصله تورث فانقلب الوارثه بالهات المبدل من الوارثه کفرته **بکسرهما** قول ورت
ازت بالالف المنقلبه من الوارثه بالهات المبدل من الوارثه کفرته **بکسرهما** قول ورت
ای و ورت اشئ من ای و انما سقطت الواو من السبق لوقوعها بین تا و کسره و هما نجا نسا
و الواو مضاد و هما محذوف لاکتشافها ای اما و لم تسقط الواو من یوصل لوقوعها بین تا و فتحه
و لم تسقط الیاء من یسیر و یسیر لتقوی اصدائیا بین بالآخری و اما سقوطها من یطاء و یسیر فلعلیه
افری ذکرنا فی باب الحز و ذلك لا یوجب فسادا و ما قلناه لانه کوزمانه لکن مع اختلاف العینین
و یقال اورثه الشئ ابوه و هم و رثه فلان و ورته ای ادخلت کما علی و رثه و نوارثوه کما علی
و تحت جای نرم که بای فرود و و باشتا نتوان رفت بر روی و استخوان شکسته کران سکته
و و اعث القوم ای و قعوا فی الوعث و امرأه و عثه کثیره اللحم و عثا، السور شقته رجل
موعوث ناقص الحسب و و اعث فی مال ای اسرف و طفت بای بر زمین سخت زدن لونه و طر
او نثمه و نث باران اندک و عهدی اختیار و نا اسوار یقال و نث له عقدا و نه قول علی
للجانیق لولا و نث عهد بقرت غنک و و نثه بالعصا و یثه ای ضرب **فصل الهاء** هینه در ای
کار و سخن هینه شتاب ماریدن باران یقال هینه شتابه بقطرهای ارسته شریعت
و هینه الوالی ای ظلم جلبوث شاک فرود و ساجق و یقال قدم هینه حینا چیری اندک
و آدن و جنیدن مثل هینه کروه از فرود مثل هینه **باب الهم** **فصل الالف**
قال ابو عمرو و الوب بدل الهم من الیاء المتدده کما فی یقین و فری و علی و عشی و برنی قالوا
قالوا اقمح و زرقه و بریح و یسیر و بریح و من الیاء المنقلبه محتی و بی و اسبت و اسبت و اسبت
جیح و یسیر و اسبت و اسبت و هذه کلمه قبیحه قال ابو عمرو و الحرمی لورده ان الیاء
مذهبا اجمع زبان زدن آتش **فصل الف** قال انکته النار فتا و حجت و انکته علی الصلح

ورث

و عث

و طفت

و نث

هینه

هینه

هینه

ایح

روسی ای دویدن شتر مرغ چنانکه او از ی ابوزوی **فصل الف** یقال ای الطیم و یقال
القوم فی اجه و اصلها اجه سحی کزما و سورش آن اجهه بالکسر هاء مثل فقهه و حجاب
سای ایح النهار ایجا جاما، اجهه بالضم آب سور اجوی مصدر منه یاه و یج من یجت و ما و یج
سما یجت و یما یج و یسیر از یح دمی دن بوی ضحی **فصل الف** تا و یج بر آقا لابند
نویزه نام مردی که بیان بکر و تعب حرب انکته از کما شهرهای فارس و هموعت ارا و جا
فی الشعر خفته اراء ایضا از یح نوعی از از بنام ای از یح هاء ایح یعنی سرما
و تشک یقال صیف ایح سخت کرم **فصل الباء** باء فقه نوعی از طعامها باجا جاده و هموعت
ایح کما یج عاریش و نیزه در صحن **فصل الف** ایح یجت ما یسیر من السمن و قد تجرها الکلا، رجل
ایح جراح چشم غبشک، بجهه بالضم نام بنی بجهه بانگی بوقت خابانیدن کودک کنند
سایه و بجهه مرد فریب لرزان بویست بجهه کوساله بجهه بره و سومن اولاد العنا
نزله العنود من اولاد المعز و جموع بجهه و بالکسر ایضا بجهه یعنی سیدی سخت و سیدی سیاه
سخت سیاه شدن چشم امرأه رجاء نث من نث بجهه نوعی از ظرها بجهه خود را ارستا
رنا در نظر مرد ابریح بالکسر شتر زده بجهه برده و هموعت بجهه شکم کنایند باکار دجهه بجهه
فهو بجهه و بجهه و رجل بجهه بکسر العین شنت رفتار گانه سجوه البطن ایضا بجهه لازم منه و بجهه
السکای انزه عن الودق و یقال بجهه المطر الارض بجهه فزانه و آدی بلو بجهه روشن شدن صبح
فصل الف یقال بجهه الصبح و ایلیج و بجهه بجهه و بجهه ایضا صبح و هینه و بجهه ایلیج بیت ایلیج ای
سرق مضی و کذا الحق اذا اتضح و یقال الحق ایلیج و الساطل ایلیج ایلیج کشاده و روشن شدن
بجهه بالفتح و الضم روشن آفریند کشادکی سیا ابر و ایلیج بجهه یعنی مصدر منه ایلیج کثده
ایرو و فی حدیث ام سعیده صفة ابی ذر ایلیج الیوم ای شتر بجهه خونی یقال ذوجه بجهه
مصدر منه بجهه یعنی بجهه نعت من قول بجهه کل و بجهه و شادمانه شدن **فصل الف** بجهه
حجت من بجهه ایضا و یقال بجهه و ابی بجهه ای سرقی و ابی بجهه الارض ای بجهت نباتها بجهه شادمانه

ارح

ارح

ارح

بجهه

بجهه

بجهه

بجهه

بجهه

بجهه

بجهه

بجهه

بجهه

بجهه

بجهه

بجهه

لی تکرار و تامل تا خارج شود در سینه او اشک است علاج با نسج کروی و عرب و کشتهها و خوردن عسل
از در باد جوی و کرانه جوی و رس و کاسه بزرگ علاج بختی که تمام علاج با تون در سینه و سینه کت
خلایج جامه نخ عصمی است و امسج فلان جامه نخای فایز **فصل الدال** دیاب و دیاب فادک
سوت و بجمع علی و با بیج علی با بجمه اصل شد و اما فلان در دنیا نیز دیاب جناد و رفسا در دیاب
روی گاه قال **ابن السکیت** ما بالدار و بیج بالکسر شد و ای احد و شک ابو عبیده الجیم و اما
قال **الجوهری** کلمات عن فی البادیه جماعه من العرب الاعراب فقالوا ما بالدار و بی و ما زدو
علی ذکر دجه بالضم تبرک فی بارکی سید بجمه و لیل و جوی و ناقه و جویبه و بید و جوی ای
شیدر السواد و ناقه و جویبه ای سبط علی الارض و رحل فرج و بیج الجیم و کسرها ای شاک
فی السلاخ و نذبحه شکسته ای دخل فی سلاخه و نذبحت السماء ای نغیت و بیج و جمان نرم و س
عنه فاکه و بقاله العوم یذجون علی الارض ای یذون فی البتر قال **ابن السکیت** و لا یقال هذا
لواحد و هم الداجه و قولهم هم الحایه و الدایه قالوا الدایه الاعولن و الخارنر و بقاله ما ترک
من حابه و لا داجه الا ابنت ابناء الحابه و جابه بالفتح و الکسر و الا اوله الفصحی حکما لیکن دجابه
کلی لذلک و الاثنی بالهأ علی انه واحد من جنس مثل حمانه و بطه و دجابه ایضاً یکر ذعونه ریسمان
ذعونه تاریک شدن شب و باند کردن مرغان را دجابه کرد که در ایندن چیزی یاد فرجه بالکسر
کذلک بقاله دجابه قدومه مدخره چیزی که در دخره بالضم کو یکسر کین صل در وجه در حات
دقتن **عنه فاصم** در وجه الرجل الضبت ای سنی و در وجه ای معنی سلسله و در وجه العوم و اندرو
ای نخر صوا و معی المثل کذب من دبت و در وجه ای کذب الاحباء و الاموات قال **الاصم** دزه
الرجل ای لم یختلف نسبه و در وجه الناقه و ادرجت اذا جازت السنه و لم تنبج فهو در وجه بالکسر
اذا کانت مکر عاداتها در وجه بالفتح باد نیز بیل در وجه و قدومه در وجه مدخره جای رفتن
و کشتن قولهم قبل در وجه الضبت ای طریقه و رجعت الی در وجه ای الطریق الذی حیث من اذراجه
ای طرف در وجه پای در وجه و با یکجا در کت جابه در وجه بالضم نه در وجه و هی الرقاعه و توی

فج دج

دج

دج دج
دج

بارسک خوار و در وجه با سکن و التخریک کفد بسته و نور و ناکه قبل ان تذنه در وجه الکتاب ای فی طیه
دیحال دج در ادراج الریح ای صدر در وجه بالضم و دلان و طبله از نان که بر آب و جوهر در آن نهند
در وجه و معنی ضربه او سنی تدخل فی حیاه الناقه لم نشه فطنه و لا ما ضربه قال **ابوزید** اذا ارادوا
ان امرهم الناقه و لیدعبرها شد و انفرها و عینها و ضنوا حیاهما شاقا و فرقا فینر کونها اما حیاه
غم مثل النخامس لم یملون الریاط منها یخرجه مکر طرف و معنی نریانه و لا فاذا البعته غلوا عینها
و قد بیوا الحافید نونه الیهما تحب و لا صافرا به قال **الذری** شیبه عینا ما الغامه و الذی یشد به عینها
الصقاع و الذی یحسی الدرجه و الجمع در وجه در وجه در وجه نومی از مرغان رنگین چون تدر و ما نهندان
لذلک و الاثنی سواد و یخس صقیلاً لذلک سخا من درجه زیندر در وجه ناک در آجه ما بفتح حالت فترت
آمدن کود که در دراج ایضاً نام جایی در وجه فراخ و سباه نیکر شدن سیاه می شیم عین و عجا نعت
سینه و رحل و دج ای اسود و العرب سنی اول الحاق الدجاء و معنی بلبه نمانه و خرس و انسانیه الرزاز و ناکه
الفقهه و معنی بلبه النین و علیجه رفعتی و اذن و بعلج نام ایسی از دلاج باول شرفتن از دلاج باخر
شب رفتن و صوا فاعل و الا هم من الاول دج بالتحریک و سانی و لجه بالفتح و الضم و الج و لویحی
و لویح مصدر نه **عنه فاصم** مدخره موضع و لویحی کردن چون حوسن و جران مدخره بالضم بیل از کمانه
و لویح خانه و حوسن و شمل توخ و توخ در آمدن و اسوار شدن بجایی عالی دج و اندر دج و اوج
و اوج قال **ابو عبید** کل هذا اذا دخل فی الشی و استتر فی نفس سنج ای مدور و تدانجر اعینه
ای تعاد نو و بیل دج ای منظم در آنچه مدار کردن با کسی و منه الصلح الدماج و هو الذی کانه فی خفاء
و بقاله هو التام الحکم و اوجت الشی او الفقهه فی ثوب و المدخره الدرجه مع ملاسته و ایضاً العدم
و لویح باز و بند و بلیج کذلک المدخل الدرجه الاملس و عینه کام زو یکر و شتاب نهادن و صحایح
شند و کو صانه فارسی شورت و صحیح بالضم و فتح الحاء و کسر الهمز نومی از جواهر که از او صحیح شود
فصل الدال دج بدم در کشیدن آب راست **فصل الراء** رابه بالفتح نومی و معنی ملاقه رتاج بالکسر در رتاج
انراحت العربه ای خرقه **فصل الراء** رابه بالفتح نومی و معنی ملاقه رتاج بالکسر در رتاج

دج

دج

دج دج

دج

دج دج

دج

دج دج

قوله في معنى على الذكر والاشي كالخامة ويعقوب مختص بالذكر كاطلم من الشامة وكعب
من النخلة وصيقلان من الدرارة وصدى في بادىء النور وحرث من الخباري وسيل
فصل الحاف كزج بالشد كزج فارسي معرب كزج الخبز وكزج كزج بر آوردن بيان كزج
كوسه فارسي معرب وبنوعى از ماهى كسبته سمانه كالج ككاف كزك والهاء ليع **فصل الهم**
بفتح به الارض مثل نبطت اى بلدت به الارض وفتح به اذا ضربت وسقط وفتح به وفتح به وهابل
الفتح كفتحهم اذا قامت حول البيت باركة كالمفرد الارض لجاهه سهدان **هـ** وبكسر الجاء
كلك لوجه مفت منه وكلك لوجه من والهاء للمباينة ملاه در آرز كشدن صوت رجل
شال همزه اى لوجه لجه كزج كزج ايدنا سخن در دمان تلخج في الكلام تردد وتعالق
ابل وابطال لفتح وفتح جهم وفتحهم اى اصواتهم والفتح الاصوات اى اضلقت
لج الماء بالضم تغلظ وفتح كذلك ومنه بحر لفتح وفتح ايضا شتير وفتح السفينة اى فاصية
اللحم والفتح البحر التماجا اى اضلقت امواجه يفتحون يفتح البحر جوى خوش بوى لفتح استوار
شدن شمشير در بنام **هـ** ككاف مكان لفتح اى ضيق ملاج صفايق يفتح بناء مثل فتح والفتح
اى الجاهه والتحصه اليه وفتح عليه الجهر اذا غلظت واظهرت غير انه يفتح وفتح عليه الجهر ككاف
زج الشى اى تخط وفتح وهو زج وفتح به اى عزى به زوجه لغزاني وفتح في حزي حوزا
سريشم وجران وفتح لزنه راه اذ افسل فلم يبق وفتح وفتح زج النبات اى لفتح وتلفظ
لوجه الضرب سوخت اورا زدن ولا تخه اى اشد عليه ذاك اى كاه واتفق حله وفتح هوى لاغ
وافتح الرجل اى النفس فهو فتح الغا مثل احصى فهو محصى واسهب فهو سهب فهذه التلته
جاوت بالفتح نوادر فتح بفتحها ودمها خوردن **هـ** فاص ملاج كزج اكر داندرون دما لفتح ليدنا
مثل تخط وقومهم ما ذقت شاما ولا لانا اى اذقت شاما وفتح عمده بلماج وهو اذنى بانوكل
والفتح اضعفهم بشى ناشتا تشكدها اى الهوا اضعفهم شى بفتح لفتح بالتسكين والتحرك
يفتح لفتح نمازينا ابتاع لفتح بفتح شفق كزج وجرىي نمودن **هـ** ككاف يقال لفتح به اى اعزى

كزج كسج
ككاف لفتح
ككاف لفتح
ككاف لفتح
ككاف لفتح
ككاف لفتح
ككاف لفتح
ككاف لفتح
ككاف لفتح
ككاف لفتح

68 فاص عليه والفتح الرجل اذا اجهت فصلا برضاع امهاتها فعل عند ذلك اقله يشد صاعه الاطلافت
تلك برضاع العصيل لفتح بالتحريك والشكس زمان فلان فصيح اللامه طهر سح بخارى داون بن
فانما شلتها الهياج به فتحه شدن بهر وكذلك كل مختلط ورايت امر فلان لها كالج مختلطا
والفاحت غنمه اى اقلط بها البعاس لحوه نامة وجام كاري يقال سوا لمله وفتح اذ لم يفتح
وقد لحوه من اللحم وفتح لحوه اذ لم تنم طنبه لحوه امره استوار نكر وكار خود را **فصل الميم** ما فتح
اب شور وفتح نوجه مصدر منه **هـ** بفتحها فتح ما فتح واذ ان شرب وفتح واذ من **هـ** ككاف
وافتح نقطه من القلم اى ترشنت وشيخ ما فتح الذى بسيل ربه ولا يستطيع حمله من كره الحق
ما فتح وناقه ما فتح كلك مما فتح حماه فدوى انداخته وبنال المطر مما فتح المزنا والعسل مما فتح
التحل مما فتح الشى عصارة بفتح سخن ناسد كغنى وحروف رابى نقطه واعراب شتى وفتح النور
اذا بره بالحقى قبل ان يضطرم وفتح الرجل اذا ذهب في البلاد بفتح جناسه من دلود رجاء تابر شود
وجمع كردن يقال منه بفتحها اذا اجامها بفتح بكسر الجاء بدر قبله ازمين مزجها ككاف
وكر الكذا شتى سورا **هـ** فاص قوله مزج البحر من بلقيان اى خلاصها لا يلبس احد لها بالافز
والمزج والمزج بفتح المزج الخطا موضعى كزج اسامى مزج راصط موضعى شام يوم المزج روز مزج
مزجان بر حكم مزج القلعه بفتح اللام منزلى در باديه مزج بالتحريك جنيدن خانم در الكش **هـ** ككاف
مزج الخاتم اى فلق ومزج الدين والامر اى اضلظ واضطرب ومرت امانات الناس اى
فسدت وسنه الهويه والربح وصال الاضطراب انما سكنى الزج لارذوا به الهوى امر مزج
اى مختلط ومرت ايقاع القوت ولا بها بعد ما يصير غرسا ودمارح من نار انى نار بلاد فان
مزج امر وار يفرود مزج غسل وابتحنى شراب وجران مزج الشراب آنچه بوى آييند شراب
امر في اللين ما ركب عليه من طبابع موزج موزج فارسي معرب موازبه جماعه شال شام وفتح
نظفه اشابه آب زن و مردم هم آيخته بفتح بشتاب رقت يقال مع الحمار والوزج وقوس موزج
على فقول ومزج بالفتح اى كزج استهلا وفتح العصيل مزج اذ الهزه وفتح بسرد پستان

68
ما فتح
مزج
مزج
مزج
مزج
مزج
مزج
مزج
مزج
مزج

ای که در حقیقت مشرف بر ذوق و کمال است و در حقیقت کمال است و در حقیقت کمال است
سخت با خدایه و راحت با نفس و سیرت فلان ای از سلف مشرف المراه تطلبها و الا هم السرا مثل
تبلغ و بلاغ و نه الفل السرا من النجا و ستریح السرا رساله و حل قبل الشط و التبریح السرا
فوس ستریح ای عزیزی و ضل ستریح و ناقة ستریح و ستریح ای سربینه و ستریح ستریح ستریح
ای سهل ستریح برهنه و نام بحری از عرو من و ستریح الرجل ای استیع و فزیق بین رجل ستریح و ستریح
بلند بزرگ ستریح و نام بومنی ستریح با کسر در از هر چیزی و طخ نام ستریح نام زنی ستریح و ال
نخل و وزندوی ستریح سراج ها و سراجا بالکسر کرک و ستریح بلفه بیدل و نه الفل ستریح النوا به علی ستریح
فلک سبویه النون زا بده و هو فعلان و الجمع سراجین و الا نشی سراجا ستریح و ای جایی ستریح کجاء دوی
بروی و ناقة با گوشت و بزرگ ستریح باج و بالآء هر چیزی و کسر دنا **۴** بختها ستریح الله الارض
ای ستریحها ستریح بخت کردن و ستریح البقر خلاف ستریحه انف ستریح ای ستریح ستریح ستریح
دآن ستریح ایضا باستان خفته و نام کامین بنی ذنب بقال کان الا غنم نرد و ستریح الرجل ای استند
علی قناه و لم یتحرك ستریح بالضم و التشدید کما ستریح ستریح و اخذ ستریح بالکسر و الفتح ستریح کردار
بر آورده و ستریح سفارة بحاط علیها بالحجارة فیجتمع فی الماء و ستون فرگاه و جای فرما خشک کردن
استیطاق تر آرزو پس شدن ستریح الجبل روی کوه ستریح نام جایی در بختی آب و خون **۴**
بختها رحل ستریح ای قادر علی الكلام ستریح ایضا نام اول طبخه از بنی العباس و اسم عبدالله
بن محمد ستریح بالکسر زنا هم ستریح که ذکر ستریح دوی و قال که هر دو را بر هم دوزند و خرچینه سازند
ستریح ستریح که بی نسبت باشد ستریح بالکسر ساز عرب ذکر لانه یجمع علی استی و هو جمع المذكور
و یجز تا آینه و ستریح الرجل ای ستریح و در جل ستریح ای ستریح ستریح جایی که دروی
خوف باشد که ستریح باید پوشید و جان دید با و قوی ستریح و در وقت الحدیث کان لونی ستریح فارس
الاعراب الغدیب ستریح بالضم ستریح ستریح بالفتح مصدر **۴** بختها ستریح ستریح ستریح
وناقه ستریح التي ستریح من البعل و غیره ای ستریح بالکسر کما ستریح ستریح خورد آن ستریح شود و قالت

سج

سرد

سج

سج

سج

مراوده

العرب الا ستریح و خفته مزیح و ستریح المخرج ستریح نام فستق از حبه ستریح ستریح
و العمامة بقول ستریح و قد و کرنا و ابره فصل بخت بآب البناء ستریح بالضم و التخریک و له
الجبل یعنی کجی بجهت ستریح و السلف و الجمع ستریح بالکسر ستریح ستریح ستریح ستریح
ای فادیه و ستریح ای اعطانی و هو ستریح بالفتح و التکون و جود و شدن **۴** بختها و هو
سج و هم ستریح و ستریح ستریح ستریح اسانی کردن با کس و ستریح ای ستریح و قولهم
استخت قرونته ای ذلت غنه و تاهت نسیم راست کردن بنزه و ستریح ستریح ستریح
صدید که از سوی جب اندازنده در آید ستریح از سوی جب در آمدن صدید **۴** معهما و العرب
یتیم بالتریح و یثشاءم بالباریه و فی النخل من لکثات ستریح بعد الباریه و ستریح ستریح یعنی فاک
ابو عبیده سال بوش من زوبه عن الستریح و الباریه و انما ستریح ستریح ما و لاک ستریح
و الباریه ما و لاک ستریح ستریح لی ای عرو و ستریح بکذا ای عرفت و لخت ستریح ستریح ستریح
کساد که ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح
۴ فاک و آب روان و نوعی از برد کلمه مخطط بر ستریح و ستریح و ستریح ای مخطط قطعان
ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح ستریح
الطل ای فاء ستریح بالکسر ستریح ستریح و فتنه رنده و الحدیث ستریح ستریح و لا بالذایع
الندرو انساخ باله ای اتسع ستریح نام آبی ستریح جوی در قام سامین جوی ستریح ستریح ستریح
ما و راه النهر و فراسان **فصل الثمین** ستریح بالتحریک و التکیس کابیه ستریح در آرزو جل ستریح الذرین
ای عربینها ستریح الذرین ستریح بالضم ای ستریح الذرین و الجربا ستریح علی العود ای ستریح
ستریح بختا و کردان بدن ستریح زفنی و در بعضی بالفتح کانه و بکله ایضاً جل ستریح و قوام ستریح
و اشته و نشاء الرجلان علی الامر لایرید لیزان بختها و هو یثشاء فلان ای یعنی به ستریح بالفتح
بجمل و زفت و در بعضی از ستریح لانیل الامین ستریح زنده ستریح الذی لایوری ستریح ای ستریح
و الذی یولین علی الشی و یقال لانیل بزه و التیام و یقال للماضی فی ستریح ستریح ستریح

سج

سج

سج

سج

سج

سج

سج

سج

بر کون قطاره شمشیر ای سرخ و شمشیر بویزه اذالم یکن فالصا...
کردن و شرف القامض ای سرخه شرف القامض ای سرخه شرف القامض ای سرخه...
کوشت فرید دراز بریدن شرف و شرفه الله صدره فالشرفه شرافیل نام و شرفه...
باب ال الام نونا شرف دراز شرفه بختین و الشیدد فراه یعنی بزرگ لیه اوردن...
و سطر بها اشتقاقه کشف غوره کردن نخل و نهی عنیه قبل ان یشتق و قولم...
اتباع و قبل معناها و اهد قبل فتح الرجل و سح قیامه فراه و شرفه شقاه بالضم و الشرفه...
کیاهی شقاه دراز رجل شقاه ای طول و بکر شقاه جوانه بکره شقاه بالتحفیف...
شرفه بالکسر کیاهی مرد مجد در کار شقاه جاء اشباه الرجل و شقاه ای جده الام...
و قبل بها یعنی خذر و الشرفه لغه هذل کاد فی الامور شیخان ای عبور نایه شیخان ای...
سریعه و اشقاه بوجه ای اعرض و اشقاه الفرس بینه ای ارخاء شیوخا و زینی که...
شرفه رو بایز و الشیوخا ان بکون القوم فی امر یبذرو نه بغای فی شیوخا من امر هم...
فصل القاد صبح بالضم سبیده دم و فی الثل هو انم من البصر صباح بالفتح باعداد...
کردن یقال اصبح الرجل و صبحه انه و صبحته ای قلت له صبا ما ائینه صباحا و لایراه...
بانشد بهنا للتکثیر و اصبح ای صار و ائینه بفتح فامه و بکسر القاد ایضالغه فینه...
و ائینه ائینه کل یوم و ائینه و القیته صباحا و ذ اصباح و هو طرف غیر تمکن و تبار...
نلان نام الصبحه بالضم و الفتح ای پیام چینی بصبیح بقول من تصبیح الرجل مصبیح بالفتح جاک...
و وقت باعدادی صبوحه بالفتح شراب باعدادی خلاف غوق صبح اصطبای صبوحه کردن...
فهو صبجان و صبیحی مثل سکران و سکر و فی الثل انه لا کذب من الاخذة الصبحان صباحا...
بالکسر فراه و استصحبت به ای اشرف و الشرفه ما یستصبح به ای سبزه و نایه که نا ائنا...
بر نشود بر غیره و بگردن فاک الاصبحه و هذا ما یستح من الابل صباح قد جهلک صبوحه...
کنده بان یوم الصبحه روز غار صلبانه خون ۴۴ بعضیها صبح صباح بالضم لغت من اصبح

شرفه

شفق شفق شفق شفق

صبح

صباح

دور...

خوردی

در صورتی که در آن وقت که در آن وقت که در آن وقت که در آن وقت که...
از آن که در آن وقت که در آن وقت که در آن وقت که در آن وقت که...
در صورتی که در آن وقت که در آن وقت که در آن وقت که در آن وقت که...
و بعد از آن وقت که در آن وقت که در آن وقت که در آن وقت که...
در صورتی که در آن وقت که در آن وقت که در آن وقت که در آن وقت که...
و نام نایه صبحه یعنی صبح که افسون بدان کنند زمان و دراز صبحه کوشک و بنا...
جاء صبحه زینر استوار صبحه الدار عن صبحها صبحه و ای بالکسر صبحه یعنی صبحه...
صبحه بر روی بر کوفته بقال جاء بنو صبحه صبحه اذالم یخالطهم غیر هم و مرد...
صبحه جاد و نام صبحه زینر ناک و کل فالص صبحه صبحه بالفتح صبحه و نایه صبحه...
ببعضها و انفره الحق ای بان و شفته نصادقه و صبحها ای کنایه صبحه و باروی و الاسم...
بالضم کاش صبحه ای لم یشب براه و صبحه کل شیء خلاصه صبحه کشاده و روش کفتن...
و یوم صبحه ای بپسینه سحاب و صبحه بانة فنه ای الطره و فی الثل صبحه الحق...
و بقیه صبحه کل ای اجذبت و صارت صبحه ای فالصه فی الشده صبحه بالضم...
صبح زابده و بروی عن ابی عمرو صبحه بالذال صبحه صبحه بالکسر صبحه صبحه...
بر چیزی صبحه الان صبحه صبحه صبحه بالکسر صبحه و نظر الیه بصبیح و وجه بالضم...
بوقرن وجه و ضرب بصبیح السیف بالضم و العانه تقول بالفتح صبحه الیوم...
ابنا شخفاء در صبحه شمشیر بهنا و در سنگ بهن و روی هر چه بهن باشد صبحه...
از گاه و روی کردا بدن بقال صبحه عن ذنبه و ضربت عنه صبحه ای اغرقت عنه...
الابل علی الحوض اذا امرت علی صبحه صبحه فلانها و صبحه اذا اشاکه فردده و صبحه...
السیف بصبیح ای بوجه و صبیح الشیء ای نظرت فی صبحه صبحه صبحه دست بکیر...

صبح

صده

صبح

خوردی

و در مذکور و در زمان ای قام **فصل الثانی** تا در مذکور و در زمان ای قام
 ای عجز و زاید و ای عجز و زاید و ای عجز و زاید و ای عجز و زاید
 لکان حرف الحلق و قال ابو عبیده لم استمع احدًا یخبر کما غیره قال ابن السکیت
 لیس فی الکلام فعلًا، الا حرف واحد فی الصفات وهو الشاء واد، وقد یسکن فاما الاسماء فغیر
 حرکان و جنفاه و هما موضعان زردان شکستن در کاسه فهو شرب و مشرد و الا هم شرد و شرب
 و زردت الجز و اثر دته بمعنی علی افضلت فلما اجتمع حرفان متقاربان بالتحریک فی کلمة و حسب الاذکار
 الا ان الشاء لما كانت لاهوت و التاء بجمهورية لم یصح ذلک فابدلوا من الشاء تاء فاذا غمزه فی شدة
 و یندون منهم ایضاً من التاء فبقولوا اثر و ینکون الحرف الاصل هو الظاهر شرب و شرب و الا
 هو کسر الضم قبل ان یبرد و هو من التاء زرد و یختم کفتیک لب نغمة غوره فرمای نرم شده و آ
 گفته یقال بعد انقل نغمة اذا کار خصاً غصفاً فالجمع اتباع لا یزود و بعضهم یزوده و بزرگ
 نغمة جده اذا کان لیساً نغمة بالتحریک و التیسکس آب انذکر و اشتمد الرجل و انشد بالظاهر و الا اذا
 اذا ورد التاء شموذ اذا کثر علی الناس فی نغمة و الا اقله و رجل شموذ اذا کثر علی السوال
 حتی یغدا معنده و غمته التاء اذا کثر الجماع حتی انقطع ماؤه نامد من الهم من قبح
 ای اکل غنود قبیل از غرب و هم قوم صالح دم یفرق و لا روضته التمد موضع انشد بالکسر توینا
 نوحده فوضعه کوذک فیه به نام خلق مرهوق شده نوحده نوثت نامد موضع **فصل الیوم**
 محمود منکر شدن با علم تیاک مجده و نجد الرجل فهو محمود اذا کان ضیقاً فیل الیوم و اجن مثل
 عام جده شنگ سال و نجد البنت اذا قل و لم یطل مجادة نام مردی بالنهم جده کلان جده
 اجداد جماد و بجه و بخت یقال صددت با فلان ای قرت و اجده فانت جده و جده و
 نازی و تو انگری و فی الدعاء و لا یبغض ذالجد منک الجدی ای لا یبغض ذالغ غنود و انما
 یبغض العمل بطاعتک و منک معناه عندک و بزرگی قوله مع جدر بنا ای غطره بنا و یقال عنیه
 و بزرگ شدن در چشم کسی **عنه فاکم** و فی حدیث انس کان الرجل منا اذا قرأ البقرة و آل عمران یبغضنا

نما

زرد

نغمة

نغمة

نوحده

نجد

جدو

ای علمه اعینا و یزیدنا حانه و قرآن **عنه فاکم** نوح جده یعنی جده و یزیدنا حانه
 ای قطره و یزیدنا حانه لانه مع معنی شایک جده و یزیدنا حانه لانه مع معنی شایک جده
 زین رست و فی النمل من سکر الحد و ای العشار و اجده القوم ای صاژ و الی الحد و اجده
 الی طریق ای صاژ جده و اجادة شاه راه جواد جماد جده بالکسر در شتی نغیض منزله **عنه فاکم** یقال
 جده فی الامر جده او کوشیدن در کار **عنه فاکم** و منه جده فی الامر و اجده فی نغیض منزله ان فلانا جاد و
 جده بالفتن جمعا و قوطع اجده امر ای اجده امره نصب الایسر علی التیمیز کقولک قرتت به عیننا
 ای قرتت عینه به و جادة فی الامر ای حاقه و هو محسن جده او قوطع اجدهک بالفتح و الکسر قال الامم
 لا یخلم الایسنا فو عتناه ای یجسک هذا و نصها علی حذف التاء و قال ابو عمر و نصها علی
 الصدر یعنی مالک اجده امک و قال ثعلب ما تاک الشوا اجدهک فهو بکسر الجیم و ما تاک بالواو
 و جدهک فهو مفتوح جده بالضم جده در بیان علف زار جده نام شهری و خط بشت فرکه مخالف
 لادن او باشد و راه جده و منه قوله و من الخلیل جده بسقف و حر ای طریق مخالف
 لادن الجبل و ركب فلان جده من الا اذا رای فیه رأیا و کسای مجده و فیه خطوط مختلفه
 جده او جامها کهنه بوب کداد و کل شیء یعقد بعضه فی بعض من المینوط و اعنصان الشجر فهو جده
 و یقال انه صفار الشجر جده بالضم کرک سیاه که شب نایک کند مانند بلخ جده او جماعه جده
 جدر زین رست و هموار جده بالشدید نوعی و نوشیدن و هو نغیض خلق **عنه فاکم** جده
 نعت منه و جده ای صاژ جده او اجده و جده و اسجده ای صیره جده و یقال لمن لیس
 الجدید ابل و اجده و احمد الکاسی جده ای صاژ و یزیدنا حانه شب و روز جده ستره
 قوم من زین و هما صیدتان بهذا سولک و الوب تعول قیده السزیه بسکون التال و جده جده
 بالفتح و الکسر یزیدن فرنا از نخل شای صراهم و قطاف و کان الیفعال و الیفعال یزیدان فی کل
 ما کان فیه معنی وقت الیفعال یزیدان فی شایه با لاوان و الاوان مصدر من ذلک کله علی الیفعال
 مثل الجده بالفتح و القمر و العطف و یقال جده النخل ای قریبه و اجده النخل ای حانله القرام و جده

جده

طائفة انما اذ اخبرها بطوار و مقلتها في ما ذكره الاصل و امر اذ وجد في حذو الكبد
جذرا لانه اذا وجد في الفرج و تحت كبد و بالفتح ليس كمن يترك على جذر الجاه و قال
سور على معناه و جذرا ايضا التي ذهب بها من علة و قد ورد ايضا موضع كدروني است
ان اكلاب فوانس جرد و عجلان صحرا و نبات و موضع در بلاد تيم ارض جردة بكسر الراء و
اخر داني لانا في اجار و اجار و بضم الهرة موضع رجل اخر داني موي فرس اجد كونا
و شك موي و مودع للفرس جرد درخت و شاة و پوست و برک در کردن از دی جرد و دانی
مشور جردة بالضم پوست و برک دور کرده رجل جرد مردم شوم بد فال سنة جرد و سید
المحل جرد و ايضا نام زردی از صحابه جرد و دکر و صی از زردمان جردی که صی از اسامی جذبا
کرده و شسته اردنی کرده عام خریدانی نام قال الکسانی ما رابته من اجدان و قد فرغان
بنی بوینی او شهر بنی جردة بالضم من هموارند گاه و قال فلما صم الجردة و الجردة و الجردة
نحو کد صم القرية و المعوی و صحابه جردة بالفتح جامة کهنه شده بجردة نام زن نمان بن المنذر
جرد برهنه کردن زن از نبات و جزان و بر کشیدن شمشیر و بر آستی درخت جرد برهنه کردن
و جرد لار جردیه و آجرد بنا السیرای است و مال و آجرد التوت ای انسحق لان جردان بالضم
فضیب اسب و جزان جراد بالفتح فتح جردة یک فتح علی الذکر و الاثنی و لیس الجراد بالتدکیر الجردة
و الاثنی بالتأنیث و اما اسم جنس کالبقر و البقرة و التمر و التمرة و الحمام و الحمامة و ما شبه ذکر
حقی تذکره ان لا یكون مؤنثه من لفظه لئلا یلبس الواحد الذکر بالجمع و قال طادری ای جراد عاره
ای ای انسان ذهب به جردت الارض فی جردة اذا اکلتها الجراد و جرد الرجل جمولا اذا اکل الجراد
فاشک بطنه فهو جرد و جرد بالکسر اذا شری جلد من اکل الجراد جردان نام دو نظر بر که در کتبه
بودند با جاعلت جرد بالضم و فتح الراء و تشدید الدال شتاب رفتار ضد بالتحریک
تا و خون و زعفران و آنچه بدان رک باشد و بر جسدین خون بر جای **کام** نحو جاسد
و جسد جسدین آور شدن جسد عرق و یقال سوا ما شبع ضنونه من الشیاب مجاسد جماعه

ج

سید

ج

جساده بالکسر عن آد جسد بالکسر مر اخص و قرآن اذ ما حکم به من سائر قال ابن السکیت
ایضا لانه ان اخصه ان الصق بالکسر و قال بعضهم جردة بالکسر المراد بالکسر المراد
جسد جردة الیام نام بنی شعر جرد موی بر عول و رجل جرد و کزد اندام و امر اذ جردة
و قال لکرم ايضا جرد فاما اذ اقبل جرد الیدین او جرد الایمان هو الجرد ابو جردة و ابو
جردة کنیت کرک جردة کجاه دسته و بدر صتی از عرب جرد الفحام کک و همان شتر شری جرد
ای یمن مثل بقدر جرد ای جرد الوبر و کثره جلد بالکسر پوست طلده اخضر منه جلود جاهد
قال ابن الاعرابی جلد جلد لغتان شال شبة و شبه و مثل و مثل قال ابن السکیت
و هذا الی عرف جلد پوست باز کردن یقال جلد حروره کما قال سلح الشاة و قلما یقال
حروره فرس جلد اذ اکل لا یخرج من القرب جلد بالفتح تا زیاده زدن بر پوست **کام** نقل
جلده ای ضربه و اصاب جلده کقولک را بر و تبطنه و ما یک از هر صیر جلد بالکسر پوست پاره که
زنی نواحه بر روی زنده بان جلد بالتحریک پوست شتر کوه که در کشیدن باشد بخیزی و ماده
شتران که به ندارند جلده یک و زمین رست اجلد زمین رست اجلا و اقاله جاهد جلده ایضا
رستی و چاکل مردم و عزیز و جلاوة جلود کله و هو مصدر مثل مخلوف و معقول **کام**
بفترها یقال جلد فهو جلد و جلید و قوم جلا و جلا و اجلاد و جلد تکلف من الجلاوة جلا جلا
اجلا و شمشیر زدن یکدیگر را بسال مبالغة اجلا الرجل صمته و بندت جالیده مثلا جلده بالنسکین
شتر حرب شتر جلا و جاهد و ایضا شتران بزرگ شاة جلده میشی نایجه و بی شیر جلود بالفتح نام
و صی از افریقه جلود و منسوب بوی جلید شک طلیت الارض فتح مجلوه زمین پسک زده
جلدی بضم الیم نام مک عانا جلید مالمی و المكسورة و تشدید الدال در دستان و دراز خفته
طلعد بالفتح مرد در ست و استوار و نام موضع جلا ع شتران استوار و اهدها جلد بالضم
جلد جلید و جلد خرسه جلد ایضا شتران بسیار ذات الجلا عید نام موضع جلید و فسرودن
اب جود کذکر **کام** جلد الدم ای پس جلد بمختل جمع جلد مثل خادم و خدم جادوی الاولی

جد جلد

جلد

جلد

جلد

جد جلد

زنده بود و کذا قوم زنده بودند قد زنده فعله زنده بالفتح جواب از قدره ای نامه از قدره
با کما ای تمام به مرقوم کسب و آرد که جواب آرد و قدان بر حسب بره و زغاله از نشا طار و
شناختن رجل بزندی کسرتی بیجا ساکن بنسبه الدال مفتوحه مثال مغزی الذي بزندی
اموره زانود نوعی از بیانه و هم قرار آند و کرده و موری و هو مورت و واقعده زنده
نام کوهی که سکن آسازوی کسرتی زکو و ایستادن آب و باد و کشتی و آفتاب نصف النهار
و راست ایستادن تر از و آرام گرفتاری مردم و کل بابت در سگان ظهور اگر از ایستادن
جا بجا مردم فخته زکو و کاسه هر راد و زنده کسرتی ای ها که از زنده خاکستر کونا نجاده
زنده و یقال للبعوض زنده بالضم و السكون از ماد و رویش شدن و بستن کردن کا و کونا
تر سید در خاکستر کردن و نه التل شوی اخوک حتی اذا التفتیح زنده مرقوم بریان در خاکستر
پخته تر سید بستن کردن بیش بقال زنده الفضا فرتق زتی ای هیتی الارزاق زنده زاده
سلاک شدن **فام** زنده الغنم ای هکلت من بزاد و صقیع فاک ابن السکیت قدر زینا
القوم زنده هم ای اینها علیهم عام الرما و سال سلاک سوز و مردم و صی انعام جدید تاجرت
علی الناس فی ایام عمری الخطاب زنده بالتحرک در چشم و درد آمدن زنده و آرد و آرد
نشته زنده زنده آب شور زنده نوعی از درخت خوش بوی و در باقیال للبعوض زنده
و و داب و علف جتن **فام** زنده زنده یقال لا یذبح الرأب اهل و رفتن و آمدن و راد و استی
یرود ای جا و زده راد ایضا و ستاس از اوة فواسن و اصله الواو کقوک را وده الا ان
الواو سکت فقلت و کتھا الا ما قبلھا فانفتحت فی المآخ الفا و فی المستقبل با و سقطت فی المصد
لجا و کھا الالف الساکنه و محوض کھا الحاء فافره و را و دة مراد و راد ای آرد زنده از زیاد
جتن و نه الحدیث اذا بال اذک فلیتره بولای لیطلب کما یبنا و سخر از زیاد الابل کسرتی
پیش و پس در جاهه فراد بالفتح موضع منه و فراد الیرح و هو الکما الذي یذهب و یجا و راد بلا
زنی طواف کند بعضی آسان زنده و کسرتی یقول رایت المراه زنده و یجا و راد و راد

رکد

رط

زنده
رود

96 بنی زنده و فعل بالفتح فاعل کما الفطر یعنی الضار و راد ایمن عماره الذي مرود فیتجا
و راد ایستاده ای لم یستقر زنده بالکسر سیرانه و این طلقه کما و یجر و لوار این و بقال
یعنی فلان عماره و بالضم ای علی السهل و تصغیره زنده از واد مرود بالفتح و الضم زنده
رفتن و زنده یقال راد و فی السرای رفتن و قولم الذهر از و ذ و غیر ای یعمل عملی سکون
لا یسوء و یقال زنده ک عمر و فالتحاف للخطاب لا موضع لها من الاعراب و راد و غیر یصفا
الیه و هو مستعد لا عرو لانه اسم تسمیه الفعل یعمل عمل الافعال و یفسر زنده فحلا و زنده ک
بمنزل لان الکما انما یظن اذا کما یعنی افضل دون عجزه و حرکت الدال لا التقیاء الساکنین و یصفت
المصادر و هو مصغرا موربه لانه تصغیر التزمین من ارواد و هو مصدر از و زنده و راد و راد
او به اسم للفعل کقوک و یذکر و الی از و زنده و ایمن اهل و صفة کقوک سار و اسیر از و
و حال کقوک سار القوم زنده لانه اتصل بالمعروفه صار حالها و مصدر کقوک زنده و
فعل الاضافه کقوله فی فخر الرقاب زنده کرانه بیز صفة از کوه راد و جماعه زنده
براده زنده ای لبنة الجبوب **فصل الرأب** زاده تر ساندن **فام** یعنی همان زنده ای مذکور
زنده کفک آب و شتر و سیم و جزان زنده اضح من از بد الشراب و کج زنده ای باج بقذف
بالرید و از بد السدر ای نور زنده بالضم کفک شتر زنده کفک زنده بالفتح انکر و اونا **فام**
و نه الحدیث انما لا یقبل زنده الشربین ای زنده هم و زنده المراه سقاها ای کفسته حتی
یخرج زنده و زنده از زنده بالضم ای اطعمته الزبده تر سید زنده و کفک بر او زنده
و مان زنده شذوق فلان و ترید معنی و ترید الیمین اذا سریع الیه از باو اللبن بالضم و الشد
بالا یضرب و نه المثل اضطر الی شرب الزباد و الزباد ایضا بنت زباده کفک زنده نام مردی
زنده بطلح از بدهج زبید بفتح الزاء مدینه بالیمین زبیده نام معروفه زبیدم زنده و بکسرتی
و الحرفه زنده بر دین بکلو **فام** بقال زنده و الفقه و جنبه کردن **فام** و زنده بافتن و در ص
افکندن طلقها مرود و طلق جنبه کرده از و راد و فون در و زنده و خلق و کلوزار و بالکسر سیمان

زنده
زاد
زید

زنده
زود

أبداً في زمان قد لا يصدق في ذلك عهد الكسرة ثم يروي أنهما بعد الجمع ما يوافقهما
بدرجتي وهو حرف لا يدل على الأفعال نحو حركات التوكيد لا يفعل وزم الخليل أن هذا الحرف
يكون فديماً فلان ولو أجزه وهو لا ينتظره لم يقل قديماً ويكون بمعنى زماناً قول الشاعر
قد أركل القرن نصف الأمانه كأن الثوبه تحت بوضاده وإن جعلته اسماً شذوذة وقت كتبت قد
شئت وكذلك ولو كان هذه الحروف لا دليل على ما يقصصها فيجب أن يزداد أو أفرأ ما هو من غيرها
فندغم الألف فأكف حراً ولو سميت بذلك بلا أو ماتم زدت في آفة القامت لك عكر الثانية
والألف إذا تحركت صارة فزة وأما قولهم قد كفي صك فهو اسم يعوق قدى وقد في باليون أيضاً
غير قياس لان هذه النون تزداد في الأفعال وقاية طائفة من شتى قرأوا بالهمزة قرءان بالكسر
جاء يقال قرء بعرك أي انزع منه العردان بقرئ فربما وكذا في قولهم قرءوا بالهمزة قرءان
إن ما في هذا البعير الصوب فزده أو لانه يبين ثم أضفوه أم العردان موضع ما وسم سور قرء بنجيب ثم رجم
جسوداً ونقد شده برسور وبرجسیدن بنهم **فان** قرءه باره آزوي في المثال عكرت على النون
بأخرة فلم يذبح بجد قرءة وعكرت أي عطفت وقرء الصوف بقرء أي تبد وسحاب قرءا باره باره
برهم نشته وقرء الادم أي علم وقرء الرجل أي سكت من عي وقرء أي سكن وتماوت قرء بقرءة
روعي در شك **فان** قرء بالكسر كمن قرءه جماعة قرءة كذا في قولهم قرءة مؤنثة قرءه
بقرءة وقرء في المثال لأن من قرء قال أبو عبد هو رجل من عذيل يقال قرء بن سقاء
قرءه جاي فرشت بلند واما الظاهر لانه لم يفتك والمثل لا يذبح قرءه قرءه جماعة قرءه بالهمزة
قرءه قرءه وقرءه الظاهر يعني بشته وقرءه أي قرءه كوي قرءه جماعة قرءه بالكسر
نشته بته ناء قرءه بشت بته برآورده قشدة بالكسر دروي شكه قشدة آهك کردن **فان**
كـ يقال قشدة وقشدة له وقشدة إليه ويقال قشدة قشدة أي قشوة وشكستني قوله
يقال قشدة العود قشدة بالكسر باره از شكسته قشدة جماعة يقال القنا قشدة وقد انقصت القش
وقشدة الزمان أي كسرت ودرع اقتصاد كالت الألف في هذا الصداق على بناء الجمع وقشدة

قرء

قرء
قشدة
قشدة

وغيره أيات واستند السهم لها صديت الرمي فتد كانه واقصدت في حقيقت قشدة
عقول عيني وسليمة وكونت شك قاصد شرديك يقال سنا وبين الما ليد قاصد أي
السر لا تعجب فيه ولا يظن قصد ايضاً سانه رفاي درهم جبر **فان** اقتصاد مثل يقال فلان يقصد
في النفقة لا السراق ولا يقسمه ويقصد في شريك واقصد بزرعك ان اربع على نفسك وبأسي يقال
يقصد في الحكم أي يقدل فعود ويقصد شتى **فان** أقواد يقصد منه فعودة للكثرة منه
فعودة بالكسر لانه منه نوعي از نشين كاطلبة والزكبة يقصد نشتكاه ذوالقعود يكن انما
حرام ذوات القعود جاء فعودت الرقعة أي صحت وقعدت الغسيل أي صار لها جديع فاعده على كـ
دست بوي برسد وزني از صيف وزاد ان بازايتاوه باشد قواعد مجامع قوله في والقواعد
من النساء التي الآتي لا رجوع نكاحا وكروج از خوارج بقعد صحين جاد مثل حارس وحرس
وايضاً ان جاءت كـ ديوان نباشد ايشا زاو شت وكران در بيوند دست وبأي ستور قواعد
اليت بناو هائي فانه قواعد اليهود جها رجب برهنا، هو دج وتقعده فلان عن الامر
أو لم يطلبه وتقاعد فلان أو لم يخرج اليه من قوة وتقعده أي رثته عن حاجته وعشته يقال
ما يقعدني عنك الأشغل أي حاجتي عنك ورجل فعودة شجوة شاك بمنزلة أي كثر الععود والانسطاع
فعود بالفتح شتر جوانه كـ نخست در بار و نشست آله باشد ولا يكون البكرة فعوداً ويكون
في قولها **فان** أبو عبيد فعوه هو الذي يقعد الراعي في كل جامة وتصغره جامة التل
تقال اتخذت فعوداً جامة إذا اتمسوا الرجل في حواجرهم ويقال للفعوه ايضاً فعود بالهمزة ويقال
بمع القعود هذا أي نعم القعود تقاعد جامة نشين مردم يقال هو مني مقعد القابل أي
في العوب وذلك في الصوق بين يديه قعيدات بالانحاء وزنها في عود هنتي قوله **فان**
عن اليمين وعن الشمال فعيد وبقا فعيدان وفعيل وفعول مما يستوي فيه الواحد والثناء والجمع
كقوله في انار سوريت العليلين وقوله في والملايك بعد ذلك طهر وبلغ كـ بر رابت نكره
وارو شتي انما يري شت در آيد هو فلاف النطق فعودة غزارة وريك توده وكرد وقصده

تعد

بجوزل ندم الويلان تها هو الذي بعثه عاود في وقت ما لم يستع طنا فلما اسلكوا النعمان
بين بناء سبع بقرات من اهل جبل وعر لا يشها القطر وساء سبوا انسر كلما ملك
نشر خلف عبده نسر فاختره السور وكان اخره سور سبع لشد كيد حوال فرد ونام سواد
لحد بالنكس شكاف كور وشكافتي بك كرايه كوخد بالضم لغة فيه **ع** ففهما ولطقت لغير
والحيت لم ينعى الجاد ازيد برشتي نيل الحيد دين الله ان حاد عنه وعدك لحد لونه
فيه وقررت ان الذي لحدون اليه وسم كرون در حرم واصلا من قول نوح وسم يردنيه بالجاد
بنظم ان الجاد والباء زائدة التحد ازيد برشتي ملتحد بناه لان الاحيى ميل اليه لودن
سخت ضحوت شدن **ع** **كاف** الذنفت من له جاءه وايضا موضع شام له بالفتح حوال
وضحوت كرون **ع** **فام** لده اي ضمه وهو لا وولد وولد يدان دو كرايه وادى وكرانها
كرون وحوالده ومنه قولهم تيلد واي تبلعت يسنا وشمالا لود ولد بد دار وكرانها
رشد و في الشل حري منه جري اللود وجمو الة وقد له فهو لود و الة انا والتدو
وبقال يازلت الا وئكت اي اذغ رمل التدد وبلند واي ضم نغ تحت ضحوت وتضهير
التد والتد لان اصله الدفرا ووايه النون ليحقق بسو جل فلما ذهبت النون عاد الة
اصله ويقال بالانه نختد ولا نختد اي نختد بالتكس شريكين بحجج زامور **ع**
فام ولشد الفل لعتو ل بالتحريك لغة فيه ويقال لشد الظلاله بالفتح والكسر لغو
لعد كوشت كرايه كرون لغا وجمع الاول الغاد جمع الثاني لغدت الابل اي ردة تها ايل
العقد والطرق وجاء فلان شغلدا متغظا ضيقا كد متجيبين ريم جسدن بجايين
ع **كاف** يقال كد الة كج عليه اي لصق به وتلك الشئ اي لزم بعضه بعضا بلدا بالكسر كوه لحد
كراني بارقال اللامع لحد القوم وواجم اي لحدوها واجر تها لحد سورا مانده شده
لحد ايضا سوغتن بخواري فهو لود لحد و لحده بمعنى قال ابو زيد لحدت بر اي
ازويت به قال ابو عمر لحدت بر اي منسكت احد الرظلين فقلت الاخر عليه وهو

نور

لحد

لحد

لشد

لشد

لعد

لكد

لحد

بجاء

قال ابو زيد عن ابن عمه فلان طهين عصيدة عشت **فصل في الهم** ما ووكاه يرم
لذكر ويقال وحدث تار واما وانا وانا ويدا شاي لاذك وخصن يمور وانا يمور وشات يمور
وساثة يمور وانا يمور وناعة ويمور وايضا نام جايي استاد يضا الي كيه مجد زرك
مجد زركواري وكرامى قال ابن السكيت الشرف والمجد يكونان بالالاء يقال رجل شرف
لذا بالاء مستقرون في الشرف قال الجيب والكرم يكونان في الرجل وان لم يكن
الاء لم شرف واما جد القوم فيما بينهم وما جدته فجدته اي غلبته بالمجد وجود الهم بيه
وفراحي رسيدن شتر يقال كبت الابل اي نالت من الخي قرياس الشيع ومجد تها انا
قال ابو عبيدة اهل العالمة يقولون مجدت الدابة اي مجدها مجدا اي غلبتها طلاء بطنها
واهل مجد يقولون مجد تها مجدا اي غلبتها نصف بطنها مجدي به بزرگ نسبت كرون و
كل شجر نار وامجد المرف والفقار اي استكثر اهنها كانهما اخذا من النار ما هو حشهما
بنو مجديسيله وهم اولاد ربيعة بن عامر ومجد اسم امهم نسبو اليها مدآب فخر يقال في الهم
مدآه نهر آخر ومد النهار ارتفاع ومد البصر اي مدى البصر وكشيدن **ع** **فام** يقال مدوة
فانقذ مادة فزوني بسوسته يقال مد اسن عمره ومدته في عية اي سهل وطول ورجل يمد
القائه اي طويل القامة وطراف ممة اي ممدود بالاطنا شد وللمبالغة ومدد الرجل اي غطى
مد بالضم بيانه وهو رطل وثلث عند اهل الحجاز ورطلون عند اهل العراق والفتاح
اربعه امد امددة باره از روزگار وايضا اسم ما استمدت به من الداد على العلم مد
بالفتح اي مرة من قولك مدوت الشئ ممة بالكسر ريم كز دآمده در جراحت مباد سباحت
مدوت الدواة وامدوتها وامدوت الرجل اذا اعطيت ممة يعلم وامدوت كجيش ممدور
استمد او مدد خو آسان ويقال مددنا القوم اي فزناهم مددا وامتد ونام بغير تا قوله
وامد ونام بفاكهة واية المرح اي صارت فيه ممة وامتد العوج او اجرى الماء في حوده
ومدوت الابل اي اسفرتها مديدا وهو الخي اي وجمع الشعر والاسم المديد

ماور

مجد

مجد

مجد

مدو

فان اردت ان يكون من وهو اظلم انما كنت من نور من سيرة اركان سيرة كردن تا بان
فانهم شود يقال من الخبز و مرد السجدة لانه رزق مرداء لانها ينما عفتن امر و لا
عليه فترس امر و انما كثر الكزد يم وي موي شاشد غلام امر و سادة زنج و جارية مرداء
تا بان روي فلان الاصح يقال من فلان زمانا ثم جنه و وجهه و ذلك ان سيع امر و
جنا تر يد تا بان و رختان كردن بنا را و شودن و برک و دور كردن از درخت
مريد فرما و در شير تر نخاده و ستنه مار و مثل فرادة ستنه شدن مريد شال فتق
شد بد المرادة و عمر و ه ان تعقد مراد بالضم بدر قبيلة از عين مراد بالفتح كزودن مار و ايضا
نام حفصه سد ليف سخت بافته قوله تم صبل من سداي من ليف او فوم و قد يكون
من جلود الابل او من با و بارها سد صدر منه **عفاض** رجل مسودة ان يخذول
الحلق جارية كنة السد و العصب الخذل و الارم و هي مسودة و حصوة و يخذوله
و ما زودته سدا و بالکسر على فعال لغة في ساء و هي تخي السمن و سقا العسل يعني خبز
روغن و شك عسل سقا و بالفتح بالاء كوه امقده مضدان جاء مضد كسبون آت
دهان و بستان شير و جماع كردن يقال مصدها و مصدنها اي و طرها و رشقها
فما و ما وجدنا لهذا العام مصدة اي تبرؤا قال ابن السكيت و قد تبد الصا و نايا
فيقال مزودة سعة في الارض اي في بيت و سعت الشيء و اشعة اي اجذته بشيرة يوم
سعد اي سرج سعد نرة و سيرة تر بشير سعد سعد اي رخص و يقال هو اشباع لا يفر و سعة
سعد كذبة و كذبة و هو لاني بنزله الكرش لكل فخر سعد شدي بنر بيضا است و ما زك
و ما زك كروان دن يقال شبت شبابا سعد قال ابو زيد و ان الاعرابي يقال سعد الرجل
عيش ناعم سعدان غذاه و قال القراء سعد في عيش ناعم سعد انما بسار خردون
آب و ما نذ ان و غير خردان كودك را و شتر كره را بقول المرادة انخذت هذا الصبي
فخذت لمار سعد فربيعي و سعت الكلمة بالکسر انما سعد اي سعد و يقال و سعت قمر

مردود

سد

مصد

سعد

سعد

سعد

فقدت فونها اي نصبت و هو سيع الظلم و سيع القهر و سيع الجور و سيع الباطل و سيع
و سيع فرب بالشام فخر حنيف الدال ستران العسل شبت الجها يكون و سيع
بجاي ساقه نكو و بالفتح و كذا نافع ك شبر و ي كم شعور و ركة ما كذا ان ثابت ما و ايجال
ساع قرن واحد لا يتغير و القرن قرن القامة و سيع مكره الدلو بلد حرك الوسط نازك و سيع
روي غصن المود بالضم اي ناعم و رطل اللوذ و امرأة الملوذ و سيات الملوذ جارية تلوذ
من الملوذ و تلوذ الا دم عزبة الملوذ بالکسر و هو من الصحاح روي مثل المليس سيع صبيدن
لونا و بدن و مادت الاعضاء اي تاملت و فراسيدن و ما در الرجل اي تجتو و طعام و ادب
يقال ما دهم اي هارهم من الميرة مباد و سيعل سيع و هو السعوط السؤل سيع و منه المائدة
و هي خوان عليه طعام يعني خوان آراسته فاذا لم يكن عليه طعام فتح خوان قال ابو عبيد
ما بينة فاعلة يعني مفعولة مثل عيشه راضية اي مرضية ما بينة نام كوس مباد نام زينة
سيدان بالفتح م و يقال هو كسر اليم و هو يتفعال من العودن و سيعنا فغلان بالفتح و سيع
تراف و خوش سبادين جاء و سيع لغة في سيع يعني غير و في الحديث انا افصح العرب سيدان
من ترين و نشات في سعد من بكر و سيرة بعضهم من اجل انهم من قريش مهدي كما هو آره
و كسرون **٤٤** يعني ما بها و بالکسر سيع يقال سعت الفرائش اي بسطته و ولاته تهدي
كسرت ايندن عذر و هو وار و يكو كردن كارا سترها و السنام ارتفاعه و انبساطه تهدي اي تكس
مخذ و يكي از ناها و زنان و هو فعلت فلان سيبويه اليم من نفس الكلمة و لو كانت زائدة
لا و غم الحرف مثل مغزو و مغزو سبت ان الدال المحقة و اللحق لا بدغم **فصل النون** ناول و ستر
فقال ناول و ي شال فغالي سخي و رنج نخد زمين بلند و نجاد بالکسر جاء مجزوا كذا كذا يقال
فلان طلاع اخذ و طلاع الثنايا اذا كان سابيا المعالي الامور و راه بر بالاد و آرايش خانه
مجد و بالضم جاء تخيد آرايش خانه و آرمودن سجد بالبدال و الذال مرد آرايش و ديده
و تخيد الدير اي حرمه حاد خراش و انك ستر و بالين و وزو كذا ايضا من بلاد العرب

مردود

مردود

سيد

مصد

سعد

سعد

سعد

باب في استعمال الالف افذ زان **وقال** افذ بالكسر الى الالف فخذوا به
او فذ الالف استعملوا الالف من فذ فوجها تخفيفا وكذا القول في الامر من اكل وامر
وكذا قول فذ عنك اي فذ ما تقول ودع عنك الشك والمراء وتقال فذ الخطام وفذ بالخطام
يعني فذ فذ ما زل يا فذ لان الفراء فذ كل ليلة في منزل فخذ فذ منه مواضه والواء
يقول واخذة ويقال فذ واخ العنان يعني اي اخذ بعضهم بعضا فخذوا كرفتن
وهو استعمال من الاخذ الالف او فذ بعد تبين الهمزة فابدل الالف تاء ثم لاكثر
استعماله على لفظ الافعال نحو ان التاء اصلية فسوانه فخذ فخذ وقالوا اخذ
فخذ وقرئ فخذت عليه وفي قول اخذت يد لون الدال فالافذ نحوها في التاء وبعضهم
يظهر الدال هو نيل اخذ كقصار وتذى اخذة مؤنث منه اخذة بالضم فسون وهو
يدان فسون كسند زمان وبشقيق من تاء فخذ يقال فخذة به التاء اخذ فخذت بالالف
شدن شتره از شتر قال اخذ الفصيل اذا تخم من اللبن ورجل اخذ بالكسر اي رمد وبشيقه
افذ بضمين اي رمد وبعضهم قال اخذ فلان ايضا اراد اخذ فابدل من احد الناس
سينا كما ابدلوا التاء من السين في قولهم ست و يجوز ان يكون اراد استعمل من فخذ
فخذ فخذ احد الناس تخفيفا كما قالوا طلت من طللت والمتاء فذ المطاير اي
من وجع اور بد تاء فذ ففعال من الاخذ فاخذه ثم معنى حومن والجمع اخذ وجمع الجمع اخذ
بضمين مثل كتاب وكتب وقد يخفف في الشوق فير اخذ وفي حديث سرق من الاجدع قال
ما شئت ما صاحب محمد الالف فاخذه الراكب ويكنى الالف الراكب ويكنى الالف الغناب
من الناس اخذوا واخذه ايضا ارمن فجز ما السلطان والاصل لفظه ويقال فخذ فلان فخذ
افذم بالفتح اي من سار به سرح وكنى ابن السكيت ومن اخذ اخذهم بكسر الهمزة ورض الدال
اي ومن اخذ اخذهم اي سرحهم قال ابو عمرو ويقال فلان العال ما اخذ اخذه بالكسر
لم اخذ ما وجب عليه من حسن السيره ويقال لو كنت من لا اخذت باخذنا اي بخلافنا وشكنا او فذ

بجد
بجد
بجد

وهي كل تدل على ما في من الزمان وهو اسم على السكون وحقان يكون حقا فالجمله
فجوز جنك او طام زيد واو زيد قائم واو يعوم زيدنا والمبني نوتت تقول يسكب
بالظان عن كذا وانت اذا صبح اراد و هو من حروف الشرط الا انه لا يجازى الا مع
ما يقول او ما تاتي امك كما تقول ان بايني وقسا انك وقد يكون للشيء توافق في حال التثنية
فيها والايها الالف الفعل الواجب يقول بينا انا كذا اذا جاء زيد **فصل في السائر** زيد
عليه كرون **عوقاف** ونام شهري ويقال حال ظان بذه اي سينه وقد يذذت بجدت
فانت باذ الهية وبذ الهية اي رخصا بين البذاذة والبذوذة بذاذ وبذاد
بدالين وبذاد بالنون نام شهري ومدينة السلام لقبه **فصل في الجرم** جرم كشد
تقول جرت جرمه كسند والحامة يقول بفتح الباء معرت جرم بردين وشكستن
جذاذ بالضم والكسر باره وريرة از هر جزى والغم اقصم عطاء فخر فخذ ذاي غير تقطوع
قال الكسائي لمجابه الذهب جذاذ لانها كسر جذاذات فراصها الجذاذ انقطاع
قال الفراء رحم جذاذ بالجم والحاء مدودان وذلك اذا لم توصل وتقال ما عليه
بالجم اي شي من الثياب جذبة بست جرد معمن علة في ستون حون اما سي
در تخيدن جرد بالضم اي شي كلكموش جردان جاء ارض مرده بكسر ريشه اي في آ
جردان رطلن جرداي جرب جلد ابا لكسر زرين درشت جلداه اخف ففها جلدان مرصي
نزدك طابف جلدى بالضم شال كرسى شتر اسوار درشت ورفنار سبك وتيز و من اجل
في السير اي اسرع جلدية مؤنث **فصل في الحار** حذو عنحين كوتاهي وسبكي دم شتر
بعير اخذ وناقه فذاء وهي التي خوف ريش فنجهار جل اخذ اي خفيف اليد ويقال
اليمين الخذاء وهي التي يكلف صاحبها بسرعة ورمم فذاء والجم ايضا اذا لم توصل وقد
مر ذكره فذ ايضا نوعي از تصرفات عروض وهو استعاط الوتد من شغل علت في
شغل فيقول في فعله والقصيد فذاء ويهدا من بحال فرب فذ فذاي سرح

بجد
بجد
بجد

جذ
جلذ
جذذ

عقل قول بعض الغير انك لظاوق افعل يستدبره كزيت في النار والاشارة من النار وفتحها زكوا
اي كرميت اثار بهر كرميدان يقال اشربت فلانا على نفعه وقولهم اجعل هذا اثرانا والاشارة
اي اول كل شئ ويقال هو اثيري اي فطصانه وشي كثيرة اثيره اتباع مثل كثره قال ابو زيد
الاشارة من الدوات العظيمة الاشارة في الارض يخففها ابو حنيفة وقوله نبع او اشارة من علم
اي بقية منه ويقال سميت الابل على اشارة اي على بطنه سمح كان قبل ذلك وكذلك الاشارة وهو
مقصود منه تاثيره ما نذرت في امره اثاره واداشه وادان **فانم** وكبره
انه اجرا واجر الله اكارا بغيره وافضل من كرمه من ولده اي ما تواضعا واجر الله
من واجر بهر زود وور واجرته فهو يا حرمي ثمانى حج اي بصير اجري وادخر عليه كذا من الاجرة
اجر بهر كرمه استخوان شكة واجرته يده اي حبرته واجرته الله اي جبرها على غير واحد
الدار موافقه اي اكرتها والعامة يقول واجرته الدار اجار نام خانه لمغشام وجرانها
جاءه اجاره كذلك آجره بالمدح تحت آجر بالمدنام مادراستعمل عليها السلام
وبالهاء كذلك آجر كبر الخاء اضره وهو صفة آجره مؤنث او افرج الخاء خرسين
كذا شتى ناء خرسين ياذن يقال اقرته فناقروا ستاخره بفتح الخاء وكر
وهو اسم على فعل اقرى مؤنث وقولهم طاء في اقربات النكاح اي في اقرام وقولهم لا افعل افك
النكاح اي ابدوا اقرى النون اي اقر الله بهم ويقال في الشتم بعداه الاقر بكسر الخاء وقصر
الالف ويقال ايضا بفتح باجزة وبنطرة اي بنسبة وجاه باقرة بفتح الخاء وجاهنا اقر بضمين
اي جاء اجرا وشق ثوبه اقر بضمين ومن اقر اي من مؤخر مؤخر العيز بالتخفيف وبنال
مقدم العيز بفتح جشم مؤخره الرطل بفتح الخاء لغة عليه في آخرة الرطل وهي التي يستند اليها الرطل
مؤخر الشئ يعنى مقدمه متجار خلة كه بروى تا اقره ما باز كردن مانده باشد اقر بالفم وفتح
الخاء جمع اقرى وهي ناء نيت اقر وهو غير معروف قال الله في سورة من ايام اقر لان افعل الذي
مع من لا يجمع ولا يؤنث مادام كرمه يقال مررت برجل افضل منك وجره افضل منك وجره

اجرى
افى

افضل

افضل لك فان ارضيت لغيره بالالف واللام او اضعفت شئ من جموعه وتثقلت بقولك
بالالف الافضل وبالر والالف الافضلين وبالر والالف الافضل وبالر والالف الافضل
والمفضلين والمفضلين ولا يجوز مررت برجل افضل ورجل افاضل وامر افضلك
تصل من او تدخل عليه الالف واللام وبما يتعاقبا عليه وليس كذلك في افر لانه يؤنث وجمع
بغيره وبغير الاضافة والالف واللام تقول مررت برجل وجره افر وافر وجره وافر
الفرى وبنسبة افر فلما جاء بعد ولا وهو صفة منع الصرف عنه يسوي اذرة بالفم فتحه
الفرى في الحضية يقال رجل اذرى من الاذرة والاذرة بفتح اذ جمع كردن **فانم** رجل
شده بفت لكثرة اذرى وبنسبة قوله نبع اشد واذرى اي ظهري وجاهي بين ازار
اذر وجره يقال اذرت فلانا اي غاوتته والعامه يقول واذرت بالواو ازار ميز شوار
اي ما يند آن مثل لحاف وطمح يذكر ويؤنث ازاره كذا كوساد ووسادة اذرة جمع
الغلة ازر بضمين جمع الكثرة منه مثل اطرة وطره ويقال اذرت فناء ازر واذرت ازره
بضمين مثل حلبه ركبته ونازر العنت اي اشد والنق ازر بالمدنام بدر اهر اهرم دم و
البحر اسر بن بالان مذوال **فانم** يقال اسرته بالاسر اي شدة بالقدر ان اردوا
الاسر اسرا ايضا بده كردن اسير بده لانهم ما وسور كذا والجمع اسرى واسارى ومنه سمى
الاسير كانوا شدة بالقدح في ذلك كل اخذ اسيرا وان لم يشده ويقال اسرا اسرا
كمن اسره ايضا بفتح اذر اسره اي بقره اي بقره بفتح اذر اسره واذر اسره
يقال اسره الله اي خلقه قوله نبع وشدنا اسرهم اي خلقهم اسر بالفم كبر فكى شال خصه
في الغائظ يقال اسر فهو اسر ويقال عود اسره للذي يوضع على بطن الماء سور الذي يسبح
بوله ولا تقول عود اسره الرطل رطله لانه يتقوى بهم اسره بفتح اذر اسره **فانم** اش
فهو اسره واشران وهم اشارى مثل اسر اسره وسكارى منه ناقه مشبر وجود مشبر سوي
الذكر والمؤنث وناشير الاسر اسرا تخير حاد كعبه اطرافها مؤثر العندين الجبل بفتح

اور
ارر
ارز

اسرا

اش

بظلمة و يقال بانسانا شريفاً و غيرها و مؤنث و لا تسمى باللفظ
جوز ابارة اصره و اصره كرون **فاكه** ما و صر جاري باز داشت باخر جامع و العاد
معا و شك تن اصره بوند و خوشي و هو با عطفك على رجم او قرابة او بوط
او اصره جامع يقال ما اصره على فلان اصره اي ما يؤثره و يوظف عليه قرابة و لا يمتد
بالكسر يمان و كاه و تزانه اصبار اصبار سي كوتاه كه يبيع استوار كنند فركاه را و كاه
شكست فلان كوش لا يخر اصره اي لا يقطع اصره اي صبرها حتى تاصبر و من اي
سجاول و هو جاري مؤنث اصره اي اصبار بليتة ال صفت اصبار بتي و الا صبر المتقاربت
اخرم و اذن كان **فاكه** و يفرج بحدن بهر سو فارتير اطره بالضم يني كه بر بچند و دار
و يك شكسته سبكنه ناه طر خانه شين شدن زن و خم گرفتن نيزه اطار التحل صبر و نيزه
اطار الحان و اطار اشعه فكل شي احاط بشي فهو اطار له اطار كاه يقال اقدرن با طير
غيري افر بختين فز بختي ستورسي از ماندكي و لاري **كاه** اشران افران اي طير و
اتباع افر بخت دو يدن اهو و بستك و طردى نمودن در خدمت **بغرمه** **فاكه** بغير خادم
اقر بختين نام جايي اكره بختين كشاورزان كانه جمع اكره في التعديرو و اهد بها
اثره بالضم كندكي يقال تاه كدت الاكراي صوت الحظمو اكره اي فزاره افر كار انور جامع
يقال امره مستقيم و فرمان او امر جام و فرمودن **فام** **فام** يقال امره بكذا فاد نمر و منه قوله
امرنا منتهيها اي امرنا هم بالطاعة فخصوا و قد يكون مع الامارة ايضا اتمار فرمان برب
نمودن و اتمر به ايضا اذ اتمر به و مشاوره كردن موامره كذا كقول امرته اي مشاورته و العا
مقول و امرته استمار تا امره كذا و قولم كذا على امره مطاعه اي امره اطيعك فيها و هي مرة
من الامر قال ابو عسده امرته بالبد و الفجر لغتاً بمع كثره و منه الحديث خير المال نهره
ما سورة او سكه ما بورة اي كيشرة الساج و النسل و امر هو اي كثر قال ابو الحسن امره
و امر القوم اي كثر و امره مال بالمدى كثره و انما قيل نهره ما بورة لازدواج

اص
اط
افر
اقر
امر

121
بظلمة و الاصل مؤنثه كاتال للشيء و ارجح ما نورا غير نورا او انما هو نورا بالواو
بني النور ابارة بالكسر اقرة فرمان فرماتة امير بخت مندر فلان بالفتح و الضم اي صار
امير اميره مؤنث و يقال فلان امر و امر عليه ان كان امير او كاسوقه اي انه بخرت الامور
امر بالكسر كاشكفت و كحت و قوله به بعد صيت شتا امر اي شكر او يقال بحبا و سار
نحوه الملك تعرف امرته اي ناه و كثرته امره بالجر كحت شدن كار **كاه** امره
بختين نشا كه بر راه كند از سلك و جوب و جازان ناه امير اماره و اذن كسي را هو امير مؤنث
و تارة عليهم اي سلك عليهم قال الاصمعي امار اماره بالفتح بنكام امره بالمد فرما بنده
و ظلم روزي از ايام مجوز طر امره و اميره بالكسر و التشديد و صغيف دل فرما بنده دار
بشك اشع و اتمره امير ايضا برة فرد اميره مؤنث و يقال مال امره اي شي او دار بالضم كزني افتنا
و شكنه اواره نام ابوي اميره بختين فاش خانه احوال احوال جماعه اميره ابور و ابور
و ابار على افعال و فقول و افعال ماء اباري بالضم شده الا بزرگ نره و اهره با بستر ما
بشك اشع اماره اماره الفراء امير و بهر مالعج و الكسرة بها باد شمال و يقال امير بالكسر باد كرم من
الادار صارت و او به باه كسره ما قبلها **صل الباء** بيرة بالكسر جاه انور ابا آر و ابار
تجيبن العمرة جمع الفلانة سار بالكسرة جمع الكثرة منه بار جاه كندن و بختي بخادن و بارت
الشيء و ابتارة اي اذ حرة بيرة نوعي از دود و هو الفوانيق سور جماعه بتر ببردن ناه بتر بستر
بيران اعتبار لازم منه بتر محبس بر بده دم و نه فرزند شدن و يني خبري **كاه** امير بخت
منه و نه الحديث ما بده البيرة اخطبة بيرة اذ اخرج دروي حد فداي عز و حر و نعت رسول الله
نبا شدن ابتران كوره و بنده ابتر بالضم مرد قطع رحم كنده بترتة بالضم و الباء كروه اي از
زبدان بتر بسيار كيشرة ابتاع له و قد يفرد و وسيد كجها اندام بتر كذا بتره بكي بتر
ابشار بكي صبيده بر زمين و هو الحصى و ابله و بدين بتر اندام **فاكه** و صفتها ايضا و بتر
جلده اي منقظ بخر بالضم بدي كار بزرگ قال الفراء كيشرة بخر ابتاع فاك ابو زيد بخر

اور
اير
بتر
بتر
بتر

بتر

بتر

وهي الدواحي واحدها بحري مثل قماري بحري فحين يمدون ابركي نانو وسطها
بحر اء بنت منه بحر جامع و هو مفضل الكبح بحري و بحري يعني امري فكله في المشل عن بحر بحري
بحري خيره يعني غيبوبه و يقال بها اسمان للزطير و ابن بحري اسم قمار بالطايف بحري باوجود بحري
صلاف بحر بحري بحر جامع و اسب فزاع كالم و منه قول النبي م نه مندو فرس انه طلحه وان
وجدناه بحري و نكدرم و كفايندين البحري ناقة كوشت كفاينه قال الفراء و هي اسم
السائبة و حكمها حكم امها و بحري في العلم و فبران نعق و توسع فيه ماء بحري شور و البحر المازاي
ملح و من يعقوب البحر فلان اي كبح البحر كذا في العلم فورا سرية خالصا من مثله و ايضا مذكور
حكاية ابو عبيد بحري نام شهري بحري منسوب اليه بحري منسوب اليه بحري نبات بحري
بالحاء و الخاء ابرياء تنك شتر از تابستان بحري شهرز يقال هذه بحري ثنائ ارضنا و فسين
صحرة بحري اي بارز اما كفاي الاصح بحري سراسيم شدن از بهم **كاف** و سيارت شدن
از غايت تشكي و نوعي از بحري شتر يقال منه بحري الابل بحري بالعلم فبحري كبحر را سيد ابل
در تب مطبقه يقال بحري بحري على الاضافة و يوم با حوري على غير فمكي كانه منسوب الى با حوري
و با حوري مثل عا شور و عا شورا و هو شده الحرف عوض و جميع ذلك مؤلفه بحري كونه كونه
صبره بالفتح كدك و هو مقلوب منه و بدر حري از طي بحري الناع و بعوضه اي بدده و قلبه بحري
و بحري اللبن اي تقطع و تحت و بحري و بعوضه اي اسخر حبة و كسفة و بحري فبحري اي بدوة فبند
بحري تف بحري بالفتح ما ينحرف به بحري فبحري كمنده و هان و قد بحري نبات بحري بحري
سبيد تنك و قد من الخاء بحري فاميدن و يقال فلان بحري مني البتحة بحري بدو شرافت
سوي بحري **فام** يقال بدري و باورث اليه و تبادر القوم تار عوا و ابتدروا الى السلام
اي تار عوا الى افذه بدر ماه تمام ليلة البدر شب هلاله از ماه سمي بدر المبادرة الشمس
بالطلوع لنا البدر فبحري سدر و نام جايي يذكو و يؤنث و هو اسم ماء قال الشعبي بحري
رجل يدعي بدر و منه يوم بدر نسب الى ذلك الوضع او البدر بدرة هلاله و هو ار درم و بوست بحري

بحري

بحري

بحري

بدر

122
وهي الدواحي واحدها بحري مثل قماري بحري فحين يمدون ابركي نانو وسطها
بحر اء بنت منه بحر جامع و هو مفضل الكبح بحري و بحري يعني امري فكله في المشل عن بحر بحري
بحري خيره يعني غيبوبه و يقال بها اسمان للزطير و ابن بحري اسم قمار بالطايف بحري باوجود بحري
صلاف بحر بحري بحر جامع و اسب فزاع كالم و منه قول النبي م نه مندو فرس انه طلحه وان
وجدناه بحري و نكدرم و كفايندين البحري ناقة كوشت كفاينه قال الفراء و هي اسم
السائبة و حكمها حكم امها و بحري في العلم و فبران نعق و توسع فيه ماء بحري شور و البحر المازاي
ملح و من يعقوب البحر فلان اي كبح البحر كذا في العلم فورا سرية خالصا من مثله و ايضا مذكور
حكاية ابو عبيد بحري نام شهري بحري منسوب اليه بحري منسوب اليه بحري نبات بحري
بالحاء و الخاء ابرياء تنك شتر از تابستان بحري شهرز يقال هذه بحري ثنائ ارضنا و فسين
صحرة بحري اي بارز اما كفاي الاصح بحري سراسيم شدن از بهم **كاف** و سيارت شدن
از غايت تشكي و نوعي از بحري شتر يقال منه بحري الابل بحري بالعلم فبحري كبحر را سيد ابل
در تب مطبقه يقال بحري بحري على الاضافة و يوم با حوري على غير فمكي كانه منسوب الى با حوري
و با حوري مثل عا شور و عا شورا و هو شده الحرف عوض و جميع ذلك مؤلفه بحري كونه كونه
صبره بالفتح كدك و هو مقلوب منه و بدر حري از طي بحري الناع و بعوضه اي بدده و قلبه بحري
و بحري اللبن اي تقطع و تحت و بحري و بعوضه اي اسخر حبة و كسفة و بحري فبحري اي بدوة فبند
بحري تف بحري بالفتح ما ينحرف به بحري فبحري كمنده و هان و قد بحري نبات بحري بحري
سبيد تنك و قد من الخاء بحري فاميدن و يقال فلان بحري مني البتحة بحري بدو شرافت
سوي بحري **فام** يقال بدري و باورث اليه و تبادر القوم تار عوا و ابتدروا الى السلام
اي تار عوا الى افذه بدر ماه تمام ليلة البدر شب هلاله از ماه سمي بدر المبادرة الشمس
بالطلوع لنا البدر فبحري سدر و نام جايي يذكو و يؤنث و هو اسم ماء قال الشعبي بحري
رجل يدعي بدر و منه يوم بدر نسب الى ذلك الوضع او البدر بدرة هلاله و هو ار درم و بوست بحري

بدر

بدر

بدر

بغير شتر سيدة وهو من الابل ينزل الالبان من اثناس قال للحمل بغير سيدة بغير ابله اما بغير
جماع بغير شتر وكو سجد بغير ابله جماع بغيره ايضا يشك انك قد نكح الابل بغير شتر
وبغير سماء اذا بدده وقره بغير الشئ وبغيره اي اخربه وكشفه وقره في كثره وقال ابو عبيد
في قوله بغير ما في القبور اي انشروا خبزها ويقال بعثت حوصي اهدمته وجعلت اسفلها
بعور افتادان برومي ودليل باران بودن ان **فان** معها ما يتك بغرابهم بغيره دفن ازارا
وسيل يقال بعثت الارض بغير سمس سمارك وشنكي شتر را که در ان ميرد ويقال
تفرقت ابله بغير بقر اي في كل وجه وزكت القوم في بغيره اي في جميع واقتلاط وتبغرت بغيره
اي غشت دل شور بد ويقال اصبح فلان بغيره اي شتمت اوربا يقال بالغبين ولا يوردون الجوار
عن احد بقر كما وهو اسم جنس بقره يكن وهو يقع على الذكر والانثى بغير جماع وانما اذ خلت
الهاء على انه واحد من جنس بقرات جماع باقر جماع بقر مع رعابتها واهل اليمن يسمون البقرة
باقورة وكتب النبي دم في كتاب الصدقة لاهل اليمن في ثلثين باقورة بقره بقرانهم وان
بقر يكون الوسط شكانتي وقران كشافون **فانم** وقوم ابقرها عن جنبها اي شق
بطناها من ولدها تبقر فاني در باله علم وكما محمد بن علي بن العاصم روى باقر البقرة في العلم
ببقره شاما كما في بقره التي شق بطناها من ولدها والبقره ايضا جماع بقر بقرى مثال
شيمه بازه كود كاعت وقد بقر والى لحواء بذلك بقر نعم من ايضا ما نزه شدت
فانم وشكفت واشتنى كمد داركا ويقال بقر الرجل ويبقر اي فسر واعيا
وبقر الكلب ويبقر اي البقر فخر كما يقال غزل ازاراي الغزال فلهي ويبقر الرجل اي اقام
بالخضر وترك اهل البادية بقره ايضا سر صبان وشتاب فتن بقر بالكره ووشيره
وزن وناقه كبركهم بيش نزاده باشد ويح كخيشي كه پس ازوي سوزد بقرى نزاده باشد
يسوي في الذكر والواث ابكار جماع بكارة بالفتح ووشيره كبر بالفتح شتر جوانه بقره
سوز ازوي والجمع بكارة بالفتح فرفه وقران و بكارة مثل فحل وخاله ونه الغد على البقر قال ابو عبيد

بقر
بعث

بقر

بقر

بقر

البقر من الابل غزله الرجل والناسه بمنزله الرأية وبدر قبيله وهو بكر من اولاد اذ انست القلت
وكذا الى اي بكر يذف الاسم الاول وكذلك كل كنية بكرة البقر من جاه وبعها بكر صحن وهو من
الجمع لان فعلا لا يح على فعل الامر فاشل طقة وملق ومجاه وعلاء وبكرة وبكر وبكر ايضا
ويقال ما وا على بكرة انهم للجماع اذا جاؤ معا ولم يتخلف منهم احد بكرة بالضم باء او يقال
ايته بكرة آدم باء او بجاه فان ايته بكرة يوم بعينه قلت بكرة غير مصروف كوصف من الظرف
التي لا يتكلم ويقال سير على بكر بكرة وبكر كما يقال شخر البكر بجاه خواستن وباء داد كردت
وباء داد رفتن **فانم** يقال بكرت وابتكرت كله بمعنى ويقال بكرت على الورد والبكرت
الغدا وبكرت على الحاقة وابتكرت غير ايضا وابكر الرجل اذا وردت ابله بكرة وكل من بارد الى كذا
فعد البكر وبكر اي وقت كان يقال بكره واصلح المغرب اي صلوا بها عند سقوط القمر وقوله في
اليوم والابكار جعل الابكار وهو فعل يدل على الوقت وهو البكرة كما قالوا بالغد والابكار
جعل الغد مصدر يدل على الغلظة ورجل بكره حاجته بضم الكاف وكسر هاء مثال حذر بغير
بجاه غير محذور باكوره نوباره وابتكرت الشئ اذا استولبت على باكورته وفي حديث
الجمعة من بكر وابتكر قالوا بكر اسرع ادرك الخطيب من اولها بكور بكوره من النخل ما يدرك اول
النخل وهو بكر ضربته بكر بالكره اي قاطعه وفي الحديث كما ضربنا على ابكار اذا اعتد قد واذا
قط رجل بور بالصم اي ما كرفاسد لا يفر منه ابو عبيد وامرأة بور كذلك قوم بورا
بلكي قوله وكنتم قوما بورا وهو جمع باير مثل حائل وحول وحكي الاخش من بعضهم انه لغو وسيا
جمع لبا شرا كما يقال انت بشر وانتم بشر وبار فلان اي بلك وبارك الله اي اهلك الله نوار ملا
يقال نزلت بوار على الكفار مثل قطام وكاسد شدن متاع وسبوه يقال بار المتاع اي كسد
ونعود بابه من بوار الائم اي كسادها وبار عملا اي بطلت قوله مع وكرو بلكرا وليك هو سبوه
بور از بودن **فانم** ابتيار مثل وبتيارت الناقه اي اصبرتها وهو ان تعرضها على النخل
سقط الاتح هي ام لا فاذا كالا كما يات في وجه النخل من قوم برك انما عند فلان اي اعلم واستمع

بكر

بور

بقر

مانع نفع و باطل النافع و اعتبارها اذا تشبهت في خواصها و صياها و البور الارض الى قعر
من اعناده و رجل باسرا الم تبه تشي و هو اتباع باريا و بوريا مثل قال الاصمعيدي
و هو بالعبية باري و بورى و البارية كذلك هارنكوسارى و هلاكي يقال بهر اى نفع
و شكفت و غلبه كردن **۴۴** بفتحها يقال بهر الغر و قريها بهر او اغلب ضوئه و النجوم و بهر الغر
اى برع و بهر غلانة النساء اى غلبتهن حسنا و يقال الاذ و اذ ثلثة زوج بهر اى بهر
بحسنه اى غلبها و بجهها و زوج بهر اى بعد لنوايب الدهر و زوج بهر اى يؤخذ منه المهر
و ناسه بر افكندن يقال بهر المجدى او مع عليه البهر فابهر اى تابع نفع بهر بالضم و مس
و ناسه بهر القليل و الواوى و الفرس سائة ان بهر ان دور كردل بهر القوس سائة كمان
بهر اى مرغ و اول انرا قوام كويند پس خوانى پس ابا بهر پس كلن بهر اقبيل از قضاء بهر اى
منوب مثل بحر اى على فخر قياس لان قياس بهر اوى بالواو بهر كليت كه انرا كاه و خرد
بها را بضم سبب در طلب ايتار دعوى دروغ كردن بهر اى بسينه شدن و يقال انرا
الليل اى ذهب معظمه و اكثره و ايتار علينا الليل اى طالع نهمه بالضم نفعه بجه و هو القصر
ناقه بزرگ بهر زجاء **فصل الثا** انما زده بهر اى ابهه اياه يعنى در اى نكران
ماندم نير بالكر زده خالص مهر و ضرب فاذا ضرب نايه نهمه عن و يقال للفضه نير ايضا
عند بعضهم تبرية لغته ببهه بفتح سببه سر بناه كرتبه اى كسره و ايهلكه قوله
هو لا و متبر ما هم نيه اى كسره ملك نخر تجاره بازرگان كردن **۴۵** فاصه انما كذا
تاجر نعت منه و نخر فروش و الجمع بخر مثل صاحب و صحب و تاجر بالكر و تاجر بالضم و التثنية
تاجر و باجرة ناقه خردار كه كاسده ضده بجه سودا جاكى نرور برون افتاد و اذ خردا
از پوست و دور افتاد و كسى از طاقى خود تزاره فرود و با كوشش شدن **۴۶** كام يقال تترت
اى ضربت تارا متلبا انرا انداختن و بست راجع شمشير و عوكر حوب زدن كودك و دورا
انداختن كسى را از جاي خود اتره القضا اى بعده و اتره الغلام الغلبه نر بالضم

ن

تار
تبر

تجا

تد

معار و ذلوا و يقال عند العصب لا قبيلك على الترتير تتره فبما يظن و فى الحديث تتره و
تر اتر كادها بزرگ اتر و ربيع الهمز جاوش نخره جو شیدن و بكر عدل نعت القدر
بفتحها و هى لغته نعت القدر تنفره **كام** اى غلبت بفره بكسر الفاء غلبه كى ميا لير بها
نخرنا و هو اسم جنس الواحد نخره و الجمع نخرات بالهمزة و جمع النخر نخر و نخران و سراده الا
لان الجنس لا يجمع في المحصنة تامر خدا و نخره ما مثل لابين اى ذوبين و يقال نخرتم فانما تار اى
الطعمهم النخر تار خردا و نخره مثل خردى خردا و دست نخر اتر اتر اتر اتر اتر اتر اتر اتر اتر
او را توشه داده باشند از خردا تا مورده غلاف دل و ابريق و پشه نخره يقال هو اسد نخره مانور
اى نخره تا مور كسى بحال ما بالذات تا مور اى احد و خون بحال هر رفت تا مور اى دمه و حيزك
يقال ما كرتبه تا مور اى شى من الملك و اكل الذب الشاة فمابقى منها تا مور و يقال ما بالذات
نخرى بضم التاء و الهم اى احد و مار ايت تور يا احى منه و منها يستوى المذكور و الموث
تبر خردن خردا و كوشش و اتر الشى اى طالع اشد تنورم و قوله و فارتنور
قال على ابن ابي ناسه هو در الارض تور آب جابه و ميا نخرى ميا و دغوم تيار موع و نخر
قطع عرفا تيار اى مواجا سرح الحجره تارة بكار تار ايتير جماعه و هو مقصور تيار كاتا
قامات و بقم فخره لا جلف و العلة و لولاها لما نخره كما قالوا رجه و رجا و لم يقولوا رجب
قال ابو عمر و يقال فلان تبا على ان يؤخذ اى ندر على ان يؤخذ و اتاره اى اعاده مرة
بعد اخرى تهور بالفتح ريكه توده تيا بهر و تيا بهر جماعه و بزرگ منشى نبال به تيه تهور
اذا كاتارها **فصل الثا** تار ثور و كينه و كينه كشدن **۴۷** فاصه يقال تار
العتيل و بالعتيل اى قتلته قاتله و انثار الذى لاسقى على شى حتى يدرك تاره و يقال
هو تاره اى قاتل حميد و قولهم يا تارات فلان اى ما قاتله فلان و يقال تار كذا اى اتر
تارى منه و اصل انثار ت فاذم و انثار اليعيم الذى اذا اصابه الكار ضيق فقام بعده و استنار
فلان اى استنار بقبوله ابحر اى ارتدع عند الفرغ نخر باز داشتن از جاوت

تغور
تغور
تد

تنر
تور

تته
تار

تبر

قوله في حبه...
بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

كلها بنظم غير متكرر...
سواء الحبة بالجوهر خلاف القدرة...
أي كبرية مثل فيق تحت سكره...
مثل صبر على الهمم والتدبير...
فجر ما بقوم سوراف حجة...
أوصفت المرأة لهم الحجة...
محت عينه أي غارت...
أي اتخذها محاربا...
فجر ما بقوم سوراف...
فخشاة جدار بالسكر...
جدر كوسبند آبل زوه...
الرجل يهول لا فهو مجردة...
بكذا أي خلق به...
سكز بر آوروه جدر...
ظاهر شود جدر...
عوب جدر...
وما بكر من انه عمرو...
جدر و جيزر كوتاه...
زيادة البلم فيها...
حار جاده حبة بالسكر...
والدرة بعين الحجة...

جدر
جدر
جدر

جدر

جدر

وزن

وزن كل من السطري...
لا الإيمان وخرق كونه...
أي كبرية مثل فيق...
بأيام ولم يفتح...
بعض بقوله مثل راضية...
كأب القوم لأن الصدقة...
بكذا يوم كذا...
بجدة و جرة راه...
واجرة أي طعنه...
واجرة في الفصيل...
أي سلاطون...
بجدة كشدنا...
كبه جارة أي ثقيلة...
للتعريف العذار...
وكما هي عرش...
جور شر كشدنا...
وأن الله أجور...
استد دستها...
وجز السباع...
كرو وبالفتح...
يدونها...

جدر

جدر

بسیار از این صفت است که در کتابهاست...
عقل او عبید...
در الارض...
جزرت...
باز کردن...
بنویسند...
احزرت...
ایام...
شعر...
وی...
صبح...
اذا...
خبر...
کل...
اذا...
جهاز...
ان...
الاص...
في...
ومض...

صبا

صبا

صبا

صبا

باز

بسیار از این صفت است که در کتابهاست...
عقل او عبید...
در الارض...
جزرت...
باز کردن...
بنویسند...
احزرت...
ایام...
شعر...
وی...
صبح...
اذا...
خبر...
کل...
اذا...
جهاز...
ان...
الاص...
في...
ومض...

جعفر

جعفر

جعفر

جعفر

جعفر

طرفه دبر اللیل از سرخه...
لیس از دالامر قبله و لا دینه کاری...
دیر و او بار مثل شجره و شجره...
الغبت دیری محسن و مسمی سببی...
و قتها دبر آن یک از منازل...
و خلا فایز از قدای ماری...
ریش توده و باشنه مردم...
ستور باشد و نوعی از بندهای...
رسمان که بر کشدن بوقت...
بر دوک و یقانی فلان مایوف...
الاصحیح اصلمی الامال و الادب...
و اذا اذبره فهو الادب...
ندابه و مقابله و ناقه ذات...
در قدیمی گفته اند دبار بالغت...
ای اشاره به الرزم و یقال...
پشت دوبر بیرون آمدن تیر...
امس الدابره و نس فی قولهم...
و ما دبر و روایت کردن از...
و سبب شدن باد **فانم** و باد...
ادما سبب رتزو در دوبر...
دشمن کردن با کسی است...

کرمها و نظایر آن است کردن...
لیس و لایقه الواحد و الجمع...
در هوا فوق الشعار تدثر...
نشستی و نور تابیدن نشان...
ای اصبع غش و جوان مرد...
ای صیاری و بجز تار یکی...
بندوباید حورای مصفی و خور...
بجمله سوبخت در در شیر...
دوره ای لاکثیر ضربه و قال...
بسیار شیر فوق دراز مثل...
در این تمامه کوکب درکی...
و کرمی و زوانه بازار و ریز...
شمار مدرار و سحاب مدرار...
الطریق ای مقده و در الریح...
و یقال درین طوبه السلبین...
در زنبها و الریح تدثر السحاب...
در فنی در دور کرد آب که...
و یقال ان اسلمکان سعد العین...
و به دور کانه یودع القوم...
و یقال سمعت بری العین...
علمه یقال ان الواح و دسره...

دور
دور
دور
دور

فانصره كز بندگى سبب بود...
بافتن سوزن با بزم سوزن...
سوزن را با بزم سوزن...
و جمع ابره و جمع سوزن با بزم و سوزنات با لادغام سوزن...
ناق **فانص** و نیزه زدن بر ناف سال سوزن...
ان بچلخ طرف نمود ابد خلد...
بکر کرده و نیزه سوزن...
و جابست نرد بکر...
کنیز که جهت فراش...
که هرگز و سهیلی با بزم...
تاج و بقال...
خاک سوزن...
استقایلین و بعضی...
سوزن و کدک...
من الملک و النقی...
سارونج و کل و خاک...
الجمع و فی الحدیث...
کننده اسرار...
الغلاب...
و امرت البر الحود...
یکم کرد و با کوزه...

سطر

سبب

141
فانصره كز بندگى سبب بود...
بافتن سوزن با بزم سوزن...
سوزن را با بزم سوزن...
و جمع ابره و جمع سوزن با بزم و سوزنات با لادغام سوزن...
ناق **فانص** و نیزه زدن بر ناف سال سوزن...
ان بچلخ طرف نمود ابد خلد...
بکر کرده و نیزه سوزن...
و جابست نرد بکر...
کنیز که جهت فراش...
که هرگز و سهیلی با بزم...
تاج و بقال...
خاک سوزن...
استقایلین و بعضی...
سوزن و کدک...
من الملک و النقی...
سارونج و کل و خاک...
الجمع و فی الحدیث...
کننده اسرار...
الغلاب...
و امرت البر الحود...
یکم کرد و با کوزه...

سفر

ای نیست فی الاذانب تبه او فی لیل...
نام روی سنوره یعنی از رفتن و نشان بر کردن مشر مشهور و بالضم باره اوصح شعاری فلان
خروید سنوره بدو کردن تصور لازم صیه صغر شعور و رشی اضعف از زردن خراز رس
کعقوه رنایدن صغر بالکبر فودی خلا کر و قد فرغ انشی فهو صغر و صفار بالضم و اسفوه
و صفوه عیزه و اصغرت البقرة ای فرزندها صغره استصفار خرد شدن تصاغیر خرد نمودن
بجز بختی صاغرت نعیم البه شعری بالضم مؤنث اصغر صغری نعیم الفیض ماء قال کسوه لاکر
شوة صفوه و لا قوم اصاغرا بالالف و اللام و کذا الاصغرون ایضا صفار بالفتح منظر نام
خواری و تم صغری صغری خوار شدن **کام** صاغرا کم راضی باشد مضمورا خردان ارغ
مضغرة زبر کوناه کاه صغری بالضم بزوی اصغرا اصغیر از زرد شدن اصغر زرد و خردی صغیر
ایس زرده اصغران زرد و زعفران بقال بک الشاء الا صفران ای الذهب و الزعفران بنی الا
روم بقال ان لغی صفرة لذلک غیره الجنون صفرا بالکسر و الفهم و بیینه صفرا بالکسر خالی بقال بقت صغیر
ای خلو و فی الحدیث ان اصغر البوت من الخیر البیت القفر من کما به اصغران نهی دست و دره و کما
نصف بخت نه صغریت بالکسر کذلک باره زاید صفاریت تمام صغریت سخن خال شدن **کام**
بقال مغز باب من صفرا لانا یعنی به سلاک الواشی و ما به بی از حرم صفران نام حرم و صفور جلیت
و بقال کما یزعم العرب صفرا یضاهر در شک مردم و فی الحدیث لا صفرا ولا سلیته و بقال لا یلتاط بصغری
ای لا یلذق بفسه و لا یقبل بلسه صغری بالکسر کردن مرغان و تحولیدن **کام** بقال فلان امین نر صائر
و اصغری بلبل و بقال باها صافرای احد و بقال فلان فی کلامه صفار بالضم ای صغیر صفاریت
مرغی صفار بالضم کبیه فخر صفار بالضم و التثدیة زرد آب شکم فلان مصفاة ای قراط شتی
من الصغیر صفرا زرده و کما و کما ای صفار بالضم و السدیة روی کر صفریة بالضم و الکمر طایفه
از خوارج منسوب بعبد الله بن الصفار صفرا جوع و شیر ترش و در شب و بزم شکستن سینه
و کرم تافتن آفتاب **کام** رطب صائر بک القافی فرما که از روی و شب سازند صقر رطب

صغیر
صغیر
صغیر
صغیر
صغیر

صغیر

صغیر

چونت بی قرمانه اند و در با جاده بالسی المان العوب کفر المین بول انقیاد...
قاف او طاء او قاف او عین مثل البصاق و الصراط و القنطرة و القنطرة و القنطرة و القنطرة
صغری کند و بوی کویشت بقال بیدی بن التمسک بخره بوی با بنی گرفت دست من صغاری بالضم
بسی بصر بالضم لب خوز و سطر ای آن اصغار غماه بقال بقت الکاسر الماصبار سدا و اصغار سدا
طایر و تا بپاشش رجل صغیر و شکاک که از وی بوی خوی آید جناده بالکسر و التمدید سدر و ک
و کوش بلغت بن صغارة راهس الحجة تعقبها صغیر شاف و ای امر افیل در وی دلد بخت غیر اینها
و زنده کردن خلق قولم یوم بنیغ فی الصور قال الکلی الا لودر المصور و بقال بوقع صورة و صغارة
بیکر مثل ليرة و بصر بنیغ فی الصور المونی الارواح و قرأ الحی یوم بنیغ فی الصور بالتحریر و الصور
بکر الصغارة یعنی فی الصورة صوار بالکسر ماده کاد صیران غماه و نافع سکر صیار بالکسر لفة بیه صور
خزما نشان خردان بوه صغوره خارش سر صاره نام کوی در خستان صور یعنی کوی از صور کثر
اصغاره کز کردن صوره بالضم بیکر تصویر صوره کردن و افزیدن تصور با جود صورت کردن
چیزی را و صورت بستان و نزدیک شدن با فکان بقال تصویرت الشی ای تو بخت صوره فصور
و طعنه فصور ای مال للسقوط رجل صغیر شبر ای عین الصورة و الشارة تضادیر صورتهای ساخته
از ضرب کل و بران صورت کز کردن و شکل اذن صغیر بیاورد و بیا بجهتی کرد ایندن و ببردن و جدا کردن
کام قولم یغذو بجم من الطیر فصر من الیک و فزی بکر الصاد بقال طر الی و طر و جهک الی
ای اقبل علی و طرته ای قطعته و فصلته من قال سدا جعل فی الایه قدما و تاء صغیرا کانه قال فخذ الیک
اربعه من الطیر فصر من و بقال عصفور صوار للذی حقیب اذاعی صغیر بالکسر صغیر صغیر
اهل بیت زن جنا که اما اهل بیت مرد و از نبرد و جهت صغیر کویند صغیره و اما و خسر کرد
بقال صاهر ای صغیر سوسن بجمیت باید اما دی باینست بقال فلان اصغیر بقلون صهر کراختن
چیزین **کام** صغیر کراخته انصار لازم مینه کراخته شدن اصغیر ار که لک صغیره بالضم در پیش
و جرده و بقال با صغیره ای شخم صغیر بالکسر و صغیر حوض و صغیر آب صغیر صغیره در

147

صغیر
صغیر
صغیر

صغیر

صغیر

سپاس از اول صلیق النهار غرضه آن وقت بیخ غار پیشین ظاهره که حکایت ظاهره است در باری که قوی
واللاکه بعد ذلک ظهیر او انما لم یجمل و حصول قویست فیما الذکر و التوضیح و الجمع کلها قوی
انار رسول رب العالمین بعیر ظهیر قوی است بعیر ظهیری بالکسر ایستاده کرده است بحسب حاجت ظهیری
با کسر است ایستاده و فراموشی و منه قولیه و اتخذ قوه و بر او که ظهیر یا طفلان ظهیری علی سبیل
او بار گرفتند و انار ظهیر یک ظاهر ظاهره چشم برون رو شده و منهل آب او بیخ روز خورنده
و یقال سبیل انرا ظاهره عکس عاره ای زایل طواهر الارض نباتها زین و بلندها قریب الطواهر
انها که بنظایر که فرود آمدندی ظهیر صحیح رخت خانه و قوم خانه ظهور در دست **کام** ظاهره
بکر الوسطیست من ظهور پیدا شدن و صیر شدن بقیل ظهیر علیه ای غلب علیه و پیام بر آید
انهار پیدا کردن و صیر کرده اندن و بوقت نماز شبین رفتن ظاهره مبارک
کردن ظاهره مبارک شدن با هم استظهار باری خواستن و قوی است شدن استظهار
ای قوی و یاد گرفتن و از بر خواندن ظاهره است در آوردن ظاهره ان بالضم جانبی که
سوی از بر بر عبطا جانب درازی و و یقال ریش سبک بظهران و لا ترش بطنان الوا
ظهیر و بطن مثل عبد و عند ان قال بویبیده ز ریش السهام الظهاره بالضم ظهاره بالکسر ایستاده
جانبه مظاهره و ظهار مرد مردان خود را انت علی کظهر ای گفتن بیخ حرام ظاهره نظر که کفایت
لذی بظاهرون من سائهم مظهر مرد قوی است ظهیر نام مردی و در وقت ظهیره آینه
و بالشدید **فصل العین** غیر بالکسر بند غیره بالفتح اشک غیره فحسب اشک باریدن و گرمی چشم
عبر بالضم مثله **کام** غیره بران لغت من غیره بالفتح و الضم کرانه جوی محل غیر اسفار بالضم
والکسر و کذکره حال غیر اسفار سیوی فی الذکر و الاشی و الجمع شکر که پیوسته در سفر باشد غیر بالضم
بسیاری از هر چیز غیره آنچه از سر بر آید بر بهای جوی و بلند شود غیره غیره لغت جهود
الشیء العیور بالفتح نام ستاره که بعد از جواز بر آید غیره بالکسر بل و کذکره گاه عبور گذشتن
از آب **فانهم** عابرسبیل راه گذری عباده بیان و تفسیر کردن سخن را و تفسیر کردن خوابها

عبر

معناه

عبر بالضم ان کسب للزوبان و وصل الی اللام کما بان ان کنت للمال عابرا غیره
حوالان کما بان ان کسب للزوبان و وصل الی اللام کما بان ان کنت للمال عابرا غیره
لغو عابره ای طایره اعمیاری یکسال غیره کرده ماندن کوسبیر را باشد
غیره لغت من غلام غیره ناکرده و کذکره طایره غیره سهم غیره است تفسیر خواب گفتن
و سخن از کسی یا از دل خود گفتن بقال غیره و یکبار بخندیدن درم بعد از آنکه بخار بوق سنجیده باشد
استخبار خواب گزاردن بر کسی بحسب تفسیر گفتن وی غیره بوی خوش باز عفوان آینه فی الاصحیح
و بوی زعفران تنها عابره و فی الحدیث انجز احدک ان تخدق بکین ثم تلمظها بعبیر او فخران
و فی الحدیث بیان ان العبیر غیر الزعفران عبورشان بکجا خوش بوی عبیره ان بطن اناء و فخرها
فما ادری لغات عبور بالضم ناقه تیزرو عبور زین بریان و عبور هر صیزی مردم و ستور و جا
و فرس و زنان را که در غایت قوه و حسن لطافت باشد بوی نسبت بقال ثوب عبوری و ثبات عبور
و فی الحدیث ان لا یخجل علی عبوری و هو الشیء المصنوع النقیه و یقال بعبوری القوم مرد قوی
و فی الحدیث فکم از عبور یا عبوری قوی فی القواظم عبوری ای شدیدم خاطرهم اده بما نتار فوه حال
عز و جل ضرر و عبوری ها و قواظم عبوری علی الی و هو صفاء لان المنوب لایح عابره غفقه
در خندیدن سزا و قولهم ابر من عبور بضم العا شدة و قال حبق و مما کلنا حبقا صلبا و اکره
ساعت و هو اسم للبرد بالتحکیر و هو صحت النمام و قمر و هو البرد فالعبور سبیل من الحاء و الحاء
منها عبور بوشا فروز مرد آکنده کوشش امراه بختیره و غیره ایضا فوس عبور کما آکنده بختیره
غیر بالکسر اصل و فی الشل عادت لغزها بضم لیس رجب الا طلق کان قدره که و کما هی از ادوبه و فی الحدیث
لا باءس للحم ان یتداوی بالسنه و العتره العبیره کوسبند قربان جا سبلیت که در ماه رحمت که ندی غیر
قربا کردن عبیره و جنبیدن نیزه **فانهم** غزان بضم زین نیزه غیره بالکسر درختی خرد و کله
بشکر و عبور و آن تجون کرده باشند و خوش و نزد بکار مرد و تیزی دندان و جوبک بریل آینه روزنه
که بای بر وی نهند بوقت بر سر کشیدن غیره شکوه عمار بسدر آید **عشر** عشره خورد دیده
در شدن بر بوی بقال غیره ایضا باللام داون کسی را و منه قولیه و کذکره عشره اعترنا علیهم //

عبور
تفسیر

عبر
عشر

عشر

عشر نوبی و احد با هزاره هزاره شش نظام نام کلومی و غیره انساب غرار کجالی مات سده هجده
و غرار و کل نام بر و کا و کد یکدیگر را شام زدند و خوردند و این مثل سایر دو و در این کو بند غرار
بدخونی نام اسپ سوزنی و سخی و لهتری و اصل قبایل طوایف غراره فیضانی و اصل فیضی غرار بالکبریا کرد
شتر مرغ شتر **فاکه** و نام مردی تعار از خواب بیدار شدن با نا بکند و آوازه غرور در حث سرد و
جایی غره باز می گوید که دوکان غرار سنی بزکوه معدول از غره چون قرقار از قرقه همچنین بدیا
لفظ کو دکا نامک نمند تا دیگران از خانه بیرون آید غره الجبل یعنی اعلامه غره السام و غره
الانف که لکه غرار ایضا از بیخ بر کندن موی و نیز افکندن ریز را تغییر شکل و حاجت برداشتن
غالی عرت بکر حاجتی ای از آنها بک و آلودن کسی بدی تعالی عه بنتر و آند و بکین کردن
نخده توار خرماریه بناط بار آرنده و العزیزه الحدیث الغریب غیره شتره کوهان معتبره
که کسی چیزی خواهد عراو بالضم شتر قوم و نام جایی و بهتر عراو بالفتح جماعه عراو القوم بهتران قوم
عراو ایضا که آنها کوهان تغزیر بزرگ داشتند و ادب کردن و گران بار کردن ستور را غیر
در حث ابوالعزاز کنت مرغی در از کردن همیشه در آب ایستاده باشد غیر بالضم نام بیخ
سکون و متهاد شوار و دشوار شدن **عقانه** قال عیسی بن عمر کل اسم ثلاثی اذا کان منوم
الغاء جاز السکون والعمه عینه مثل عرو و رجم و علم عسیر و شوار عسیر در میان شدن کار
عکافه عسیر کبر الوصافه من عسیر آن پنجین دم برداشتن شتر عسیر خواستنی قام از غم بوقت
شک او دشوار زاد نا بچه و از سوزی دست جل آمدن ببال عسیرت المراءه اذا عسیر و لاوها و عسیر فلان
ای جا عسیر عسیر و دست عسیر که هر دو دست کار کند بر عسیر آئینه نوشت و لا نقل عسیر
ایسر عقاب عسیر عقاب که پرها جانش او بیشتر از راست باشد جام اعسیر آنچه در بالوی سبید کتا
اعسیر دست شدن و رام نشده بر آن شتر نشستن عسیره نقاسر دشواری کردن با هم حسود خند سوز
و این هر دو مصدر است و يقال فتمه المیسوره و المیسوره و نیز و یک سبوی صفت است که بد مصدر بر وزن
مغول یاید التبه و نا اول قولهم دعی المیسوره و المیسوره ای المیسور و المیسور و یاید

عز
عز
عز

عسیر

العقول ایضا که عسیری فقیر سیری شواری عسیر و عسیر و عسیر و عسیر و عسیر و عسیر
کتاب الخشت باز کرد و عسیرا که رام شده شده است استم کردن و قهر کردن عمل عسیرا
باقه عواسرینه شتر که مش از رام شدن او را بر نشیند عسیرا بالکبر کفتار چه از کرک فرغ
الضنین کفتار بچیم از کفتار عسیر شتر استوار عسیر لشکر عسیران عرو و سنا مسکه سخن
و لشکری شدن مرد معکر بوج الحاف لشکرگاه عسیره زن عسیره ده مرد اصدی عسیره بکلا
و کسرها لاتباع عسیره فالتکین لاهل الحجاز و الکسر لاهل نجد احد عشر بالفتح لاتباع عسیران
بالکسر سکون بیست و شش عسیر بالضم عسیرا بالکسر ده یک عشر بالفتح مصدر منه یعنی ده یک
گرفتن و دهم شدن **عشاکه** عشاکه یک کبرنده عسیر شتر و ایضا دهم عشر بالکسر میان دو
نوبت آب شتر و آن هشت روز باشد چون روز اول و دهم آب سند مابین الوردین نشت
روز باشد و کدک الاطباء کلها بالکسر و لیس لها بعد العشر اسم الاثمه العشرین فاذا اوردت يوم
العشر فقلیسی لها تسمیه فانما هی حوازه حیل ظنها عشران و هی ثانیه عشر یوما فاذا اجاوزت العشرین
فقلیسی لها تسمیه فانما هی حوازه حوازه و اندیک عشر شدن و ده تن شدن قوم الی عسیران
که یک عشر خورده باشد معاشره آینه ش کردن با هم قما شتر شتره خوش دلی عشره بالضم و فتح
بدر حث با صغیر عشره آجاء و يقال انک لیسال من الشتر عشره و هی بعد التسع و کما ابو عبید
یسئل التسع و العشره الا اشیا منه معروفه علی ذلك عن ابوعبیده عاشورا و عشوراء و عسیران
روز دهم محرم عشر کرده مردم معاشره قیل و تبار مردم سعد العسیر بدر قیل از نین
عشر شتر و معاشره فی الحدیث انک تکثرون اللعن و تکفون العسیر یعنی الزوج لانه یماکره و تعاشره
قال ابنه لبس المول و لبس العسیر عسیرا بالضم معدول عن عشره يقال عسیرا عسیرا آمدند
ده گان ده گان عسیرا ده گزی عسیرا اشتران ده مابه آبست و هی الناقه التي انت علیها
من یوم ارسل فیها الفحل عشره اشهر و زوال عنها ایع الحان ثم لا يزال ذاکر اسمها حتى تضع و بعد ما
تضع ایضا و يقال قبان عشره ان و نوق عسیرا و عسیرا و یبدلون من هجره التانیث و اوا

152

عسیر

عسیر

تشنه و سوزش در کله سران و در آست کردن در صحن و بده آواز بماند کردن فایز
دم بنوعش از قوی فزانه اعراضه و نضرها و قایم از جوهر و قوادم بر رخ و حال
انتشار اذا انکسرت قطعا قلب اغشاه ما علی سناء الجمع کما قالوا ریح انفصار تشنار نام جایی
عشتره عشتره سخت عصده و زکار بافتح و کون و ما یضم کدک و بصیرت ثلث لعمرا صور همام
عصر آن شب در روز و مبادا و شبانگاه و قال الشاعر واسطه العصر صحن یکنی و بر صحن
نصف الدین والاتف راغ نقول اذا جاء فی اول النهار و عدته اخره عصر ایضا نماز دیگر
و افشاردن انکور و جران و بناه یافتن و رستی و باران زدن کسی را **عصر خاک** قال الکسی
بقال جاه فلان عصر ای بطبا حکاه عنه ابو عبید عصره محض شایه جای و کرد و فی الحدیث
امراهه تطیبه لذلها عصر بنوعه کروی از عبد العباس منهم مرصوم العصرک عصره بالضم شایه و تبرک
بقال هو لاسوالینا عصره ای دینه یعنی نزدیکان ما انحصار عصره سناه کفر یکس قوله یوم فیه یغاک الکلب
وفیه یعصرون ای بخون و هو من العصره و هی النجاة و یقبل یستقلون و هو من عصر العنب و قری
یعصرون ای عیطرون اعصار بیرون کردن مال از دست کسی و باز داشتنی مال از کسی و منه فی الحدیث
یعصر الولد عن ولده یح مال ای یغصه ایاه و یحسبه و فشاردن انکور و جران و بر سر طعام که در کلو
ماند اندک اندک آب خوردن تا کوارند و فرو برد طعام را **عصر** انحصار وقت شده شدن بقال
عصر العنب و اعصرته فایعصر و تعصر و اعصرت عصیر ای اتخذت عصاره آنچه بفشاردن پیر
آید از آب و آنچه ماند از ثقل یغصه ما کسر و فشت و یقال فلان کریم العصر بالفتح یعنی کریمت
بوقت خواستی از وی یغصه بالضم و کسر الصاد و قری که برسد کی صحن نزدیک باشد انحصار
رسیده شدن دضرو و هی لکاریه کالمرا بینه للخلوم و کزد بآره و باری که ابرو و عد و برق آرد
و اعصر نام بدر قبیل اعصر یعنی اصل حسب سنا صر همام **عصفر** رنگ سرخ معصفرم عصفور
کنجک و بآره از مغز **عصفر** سرد و استخوان از د و طر وی ای بسبب عصاره الغیب سنا بالاشترک
عاصفها علی القلب و عصفر الکاف عصفوف یعنی و آن جوئی باشد که پیشی استا کند سنا عصاره

عصر

عصفر

النسب اشترک تحت و شکوکه نماند من العیزر یبوز و عطره با عطر بول خوش عطره نوزاد
بوی تشدن عطره با عطره زدن و نوزاد بسیار عطره سورج و عطره زدن بسیار عطره عطره و عطره
ای کریمه ابل معطرات اشتران زدن موی شکوکه عطره موی شکوکه و اول آب که کشت زدن
عطره با شکین خاک آلود کردن و در خاک غلط اندن تغیر که کدک ایضا سنا بکل و خاک
آلود کردن زدن با بچه جهت فطام و خشک کردن گوشت با فتاب بر برکتش و سبب
کردن و فی الحدیث ان امراه شکت الیه ان باها لایز کو فخال ما الوانها فقلت سود فخال
عفت ای سینه لانا ما بسنا فان البرک فها و یقال لغت غلانا عن عفره بالضم ای بعد شمر
اعتقار خاک آلود شدن و شکار برابر خاک افکنند شیره انفقار خاک آلود شدن عفره گوشت با سنا
خشک کرده و زنی که بهای چیزی ندهد و سبت شورانیده نه شیره نه عفره بزرگ سبب که
بهری زنده شایه عفری کوسبند که بر سبیدی شیخ او سرفی غالب باشد و آهوی برین صفت عفره
جاء عفره شب سیزدهم از ماه معفور زینین که علف او را خوارانیده باشد یعفور آهوی بره و کوز
بجای زدن که از آهوی سوذن یعفور زینین شایه اذ اقله یعج الباء لم یفره لانه علی و زین العفل
و بالضم صرته لانه قد زال منه سبب العفل عفا درخت که از وی آتش گیرند و نه المثله کل شحر نار
و استجد الریح و العفار و کش دادن و پیراستن خرابان و نان پیمان خورش مثل العفار عفره بزرگ
و مرد خلیت زینیر عفره موش عفریت و بو ستنه و بنجار ساینده از هر چیزی بقال فلان عفریت
عفریت اتباع و عفریه عفریه یعنی البایر مخفی ای مبالغه کلشی و فی الحدیث ان ابی یغصن العفریه
النفریه الذی لایرزاه اهل و لا مال و یقال عفریه و احد مثل عفریت قال الخلیل بقال شیطان
عفریت و عفریه و الشیطان العفاریت و العفاریه فاذا سکت الباء صیرت الها تاء و اولها
فالتاء مائه الوقف عفریت ایضا شیخ و موی فناء شبر و نرس عفره بالضم و عفره کدک بزرگ و بنار
جاء فلان ناقص عفریه اذ اجاب غضبا معا فمالم یحیی از کدک لا یصرف و موه نکره ثوب بغاوت
سنتت لها معا فیمع الهم باکار و انیان رود و زیارت مانده ایث خورد عفری شبر و موه

عفر

وَأَكْبَرُ عِيَارٍ قِيلَ لِحُطَيْبِ الْعَمِيرِ قَالَ أَوْعِيدَهُ لِأَيْتَالِ أَهْلِ ذَاكَ وَيَقَالُ فَلَا عَيْشَ وَوَجَدَ لِلْمُعْتَبِرِ وَالْمُنْكَرِ الَّذِي لَا
الآنفة ولا عمل عوسر بالواو عارة تجلف في استن اسير افوسر معار فونت منه ويقال اسديتار فكل
عيار لما كالتحرف التطواف والحركة ويقال عازمة المارفين بغير اء ذم في عيار الرجلة في القوم بغيرهم
عات ومنه العيار بغير الكبرياء كونه في تخيير رزقكش كردن عار وشتام وعبت عماري معايب عيار
راست كردن شرازو وسمانه تجاير كبر راعيت كردن بغير اياهمر سمانه وانداره وسمانه
كردن زروم شات بغير اياهمر سمانه بفتح شتر تيزروم بكونه در ايندور سعت غير اياهمر
كار و شتر كه غلر كساند عيران جاء **فصل الفجر** عياره الفجره تجاير كبر و غيره
بترك اغبر ابر تيره ريكز شدن عيار زيزو نوعي از بنا ونام اجنيس نماز سمر بين بغيره در و شان
وطاوه خيزاء وسودار في ناميدا عياره بالجداب ارز كم سست كند غير باضم باء في شهر در پستاه عيار
الجوز بالسد يد باء ابذروي وكذا عيار الرمز في غير السيل بغيره باء مايند فاقودر كبر شتم و سمن
الاصداد **فانم** والغير محسن ايند قال الجرح علق قادم ينقطن بعد ذكره منه في العوق الفجر
لانه لا يزال ينقطن واهيه الغر لانه يترك اعنار كزود برانكيتن وصد كردن در طلب حاجت وكلمه
افتاوان بايران بزر بغير عيار اغبر الشما بغيره كزود برانكيتن بغيره كزود باء مانده راعيه سائل
عيران مردى غرة بالضم نير كزود بيزي باز رندا عيار فونت منه و جطر لاه و نرومايه غرة مؤنث منه
غرة حابه مثال احمد و حواء و غر عيشة كذكر وفي الحديث رعا غرة محسن يكدا بدي و في بر كران
اصله عيشة حذف منه الباء وقولهم كانت بين القوم عيشة شديده قال ابن الاثير هو يد اوست
القوم بعضهم بعضا في العقال مغنور لانه مغفور وهو شيء يسيل من العرق والرنث مثل الصمغ
طوكا لعل يوكل ودر كرهه بغيره لغويه مغنر فانه در شت تباه يافته غدرنه و فابسي كردن
وقد غدر به فهو غادر و غدر بالضم ايضا واكثر ما يستعمل هذا بالنداء في البشم يقال يا غدر و في الحديث
يا غدر الست اسم في غدر برك و يقال في بال غدر محسن حاي در شت برك ناك وسورا خفاء كداره و در بزر
رطرتت العذراي ثابت في يقال او كلام يقال ما اثبت غدره اي ما اثبت في العذر يقال و كذا للفوسر

عبر

عشر

عذر

و...

أدراكها كانت في موضع الذلل والخصومة وما ركب من شت اعذار مثل عذار عذرت
الليله تم عذره واعذرت محي عذرة وسبب اذن شتر باء وكوسند از ر موعذره شتر وكوسند
سبب ائذه وسبب شافته عذاره جماعه عذير بار كير و بوميل بفتح مفعول من عاورة الاستد اول
من اعذره ويقال بفتح مفعول لانه يفرز باهل اى يقطع عذرة شدة الحى اليه عذرت عذرت
بضمين نقاء معاونة ماذن وكذا شتن عذرت بضم الدال و بجرها نام مردى عذره بالذكار
فشم و بايك كردن و فراد يقال بفتح لفظه عذره اي صخبا وصبا حاشل ز بجه تغذر كذلك
ويقال فلان ذو عذرايه والعذرة شتر العشرة ومنه قيل للرئيس الذي يسوس عشيرة بانشاء
من ظلم و عدل عذره وهي ايضا العزرة وهي مع الشى جزانا والمغذام لغة العذارم وهو الكثير
من الماء يكثرها ابو عبيده غر شكم حابه ونور دوست يقال طوبى للشوب غرة اي على كسرة الاوكل
عزور بالضم حابه وايضا قرينتين **فانم** يقال غر كزود اي كلف اقراوت عليه وما غر منه اي من
او طار عشوة منه عزور بالفتح قرينين ومنه قوله يا ولا تغرنكم بالله الغرور وانجيدان غرة كند
از او ويه وجران وهو شل عوق وسقوط غرة بالضم بسببى بيشا غر اسب بزر كتر از درمى يقال
فريس اغر و طر اغر اي شريف والاغر الابيض ايضا وقوم غران وغراي سيف وهو غرة قويه
اي سيدهم وهم غر قومهم اي سادتهم غرة الشهر اول ماه غر الشهر ثلث ليل من اوله وغرة كل
شيء اوله واكرمه والوه ايضا العبد والاله وفي الحديث قصه رسول الله في الجبين بغرة فكانه غير
عن الجنب كل بغرة غرة كارنا از موده رطر غر و فريز و جاذبه غرة وغريره وجمع غر اغر و جمع غريم
اغرا غرارة بالفتح مصدر منه **فانم** غرة كارنا از مود كزود وغفيلت يقال كان ذكرا في غرارة وغرارة
اي في حدسي اعنار بقتل افنادن يقال اغررت بار طر و بغير غفيلت كسي آمدن يقال اغررة اي اناه
عارة مند و فرهنته شدن يقال اغرته غر برفوى بكونيقال للرجل اذا شاع اوبه غريمه واقبل بربره
اي ساء فلقه وقولهم انا غرير كزود فلان اي لم يابا بركينه ما تغرته غر بضم غر اي غر ونه ر سول
الله عم عم بفتح الغر وهو مثل سبب السمك في الماء والطير في الهواء غرار بالبريكه در هر چه يقال غرار

عذره

عذر

عذر

و...

و جز آن هنوز نرود در دیدن و افتاد در چیزی بی باکی و گذشتن بیشتر شب و بیشتر زنتا و شکستن
استوار بطلان شدن بهتر رنگ توده بلند تغییر مثل تلویز تغییر مثل تلویز تغییر مثل تلویز تغییر مثل تلویز
آیه این لغتان چنانچه با بدل الهمز بتیره تشدید الراء صمغ طلح بیهیزی تا بالغ سئل بحر بیهیزی
سخت و سراب فی المثل اکثر من الیهتری من السراب **فصل الباء** بیهیزی نام جایی در ریز
بخور سکنس بر زمین صلب شدن فی آیه سکنس صلب فی حدیث لقمان انه یبصر اثر الذریم الخ
الایة و قال ما زیار و قرآن یزان اتباع سیر بختین و سکون بم آسانه فقیض عسیر سیر سیر کردن
و توفیق دادن و بسیار شیر و در شدن کوسپند و سوی چیت و توفیق صعد سیره ای شانه سیر
زور و توفیق و بخشش بخش کردن شتر فار را بجهت قسمت سیر استیار آماده شدن سیر
چیره سوی چیت و توانگری و کذکب بضم التین و فراغی و قراء بعضهم فنظرة الایسرة بالاضافه و قال
الاضغش و هو غیر جائز لانه لیس الکلام منفعل بغير الیاء و اما کرم و معون فها لم یکره و معون سیر
بکر الین قار کردن بفا که سیر بلا حذف یاء المعیار و کذکب سیر و بیع علی خلاف بعد
و نیل و اخواتها تقوی احد الیائین بالافری فلها قالوا فی آیه سجد و هم لا یقبولون بیع لانتظام
الکرة علی الیاء فان قال قائل کلف لم یذ فها مع النار و الیاء و النون فلنا هذه الثلثة سذله من الیاء
وهی الایة لیله ان فعلت و افعل و فعلنا بنیات علی فعل سیره خطایا کون دست از هم کشاده و اف
بر دوران ایسار جماع سیرات و سها و یارها سکره ای صمغ السور ستر نیکو بردارنده قوام
و سوزن بر سیر سیر بیک مقام ایسار جماع و فقیض یاس و سیر القوم الجزوری اخر زوهارا و سوزن
اعضا ما یسیر شتر کش که گوشت را بهره بهره کند و قال یاکر یاکر ای خد بزم یار او که کب سیر
و بعضهم بکره و یاسره ای سا بهر جل اسیر سیر اگر بهر دست برابر عمل کند ایسار را بهر
و غیر الهمز بهره بهره کردن گوشت جز در ایسار با غنچه دست چه توانگری و نام مردی
توانگری آسانه نیاز شدن و قال انظرنا حتی یار سنی علی الکرة لانه معقول عما یسیره سیری
دست چه بهشت سیر انکر و آسان سوزن نام جایی در رخت علی فعل اول یقرب قاله

تهور
بیزین
بخور سیر
سیر

سوزن
تغیر

بغیره بر قاله که بله ای شتر سارند از اوله النمل مو از اوله البع و بکار با بکر کردن زیاد
بکار بکار بیهیزی که وقت در سیدان بول کند و بقال هو بالباء من البع و البول بکار بکش و بکر
بر ماده ع من کردن تا اگر کش را قبول کند فاسد و الا فلا و ذکر بکرها **باب الراء فصل**
الف ابوز بیهیزی ابویسره درد و بیدن اباز لغت منه ابوز بالغت که اگر از بیهیمن و فتح راء
و تدریم الاخر از ز نصل و سکون م رز بالضم بلا هم ز ز بالنون التاکن و هیست لغات
که کج از زه بختات ارزن از زه بالستکین درخت صنوبر از زه عامه از زه استوار شدن در حین
در زمین بفا هم که و منه ناقه از زه ای محکم لیل از زه شب سرد و بقال ان فله اذا سئل از زه ای شیخ
و تفتیق و اذادی متر مع الی الطعام از زه ای منقبض من الخلد و فی الحدیث ان الاسلام لیا از
الاملائیة کانا، رز الحیه الی حجرها ای تنضم و یجمع ما در زیناه جایی از نیز با بکر کردن رعد و آواز
جوشیدن و بکر و جوشیدن بفا هم و فی الحدیث انه کما یصلح و لحوقه از نیز کار نیز الی حل من البکاء
بیترا از بوشیدن و بکر از بر انگختن بقال از زه الش اذ اجمعت بعضه الی بعض ابوز با بکر
و تشدید الراء بطور مرغ آنه ابوزون جماع بالواو و النون کج المعقله **فصل الباء** بر وز برون
آدن ابراز برون کردن برار سارزه از میان صف برون شدن بحرب برار ایضا کتابه عن شغل
و هو من الغانظ تبر حاجت جایی بر از بالغت کساد کی قزاق و جایی در رخت کلاه تبرز حاجت کلاه
ببرون شدن تبرز پیدا و کساده کردن و فزون شدن بر اقوان خود رطل بر زمره بار سار و زبر
و امراه برزه کات نیز وزای شوره و هی علی غیر قیاس و انکره ابو جماع و قال لعلم من نور و لا وجه لانکاره لان
الرواه کلهم علی انه لغه بر غز گوذن بجه بر سله و مساء نیز از جامه و سماع فزوش و ز بودن بفا
هم و نه النمل من غز برای من غلب اذ السب انتر از که بکر سیره بالکرسات و سله بقراب
و بازی کردن شتر با غزیه نوعی از جامها بیلز بکر سیرن ای صمغ شده و قال تغلب لم یات من القنات
علی فعل الامر فان امراه بلزه ای صمغ و اما ان ابید بکر سوزن مدوستی و نام مردی بازم ابوز برون
جایی بازی شال قاضی براه جماع **فصل التاء** تدر سکت شدن گوشت تار زهره سخت و صلب شدن

ابوز
ارز
ارز
ارز
ارز
ارز
بر غز
برز
بغز
بلز
باز
توز

فان قام کر زالیه ارتماز اضطرار کردن تر ز شد ابر میلا جنبیدن لشکر مازة ابو که کوی
ونواحی جنبیدن بحکه این کوه سوراخ معقد وزن بلایه کار را میورد دریا زنده کوه المازة یعنی
زیز جنبیدن بوقت مباحه برهان که کوه بختها روز از نمودن عا فاصم **فصل البراق**
ز زاء زین درشت و کرانه بر مرغ رزاه بشته زمای بالغه های قدز و آرنه دیگر بزرگ در طر زوازه
کوتاه ضخم قوم زوازه که کله رطل زوزی تا لغت و آتوت و زوزی مرد بستم در بزم طرفی زوازه
حیو داشتند و راندن زوزیت به ای استخره و طرود **فصل الشیخ** شاز درشت شدن های
و عارای عا کایم اشاره آرام کردن شاز و آرام کردن شاز درشتی شاز زه سازه کرده
شاز بدو شاز سخت فکشدن شای که نعت نه شاز از شغب و گرفته شدن شاز بزمه گرفته
شاز بزمه بالین و انشین و بالغ و الفتح و الکر نوعی از فرما شیز شیزی حوس سیه که از و کاسها
سازند **فصل الفشار** فشر بکرتین شاز فلز بجل فشره زن است بالا ناگس ناکه فشر کم شیز
وقوی رطل اضرة کام برهم جنبیده اضر از خاییدن اسب کام را فشر سخن ناکعتن و قاموش بودن
فانم و بر جنبیدن بجزی بجز شاز شکر که ذبه از دهان بیرون بیارد ضمیر ضار خاموش صورت
خاییدن فرما و جور کردن در حکم فانم ضمیر کردن حق کسی را فانم ضار ز بالیز که کله بختها
وقوله نه قسمه فیزی ای جایزه و همی فعل شل طوی و ضلع و انما کرد و الفشار لیس فی البیاء لانه لیس فی الکلام
فعل بالکر صغ و انما همی بناء الاسماء کالبشوی و الدفلی **فصل الطاء** طاز بالکر علم جابه
نظیر علم کردن طاز با علم طاز علم کز طاز نورد و نهاد طاز فوس کردن عا فانم طاز نعت منه
فصل العین عجز بالغ و الفتح سربین و بی بر جزئی عجزه سربازان عجز تا توافقه عا که بقال عجزه
عجز عجزه بفتح الوصلین و کرهما کله در فی الحدیث لا تلثوا بدار معجزة ای لا تقبوا ببلده معجون بها
عن التقیس عجز عجز بالغ کند بر شدن عا فانم و بالغت کند بر قار این التکت العاتة معولها
بالتا یعنی العجزة غایز عجز جاده فی الحدیث ان الجنة لا یطها العجز و ریک توده و ماده کاد و فی التامات
بول العجز لیس البقرة عجز عجزان بالکر بزرگ سربین شدن عا فانم عجزه تا بزرگ سربین و عا

روز
شاز
شزر
شور
شیز
شزر
شزر
شیز
شیز
طز
طنز
عجز

کوتاه دم و ریک توده لبدا عجاز نام توان کرد ایندن و عا بزیانتن کسی را و در کوشتن جزئی
از کسی بقال عجزه الشی ای قاتة الحجاره بالشی که زنان بر سرین بندند تا کله ناید تعجز کند شردن
و عجز نسبت کردن کسی را و است و با درنگ کردن معاجزه رفتن کسی چنانکه نتوان رسیدن قولیه و الذین
سعوایه امانا ساجدین و بقال ان لیساجر الما انما الا انما الیه معجزة الانبیاء هم محلات حمایه ایام عجز
سرمانا پس از زهر سیروان بجم روزت نیز دیگر بقل سوسعی و ضنبه و اخصها و غیره و مطیع العجز
و لکن الطعن و بقال سبوسعی و صبر و و بزرگ امر و موثر و معادک و مطی العجز اعجاز النخل سحها و خرابها
عجز بزرگ سیرور بنشستن عجزه آخرین فرزند بقال فلان عجزه ولدا ابو بلیسوی فیه الذکر و الوثق
و الجمع عجز بالراء و الراء نام مردی ناکه عجزه بختین و کسرتین بختها و کسرتین ساکن ای قوه شنده
و ریک توده در بادیه سحاره سهندین با هم و دور بودن عطره دور شدن عجزا بالکر عجزه
خلا ذل عجز کم یاب و ارزند عجز از حمای قوم اعز و اعزاه عجزه عجزه عجزه شدن و کرایه شدن بقال
عجز علی فلان و کم یاب شدن و دشوار شدن بقال عجز علی ان بفعل کذا ای اشد و درست شدن بقال عجز
عجزا کای حق و نه المثل او اخر کس و قوی کردن قول عجزنا شالت یخفف و بشده ای قویا
و شد و نامطر عجز ماران سخت عجز عجز از شکرستان شدن ناکه فانم عجز و رالعیم نعت سینه اعزاز
کرامی داشتن و بزرگ آمدن نم بر کسی اعزز علی بما اصیبت و اعززت بما اصاکر ای عظم علی و شکرستان
شدن شتر و دشوار برداشتن کا و بر را و بر سر سخت رسیدن عجزا لعلی غلبه کردن عا فانم و نه المثل
س عجزه قولیه و عجزه فی الخطای ای عجزه و غلبه عجز شکرستان شدن عجزه عجزی و قوت و غیره
و نام ز نام و اهوره ماده عجز از زمین سخت عجزا سال سخت استواز سخت شدن ریک و غلبه کردن
بحق کسی بقال استوفلان بختی ای غلبه استوفلان ای کل شی و استوفنا لعلی ای اشد و غلب
عنا عقلا و فی الحدیث استوف کلشوم و فلان یوزار الرض ای شنده عجزی بالغ نام بت حموثت اعز
و عجزه نیز آید عجزی عجزه سربین اسب مقصود و عجزه المقصود عجزه میان و الممدوده عجزه
بالواو عجزان بالکر بختها سربین با پای عا فانم عجزه بالغ شد و اعضاء با سنین عا

عجز
عجز
عجز

عجز
عجز

و در بدین راه اصل اجتهاد است و قیاس بر اصول و قیاس بر قیاس و قیاس بر قیاس
او بجان و جسم مردم و نام وادی و بهر داری که در دین است و در حق است و در حق است و در حق است
بیان حجاز و بین و در حق است که در آن است و در حق است و در حق است و در حق است
ایضا نور الیاء و ما و غیر این است و در حق است و در حق است و در حق است و در حق است
و در این است و در حق است و در حق است و در حق است و در حق است و در حق است
آیه و بشیر زدن و خار ناک شدن زمین و خداوند شران فارغ از شدن عیض لازم شدن کسی را
که کام بقول ما نماند و بعد از آنکه ما بقولنا عیض و عیض با بفتح میزی که گزیده شود از
خوردنی فرسی عیض گزیده عیض گزیده است الیها العیض و العیض و بقول عاقب القوم
العیشی نذ العام یا نذ عیضهم ای شهم و بقول نذون عیضهم ای سورتها انذره نذ عیضهم بقیده
القومین بقول ما کما الیه عیضنا و نذ عیضت و ما کانت جودا و لعداوت یغی ماه خاک خوردن
وزی عیض ای کلب عیض بسیار کردن لب از عیض عیض من فرما شیری که با جود سورت عیض
نوعی از عیض سورت چون دانه فرما کوفته و گنجاوه و قرآن بعیر عیضی شتر علف خورده فری عیض با کبیر
در در ساریر که در حق است فلا عیض یار و عیض سفین سخت در زنده و توانا بر سرفتن عیض کلید
که گشاده شود بعیر عیض شتر که فارغ خورد بنو نذون عیضون خداوند سورتان عیض خورا عیض خورایان
عیض با کبیر و فتح السام اعوان عیض عیض صدره نذ و لازم عیض عیضه عیض عیض معا و عیض عیض و ادب
سقوطه صبری عیضی عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض
هرگز و سوزن ناکید النبی استبلی الیها ما ان قط لمانع من الیها یقول عیض لا افادک هرگز صد اشوم
از تو کما قول قط ما فار تک هرگز صد اشوم و عیض در مایه و قط در استقبال استعمال کنند بقول لایک
عیض العیضین مثل دهر الداهری عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض
و قصد بیک صفت عیض ای اراد کرد و قصد استوه آمدن و تا صلی کردن عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض
و از او نذ شدن بقول عیض ای عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض

عیض
عیض

عیض

عیض

و در بدین راه اصل اجتهاد است و قیاس بر اصول و قیاس بر قیاس و قیاس بر قیاس
او بجان و جسم مردم و نام وادی و بهر داری که در دین است و در حق است و در حق است و در حق است
بیان حجاز و بین و در حق است که در آن است و در حق است و در حق است و در حق است
ایضا نور الیاء و ما و غیر این است و در حق است و در حق است و در حق است و در حق است
و در این است و در حق است و در حق است و در حق است و در حق است و در حق است
آیه و بشیر زدن و خار ناک شدن زمین و خداوند شران فارغ از شدن عیض لازم شدن کسی را
که کام بقول ما نماند و بعد از آنکه ما بقولنا عیض و عیض با بفتح میزی که گزیده شود از
خوردنی فرسی عیض گزیده عیض گزیده است الیها العیض و العیض و بقول عاقب القوم
العیشی نذ العام یا نذ عیضهم ای شهم و بقول نذون عیضهم ای سورتها انذره نذ عیضهم بقیده
القومین بقول ما کما الیه عیضنا و نذ عیضت و ما کانت جودا و لعداوت یغی ماه خاک خوردن
وزی عیض ای کلب عیض بسیار کردن لب از عیض عیض من فرما شیری که با جود سورت عیض
نوعی از عیض سورت چون دانه فرما کوفته و گنجاوه و قرآن بعیر عیضی شتر علف خورده فری عیض با کبیر
در در ساریر که در حق است فلا عیض یار و عیض سفین سخت در زنده و توانا بر سرفتن عیض کلید
که گشاده شود بعیر عیض شتر که فارغ خورد بنو نذون عیضون خداوند سورتان عیض خورا عیض خورایان
عیض با کبیر و فتح السام اعوان عیض عیض صدره نذ و لازم عیض عیضه عیض عیض معا و عیض عیض و ادب
سقوطه صبری عیضی عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض
هرگز و سوزن ناکید النبی استبلی الیها ما ان قط لمانع من الیها یقول عیض لا افادک هرگز صد اشوم
از تو کما قول قط ما فار تک هرگز صد اشوم و عیض در مایه و قط در استقبال استعمال کنند بقول لایک
عیض العیضین مثل دهر الداهری عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض
و قصد بیک صفت عیض ای اراد کرد و قصد استوه آمدن و تا صلی کردن عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض
و از او نذ شدن بقول عیض ای عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض عیض

عیض

عیض

عیض

عیض

ماده را به فاکم بقال القفط الذوا و پای کوسند بستی بجهت کشتن و دست بند و پای بند کبود کسبتی
کهواره ۴ فاض قباط رسن که قوام ستور بندند بوی و دست بند و پای بند کبود کهواره که قبط بالکسر
کهواره و جزآن و مرنا حول قبط ایام قنوط نوسید شدن ۴ فاض و که قنط قنط کز کز ۴ فاض کاتم اقبط
بالکسر نعتش و قری فلان کن من القطنین قوط رده کوسند اقواط جهام **فصل الحجا** کشتن بر سینه انکشا
رفتن هم و رسی **فصل اللهم** سبط بر زمین زدن و دست و پای بر زمین زدن شتر در قنط سبط بختین
اسم نه و رقتار بلک و نام مردی لظ حیل بقال رابت نه عنقرها لظا ضنا و کرم و عقدا اصنا کلها بختی
بطاط جهام و جسدین بر سینه و لازم بودن بجاری صله بالنا و شکر شدن حق کسی را و رجا قوالا مطبقت
لانهم کرموا اجتماع نعت طاء فاب دلوان الآخرة با و بقره و شستن و دم بیان ران در آوردن شتر
۴ فاض الطاط باری اذن را کار و ر شکر شدن داشتن معال مالک تعیینه علی لظطة و سخت خصوسه شدن
لظ افتادون دندان و خورده شدن آن و ماندن بجهان دندان الطنعت منه و شکر شدن حق کسی را الطلظا
بکسرتین کند بزم دندان و ناکه کلان سال ططاط بالکسر دستاکی و کرائه وادی و دریا و قوالا بسجود هدایا
المدطاط طریق النوشین نه با من الدجال بختی به شاطی الفراء و بططاط البور قرفه و سطرانسه لظا کولعه
کردن سیاه لظط بالضم سیاهی کردن و سیاهی روی جرم لظط بختین بالکسر خورش ۴ بختی لظط لظط
که کمر الغاط ایضا لظط بالضم کوی لظط از زمین بر رفتن ۴ فاض التقاط بالکسر و دانه چیدن و سخن چیدن
و بقال بکری ساقطه لاقطه ای لظط ماندر من الکلام من بسها و بید بیه لاقطه الحصار کردن رن لظط بختی
انگنده و جزآن که بردارند او را بسوا لظطه و لظط خورش رجیده بقال لظطنا اليوم لظط اکثر بسیار خوش
چیدم القاط مردم اندک پرکننده تعلق آنجای کردن چرما و جزآن و ورود الشیء التقاط ای بختی
بغت لوط لبط بر جسدین صله بالباء ۴ فاض که بقال سوا لوط بعلیه استلاطه بر خود جفا و البیط ضا
تراست التباط جسدین قال هذا الامر لا یلتاط بصفوی ای لا یلصق بعلیه استلاطه بر خود جفا جسدین
و نه الحدیث استلظم و هم هذا الامر ای استوجبه لوط را و بقال بس لوطه و لوطیه و بکل ذکر رفتن و اندون
حوض را و عمل قوم لوط کردن لوطه کز کز ۴ فاض لوط نام پیغمبر سبطه بوسته لبط جهام و کونه صری
شیطاطا اتباع **فصل الیم** بخت کشدن گان و جزآن و بیرون کردن تیر و انداختن آب بین ارجاط

قنط
قوط کشت
لبط
لظط
لعط
لظط
لقط
لوط
لیط
مخط

شیرین

کشدن در گام تر اصله بخی و بکذا بیدن تر را آنچه بروی آید صله بخی تخاط بالضم آب بین استخاط بختی
وازد دست بیرون کشیدن چیز بزرگ و شمشیر کشیدن مخط بختی فاش آندن مرط موی بر کندن ۴ فاض مرط
موی افتاده امر اط وقت بر کندن شدن موی را مرط بالکسر کلیم از صوف و خز که بر میان بندند فرو طاجام
ترط افتادون موی امر ط نک ریش و دزد و تیر افتاده سهم مرط بختین تیزه پرسیام مرط جهام مثل
سلب کلا مرط بالکسین جمع امر ط مرطی بختین نوعی از د ویدن مرطاط سیان ناف و زهار و منه
قول عمره رطل اذن و ریح سوت اما ضیعت ان تشق مرطاط و ک سسط دست در فوج ناکه کردن
ورم اورا از آب فخل لیم پاک کردن و روده شتر را از نعت ماسط کجا شور که شکم ستور را براند و آب
شور و هر چه شور باشد و شکم را از ن سبطه سبط آب تیره بوی ناکه در نکت حوض ماند و سبطه کسسط
انکه تیرازان شط سرشانه کردن لازم و مستعد ۴ فاض استشاط کز کز لظط مشیطه ای مشوطه مشیطه
بالکسر نوعی از شانه کردن کال ترکیبه و الحلبه مشاط موی کیشانه افتد شط شانه اش اط جهام و کجا ریزه
از اشط الذکب کوبند و استخوانها پشت پای و شانه کشف سسط کشیدن چون مد و بر کشیدن ابر و از کمر
و جزآن ۴ فاض تظط لازم مینه مطیط آب استاده در نکت حوض سبطاطا بالضم و المد خرا میدن و دست
اندازان قنط و نه الحدیث اذا شنت انتی المطیطا و غنتمهم فارس و الروم کانه با سهم بنهم نعط
کرم موی شدن اندام مردم امعط کرک موی را بختی لظط لظط لظط مخط بالکسر کشیدن
مثل المد و کشیدن گان و جزآن استفا بیدن ر و زرجل مخط مرد کشیده بالانظط باریدن استدرود
نوط لا غنن شتر ۴ فاض ماقط شتر زار و فال سنگ زنده بقال فلان ساطین ماقطین لاقط فاسط
عبد الما قظ و هو عبد الاقط و هو عبد معق قباط بند کهواره و مانند آن متلوب قباط لظط تنکر ریش
شدن نعت المظ مثل امر ط اظلا افکندن ناکه بخر المیطا بجهت انداخته بلط بالکسر انکه نسبی معلوم نباشد
نظام بلط خلط ای مخط الشب طاط هلو و کل دیوار بنا بلط بارزوی شتر ملط نوعی از د ویدن مثل الذکب
بقال مخط فلان الموضع که افتقال صلا ملط لا غننه ای لارجه ملطیه نام شهری مخط جبر کردن در حکم
و داور شدن لازم و مستعد و دفع و راندن ۴ فاض ساط دفع و زجر کردن بقال القوم ۴ سیاط و سیاط

رط
سسط
مشط
مطط
معط
مخط
مقط
لطط
میط

تعالی و نهم عشر یعنی عشر شتا و آن در خستت عرب را از بوع قال تا تعالی میسر می آید و در قبیل ارباط انداخته
چنانکه بر خیزد **فصل اطباء** و لها نبوط فز و آدن تعالی سبط بسوطا ای نزل و بسطه بسطای انزل
لازم ستود و کم شدن بها، ستاع و لاغز شدن از بیماری عم فاکم تعالی اللهم غنطا لا بسطا و قد بره منظر
الغین اطبا ستعد ایضا انهما ط لازم منه بسوط بالفتح نشیب بسط شتر لاغر هر ط طعنه کردن و سببه
گفتی عم فاکم تها رط یکدیگر را دشنام دادن هر ط با بگرمیش بزرگ هر ط طعنه سمط ستم کردن و ط
اندازه گرفتن عم فاکم استمط دشنام و نقیصه گفتن کسی را بسطاط مهابطه با بگرم و فزاید کردن
و قیاس القوم به بساط و بساط تها بط کردن آمدن و اصلاح کردن قوم و بسوطان التمايط **فصل البیاء**
بساط شل قطام زجر و ما بگرم زدن کرکرا ایضا ط راندن کرکرا ایضا اعطت بالذنب ای قلت له بساط بساط
باب النفاة العجمه **فصل البیاء** بتط کران شدن و کران بار کردن کسی را با بسط کرلس و دشوار بسط
کران ماب **فصل الجیم** جوط بیرون راندن و بزرگ کردن چشم عم بغنطها جاحظ و جحظ معنای بسته
زاید با حفظ نام مردی جاحظان دو صده چشم محظ بند کردن کسی را جظ مرد و فرزند و جحظ
اهل النار کل جظ مبتکر جعظ ضم جعظاط با بگرم جعظاط بدخوی اجنیتاط بر آسیدن مردار
و در با کانونا یجکون الا لاجتماع اسکنین و قالوا اجنیتاط الجعظ جحظنی بامسناه خفته و پاهای دراز کرد
جواط مرد ضم فرامان رفتار جوط جوطاط امار فرزند اهل النار کل جعظنی جواط **فصل الجیاء**
جظ بهره و جظ اخظ جظوط جابم اصا بگرم و بسو عا غیر قیاسی گانه جمع اخظ و با بهره و دولتی شدت
عم کافم سو جظ و جظیط و جظوط ای صید و جظ من الزرق و انت اصطن فلان تو بهره مند و بار
تراز فلان جظط بضمین و فتحیم بفتح الحضرم و هوس الادویه جظط ایضا جمع بین انصار و الطاء
جظط نگاه داشتن چیزی را و یاد گرفتن جظط فرسکان نگاه بان و نویسنده اعمال محافظ نگاه کردن
یتلانه لزو حفاظ و محافظه ای ذومار و حیت جظط نکام بان و نه قوله وانا علیکم جظط اصطناط
ضویتی داری کردن ستعد با بیا و بگرم شدن تعالی اصطنط سنه و اصطنط فاحفظه تحفظه هشار
و بیدار بودن و بیکدیگر یاد گرفتن را تحفیط یاد گیرانیدن کتاب و زبان را استخفاط یاد گرفتن خواندن

مصبط
حوط
هوط
صیوط
بعط
هبط
جخط
جفظ
صعظ
اجنیتاط
جظظ
جظظ

حفظ

صنیک

حفظه حفظ غصبت حمت تعالی ان الحفاظ تنقص الا حقا و یعنی اذ ابراست صمک تعظم حمت له و ان
علیه قلبک صعد اصفاظ جتم آوردن جظظ یعنی شنو آیدن او را خشن الا لاطاق و حنطه ایضا
ای ندد به و حذنی و عنطه به کل تعالی رطل حنطیان و حنذیان بالحاء العجمه و غنطیان بالبعثان و غیر
البعثان ای فحاشی **فصل الذال** زاط حنه کردن کلو و پیر کردن شک عم بغنطها ذلظا و
و سبوختن عم فاضم ذلنط ضد الالف لاطاق و ناطه ذلنطاة **فصل الراء** رعظ بالضم جای
نشاندن پیکان در تیرار عاظ حجامه رعظ بالضم شکستی سوراخ تیر که بسط در روی کنند عکافم
اسهم رعظ لغت نه **فصل الشی** شظاظا بالکسر جوبه کوشه جوال و نام دردی و نه المثل الصیر شظاظ
و اشرف من الزبانه شظ کوشه بتنی جوال را اشتظاظ جوب کوشه ساختن اشتظاظ برای ضواستن
شظاظا شیح شدن ذکر کودک بوقت بول شظاظی الجبل کرانها، کوه شظاظه بالضم مع فعلوه یکی
شواط بالضم و الکر زمانه اشتظا و دو **فصل العین** عظعظ ما و چا و لمر رفتن نیرو و سبایک رفتن مرد
از صف معرکه و نه المثل لا تعین و تعظعظ ای لا تو صینی و اوصی نفسك یعنی کیفیت امری بالاستقامه
و انت تتعویجین بمکاظ بازار عرب در نامه مکه بوقت جاهلیت که سالیه بیچاره آنجا کردند
و جرید و فرود رفتن بیکر دند و تناظر و ناسد اشعار باجم کردند و بوقت اسلام آن بر افتاد دایم
عکاظی منوب بوی عظظوان بالضم مرد فحاش و نوعی از گناه که در شکم آرد سوراخ عظظوانه مانع ماده **فصل**
الغیر غلط سطره ی و سطر شدن عم بطن غلط لغت استغلاظ غلط شدن و غلط شدن ضمیرا
و ترک گفتن چیزی سبب غلظت تعالی استغلطه ای ترک شراه بغلظ غلظت شدت لغا و غلظای غلظاظ
یعنی درشتی غلظاظ درشت گفتن و جامه درشت خریدن تغلیظ درشت کردن بر کسی ضمیر او منه الدایه
الغلظه و البین الغلظه غنظ اندوه سخت و سخت اندوه بگرم کردن عم فاکم معنوط سخت اندوه بگرم و ذکر
عمی مبد الغیر الموت تعالی غنظ لیس کالغظ و کظ لیس کالکظ غنظظه فحی شوایدن فعل از وی غنظ به
باید ال اصول الطامن الفاکا مزج فصل الحاء غنظ ضم نه از عجز و خشم آوردن مغنظ لغت نه و نام محرک
و هو غنظ بن مره بن عوف شحایطه جتم آوردن انحصاط تعظ جتم شدن **فصل الف** فظ آب شکیبه

حفظ
ذاط و لظ
رعظ
شظ
شواط
عظظ
عکظ
عظظ
عظظ
غنظ
غنظ
غنظ
ففظ

از عطا
 لازم است و بسوزان در شدن سوزان و خشک شدن آب با آن و کاسه شدن بازار و باز استادن
 تبال کاغذ بوی طبعی از صند ای اسک ۴۴ بختها ضمیمه مکر و فریب تخادع مکر غورن مخادع و فریب تخادع فریب
 نولیم بخادع و نولیم ای بخادع و نولیم ای بخادع و نولیم ای بخادع و نولیم ای بخادع و نولیم ای بخادع
 نواع ای نواع صندع بالضم و الکر تخینه صندع ای مرادع و نولیم ای صندع صندع ای صندع ای صندع
 پشت و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و قولیم از لغوی است که نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و اذا کان طویلا استرحت الرطل مخدوع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 خورده باشد و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و النفع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 او را فریب طریق صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و ریزه کردن گوشت خدیم نوعی از طعام با گوشت ریزه مخدع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 شکستی و جذامیدن شاخها و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و انکه الاصح و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و آفریدن خدیم با لکر بید بخیر و هر چه از گاه دو تاه شود و رستی ساق خدیم ای صندع ای صندع
 ناقه خدیم نوعی از خدیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 با لکر بید بخیر و هر چه از گاه دو تاه شود و رستی ساق خدیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 بریدن از قوم خدیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 خدیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 خدیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و منزله نمانده در وی خدیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 نمودن خدیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع

صندع

صندع

صندع

صندع

سوزانیدن

221
 کرد ایندن حاجت کسی را بکسی صلواتی زجل خدیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 سوزانیدن و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 عن الفراء و حکمی عندها الصوت في الخواص اخصع بست کردن نولیم ای صندع ای صندع ای صندع
 مع خدیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 بیرون کردن جامه و سوزانیدن و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 کردن از عمل سبیل سبیل ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 تا بوقت حاجت خوردن و سوزانیدن و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 بختها نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 بر فریدن زن تخالیم سوکنه سنگتی قوی میاید مکر تخالیم نولیم ای صندع ای صندع ای صندع
 آن بیت که در وی این تفرق کرده باشد خالیم نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و مردم بیرون نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 ای نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 کوهی سپید و گردش وادی نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 کس خدیم **فصل الدال** در نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 پیرایه نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 زره دار و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 در نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع

نفع خلع

نفع خلع

نفع خلع

نفع خلع

مدیر علی کفشی
 نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع
 و نولیم ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع ای صندع

ردع

و باز کرد ایند ستور دستار در فترت و سکار داد و بار صفا کرده و در صبح الکتن و مرصع زین کتف ردع باز
 ایستاد و از پیری قیال ردعته من الشیخ فارتنع ای کففتة فکت و چیزی در بالین بجای صلح بابا، ارتداع
 باز ایستاد و آنود شدن بجز قیال ردعته بالشیخ فارتنع ای کففتة فکت و اثر کتفی از رنگ و بوی صبری
 بقیال ردع من زعفران او دم ای لطیف و اثر و قیال لقیل رکت ردع او آخر لوجه علی دبه ردع مابضم باز کرد تا
 بهاری و در دست اندام مردوع بیماری که او را باز کرد آن شده باشد ردع مابضم نام آن تر تنع تیر که نشانه
 زنده و بگذرد و بی تیر بجان فناده ریح مابجو بکدر در دندی نیام شده کلام اریح نخت من ترسیع ایضا که
 ترسیع و ترسیع نخت ریح بر جسدین بجزی صلح بابا، نغمة اریح رصعاً، و همانسان فی الاریح //
 و اریحاً، و ربنا سوا فرایة الخل رصعاً، الواحدة رصعاً مابجو بکدر ترسیع در نشاندن جوهر بجزی و سخن راستی
 بشی کردن که هر کلمه با سقا صود در وزن و روی یکسان باشد رصعاً جوهر که او را در نشاندن رصعاً به
 رصع اریحاً بنیزه در نشاندن طبع اریح انگر نشان نیره فرور و در مطعون ترسیع نشاندن و خوشه
 کردن رضاع بنیزه کیدن بجای در اریحاً رصعاً الصبی اتمه یر صغیر رضاعاً شل سیم سماع رضاع
 بانشکین مثل نغمة اریحاً بجز قیالون رصع یر صغیر رضاعاً شل ضرب یر صغیر رضاعاً بنیزه در نشاندن ترسیع زنده
 بجز بنیزه خواره دارد فان و صغیرها بالار رضاع قلت رضعاً رضعاً شل با شیر رضاعاً و در نشاندن ترسیع که
 قیال سقطت رواضع لشم رضاع و سور علی کای رضاع ابله و غنم و لایجلها لشم تسبع صوت طبره رضاع بنیزه
 و بنیزه و هذا فی سنی الرضاعة بالفتح مراد به در دادن بجز رارضعاً شیر خود را مکیدن ماده بنیزه
 ترغع بالیدن کود که کوا لا ییدن لازم شود شات ترغع رضاع صبی الاعتدال رضاع جاری رضاع مردوم
 نودیده ناکس ریح برداشتی و سوزنده الوضیع عم بنیخها و بر فح کرد تا کله را و در اریحاً بجز صغیر
 بناست و قضا برداشتن بدو الی صلح بیع رضاعه که بردارند و فی الحدیث کل ارفو رفعت علی ساس البلاء
 و برداشتی غده در روده و بجز کلاه آوردن و همزه ایام رضاع مابفتح و الکرو مباحث کردن ستور در
 و راندن لازم شود صلی قیال دابیس لها فرغ و هو مصدر مثل الجبوع و المعقول و هو یؤدرون
 و نزدیک کرد ایند کسی صلی بابا و من ذکر قولهم رفعت الی السلطان و قوله و فرغ رضاعی ای مقرباً

ردع

ردع

ردع

ردع

ردع

و نبار

و قیال سا، کما تاتیه رافع انکه فله بر کشد و دستار را با بضم بلخنده که زنا لا فر بر سرها بندند تا کتف
 و ضرب بنامه و قیال صوفی رفاع مابفتح و الفم بلندی آواز و بلندی آواز شدن مابضمها رافع ای سزین
 بنزدیک فاکم شدن مابضم رفاع مابکتر نام مردی رقع مابضم بنشد جوهر و دی رقع رفاع جامه رقع مابکتر
 کس قیال ای بنی شرفی ای مومنا لشم و الهما و در زنده تارن جامه را تر قیال و زنده بسیار کردن جامه استرنا
 در می خواه شدن جامه رقع آسمان دنیا و دیگرها ایضا و فی الحدیث من فوق سوا از قیال جامه مابضم علی لفظ
 التذکر کانه ذممت الی السقف و مرد احمق مرتعان مثل رفاع مصدر منه مابضمها قیال اریح الریح ای
 جامه بر قافه و حق ترا قیال پوسته خوردن فرود هونب ساقه از قیال پاک دانی و هو الاکثر و المبالا و یستعمل
 فی النسخ قیال اریحاً لوبه ای اکثر نشاندن و مالیت له جوع یقع لرسکی سخت رکوع پشت عم دارن
 قیال رکیه الشیخ ای الخنی من الکبر و منه رکوع الصلوة ریمان لرزیدن سر بینی از غضب ترسیع جنیدن
 رمایه آنجا که از سر کودکی جنید و در مردم قیال کذب زنا عنک اذا جنق یریه سنگها سپید تابان روع
 ترسیع و ترسیع لازم سعد و شکفت آوردن اریحاً شکفت آرنده کسی را از غایت صبی و کمال
 خوردن و عامونث منه و قیال اریحاً روعه ای سکن فرغ و ذممت روع مابضم عقل و دل قیال و قیال ذکفر و
 ای فی ظدی و بالی و فی الحدیث ان الریح الایمن نغمة فی روعی اریحاً ترسیع ترزوع مثل و قولهم لا ترغ
 لوبه لا تحف و لا یجک صوف و لمانتی لا تراعی روعاً، ناقه نیزش و کذا فی النفس و لا یوصف به الذکر ریح
 کوا لیدن و فرزون شدن کشت قیال رعیت الحنظله ای زکرت و اریحاً مریح ای محبسه و بار کشتی و فرزند
 و اسازره و نیکو بر آمدن نام از ستور و طعام از دیگر قیال ریح الطعام و اریحاً اذا صارت له زیاده فی العین
 و البطن اریحاً کوا لیدن و بسیار بچیدن شتر ریحاً کل شی، اوله و منه ریحاً اشبا، و ریحاً الشرا ترسیع نمودن
 و نابدیدن سزا و در فشدن و جنیدن روعی بر طعام فرس ریح ایسب نیک ریح مابکتر بر سر بلند ریح
 جامه و منه قولهم اقبسون بکل ریح و راه ریح مایوه کانه سکل شبه الطریق شوب ایسب **فصل الریح**
 زوجه ریس بر یا و کرد باره ترسیع بنج شدن مشرب عریه کسند زیناع مابکتر نام مردی زوجه مرد صغیر
 کوتاه زرع کشت و کاشتی و در و یابیدن و منه قولهم اقم ترسیع نام غن الزارع ترسیع ترسیع

ردع

ردع

ردع

ردع

ردع

ردع

ردع

ردع

استحسان عبد شمس استنشاق شکر کوزه کوهن تشیع شفاقت و آدن کسی را و بزرگتر نشین شفاقت
کردن شکای کجایی از دوار و جها و ابرها سنجاب اقباب پرست نیز کوبند شکیج بالجو یک در در نند شدن و چشم
شدن کام تعالیات شکای ای و جها لانیام اشکاع چشم آوردن و سبوره آوردن تشیم و موم شمع بالجو
کدکده و هوک تصیح به شمع یک اشکاع نور کردن فزاع شمع بازی و مزاج کردن شمع شمع کدکده و بعضیها و
سنتع المشو اصاره ابراهه حالت یعیبت به نهایی می عیبت بالکاش شمع مابغی زین بازی کوه خنده شفا
زشتی و زشت شدن به بعضیها شمع نعت اشع سلسله بالغم زشتی تشیع زشت کفنی بر کسی صلح و خواستی
در جیدن و سبوره آمدن و زشت شدن چیزی را تشیع کوشدن سوز در زشت و غارت پرانگزه کردن و بر سوزار
شدن و سلاطین در پوشدن شمع در زشت بان شوی یک و تعالی سبوره شمع مابغی و شمع بنده بالبا ایضا یک
دوم که در میان ایشان و بگری نژاده باشد شمع اشکارا شدن ضربه فاکه سهم شمع شمع شمع شمع شمع شمع
اشاع فاش کردن ضرب را و انداختن پاره پاره بول را و پی و کس و بار کرد ایندن رحل شمع فاش کننده
و تعالی صلح آمد و اشاع السلام ای جلد صاحب و تابعی که و اشاع السلام کما معقول علیکم السلام ای شکر
السلام و سبوره انا معقول الرطل جلی بنار اق اصحاب شمع مابغی انزازه تعالی اقام فکاش شمع او شمع و آیتک
غذا او شمع ای بجزه بمقدار و مده و بجزه شمع کسیل کردن و سوزنی باتش صلا بالبا و فروز ایندن اشع
بجزیم تعالی سبوره بالبا احرقه و شمع انار ای ذکیرها بالخطب شمع مردی شمع شمع الوصل بالکرو اشاع و انصار
مرد و هواداران اولاد فاطمه شایو در پی کسی رفتن و کسیل کردن و در زنی رسیدن کسی را شمع دعوی شمع
کردن و خود را شمع خوردن شمع کدکده و کل قوم بتبع بعضیهم رای بعضی شمع و قوله به کافعل بشاعهم
سما قبل ای باشاعهم من الشیع اللد شمع بالکسر سبیم ربزه اشع فروزیه و بالکسر فرارشان و در زنی رفتن و خواندن
شان بر نه پس انده را و آواز کردن او شایو مثل **فصل الصاد** اشع بالکراکت و بالغم کدکده و بجزیم
و کسین ایضا و مابغی و کسرا لبا ایضا و هو بزرگ دیوانت صیبا اشارت کردن بانگشت تعالی صیبت بملان
و علی فلا و دکا کردن کسی را بانگشت سوی کسی و نابره ساختن انگشت را بر صورت رختن آنی در وی باشد
بجنور دیگر و تعالی لراعی علی ما شیه اشع ای اشع صیغ محترک و سخی تاز بر شمع مابغی شمع شمع شمع

شکع
شع
شوع
شع
شع
شع
شع

و شایسته

سخت سر صدغ شکافنق میریزد و بر برین بیابا و پیداکردن و لبیان کردن و چینه و سخی حق کفنی آشکارا قوله به
فاصدع بانو برای فاصدع بالامر و انهد و سبوره و بعضیها لندوع میل کردن سوی چیزی صلا بالبا و بر نشین
از چیزی صلا بعین و دو کرده کردن کوشندان را صدغی بالکسر صبر به من الابل و فرق من الغنم رحل صدغ
بالسکین و التوحید مریسک کوشت انصداع شکافنق صدغ صبح و کلا اشتر و در کوشند تصدیح جدا جدا کردن
و در در سر سایندن صدغ بالغم در در سر تصدیح پرانگزه شدن صرع بیماری و کوزه از کونها و هو واحد
الصرع ای الغنون و الغروب و افکندن به بعضیها مصرع کدکده و جالی فکندن مصارعی کشتی کفنی تعالی
صارت صرته صرغاً مابغی لیم و بالکسر تیس عین یعقوب صرغ بالکسر نوعی فکان ذبح الثلث و الاثاک
خیر من ضی الصرغ رحل صرغ مثل صرغ نیک از از زنده صریح انکه همه اولی صرغ در اندازد تصریح افکندن و کفنی
آوردن در مصرع اول از بیت صرغانا بابداد و شبانگان و دو کله شکر که یک از آب آید و دیگری می رود
صرغانا بالکسر و حین تعالی صرغانا و برغانا و خشان و قتل کله مابغی و تعالی طلبت من حاجه و ما ادری علی ای صرغ
امر به هوای علی الاعطاء او علی الرد صریح افکندن و اقداده و تازایان و کمان تا ترا سبوره و جوب برد زین
فکندن صرغ صرغ صرغ صرغ صرغ و جدا کردن بعضی لازم نهادن است الابل صرغ ای شفره
بوصع صرغ در قبیل از موازن صرغ سیل زدن صرغاً سب زنده صرغ مابغی کزاده و کوشه زین تعالی هو
سما صرغ الصق ای اناجیه و ما ادری ای صرغ ای ذمب صرغ بالتوحید فرو در بدن جابه و از راه میل کردن
و اندوه کتانه آرد صرغاً آفتاب قلت اینه انه الاسود الذلی یا ابنت ما شد ای قال او انکا الصق
سما فوقه و الرصع من تحک فخالق اردت ان الی تزد تعالی صرغاً اذا ما شد الخرج و منع باب الصق صرغ
بالکسر فرقه که بر بالاسج افکندن تاریم نکر و و روی بند و آنچه ناقه را بین بدن بندند و قد فرقه در مع سما
الجم اصق مرغ یا آب و جز آن که میان سر او سپید باشد عقاب صرغاً و صرغ صرغ مابغی سپیدی بسیار از جانور
صرغ جای سپیدی از سر صرغ زدن بر صرغ و بالکسر کردن فروس و بالی ایضا و شکافنق فکان بزرگ
صرغ شک که بشا و تیر ماه افتد بزرگ از صرغ صرغ زین شک زده خطیب مصق بالکسر بلنغ صرغ و صرغ
الصاقه لغز صرغ الصاقه صرغ بالتوحید سوی رفتن کس شی سر رحل اصق نعت صرغ بالتوحید و صرغ

صدع
صع
صع
صع
صع
صع
صع
صع
صع

صع

صع

و مضلع لای قوی و مالک صنوع جنبه بند و در بدن خود خوش و نه آرام کردن و نیز ساندن و
انضیاع با بکری و فریاد کردن و حرز و مرغ صنوع با بصر و فتح الواو نوعی از جنس و آنرا جوگر خوانند که در
کند اختراع صنوعاً خاصه صنوعاً با بصر جوگر صنوع تصنیف جنین نافع و در بدن بوی آن صنوع
ضیاع هلاک شدن عه فاکم و منه قولهم فلان بصره صنوعه شال صنوعه صنوعاً با بصره صنوعاً هلاک بکری
علاء تصنیف اضافی بسیار صنوعه شدن صنوعه نفع و نه شمار کردن و نه مثل النصف صنوعه اللین بصره
نه امراده تحت رمل بوسه فکر بکریه فطلوعها فتر و چهار رمل بخلق فبعتت الازوجها الا اول شتمی قولها
صنوعه اللین و الصنف منصرف على النصف رمل صنوعه ای صنوعه بقال فلان بلاء کل و معاً صنوعه ای جامع قبیل
لانه الحس ما احدثی حالت ثبات جامع بقیع نه معی صنوعه تصنیف السكره فتنوع **فصل الطاء** طبع سرت که در دم
بر آن آفریده شدست و هوز الاصل مصدر طبعه طبع کد لکر و مهر کردن سیم را و مهر نهادن بر نامه صلح بعلی
و ستر شمشیر و سوزان کل بقال طبعت من الطین قره طابع بفتح الباء اکثری و بکر الباء لغه فیه طابع مهر زن
و سازنده طبع با بکر نام جوی طبع بالترکیه زکر و زکر کردن شمشیر و خزان و در میان شدن مرد و کل بکری شدن
عکام طبع به کردن منکر طبع به شدن ناقه مطبوعه کران بار طلوع بر آمدن بر کوه عکام اطلاق و القوت
صلح بعل و بقال اطلع علیهم ای جاءهم و طبع عنه ای غاب بر آمدن مطالع جزئی کسب نشستن تا وقف کرد و بقال
طالع بکته و طالعوت الشی ای اطلعت علیهم و بوسه در جزئی نگرش و بقال نطق الازور و دکا یکر ایضا اطلعت
و قوف دادن کسی را بر صلح و بر آوردن جزئی را و شکوفه به آوردن درخت و از بالا نشانه گذاریدن
بیرا و قوفی کردن طلوع سبوت آسا دیدار طلوع شکوفه و نختین بر درخت فرما طلوع یکی غده مطبوعه اگر دراز
تر و بلند تر باشد از دیگرها استلای بر رسیدن طبع با بکر اسمع الاطلاع بقال طبع طبع العده ای سره و بقال کر
بطلع الوادی بالفتح و اگر مطبوعه جایی اطلع بفتح بر جزئی و هوس اشرف الاله الخدر و نه الحدیث من سهر المطبوعه شبه
ما اشرف علیه من امر الاقره بذکر طبعه الجیش طراة لشکر و هوس بفتح لبطع طبع العده طبع الشی با بکر سهری صکر
طلوع الارض فیه باری زبیر از زرار امره و طلوعه جنباة مثل همزه بسیار خوشی نامینده و پنهان شونده طبع نام
آن در بنی قیم طبع طماع طماعیه اسید و اسید داشتن عکام و ضربت المرأة فلهذا بیرون آیند مشرق و قضا انما

صنوع

صنوع

طبع

طبع

طبع

فلان و کد لکر تصنیف کل شی الاما فالواو نوعی و بصره روایه بر روی چشم غیر لازم لغت لای صنوع
بکری با صی زید او اسخ بد و کبرت کله و قد شد عنها بصره و بصره صنوع ابصار و ذوق شکر بقال امر بصر
بالبصر بالما تهم ای بارز افرام انراة مطاع زنه که بطبع آرد و مرد را و دست نهند طوع طاعة فرما بردار
کردن عه فاکم صلح باللام و فراغ علف شدن چراگاه و بهو طوع بیکری صنوعاً بکر و فرس طوع العنان
ای سبک استواء توانی قول مع فاستطاعوا ان یظهروه بخذف التاء استعجالاً لالهام الطاء و بکر
او قاع التاء فیهما فیکر التین و هی لا یحک ابد او قراءه قره فاستطاعوا بالادغام جمع بین الساکنین و بعضی
العرب بخذف الطاء استعجالاً ایضا فیقول استاع بفتح تطوع نزم کردن نمودن کاری را تطوع توانا
نمودن از خود و آنچه فریضه باشد آوردن مطوعه آنها که بتطوع هاد کنند که برای او واجب باشد و منه
مردی که ازین بلمون المطوعین و اصل التطوعین فادغم التاء فی الطاء تطوع آسان کردن کاری بر
و توانا کردن کسی را بر کاری قولهم فطوعت له نفه قتل اینه مثل طوقت له ای رضقت و سهلت مطاوعه
فرما برداری کردن و سازواری نمودن با کسی مطواع با بکر فرمان بردار و فلان صنی الطواغیه کرای صنی الطاء
و هاء فلان طاعاً غیر مکره خوانا و هم طوع اطاف فرمان برداری کردن و میوه رسانیدن درخت و علف ناکر شدن
چراگاه انطباع فرمان بردار شدن طبع طابع بفتح **فصل الطاء** طبع چیدن سوز و خزان در رفتار
بفتحها طابع نعت منه و نعت زده طبع با بکر سکر آمدن جای زمین بسیار مردم صلح بالباء عکام
و بقال ارق طاع بکر زمی و رفیق کن باتم خود و ارقا عکام طبع و بقال طبع ای الزم و اربع علیه کذا فی
بجمل اللغه **فصل الغاء** فحیه مصیبت دردناک فحج در دهند کردن و مصیبت زده کردن عه بفتحها
بفتح بکر و بقال نزلت بفلان فاجعه بفتح درد مند شدن صلح باللام فحج کزی بوند دست و پای افحج
کف دست و پای در ضرر و بیه رفقه فحج آن موضع کزی از دست و پای فحج از هر جزئی بر سوی وی و دست
قوم و سوی تمام و شاف درخت و کاکه از شاف درخت سازند بقال فوس فحج از شاف نامغانیده
خوس فلق از شاف کغانیده و بعضار بر زدن و بالقاف ایضا و بر تر شدن از قوم خود بزرگ و بقال
و بلکام زدن اسپ یا ما باز ایستد و باز داشتن میان دو کس و بر کوه شدن عه بفتحها فحج جای بلند

229

طوع

طبع

فحج

فحج

فحج

فحج

فحج

سخت برکنه صلوات علی توسیع فراخ کردن کلام التعمیر التعمیر فراخ شدن استیلا و کلام کلام و کلام و کلام
در مجلس فرس و ساع بالفتح است فراخ کلام و ساع مقید بر کلام و ساع و ساع و ساع و ساع و ساع و ساع و ساع و ساع
پیغمبر و قد اقل علیه الاتق واللام ولا یقل علیه نظامه کثیر و یزید و یقله الا صوره الشجره و کلام
والبیع والبیع بکسر الباء و شیخ زین العابدین و ما کوی بافتنه و نواله بافتنه و خطها بید و نواله
سیدی موی بر سر و کوه نژاد توشع بحدید بافتنه توشع بر آمدن کوشید بر کوه بحر انشاء
شکو بر روز آوردن درخت و شروع بالفتح در آردی دهان مثل التوشع و شیخ شانه زین نهاله بر کوه
سقف اندازند و صغ فحتمین مرغی فرزند از کنج کوه فی الحدیث ان اسرافیل التواضع اذ بیعت فی غیر
کانه الوضع موضع جای و نهادن بر جای و غیرها و لکن وضع و موضوع مصدر بزرگ و هم مثل النذر
العقول و موضع بفتح الصاد لفتح موضع و بقیال صغ غیر هذا الوضع بالکبر و الفتح و الضمه الصفا
یعنی برین نازیده صنوا ایضا کلاه شور و صنوا انشاء و رخت و شزر کلاه و بقیال ابن خلفه و صنوا
و کلاه شزر خوردن شتر و خورایدن لازم سفید و غیرها نامة و الضمه و موضوعه ایضا بفتح از روی
و هو لاء الصحاب الوضیع ای صحاب محض بضم فیه و صنوع حرمانه که در حضور ساکنند بفتح کلام
و امانت و مردم فرومایه و بقیال صغ صنوع فرومایگیست در تباروی مواضع که وین با هم و مانند
فرید و فروخت با هم و بر صبری مواضع کردن و قرار دادن وضع نهادن از سحر از سرانده و کلام
لا خیار علیها و کلام آوردن و فرود افکندن از درجه کسی صلوات علی غیرها وضع بالفتح در آخر کلام
زن تضع بالضم کبر الباء بالکون و الحوکه بقیال ما حلت امة و ضعا و نضعا و امرأة و اضع نعت منه
موضع تیز رفتن شتر بفتح الموضع شتر نیکو تیز رفتار ایضاً تیز رفتن و زبان نرده نژاد
در تجارت بقیال وضع فلان فی تجارة و اوضع بفتح المجهول ای فرو نمودن و مواضع و مواضع بالفتح و لکن
فرومایه نژاد و غیرها وضع نعت منه مواضع فروتنی کردن و نرم کردن نمودن ایضاً بفتح کلام
رشتن را تا پای بر کردن و کلام و بر نشتن موضع دو وضع جنبه بعد از نشتن نهادن رطل موضع
ای مطلق خطیب و وقوع و هو نعت ضعیف و قوه او از کلام و عوایع و هو نعت قبیح و عوایع ایضا

وش
وع
وع

وعوع

و نشتن را جماعت مردم و صنوع بالفاء استیلا و ضرباً و وقع بالتسکین های بلند و بجز در انداختن
صلوات بیا انقال و وقعت بالفتح و سخن در انداختن از هر چه صلوات و من بقیال وقعت من کلام
کدام تیز کردن مردم را سخن و کار و وسوسه را بقیال وقوع افتادنا و فرود آوردن مرغ از هوا و بقیال وقوع
بالکسر و وقع بالفتح استیلا و کار و واقع مثل الواقع قیامت موقع های بنادون بقیال وقع الشیء موقعه موقعه
العاف جای فرود آمدن مرغ بقیال البازی کرسه بار و حوب کاذر که حابه بروی گوید و فسان در آن
و سوسه ها و خاسک و وقع بالفتح سگها و وقع بکسر و سوده شدن پای از سگ و از زین در پشت و تنگ شدن سم سبوز
به کلام و وقع نعت منه و وقع سوده پای و او تیز و وقع سم تیز شده از سگ حافز موقع شله و کار و وسوسه
تیز کرده سگ و سوسه ها و وقع معا کله بر سگ که در روی آب است و کشت و فتنه و قایع جماعت و غیبت کردن
بقیال وقع فیه و هو وقاع و وقاع غیبت کننده و افع کوفیان خلع سعوی را کوشید سر واقع ستاره ایضاً
بجز در انداختن کس را با کس و انداختن کس در آنچه او را بداید بقیال اوقع بالشر مواضع وقاع کنایه عن
الجماع و با یکدیگر بجز در افتادن وقوع استیلاء و ضم بوقوع چیزی توفیق نشا و نشا کردن بر کس
و روی آوردن صیقل بر تیز کردن بقیال و بقیال ریش کردن سبوز را و کلام بردن چیزی را بقیال وقوع
بای التیظنک علی شیء طریق موقع راه کوفته و نرم رطل موقع و بقیال موقع مرد بلا کشیده و شتر بارور
نوره کوفته سگین موقع کار دیز کرده بقیال موقع حار موقع ایضاً بقیال ریش نژده بزماة موقعه ای محدده
یعنی بجان تیز کرده و کلام صلب سخت شدن شکر و خزان استقاء و کعب شکر که از روی آب نرهد و نام مردی
فرس و کعب اسب که خوی نکند و استوار و کعب بختیگر انگشت ابهام پای بر ستاب نشستن مردم را او کعب نعت
از وی و کعب مرد و وزن فرومایه و کول استیلاء سخت شدن طبیعت و کعب کزیدن مار و کزوم و بدست زدن
ستابن بوقت دو شدن تا شیر فرود آرد و بر زدن بر دستان بوقت بکندن و غیرها و من کلام العرب
قالت العنزة اطلب و ذم فان لک ما تدع و قالت النعجة اطلب و کعب خلیس کلامند ای همانند الفرج و اطلب
کلام بقیه و لوع و کعب حریف شدن بجزی صلوات بیا عم کلام و لوع بالفتح حریفی و الصد کلامها بقیال
ایضاً حریف کردن بقیال لوع بفتح الهم ای حریفی و لوع بالضم در بقیال و لوع و لوع کانیال

وقع وقع

و کعب

و لوع

و لوع

کردن حرمان از آن فرماها و حاجه عم فاکم...
و ضاوه ای غیظ و عداوة...
اصناف و صنف بار آوردن...
کز فکد و شنک شدن پوست عم کام...
استوار کردن کار را و استوار یافتن رین را...
استوار شدن و سخت شدن روزگار بر کسی...
نوروز با فکار صفت شانه و تیغ...
اناء خنان پیمان با بهار صفت...
و جهها و اصفت ایضا و کردار...
کردن عم فام بقال من صفا اور فنا...
مدبت و بقال با غفلت حاف و لاراق...
صنف با بنویک بدی عیش و کمی مال...
مانده سر عم فاکم اصناف دروغی...
او از آمدن از وی در رویدن و او از...
اجنه جام صفا فاد و کرانه بهر صری...
آنج در جام باشد از شراب صنف...
جامه اصیقا فم گرفتن ریکه...
حاقق فم ظل شجوه ای سختی و سواندی...
قومه بالا صفا صنف صنف با سکون...
الصادر علی مفعول مثل المجلود و العقول...
سوکند و عهد مخافه عهد کردن...

صنف
صنف
صنف
صنف

بیتهم لانه لا حلیف فی الاسلام الا حلیفهم قومهم...
استقام صلیف هم سوکند و هم مهد صلیف...
و فصیح صلیف بالفتح و اللدغنه صلیف...
و مقصیه و قال الا صلیف صلیف بالکسر...
سوی یکدیگر سپرد امانت نعت از وی...
فخنتها صلیف مسلما و رستدین...
احتقن و بقال اعتراف الا صنام و تعهد...
کنیت نمان بن ثابت الکنیه و هو الامام...
توبشند حافه کرانه حافتا الوادی...
صنف علی تخیف مثل تخوف **فصل الحاء**...
انذاعتن بانگشان مخذف ففاض صروف...
باره رارسیان در می کشند و او را...
بقال تکست استیوف راسه خذاریف...
میوه جیدن عم فام بقال صفت...
و بقال انتم حرفه الصیام مخذف...
میوه دان خروف با بفتح بره و اسبکه...
تیر ماه خرفه بالتجید و السکون...
مخروف باران تیر ماه رسید افراف...
مخارف معال تیر ماه کال شاهره...
بربان و آزاد بروغ می داشتند...
عن ابی بنیوم انه قال و خرافه صق...

صنف

صنف

صنف

صنف

صنف

صنف

صنف

صنف

روز و شب و سوادی جعل اللیل النهار خلقه و یقال خلقه ای لفظه نصف و کوز و نصف
و یقال اذنه خلقه کما هی کما یقال و یقال من این لفظتک ای من این استقون خلقه خلقه که بعد از
خلق خورده شده روید و خلق که تابستاز و بد خلقه الشکره سیوه که در برده خلق بکر اللام
آبتن خلقه که خلق شتر که از نه سالک در گذشت باشد بستوی فی الذکر و المونث یقال خلق عام و خلق
عامین خلقه ناقه که آبتن نماید و نباشد رجل مخلوق مرد بسیار خلق کننده و عده را و مخلوق
ایضا یک از مخالفین یعنی دیهها و قصبها و رجل خالفه مرد بسیار ظاف و یقال لا ادری ای خالفه
سوا ای التکی و غیر مصروف للتأیث و للتوفیق و خلقه خالفه ایلیه اذ کان لا ضریقه خالفه
ایضا ستون ضمیمه و فزکاه خوالف جماعه قولیه رضو ابان یکونوا مع الخوالف ای مع النساء الخالف
آب برکنده خلقی الکبرین و تشدید اللام خلقه قال عریه لو اظقت الاذان مع الخلیف لاذنت خلقی
راه سیار و کوه خلقه و فعل ناقه خلقیم خلقه یعنی و خلفاء جماعه جمعوه علی اسقاط الیاء انصار مثل
طریق و طرفاء لان فعلیه بالهاء لا یجمع علی فعله نسوی انهم جمعوه من اجل ان لا یقع الاعمی ذکر خلقه
بالکبر بجای کسی بودن در کاری و بجای کسی خلقه کردن کسی را و منه قوله یا بهرون اخلق فی قوت
ستد لازم و سبب کسی آمدن مع قام خلقه بوی گرفتن دیها و مزه و بوی گردانیدن طعام و نباته
کسی و کهنک جابه بر سر کردن و نود آمدن بجای آن و یقال حی خلقه ای غیب قبلیه که از اینک پنج خانه
باشد و خلقه ایضا سبب ماندگان حاضر و هوس الاضداد اخلق و متغیر شدن بوی دیهان و نیکو کردن
جانه کهنه و اخلق انه علیک گفتن کسی را که مالا از وی رفته باشد ای رد علیک مثل ما ذهب منک فان بهکر له
واصد او فی غیره ما قلت خلفا به علیک بغیر الوای کانه خلقه من فقهه علیک و عده را خلقه کردن
و خلقه یافتن و عده را و دست بشیر زدن تا بر کشد و و بره شدن درخت و اخلقت عن العوای صوت
حقیقه عن نیل جماعه الحقیقه کیلا یحبس بوله و آب بر کشیدن و یقال اخلقت النجوم اذا اخلت و لم یکن فیها
سطر و اخلق فلان نغمه اذ کان قد ذهب شیء فعمل کانه آخر اخلق فی آب بر کشیدن و خلقه کردن
کسی را بجای خود یقال اخلقت خلقه یعنی عده خلقه خالفه خلقه کردن خالفه بالکسر درخت سید خلقه سید

اخلاف

246 الخلف آید شواشتمی تمالی و مخالف الیه ابراهه فله ای ایتها اذا غابها زودها تخلفت یک سنا نورا
تمام در شدن صلح بالباء و عکس خلقه ناقه و سبب آمدن کسی را تخلف سبب آمدن از کسی یقال خلقه
در ای تخلفت غیبه ای یا فر و یقال خلقه خلقه ناقه خلقه بکر الجماء و سکون الفاء مع نون زاید ای الخلف
خلف بالکسر سبب رسیدن ناقه خلقه خلقه ناقه خلقه بکر الجماء و سکون الفاء مع نون زاید ای الخلف
یقال راتة خانقا یخ با نغمه ضیف کان حطبه سید و فی الحدیث تحرفت عن الخلف ابو تخلف کنیت
مردی حرف ضیف رسیدن کافه منو فانیف و قوم خوف علی الاصل و تخلف علی اللفظ و الاصل
خلف و در خلق ای شدید الحرف کاتقال صات شدید الصوت علی فعل خانقالت الواد الفاضحه
ما قبلها تخاوفه ترسانیدن و یقال فاوفه تخاوفه ای غلبه بالحرف ای کان اشد خفا منه افاوفه
تخویف ترسانیدن یقال و جع تخیف و طریق خوف تخوف ترسیدن و کم کردن خاوفه فریضه که در
عمل چنیند ضیف های بلند تر از آیه و فروتن از کوه و بوستستان و نام طایفه یکی مسجد الخلف
در مناناقه که بوستستان او فراخ باشد بعیر اخبف انکه غلظ و قضیب او فراخ باشد خف بالکسر
جاسد و دیگر سیاه شدن اسب سبب اخبف و یقال التکی اخباف ای تخلفون اخوة اخباف
برادرین مادری و بنوا اخباف و ادر میان ضیفان ملج زنگ بر یک ضیفانه **فصل الدال**
در قیله و قال البعیر و بهلوی شتر و قیله و قال البعیر و بهلوی شتر و قیله و قال البعیر و بهلوی شتر
که جهان فرود افتاده بر بهلوی شتر و ضیف نزم و تر و اذنه شکر تداف بر یکدیگر نشستن و عقاب با
لگرای مالکن و سهل کردن و استند و امر همای استت و استقام و لیف استند و تر و رفار بران و سبب
شکر در عرب دالف نیر که نزدیک نشانه افتد و ار جایی که افتاده باشد دور شود و کام نزدیک نهند
سبب بار کرانکه برداشته باشد و تلف جماعه مثل ابع و کر که تدلف و تر و نوزد مکر شدن صلح با و تلف بصم
الدال و فتح اللام و غیر جانوری بای که غریق را بجای دهد در دریا از غرق و نغ با بتر یکدیگر
ملزم هم کام و بیماری بستوی فی الذکر و الاثنی و التثنیه و الجمع یقال رجل دنف بالکسر و امراه و نغ
و هما و هم و نغ فان قلت رجل دنف بالکسر قلت امراه و نغ اثنت و تثنت و صحبت اذناف

خلف

خرف

خیف

دقف

دلف

دنف

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

و شجر ضیف طایر و درخت تر صیان
ظلمه نیز گویند و شتر مرغ نیز
مانند که و نه الحدیث کان اذا انزل علیہ و هو علی العنقوی تذرف عینا و تذرف با در برهمن
ارهاف نکر کردن شمشیر را سفید تر می نعتینه ریف مالکیز میزبانکت و علف از یاق حجاب زرقین
چو بدین ستورند لیس زمین ارباب زین علف ناک و فراغ رسیدن و علف ناک شدن زین و
زیغه **فصل الزاء** زحق نکر رنده سوی دکن و رفتن و غیره در کودکی و تیرگی فروزان
افتاده باشد یا شانه و سبک تا رفتن شتر مانده شده سهم زاحف و ابل زاحف و زواحف از حجاب
سپلک تا رفتن شتر از مانده که و خداوند جانان شتران شدن زحق شتر مانده شده مزاحف شتر که
او جانان باشد مزاحف الحیات جاها فتریدن ما تر زحق تکلف زحق صله باله زحوف یا بفتح ناقه سبیل
کشان نار از حنین آنش که از پیش و الة افزونند که بدین دو چیز زود در کرد و قبیل لاراه مش
العرب بالناسزکن رتکافالت ارسختنا الرضفان زحلوفا بالفتح جای توان از بالا بنشیند که کوه کلان
بروی نغزند و می لغز اهل العاریه و تمیم بقولونه بانقاف زحالف زحالف جای زحلفه سبوحه و غلط
تر زحلف لازم مینه زحرف بالفتح زرو و هر چه آراسته و آبدار باشد زحرف آراسته زحارف اللانکار
دنیا زحارف الماء راه روها آب زحرف شیار زحرف ناقه زرو و مزاحف ای سربقه بقال زحرف النفاة
و از زحفتا انا ای شترها زرو یا بنویسند زحرفه شتر جوانت هم کام زحرفه بفتح جای مردم زحرفات
جای زحرفه جانور است که آنرا شتر کا و پلنگ خوانند زحرف بر جای کشن از عاف کدک ستم زحاف و شتر
زحاف و زحاف بالهمز زحیفه کوتاه دست و ساقها زحغه بکن و بجز کر زره فراغ زحرف زحرف جان
بقال زحرفه صدیقه از ازاد زحرف مرد بار غنبت و بهمت زحرف برهنا زحرفه مرغ و شتر مرغ بقال سبوح
از ق ای بین الرضف یعنی شتر مرغ پر بسیار زحرف زحرف عروس بجانه نئوی فرستادن از زحاف
ازد قاف کدک بر قه محقه که عروس را دوری سربند زحیف شتاب و شتاب زحرفه فاکم فوله شتاب
ایه نیز قون از قاف شتاب راندن و بقال لیلطاش الحلم قد زحرفه و الراج زحرفه و هو سبوح

زحلف
زحرف
زحرف
زحلف
زحرف
زحرف
زحرف

با سید و کلک و کدک باض زحرفه آواز از درخت و بح و حرافه زحرفه با تحو یکر صوفی سرب
زحرفه قاعه زحرفه درهاها و نیز و یکدیگر زحرفه با از لاف نیز دیگر کردانیدن زحرفه زحرفه نیز دیگر و نیز
فوله قیالی قفر کم عند نازلی و هو اسم الصدر ایضا ای قفر کم عند از لاف و نیز و پاره از اول شنب
زحرفه زحرفه آجاء فوله و زحرفه اسم اللیل زحرفه شتر زحرفه از لاف تقدم کردن زحرفه نام حابی بکه
زحرفه سبک و حین ازدهاف شتافتن و شتابانیدن و بعنف در شدن ازها ف سخن دروغ آوردن
تبار از هفت له صدیا ای اتمیه مالکیز و افکندر ستور کسی را بقال از هفت الشی ای ذمبت فله زحرفه و از
ظلمه و ازدهاف ای ذمبت و املاک زحرفه طرا میدن شتر در شتر و دم در سرب کشیدن کبوتر نیز دیگر داده
بوقت مالکیز کردن و نادر و سز شدن درم صلح بقال بقال زحرفه عمیه الراجم زحرفه متعینه **فصل الهمز**
بماق طرقتن دست و ریشه شدن نهها نامی ۴ کام زحرفه زحرفه سبوحه سبوحه فرود شتاب
و تار بکشدن زحرفه فیهی شتر مازه برداشتن از پشت و سرتدن ۴ کام زحرفه فیهی شتر مازه برداشتن
مانند سبوحه و باران درشت که زحرفه بر برداشته زحرفه و ناقه زحرفه انکه شتر مازه فرود آوردن
زحرفه زحرفه ای و سبوحه ای موها شحاف سبوحه سبوحه سلول زحرفه تنگی و لاغری از کرسنگ بقال
بماق سبوحه زحرفه بفتح تنگی عقل سحافه مصدر منه ۴ سبوحه فیهی سبوحه ای سبوحه ای سبوحه
بماق سبوحه بفتح بجهت تاریکی و بفتح غیر هم روشنائی و هو من لاخذاد سبوحه یا بنویسند کدک و ایضا شنب
و در آمدن وی و ایضا صبح و بر آمدن وی باللعین و ایضا روشنائی یا تار بکشدن در آینه ضالک مینان
ظلمه و اسفار باشد اسراف تار بکشدن شنب و هفتقه فرو شتاب زن و روشنائی شنب صبح بقال سبوحه
النبا ای فتحه صبی البیت و بقال اسراف ای اسراف من السراج من السراج سبوحه کوهان سبوحه
سبوحه القصر یعنی اسراف کردن در راه و جاه و غیره لا عقل و مانند چیزی بجهت و خطا کردن و خود کدک
و هر صبی و نام حابی بقال سبوحه الفواد ای خطای الفواد و غافل و نه الحدیث ان لکم سرفا کسرف الحرف
ای سزاده و بقال هو من الاسراف اسراف نه اندازه و بکدک و فرجه کردن سرفه نعت منه و نام مردی
سرفه یا بفتح سبوحه که از بر نهها چو خانه سازد چو زنبور و نه المثل و اصنع من سرفه سرفه یا بفتح

زحرف زلف
زحرف
زحرف
ساف سحف
سحف
سحف
سحف
سرف

و باز کردند اصداد ایل و ادن کسی را بجای صدف بالجوئیک غلاف بر او از بند صدف یکی در آنها
نزدیک و سما و لورا و وز نهادن است بر روی رو به بلبل کردن سم سوزن فرس اصداف بخت
و بریده که کوه صدف بختین که کوه قومه می خند از اساو بن اصدافین بختین و صدف
ایضا هر چیزی که بلند نهاده باشند مصادف با فنی صوادف شتران که باران خود را در آب خوریا
بند و منتظر باشند در پستان نوبت آب را واحد با صادف صدف نوبه و منه قوله لا یصل
منه صرف و لا عدل و حیل و منه قوله انما تنصرف فی الامور و قوله تعی فما تطعون صرفا و لا یطع
و صرف الله صرمانه صرفان روز و شب صرفه یک از سنا زله و شب صرف بالکسر سرفی که سزا ک نعل را
بدان رنگ کنند و خالص هر چیزی صریف البکره آواز هر چه دلوعه فاکه و بانگ در و بانگ در بند نشسته
ناقه صروف ای بینه الصریف صریف ایضا سیم یقال ما انتم ذمها و لا صریفا و کن اتم الحرف
و شکر کم و رشیده صریفون نام جایی بواق غیر صریفه منسوب بنوی صرفان اردنیز و جنس از فرما
صریف مرد محال صریف کننده در کارها صریفه صراف سیم سره کننده قوم صیارتهم و الهباء بالنسبة
صیاریف که کفر یقال صرفت الدرهم بالذم ما یبرو من الدرهم صرف ای فضل و نه الهدیث من طلب صرف
الهدیث و هوز سینه بالزیاده فی صرف ایضا که در ایندن فاکه و پاسکونه کردن انصراف بر کشتی
منصرف که کفر و ایضا جایی بر کشتی صروف کرد شها روز کار و خورشید نه ماده سکر صراف بانگ که کفر
فاکه تصریف بر کرد ایندن چیزی و شراب ساد و خوردن و تصرف دادن کسی را تصرف دست در کار
کردن اصطراف بر کشتی در کسب چیزی استقراف بر کرد ایندن خواستی تصرفت انه الحکامه
صعف نوعی از شراب ابل من صعف رسته و بصفا استیادنا و کوشه در سنج کشیدن و بصف کشیدن
شران و بتال صعفت الابل قوایمها نهی صانه و صواف و صعف ساختن زیر زاد در دیگر کلمه با بیشتر در نه
یکدیگر و شدن ناقه را هم قام صعفم و زمین کوه ناقه صعف ناقه که چند صدی بشرد هدی بگرد و بشرد
ضعیف کوشت بسنج در کشیده بکمت بر بانه صعف زینر هوار صعف صاف درخت بید صلفا کبر
سخت صلیف یکگزانه کردن صلیغان دو کرانه و دو جوب که برده جانب بالان باشد که محل بار و ک

صرف

صعف صعف

صعف صلف

نماند صلف بالجوئیک لاف زدن و نه بلوه شدن زدن از شوکی کام یقال امره صلیف و تن صلیف
و یقال امره اصلف امره صلف ای بغضک الاز و جکر و من انما لهم من بیع فی الدین یصلف ای لا یخط
عند الناس و لا یرزق منهم المحبة صلیف البکر طعامه مزه و حضور که آب کم بر دو سحاب صلیف بر بسیار عدل کم
باز شرف المثل رب صلیف تحت الاعداء یغزب للربل یوقدتم لایعوم به تصلف لاف زدن رجل صلیف تصلف
بر دلان صلف کونه و بالفتح لغوه و موضع غود و منیع منوب بوی صلیف الا زار طره میرر بصیف کونه
کونه کردن صیرا و جد کردن بعضی از بعضی صوف سیم کوسبند و صوفه اخضره و بدر حنی از نضر یقال صوف
بصوف رقبته و بطوف و بطاف و بطوف و بطاف و بطوف و بطاف رقبته کلهایم ای بکلبر رقبته
و قبل بشعه المدله فی نقره الثغاف کبشی صاف سیار سیم صوف صوف بسیار سیم شدن کام یقال صاف
الکبشی بعد از هر صوف صاف صوف صانف نوبه و کفر صوف البکر و کبش اصوف بین الصوف
و یکو شدن و تشریز نشانه کام که و یکو شدن بدی از کسی اضافة یکو کردن صیف تابستان و کزما
جو باران تابستانه و تابستانه بجای اقامت کردن اصیفا که کفر نصف مصطاف موضع تابستانه صیف
صانف تابستانه کم صیف آب راهه کز یوم صانف و لیله صانف ای چهاره و یوم صاف شلمه صانف نه عالم
تابستانه شل الناشرة و المیاوه و المعاوه خور بار تابستانه و غزوه روم و آن تابستان بودی همیشه
و یقال صیفای اصبا با مط الصیف صیف صیفوفه یکسو افتادن تیر از بند فاکه اضافة بکلان سانه
بجی شدن مرد را صیفی می که در سری شده باشد و نام مردی و تابستان در آمدن و دور کردن بدی از کسی
یقال اصاف انه عن شرفه ای صرف و عدل و یقال صیفی هذا الشئ ای کفانه یصیف یقال هذا یصیف و یصیف
و مشیتی ای یا یصیف فی القیظ و الصیف و الشتاء صیفه باران تابستانه یقال صانف صیفه غزیره تصیف تابستانه
کردن **فصل الصاد** صعف بالفتح و الصم سستی و ناتوانی و هو حلاف القوة یقال صعف فهو صعیف
انصاف صعیف کرد ایندن و دو چند کردن چیزی را و خداوند شتران صعیف شدن قوم ضعاف ضعیفاء
و صعف استضعاف صعیف یافتن تصعیف یک چیز را و دو چند او کردن یا را و مضاعفه تعیاف که کفر
الشئ مثل چیزی ضعیفاء شناه اضعافه جمع قوله ای اذا لا تقناک صعیف الحیوه و صعیف انما ای صعیف العیال

صنف

صوف

صیف

صعف

ونام شهر و خانه کا طایفه که وی از هر ضرب قوله تع و بیشتر غذا ایها طایفه من المویز قال ابن عباس
 الواحد فافوقه طوقا بالضم باران و آب که از زمین بر آید و هم جزرا غرق کند قوله مع فاضل الطرکات
 و يقال افذه بطوف رقبة و بطارقبة و قد مر في فضل الصاد تطوف طوا کردن تطویر به الفیه
 اطاقه فرو و آمدن جزری و نزدیک شدن طرف نازن غاره طایفه صلیبان بلند و آن یکایست که از باران
 و پیوده گویند طایفه بالضم بر سر طایف بالفتح ابر بر آید طیف ضالی و آمدن ضالی در خواب
 قام سطاق که کمر و سوسه و قری قوله مع و اذا ستم طیف من الشيطان و طایف من الشيطان
 و هما یعنی **فصل النظار** طرف حضور و منه ظروف الکمان و الزمان و زبرک طریف زیر کمر طرف
 طرفی حایم طرفه زیر کمر شدن و بعضیها اطراف بد بران طرفین شدن نظوف طرفت نمودن ظلف
 بالکسر شمشکانه چون شمش کاد و کوسند و امثال آن ظلوف ظلف ای شداد و می توکید با ظلف
 بالفتح بر شمش زدن و فاکم ظلی منظوف مفت منه رجل طلیف سبی المال مکان طلیف ای ضعیف و ظلیف
 ای نزدیک اظلوف شال اعجب بر زبرک در روی سنگها نیز باشد قال فرب فلان بغلامی ای بغیر غم و تبال افذه
 الشئ بظلفه و ظلیفته ای کلمه و ذم و منه ظلفا بالسنکین و التحیر ای مدرا و با بظلفه و با بظلفه و بظلفه
 نفس عن الشئ ای مغرمان ان تفعل او بآیه تفلقت انزلی و اظلفته نابدید کردن یعنی بر سر درشت زخم که از
 کند ظلف بالتحیر یا راستادن و کام و سخی معیشت امره ظلفه النفس ای غریزه عند نفسها ارض ظلفه
 رساخت که اثری نکرد و ظلفه ایضا یک از چهار صوب که بر بالان شتر باشد ظلفات الرجل جماعه و قال
 افذه بظوف رقبة و بظاف رقبة تعه في صوف رقبة و قد مر **فصل العین** رجل عتف بالکسر و عتوف
 بالضم مزد و لیر بد کار کار گزار عتروفا بالضم فروس عتف بالتحیر لا غری و کام اعجف عتفا و عتف
 فحاجه علی غیر تاس لان افعل و فعله لم یجمع علی فعله و لکنهم بنوه علی سکر العرب قد تشنی الشئ
 علی فذه کاتالوا عدوه بناء علی صدیق و فعلوا اذا کان بمعنی فاعل لا تدفعها الیها و اعجاب لا غ
 کردن یقال عتف المال بالضم و الکسر و نصل اعجاب ای عتق و عتف نفسه بالفتح علی فلان اذا اشره بالجماع
 شانه عتف کمتر از سیری خوردن عتفه عتفه عتوف شتاب زدک و نبله جل نبله عتفه و عتفه

طایف
 طیف
 خلف
 ظلف

عتف
 عتف
 عتف

و عتف

و عتف ای لا سبالة یمنه عتوف بالضم مورم در از پای تیز و عتار الدبر و عتار یوه ای صواذنه عتوف
 خورون جزری و يقال ما ذقت عتوفا و لا عتافا و لا عتفا ای شتا و بابت الداب علی غیر عتوف ای شتا
 غیر عتف و هذه لغو صر عتف بالجوکر فاشاک عتفه بالکسر ازده تا پنجاه یقال اعطاه عتفه من المال
 و مر عتف من القیل ای قطع عتفه ایضا طره طایفه یعنی ملک که بس و خزان کالصفیفة عتف خوردن
 و فاکم من العروسه یقال ما ذقت عتوفا و لا عتفا ای شتا و بابت الداب علی غیر عتوف ای عتف
 سعرة عرفا شناسنر و فاکم یقال ما عرف لاحد یصیرنی ای اعترف عتف بوی خوش و ناخوش یقال
 ما اطلب عتفه و نه الشل لا یجسک السوء عن عتف السوء عتفه ریش کف دست یقال عرف الرجل ای
 فزیه به نکر القوم فهو معروف ای ذوق و معروف مرد شناخته و نیکو و عارفه مثل عرف بالضم شناخته
 و هو صند النکر و نیکو می یقال اولاه عرفا و معارفه یقال علی الف عرفای اعرفا و هو توکید و عتف
 اسب قوله مع و الاستکراف و تاج فروس و ریک توده و ما بضم که کمر عتفه مثل عرف اعرف جامه معرفه
 های فتن و تاج و یقال الاعراف الذی فی القرآن سور بین الجنة و النار شئ اعرف بافتش اعرف دراز شدن
 فتن اعرف بافتش شدن اسب آماده شدن مرد دیرا و سوده بر آوردن دریا عرفاء کفنا عرف بالکسر
 مع قولهم ما عرف عتفه الیما عتفه ای اعرفنی الا اضرا عتفه روزنم ازده و الحج یقال هذا یوم عرفه غیر متو
 و لانه فله الالف و الهم عتفا حای و قوف آوردن بنا و سواسم فی لفظ الجمع فلابح قال الفراء لا واحد
 بعته و می معرفه و ان کان جمعا لان الاماکن لا تنزل فصار کالتی الواحد و خالف الزیدین بقولهم
 عرفا صنة نصبت النعت لانه مکروه و می معروفه قوله مع فاذا اخصم من عرفا قال الاضغش کاتما صرفت
 لان التاء صدر بمنزلة الیاء و الواو بی سلمین و مسلمون لانه تذکیر و صیار السنویر بمنزلة النون فلما کن
 ترک علی حاله کما ترک مسلمون اذ اتبع به علی حاله و کذا کذا القول فی اذ عتفا و عتفا و عتفینات عارف مرد
 یقال اصیب فلان فوجده عارفا ای صبورا عتوف مثل رجل عتوف مرد نیک کار شناس و الیها و لیس عتف
 عارف یعنی عتیم و عالم عربی شناسنده و کار گزار قوم و هو دون الریس عرفا جماعه عتفه مصدر
 یعنی عربی شدن و بعضیها عتفه بالکسر یعنی کردن یقال عرف فلان علینا سنین بعرف بالضم عتفه تعریف

عتف
 عتف
 عرف

تاریک را وصیاد و دام را بر صید و نه الحدیث ان قلب المؤمن اشده ارتکابا ضامن الذنب بصیرت
صحن یغرف به غرق درخت که پوست را بوی برآید تیسار شفاغری ای ذبیح به غرق بالتحریر و کور کردن
شور از خوردن غرق هم کلام عزیز درخت استوه در هم از هر صحنی که باشد غزیه ذوال یار که
از قبضه شمشیر آویزان باشد و نعل عزیز بالبر نوعی از درخت غرق و بریدن و پوست برهائی غرق
و بست آب گرفتن اغراق که در غرق یکجا آب برداشتن بدست غرقه بالضم یک مشت آب عراف
جاء و بر واره غرقات ثلث بالضم و سکون الیاء و فتح الیاء و ضم الیاء جاء غرق غرقان که در
غراق اصنافیانه بزرگ مثل الحراف معونه کفله غرضوف بالضم که کرا انکر مثل غرضوف غرضف
شکستی خوب و کوش راست انداختن سک عونا که غرضف مصدر نه و تار بگردن است
کلب اغرضف و لیل اغرضف نعت نه نیش اغرضف ای نام سهم اغرضف غلیظ الریش و هو غلاف
الاصم اغضاف تار یک شد با شب غاضف نیکو حال اغضف بالضم سنگ خوار سیاه اغضف بل کرد
صلو بعل و کز شدن و شکستن و فرود دریدن جاه اغضاف در کرد فرزند مردم غطف فراخی عیش
تعالیش اغطف مثل اغضف عطفاں بدر قبیل عطفی بالکرمه و یاباز غطفه تغطف تغرف بالطاء
و التاء تکبر کردن غطف آن قدر که بوی سببیت توان کرد از علوفه و جران اعتساف خوردن سبب
رور کردار بهار سوزانند که فریبند سوز غلاف پوشش شیشه و شمشیر و جران تبال غلغت القار و ربه
اغلاف غلاف ساختن و در غلاف کردن صبر اغلف بالفتح غایبه کردن سوی را وریش را اغلف
که در غلغا لقب مردی بقال قلب اغلف ای الذی لایبی شاکا که اغیش غلغا فاحول مع و قالوا کلونا
غلف رجل اغلف ای اقلف و خسته سیف اقلف قوس غلغا و کله کل شیء غلاف عیش اغلف
فراغ غلغاسال فراغ غلف ایضاد رضی مثل غرق غلغانا و بدین درخت خوب و راست تغیف
که در و ایضایل کردن اسب یا بنی در قنر و بقال مثل غلغانه الحرف تغیف ای کذب و جبن غاف
نوعی از درخت **فصل الغاء** قوف بالضم سپیدی که بر ناض پیدا آید و سپیدی مغزوانه فرما
نبرد مغوف بر دستک و باضطها و بقال ما اغنی عن غلغان فرقا ای شفاغری یک و پوست سر و دانه فرما

غرف

غرضف

غطف

غشفت

غلف

غیف

غوف

غرف

غرف و افوا بالاضافه و همی جمع قوف ایضاً بالفتح قافی هموار فیفا صحرا کثاده فیافه جابه و فنیف
جمع من ایام العرب **فصل الغاء** قحط بالکسر کانه سر و قدح جوهر و تعالی مثل رماه فاقحاف ناک
او اسکته برآبته یورد و هاعلیه و تعالیه قده و لا تحف به ای ماله قدح من جلد و لاس فشت قحف بالفتح
بر کانه سر زدن و خوردن ای در حنف باشد و تعالی شربت القحف و نه قولهم الیوم قحاف و غدا انقاف یعنی
الیوم فرو خدا مرسل قحاف بالضم و تعالی سبل که هم را بر دوشل حجاب افتحاف بر سر خوردن از حنف
قاصف بلان بخت نه قذف و قلاه قذف و تخمیر و صمغیز دور اندازنده مردم قذفه بالضم کنگره و سر کوه
قذوف قذفات بضمین جابه رجل مغذف مرد بسیار کوست قذوف بالفتح سنگ انداختن صل بالطاء
تعلیم هم بین حاذق و قاذف الحادف البصا و القاذف بالجاره و می کردن و دشنام دادن و بفاشته
نست کردن کسی را تعاذف یکدیگر را انداختن و دشنام دادن فرس ستعاذف اسب شتاب و قذاف
بالکسر تیز رفتار بلده قذوف ای طرود لبعدها نزل قذیف و قذوف ای بعد قذیفه انداخته قرف
بالکسر و همی هر چه قرف الرمانه قرف الخبز ناسوخه در سوز مانده قزاقه و قزاقه بالضم که در کفره
نوعی از دار و سماقی فلان قرفی ای هو الذی اتمه و بنو فلان قرفی ای الذی عندهم اطلق طلبین
و تعالی سل بنی فلان ناصک فانهم قرفه ای تجذبه ما عندهم و فی المثل اسع من ام قرفه و همی اسم
امراه قرف خور از پوست شتر و گا و که انرا بر آید و در روی قلبه بتوال بختی نهند و بقال ابهرت
علنی و لا اقرقت بدی ای مادنت منه اقرق له ای دناه مقرق بدتراد و انکر بدیش اصیل نباشد
و همچنین انکه مادرش اصیل نباشد قرف ایضا سر زدن تازه کردن و عیب کردن عفاکم تعالی هو
بقوف بکده ای تیره به و نیتهم فهو مقرق و بقال سر کتام عا مثل مقرق الصمغ و هو موضع القوف ای القشر
و هو شیه بقولهم سر کتمه عا مثل لیل الصدر اقراف و در زیدن بعیر مقرق شتر و خورده قرف بالتحریر
نزدیک آمدن بیماری عفا کام و نه الحدیث ان قوما شکوا الیه و ما ارضهم فقالوا احو لو افان من
القوف التلق و بقال هو قرف من ثوبه للذی تهمه مفارقه آمیزش کردن بنگاه بنگاه و جامع کردن
قارف المرأه ای جابهها و نه حدیث عایشه به ان البنی هم کان یصحی جیاسا قراف غیر اصله هم یضموم

فنیف

قذوف

قرف

قطف بالفتح جزى ر سجده وهى قطفه وقطف مى قطف منو حتمى روى از افعال متخرفه
چهره از دروشتى هم کام ر جل قطف بگرفتند و يقال اما بهم من العيش قطف اى قطف قطف
مردنك بيش قانع بروز گذار و فرقه قشيت شد قصف شكستى باد كشتى را هم فاكه و دسنگى
و بازى كردن و سخت غريدن ر عد قصف كذك و ايضا آنچه بر سر زرد درخت قصف بالجرم بوسيد
وزود شكلى شدن درخت و همد بر شتر هم كام قصف مردوز و دسنگى قصفه بالجرم همد بر شتر
اقصف دندان پش نيم شكسته قصفه ريك بوده نيم فرود ريدده قصف قصفان بالضم جمادى
و بايه زردبان قصفه القوم ايضا انبوسى و كيد بگير را بسوتن قوم و نه الحديث انا و النبيون قراط
قاصفين و ذلك على باب الحجة انقصاب من دفع شدن يقال انقصبوا عنه اى تركوه و قوا
قصف تنگ و بار ك قضا ف مصدره هم بضمها قصف خيف قطف بردين خوشه انگور و مانند
آن و كام تنگ زدن قظام كام تنگ قطف بالجرم خوشه انگور قطوف جمادى قوله تم قطوفها و ايت
قطاف ايضا وقت درودن انگور قطافه بالضم غزم و انه افتاده از خوشه مثل خراجه التمر و قطاف
وقت درور سیدن انگور و يقال اقطف الكرم و اقطف القوم اى مان وقت قطاف كرده و ايضا
از اكانت و ايتهم قطوفا قطوف سورا هسته و تنگ و قطفه در سجده قطائف قطف جمادى
مثل صحيفه و صحايفه و صحف كانها جمع قطف و صحيف قطائف نان كوزينه و لوزينه قطوف بالضم
فراشيد كهها قطف فراشيدن هم فاكه و كياه پهن ر كه كه انرا شبر مگ خوانند قطفه يك قطف نام جامه
قفاى بالضم سيل درشت مثل قف فاعف باران درشت مثل قاصف قف از بين بر كندن درخت
و خوردن آنچه در قف باشد مثل قف انقعا از بين در افتادن درخت قف تره و سبزی خشك قفوف
خشك شدن جامه پوشته و علف و دروا شدن موها و اندام از ترس و جران و سم دزدى كردن
بما انكشانا هم فاكه قفاى سم دزد قفب كياه خشك و يقال الابل فيما شات من قفب و قفب
قف بالضم و قفه زير بند قفاى بالجرم جامه قفه درخت خشك پوشيده و كدوى خشك سايه
نهى كده كه دروى زمان و بوى نيمه يقال كبر فلكه حتى صار كانه قفه اقباف بار استادن ما كيان از

قطف
قطف
قطف

قصف
قطف

قف
قف

در باره قف
قوف و قوف

قطف

قطف بالفتح جزى ر سجده وهى قطفه وقطف مى قطف منو حتمى روى از افعال متخرفه
چهره از دروشتى هم كام ر جل قطف بگرفتند و يقال اما بهم من العيش قطف اى قطف قطف
مردنك بيش قانع بروز گذار و فرقه قشيت شد قصف شكستى باد كشتى را هم فاكه و دسنگى
و بازى كردن و سخت غريدن ر عد قصف كذك و ايضا آنچه بر سر زرد درخت قصف بالجرم بوسيد
وزود شكلى شدن درخت و همد بر شتر هم كام قصف مردوز و دسنگى قصفه بالجرم همد بر شتر
اقصف دندان پش نيم شكسته قصفه ريك بوده نيم فرود ريدده قصف قصفان بالضم جمادى
و بايه زردبان قصفه القوم ايضا انبوسى و كيد بگير را بسوتن قوم و نه الحديث انا و النبيون قراط
قاصفين و ذلك على باب الحجة انقصاب من دفع شدن يقال انقصبوا عنه اى تركوه و قوا
قصف تنگ و بار ك قضا ف مصدره هم بضمها قصف خيف قطف بردين خوشه انگور و مانند
آن و كام تنگ زدن قظام كام تنگ قطف بالجرم خوشه انگور قطوف جمادى قوله تم قطوفها و ايت
قطاف ايضا وقت درودن انگور قطافه بالضم غزم و انه افتاده از خوشه مثل خراجه التمر و قطاف
وقت درور سیدن انگور و يقال اقطف الكرم و اقطف القوم اى مان وقت قطاف كرده و ايضا
از اكانت و ايتهم قطوفا قطوف سورا هسته و تنگ و قطفه در سجده قطائف قطف جمادى
مثل صحيفه و صحايفه و صحف كانها جمع قطف و صحيف قطائف نان كوزينه و لوزينه قطوف بالضم
فراشيد كهها قطف فراشيدن هم فاكه و كياه پهن ر كه كه انرا شبر مگ خوانند قطفه يك قطف نام جامه
قفاى بالضم سيل درشت مثل قف فاعف باران درشت مثل قاصف قف از بين بر كندن درخت
و خوردن آنچه در قف باشد مثل قف انقعا از بين در افتادن درخت قف تره و سبزی خشك قفوف
خشك شدن جامه پوشته و علف و دروا شدن موها و اندام از ترس و جران و سم دزدى كردن
بما انكشانا هم فاكه قفاى سم دزد قفب كياه خشك و يقال الابل فيما شات من قفب و قفب
قف بالضم و قفه زير بند قفاى بالجرم جامه قفه درخت خشك پوشيده و كدوى خشك سايه
نهى كده كه دروى زمان و بوى نيمه يقال كبر فلكه حتى صار كانه قفه اقباف بار استادن ما كيان از

قطف قطف

قف

قوف

كف

كف

كوف

كرف
كسف

كشف

كف

تا آنکه در وقت باردی که باو بیدار شود و در وقت بیداری که باو بیدار شود و در وقت بیداری که باو بیدار شود
نفع یابد از کاردی و شد قوی و بیانی کلمه من امر که در وقت بیداری که باو بیدار شود و در وقت بیداری که باو بیدار شود
و بخورنمق با الفتح في الغاء اي رفقنا مثل صلح ولم يقرأ به و سراقى الدار حاي آب و برف و برف و برف و برف
آن برقع ناز باش بکر المم و قدر فوق اي افند برقع و با فلان مرقتا اي شکار و با برف بده رفق بالبحر
بر نافع آریخ ناقة رفقاء بعث ما و رفق و منوع رفق اي سهل المطلب رافعة نام شهری رفق بالبحر
و برفی سگ و زینرم رفق بیده و تنگ و نرم و احد و جمع رفق بالفتح پوستان آمو که بروی بنویسند
فولنج رفق شوره و سنگ رشت بجن کشف بزرگ رفته نام شهری و زینرم که بر بزرگ و د باشد که
بر آید بروی بوقت مد رفاق بافتح زینرم هموار که بروی می نرم باشد و زینرمی سخت رفق که در و ایضا
سخت و کتقل في عظمه رفق اي ضعف و ماله رفق اي قلبه رفاق بافتح نام تنگ فعال عندی غلغم بجز
الودق و الرقاق بعینه ناکرده و تنگ رفته تنگی هم فاکه ارقاق تنگ کردن و بنده کردن تر قوی شد
ایضا بنکو کردن سخن را ترق نکردل شدن استرقاق تنگ شدن و بنده کردن رفاق البطن تنگ طایه
شکم لا و اهل ترقق در فشدن و هر سو رفتن آری و برنگ چشم رفاق انتر در فشدن زینرم و هر برفی و رفته
جنابیندن کوزه آب و برکشیدن آب در چشم رفق نکوسن هم فاقم قهر سق بوسه نکوسن رفق بالبحر
ماخ جان و ربه و هذا صوت یقال منه الخله شرا بوق لاجبی و لا موت رفاق انکه اندک دوستی بود در
او مانده باشد و ماخ عیش الاربعه و رفاق ای بینه قبل از ماق ای ضعیف کما یقال ثوب اخلاق و اشمال
اربعاق اربعاق سست شدن کار یقال از رفق الجبل از مفاقا و ارماق اربعاق ای ضعیف عیش
رفق ای دون و عیش رفیق ای عسکر از رفیق ترقق آشامیدن آب مرأمة حکم ناکردن کار رفق بالبحر
نزه شدن آب و بوسه کام ما و رفق عیش رفق بالبحر و النکیر از رفاق نیره کردن ترنق شد و ایضا
خوب در اینچنین با چشم و سست شدن در کار و سستی تن و بنیای و پیوسته نکوسن در برفی و انتظار شد
ترنق و ترنق یقال ردت المغزی ترنق رفق ای انتظار الولاده لانها ترمای و لا نفع الا بعد مدة و ما
قالوا بالجم و ما لذار ایضا ای رفیق و رفیق و رفیق بودن قوم بر یک جای و احتیاس کردن رفق آب کار

رفق

رفق
رفق

رفق

رفق الرفیق الرفیق و سدر رفق الملم و رفق الشیخ ایضا رفق شانه و پاره از شب و اول
بر بزرگ خانه بر واق با کتر سید و ایضا سیده که در کشیده باشد از سقی بقار عیت رفیق و بیک
نظمه از رفق و الکثیر رفق با بضم روق الشیخ و رقیقه و رقیقه بالبدیه برای اول و رقیق کل شیء اخضر و
الکل کل روقه او اطل عمره تحت استانه اروا یها یقال ضرب فلک روقه بوضع کذا ای ضطاطه و نه الیه
ضرب الشیطان روقه و ما اطناب و یقال العقی قلن علیک ارواقه و شرا شره و هو ان یحیه صا سید
و ایضا الخ ارواقه اذ اعدوا و اشتد عدوه و ایضا اذ اقام بالکفا و اطمان به و العقی الشیخ ابرو اوقا
ای مطر ها و و بکاتر و رفیق زینرم شتایک را و بالودن شرب رارق ایضا خوش آمدن و بشکفت
آوردن کس را عوفام و صا شدن شرب رارق بفتح الواو و بالونه شرب غلمان روقه و جوار روقه ای
و هو جمع رابق مثل فاره و فرسه و صفا و ضجه و غلما روق ایضا مثل بارز و نزول روق بالبحر و ندر
پیش ز بر بزرگ از تر شدن از فرو دین از روق بفت نه اراقه بکثر آب و فوز و مانند آن رهو بالبحر
رشتن کرد بر برفی و فرو بوشیدن هم کام قولنج و لا یبرقی و صوبهم قمر و لا ذله و نه الهدیه
اذا صلح احدکم الالشیخ فلیترقیه ای فلیشفه و لا یبعد منه و صوبه را بر جام و تباهی داشتن یقال ضیه رفیق
ای فشمان للحارم من شرب الخمر و مخره و ستم کردن قولنج فله یحاینا و لا ربهما ای ظلمنا و سفیات
و طعیان قولنج قراوم ربهما ای سفیانا و طعیانا و ندر یک آمدن و در یافتن صیریه ایقال طلبیه فتح سینه
رهبان ای دنوت منه و اور که ارباقا تکلیف کردن و ناه خیر کردن نماز را تا بوقت نماز دیگر و در
کردن تعال لا شرب تعال لا شرب تعال ای لا شرب تعال لا شرب تعال قولنج و لا شرب تعال من اری عسرا ای لا
لا یکنف و یقال اربعه طعیانا ای عشاہ آباءه و اربعه انما فریقته ای فلین محلیه رفیق انکه بکش
رسیده باشد مرأمة ندر یک رسیدن کودکی ببلوغ تره رفیق تمام و اکثر کسی را و نه الیه صلی علی اراه
شرفق ای تمام و نوبن بشر رطل رفیق ای نغش بالکسی و الضحان و قیل ضرب الرجل الی القعر کافیه
البله و الظل و ها و یقال القوم رهاق ماله بالضم و الکسر بالانفاقه ای زهاق ماله یعنی ندر یک صد
رفیقان زعفران رفیق بالبحر آب دهان رقیقه اخضر رفیق کل شیء اوله و اخضر و قد یخفف رفیق

رفق
طالع

رفق

رهبان رفیق

رفق

شترخ بچکا جری که بزرگ فیه که استانیست و بر ما شسته الرجل الغلیظ الطویل النظر القصیر الزنبرک
برک و تصغیره ضربک لان الالف المقصورة یخذف فی التصغیر اذ الالف کما سبوا والالف کانت نشاء ینت
اولا عول فی تزفری قرینة فی محبتی و فی قولها باجوبی و نبت فی اذ الالف مدوده حرکت جنبش هو
ضد التکسر تحریک صبا سزا تحک صیدن نیال ما برک بافتح ای حرکت بجا آتش و دو آشور غلام
حرک کبر الراء ای ضیف ذمی حارک برکتف اسب حرک بر حارک زدن اسب را حرک سر بر سرتل
حرک فر اکل حاء و ای که کزک اجزا ک ما لراء العجم جابره خود در بر سیدن نیال و کت احرک بالجلد اعنه
فی حرقه ای شدت حک بالحرک فارعیلا حک یک و آنچه از این سازند جنس فارعیلا و بر راه
شکر ضم اندازند و کینه و ر شدن به فاکه قال فی صدر علی صبرک و حاکه ای ضیف صبرک ایضا فار
بنت حک سر شدن بر خشوک که کهر به کام ناقه خشوک و شود بلیت بجمع اللبث فی ضمها سر بیا و حک
انفله کثر علیها نخله حاشک سر باره و حشکت اناقه ای تکرها و لم اظنها صیح بجمع بنها حشاک بالکسر صوب
و مان بند کوساله و حشک القوم ای احشده و او اجتمعوا و حشکت الريح ای ضعف و اخلفت ر
مها بار بام حواشک مختلفا المراتب حشک مثل الحشده یعنی باران روزه و قد حشکت السماء تحشک حشکا
حشاک نام جود حک بودن عه فافه ما حک فی صدری ای تا تجالجه احتساک ضربت بن بجزی در مایه
صله بیا تحکمر و سیدن صله بالباء و کا و برن باکس محاکمه برابری کردن و با هم ببلوسودن حکم بالکسر
خارش و کرمال معتبت فی حاکه ای سن حک سنگها و سپید نرم و انما ظهر النضعف فی الفرق بین فعل
و فعل حک شیم سوده حاکه که کوش بر صبری خیزل تجکر خوب کم در وطن نهاده باشند تا شتر کزیز خود را
بوی مالد نیال انما یبزیها المحکر و عدت بها المرقب ارادته بشتغ برانه و تدبیره خلوک احلیکاک سخت
سیاه شدن عه فافه حک سیاهی نیال اسود حاکه و حاکه ایضا و اسود مثل حک الغراب و سواد
و بشقاره حاکه که بانجور بخت سیاه حاکه مثل نمونه نوعی از پوشش و کرک که در ریک باشد حاکه شال
عقاه کذک حک شیش حک عاقه و مورچه و هر چه ریزه باشد بنجین حک شیشه کردن سنورا
عنه فافه احتساک کذک و ایضا خوردن بلخ کباده زینر اقوله فی لاحتساک خرتیه قال الفراء بربر لاسوتین

جرک

جرک

جرک

جرک

حک

حک

حک

حک

حک

علمهم و سوزار شدن و از سوزان شدن حکم بالضم این مایه و بجزه و دو آلک سبزه با ابوی استوار کنند
حشاک حلاء شال زنده و بیاوم و حشکت الشیء ای ناسته و اصله حشک بانجورک زینر بنج و پیغور از مردم
در بران حشکت الصبح و حشکت اذا مضت ترا او غیره نم و کت حشک صبی تحنوک و حشک و بیاوم حشکت
السن و اصله ای اصله التجارب و الامور فهو حشک و حشک و بهذا البعیر اصله الا بل ای اشته بها
الکلا و هو شاذ لان الخلقه لا یقال فیها ما فعله حشک عامه از زینر بنج بر آوردن حرک صبا که
بافتن فهو صایک و هر صاکه و حرک و سن حرک ای که جای یافتند که حرک ایضا با در و صباکان رفتن
کوتاه بالا عه فاکه حبه صباکانه ای صبحه حشک اذا سقت نیال حاک فیما السیف و احاک یعنی ای اثر
و عمل حیک کار کردن سخن در دل و شمشیر در زخم گاه **فصل اللقال** در کت و زرف و انار
در کات ای سازل و المجد در جت در کت رسن باره که در کوشه ادو سبند و آنچه دزی بدر بر آید از خوارش
نیال علیه ضمان الکرک سبکی و حرک ادراک در رسیدن نیال در کت و ادراکت زمانه و ادراکته بصرک
ای ریاسته و ادراک الفلوم و ادراکت الثماری بلخ و بیخ و ادراک الدقیق ای خن و استدرکت و ندراکت
تا قار و ندراک القوم ای تلاصقوا و منه قولهم حیه اذ ادراکوا فیها جمیعا و اصله تدارکوفادعت انشاء
فی الدال و اجتبت الالف لکون و تدارک الثریان ای ادراک سزی المطشری الارض و قولهم دراک
ای ادراک و هو اسم لعن اللم و کسرت الکاف لاجتماع التانین در بیکه زایده ای طریقه دراک دراک
بیاوم شدن و در زنی او از رفتن و نام سک نیال لا مارک اس و لا تارک و لا دارک کلم یعنی بدر که لقب
مردی دراک سبک بایده و زکر ارد سپید شسته و زنونک بالضم نوعی از فکندگی و حشک بالبدن
و نرم کردن نیال و عکت الادم و الحضم و نداعک الرطلای الحوب ای نرسار جل و عک ای حشک و عک
لغزه و عقه و همی جماعه من الابل ذک کونکتر و ریزه و نره کردن و سوار کردن قوله فی قد کتاد کت
واصده ارمن ذک زینر کوفته و سوار کرده ذک کونک جماعه قوله بی جمله دکا و یحتمل ان یکون حصدا
ای دکه او اراد جمله ذاکر و قد توی بالبدای جمله دکا و مخذف لان الجبل مذکر و جبل مذکور ای
در کت الخ و شد کت الجبل ای صارت و تا و او می رود اب من طیر ناقه و کاد لاسام لها و الجمع ذک

جرک

حک درک

درک و عک

حک

حک

حک

الکتاب فی الحشک

ای رماه بدایت من الکلام مثل تباہ خوز و نا چنانکه سروریش با الاله شکر بالضم روباہ ما و ذلک
مردی ثعلب بالضم پستان افزونه در سیر از ما قه و کوه سفید فصول جماع الثعلب بالضم و کوه زیادت و کوه و کوه
بر آمد که رمل الثعلب و امراه ثعلبه انحال مخالفت کردن ثعاله نام در و باه و همی مخرجه ارض ثعلبه بالفتح
ای کثیره الثعلب کما قالوا معقرة لار من الکثیره الثعلب ثعلب بالضم و الثعلب بالضم از طی ثعلب بالضم ای کثیر
بنگ نشیند از هر صخره ثعلب بنه فلان شافلیز ای با کلهون الثعلب ای الحبت و ذکر اشته حال الثعلب
اذالم لکنی بهم بین و یثعوثون بالجت حمل ثعلب بالفتح شتر کز و ثعلب بالضم ارد و سنگ زیرین و ستاس
ثعلب بالکسر گزاره و بار انحال ثعلب ثعلب بالضم و افعال حوله به و افعال ثعلب ای اجساد بنی آدم
ثعلب بالضم کزانی ثعلب و صبر ثعلب ای صبر ای فتورا اعملوا ثعلبهم بکثر الثعلب ای با بقتهم کله ثعلب بالکسر
و فتح الثعلب کزانه و کزانه ثعلب و ثعلب بالضم ثعلب ثعلب بالفتح و الثعلب بالضم سا فر و صدم دی
ثعلب ادسیا و بر با ثعلب بالکسر و بدن چتری بر چتری در و در و اگر دنا کوه سبند را بجهت بر سبند
کوشت وی امراه ثعلب ای رزان یعنی زن گران شتر سبند کمان سنگ کرد اندن انحال کزانه بار
کردن و شدن سعد لازم ثعلب الثعلب المجل و الثعلب المراه ثعلب ای ثعلب ثعلب بالضم و ثعلب ای صارت
ذات ثعلب کما ثعلب امرت ای صارت ذات ثعلب بالکسر سنگ دینا رما ثعلب ای لایق من دنیا نیر ثعلب ثعلب
الثعلب هم سنگ صبری و ثعلب ای ثعلب ثعلب بالضم ای مؤنه ثعلب بالضم فرزند شدن ثعلب بالفتح و الثعلب بالکسر
بها کلام امراه ثعلب ثعلب ثعلب ای ثعلب ثعلب ای کما داورا ما در وی و انکله اسم الله ثعلب بالفتح و ثعلب
فرزند کم کرده ثعلب ای ثعلب لوالله اشک کما ثعلب الولد ثعلب بالضم و ثعلب ای خاصه و للموی
الکثیره ثعلب ای صارت ثعلب بالکسر ثعلب بالضم و ثعلب ای صارت ثعلب ای الصوف و ثعلب
ثعلب رس از ثعلب و لا ثعلب للشعر و لا ثعلب لثعلب فاذا اجتمع الصوف ثعلب عند ثعلب و اثل اربط
فموشل ای کثیره ثعلب و ثعلب الثعلب بالفتح من ثعلب بالضم کوه ثعلب سر کز فلکن سوز و خاک
در انباشتن بجاه و خانه و بر سر کردن و فرورختن سیم ثعلب فافه و لا ثعلب ثعلب ای عرشهم ای عرشهم ملکهم
و ثعلب عرشهم ای ذهب عرشهم انحال رخنه بر آوردن ثعلب ایضا لثعلب ثعلب بالکسر ثعلب بالکسر و ثعلب

ثعلب

ثعلب

ثعلب

ثعلب

ثعلب

ثعلب

سرون

کردن لازم متعدد ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
و باقی مانده از هر صخره ثعلب ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
ثعلب ثعلب بالکسر ثعلب ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
ثعلب ای ثعلب ثعلب ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
از عرب ثعلب بالکسر ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
ثعلب ای ثعلب ثعلب ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
من اناسی ای علماء منهم جاء من سوت مشرقه ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
از هر جانب ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
ایا سحبه لان الدرزة وان کانت ملغاه فی اللفظ فها سحابة فی الثقله ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
و کوه طی و ان اطاق و سلمی است جیلان ای خلقة اجبال بکوه شده مردم و بسنج زمین سبند
چاه جیلان ای اباهم افرملوک غسان جیلان بالکسر خلقة یعنی آفرینش ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
جیلان بسیار جیلان ای امراه جیلان عظیم الملق شیخی جیلان ای ای ثعلب جیلان جیلان بالضم
کوه جیلان بختی جیلان مردم و جبه لغات قرنی با قرله و ولقد اضل شکم جیلان ثعلب بختی
و جیلان بالکسر و جیلان بالکسر و جیلان بالضم و الکرشد و جیلان بالضم و آفریدگان قریه
و الجبل الاولین قراء حاکم ثعلب جیلان بختی جیلان بختی جیلان بختی جیلان بختی
بختی نواح الخلیل الجبل و همی للمعدله الکثیره و الطول ثعلب جیلان بختی جیلان بختی جیلان بختی
سحبه جیلان بختی بسیار بختی و ذکر ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب
لان یقین علیه ثعلب ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب و ثعلب ای ثعلب

ثعلب

ثعلب

ثعلب

جبل

جبل

جبل

جبل

سرون

و آفتاب برست که از اهر باینتر کوبند و صفت آنست که در کتب معتبره نقل شده است
ای صرعه و غمگه که کبک زیاد آید. جندل در کتب معتبره نقل شده است که در کتب معتبره نقل شده است
عظیم القدر و جندل بنفوز است. جندل و جندل ای راه و جندل و جندل ای استمعوا
جندل کله لب نغز زاید. جندل اندام جندل جامه جندل مرغ جندل بالگر که شک قد آله بالفتح
عوزة و ناسفالت سخت ناکرده جندل قهقهه و زسن بقال شکره بالجداله و طعنه فیده ای راه
بالارمن فاجندل ای سقط مجادله جندل خصومت کردن جندل اسم فیه جندل بالکوت و کلمه تائیر
رسن را و حاره جندله الخلق ای صنة الجدل جندل بر سمان نه از لغوی غلام جندل ای شنند
و الجادله من ولداناه فوق الراشع وهو الذي تجرى و شتى مع آتة و جندل الهبة في سبداي
قوى جندل مهارت یافته از پوست و جندل جندل و شدتم مخلا من الابل كان لفتحات بن المنذر
جندل بنو قبيلة و کرانه و نام زنه که ام قبیلست جندل شال ثقفی جنوب بوی بد لاه زره ام
جندل که کدک و نام مردی جندل سنگ و نام مردی جندل بختیز و کسر الاله نام جندل سنگ ناک
جندل جوی جندل بالکربنج و ننه درخت و منه قول الخشاب بن المنذر انما جندلها المحمدر جندل
برای ایستاده چمن سقرن جندل بالتمر شادی شادمانه کردن هم کام جندلان یعنی اجزای
شادمانه کردن اینده اجندان شاد شدن جندل بالتمر سنگ جندل که کدک و نام لقب مردی از عرب
جندل و مکان جندل سنگ ناک اقران همام و ایضا جمع جندل مثل جندل و اجبال جندل بالکربنج و ننه
جندل الذهب کونز زر جندل شتر سطر جندل سبزم سطر جندل سبزم سطر و بسیار عطا جندل
و جندل ای کثیر زبان همام اجزای بسیار دادن يقال اقرت له من العطاء ای اکثرت له و فلان جندل
الرای ای صلب شقیم و ادراه جندل بینه الجراه اذا كانت ذات رای و لفظ جندل لفظ درست و هو
ظه و ریکر جندل ایضا بریدن يقال قرنت الشئ جندلین ای قطعه قطعتین جندل بالکربنج قطع
عظیم من التمر و من الجوال ای زمین حرام السخل جندل بالتمر ریش شدن کوهها بعبه افر
نعت منه جندل کوبوری و جندل زهر جندل زمانان کوهه جندل که و کدون جندل که کوهه جندل

جندل
جندل

جندل

جندل
جندل

جندل

جندل

جندل

و فعل نیای صرعه و صرعه ای که از زمین عباد الرحمن اینانای سوره جعل بالفتح مزوجا
جندل کدک جندل جندل ای که در کتب معتبره نقل شده است که در کتب معتبره نقل شده است
قاع جعل الماء بالکربنج جندل ای که در کتب معتبره نقل شده است که در کتب معتبره نقل شده است
جماعه مثل کتاب و کتب و اجعلت القدر ای انزلتها بالجماع اجعل ای مزد دادن و کشتی کردن
بکد و سباع اجبتاک کردن جندل ای که در کتب معتبره نقل شده است که در کتب معتبره نقل شده است
دیگر و هر چه بسیاری وصف کنند آنرا جندل من صوف ای جندل و هو اسم مفعول مثل قوله مع الانس
اجترف غر فیه سیده و يقال دعوتهم الجفیل و الا جفیل و هو ان ترعو الناس الی طواکر عمارة و عاکر
دعی فلهذا انقوی لانه الجفیل و الا جفیل ای ذی نه اطافه لانه العمارة و يقال جاء القوم اجفله و ارفله
و جاوا باجفلهم و ارفلتهم ای بجاعتهم جندل ای اسرع جندل ای شریع اجفیل ترسند و بدول
اجفیل کر بخت شتاب و شافتن جندل کرده مردم کر زبان رخ جندل ای اسرع اجفیلت الريح بالتراب
ای از بخت و طیرتة ای جندل بر کده شدن جندل بالفتح بادبان جلول همام جندل بالفتح نوشن سوز
جلال همام و همه و سوب کل و جندل الشئ معظمه جندل کار بزرگ جندل جندل جندل جندل بالکربنج و ننه
در زوده و يقال مالہ دق و لا جندل ای دقیق و جندل جندل شتران کلان سال و هو جمع جندل ایضا مثل صبی
و صبیبة و صبیبة ای سائیله بالفتح کتاب حکمت و ادب و هر چه باشد از کتاب جندل ای که
الله و يقال فعلته من جندل که ای من اجلک اطلاله بزرگ و بزرگ شدن عفا فاکه و جندل الیه اصن
عن الولد ای صفت جندل بالبتدیه ماده کاد و بلبید خوار و فی الحدیث نای عن ابن الجلاله جندل بالفتح
بزرگ جندل نایا برک جندل کار بزرگ و کار آسان و هو من الاضداد و ضللت ذاک من جندل ای من
اجلک جندل و بزرگ از وی از رخ گاه سازند جندل بزی جندل همام جندل و اصغر جندل و هو معروف و هو
ایضا اسم موضع جندل باینک جندل و باینک رعد و جنبانیدن چیزی بخت جندل ای بار بار جندل
في الارض ای ساغ فيها و دخل و جندل قواعده بیت ای تضعفت و فی الحدیث ان تارفت جندل
على قومه جندل فی قله فامر الله الارض فاخذته فهو جندل فیها اليوم القیمة همار جندل بالفتح ضرورت

جندل

جندل

جندل

جنبها نشیند و بقیه در سینه و قشره قبل از آن مجید و هو الخ...
 جلوس بیرون آمدن از شهری و بگریزیم حال اول باغ...
 سبت الذاب التي ماء كل العذرة جلاله...
 و قودم الجذ والوالة و هم يمتلون الهاء اي يلقطون البعوض...
 ما ابلت باطنه ولا افشانه اي ما اعطانه كثيرا ولا قليله...
 تجليل فراز گرفتار و صل بر اسب افکندن...
 و تجلله اي اخذ خللاه تجلجل تجال بزرگ نمودن...
 نام دهی بخارس جلوس معيوب بوی عمل بختیجان...
 و بدر حسی از قذح صابل شتر کله با شتر بان و اسباب...
 و لم یکن قبلها انی بیده جماله سنی فله و قری کانه...
 اربع جمال شتر بان جماله مثل الهناله و الهماره...
 و انصابه کداخته جمیله و جماله نعت مؤنث...
 جماله بالکرمه و کعبه کعبت و کعبان جمال بالبعث نام...
 و بنکویه کردن کسی را و بنکود کردن کار و به کداخته...
 عظام اجمال کذلک بماطه بنکوت و خوزن کردن با کسی...
 ناه خالیه تشبه بالفعل من الاله عظم الملق صاب...
 رشن کشته از آفتاب سیر نیز خوانند و قرأ ابن العباس...
 تجل خوزن نمودن و به کداخته خوردن و منه جمیل لراه...
 ما بقی الصرع من اللبث جول جولان کرد در آمدن...
 خرد جولان با بنیک کوهی شام اجاله بر کرد بغداد...
 تجویل شکر طبت همدان همدان ای اخترت منه و اجلبت...

جل

جول

معنی

علی بعضی کلمات نیمه جلا و جلا و جلا و جلا...
 و کرمه تنفس شکر جلا و جلا و جلا...
 استجتهال نادان خوردن و سبک داشتن...
 مجتهدل سامان کوه و نشا و بیقال کان...
 کما یقال و تذلوته و لیله یللاه و یوم انیوم...
 الحیص ما اجانه الیخ **فصل الحاء**...
 دراز کشیده و نه و درک کردن و درک کردن...
 تاب جهاد جماله صل ما یضم سیوه طاق...
 ورق استر و نوعی از بره ای که در جل باشد...
 بالتجیر یارنگم صفت المراه خنی صلی و نسوة...
 صالی بکر اللام لان کل صغ ثانه الف انکر الحرف...
 المنعلة من الف التانیث الفاضلوا حبالا...
 کجلیه ترک صرضا لانهم لولم یبدوا السقط...
 مشوب الیه و یقال کان فی جبل فلان ای وقت...
 نئی برجل الحبله صلب بانیکین و التجرک شافع...
 الحامل بانابال اسیخته ناز و بود اجبال استی...
 در و آکنده اجبال صید کردن بدام...
 بالا و بوستین یقال الی عنه حبال و حبال...
 ضاله بالبعث بوست جو و کرم و حزنه کوفته...
 کردن و مای برنجی تجیل سیدی دست و پای...
 الرطین مطلق البیدیز انکه باها سید باشد...

جل

جل
جل

جل

جل
جل
جل

نخل

عنه فاض و سحر در کیم صبی و در ویش شدن...
 خله با بضع غلف شیرین معال الخلة صبه الابل و المحمل...
 و دوستی بستوی فیه الذکر و المونث لانه مصدر...
 در میان دندان ماندن و سستی کردن با هم و...
 الودق یخرج من بطنه و من خله و منی فرج...
 دندان کاو و دوستی کردن با هم و...
 خلیل مؤنث خله با بضع الخه از دندان کاو...
 خله لته با بضع خله با بضع و الکر و هوش...
 شدن عه فاض بقل خله و بقل فضیل...
 نخل و بقل عزم و دعاء و نخل و نخل ای...
 کرد ایندن بقل ما افکک الی هذا ای...
 و مانند مردم جای خود را بقالی...
 ابن مسعود علیکم بالعلم فان احدکم...
 و بتر و خنجر نخل خلول کردن دندان...
 میا قوم شدن خنخال با بفتح پای...
 و انگشتان در یکدیگر و در کاسی آوردن...
 و نهالین کرد غنیمت درخت ابنوه و...
 مصدر نه عه فاض اقل تعریفه خلیل نگاه...
 تخویل دادن و ملک کردن ایندن صبری...
 ای صفت القيام علیه بقال هو خال مال...
 و الحدیث کان النبویم یخوننا بالوعظ...

نخل
نخل
نخل

و تحولت غیره فلا یطال من الخیر ای...
 حال برادر را در بطن شکم و در...
 آنچه که نخل است که در او خال...
 قبیل ازین و يقال نظایر الشرا فی قول...
 واحد و یعنی علی الفتح یعنی تفقوا...
 خال علی وجهت را باینند مزعا در مزارع...
 قول مع و الخلیل و البغال و قوله...
 سیاه که بر اندام باشد و نخل...
 و معول و نصفه خلیل یعنی قالد بالیا...
 يقال هو فوف خال و خلیا و ذو خلیه...
 و اخالت السحاب و اخیلت و خالیت...
 من الخیر ای تو سکت و رایت فیه...
 الرقل فهو خالی ای شجره حاله...
 و لادبر ای فاعل الرم و يقال...
 زهر با خیل ضیلو خلیل کان بردن...
 تدخل المتداء و الخیر فان ابتداء...
 و الانقاء و تقول فی مستقبل...
 مشبه شدن بقال بذا المر لا یخیل...
 کلیل تقریبا الذئب و خیل الیستعمل...
 اذ اعدت و برقت و تهیات للوط و...
 شد و يقال ایضا یخلیت فخیل...
 خلیل نام مرغی که از ارباب خال

خیل

نخل

نخل

صليل و شوق نبال صلته ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای
 بخت و شوق نبال صلته ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای صافه ای
 و ابوه شدت نبات منقل ای دایته صول زیادتی کردن و بز صفتی و عمل کردن صلح بعل و نبال
 رت قول اشدن صول نصاب صلح بکرم عمل آوردن و النخله نبتا و لای بتوا نشان طانه
 نوبت کلمه عمل کرده و کشده شدن شتره بقرها نخل صول بصل طعم که ای ای بیخ طعم مع بعد بر
 کرده شد صول ضور که در وی منقل تر نند تا طعمی از وی رود و صلح کرده جابقی تا زیاده صول با بقم
 نام موضع صهل صهل بکربن شل شل و نهاق للحمار فرس صهاک نعت به نام **فصل النخلة**
 صهل نزار صناه مصدره به بهرهما و منقل شدن رای متضائل بار یک صول شمال همزه نیک نزار
 و حیه منقل صهل بکبر و المزة مثال زبیر شیخ و رجا جاب بضم الباء فیها و هو ان النوار صحل
 اب اندک و نبال اتان الصهل لانه لا یغیر بالقله الصهل نیت شدن و رقت و بتقدم الیم که ذکر عیان
 زید و کثاده شدن ابر صهل نبرهنه صلال ضایع ماندن و کم شدن و مخلوط شدن نبال صلال الماء
 فی اللقی اب کم شد در شتر صیانک اثری بدایت در شتر و منه قوله به حکایه من افق یوسف ان ابانا
 لغی صلال سین ای هو مخلوب محبتها یعنی فی محبة یوسف و اضنه و قوله به حکایه عن موسی عم قال
 فعلتها اذا دان من الضالین ای مخلوبین فی عصیته من الدین و هلاک شدن الام الصهل با بضم
 و یقال هو صهل ابن صهل اذا کان لا یعرف ولا یعرف ابوه و هو الصهل ابن الصهل ایضا ضاده لم شده
 ستوی المذکر و المؤنث فی ارض منقل بکبر الضاد و شترها زمیز که در وی راه کم شود در صلح و منقل
 آنکه بسیار در صلح رود و کا یقال لام القیس المکر الضلیل ضلضیل بضم الضاد و بکبر الضاد
 زمیز در شتر ضلضیل بضم الضاد و الاوله سنکر بزرگ مقداری که آزانوان بر گرفت صلال ضلاله با بضم
 کم را می و صهل الرضاه به فاکه قوله به قل ان ضللت فانما اضل علی نفسی فهدیه لغه نجد و هی الضحیة
 و اهل العایه بقولون ضللت اضل بکبر و هو ضال تال و هی الضلاله و انقله آه اضلال ضایع کردای
 و هلاک کردن و یقال اضل المیت ای دفن و ضللت السجد یعنی اللام و کرها اذا لم تعرف موضعها و کذا ک

صلح
 صول
 صهل
 صهل
 صحل
 صهل
 صهل

و کذا کل شیء مقم لا تتدی و فی الحدیث یقولی اضل برید اضل عنه ای افقی علیه قول به اذا اضلنا
 فی الارض ای ضیقا تضلیل بصلح کنسوب کردن یقال وقع فی وادی تضلیل بضم اللام
 الاوله معناه اباطل مثال تخت و نیک کلمه لا یصرف و یقال للباطل تضل تضل نام
 صهل آب اندک و بار کشتن بوی کسی نه بوجه متقابل و مغالطه صلح بایه و اندک اندک دادن و اندک
 و نکر شدن خیر تضللت النخله ای ارضیت و اضل الشراذم از ابدافیه فقط الارطاب ضیل سرد
 و شتی ضالته یک اضللت الارض و اضالت ضال ناک شدن **فصل الطاء** طلم و ذمک و خولک
بسم و یقال ما در ای الطبل هو ای ای الان فهو طوباة یعنی طوبی بالاحاء طلمه بالضم سزنگ
 رماد الطلمه سزنگ طبل نه تیره و زروشن و فرس اضل الطبل الذی یعلق صفة طبل صفة الطبل
 ایضا نام کوهی بکه یضاهیه ثور بن عبد مناه و یقال ثور الطبل طبل بالکسر سزنگ و یقال ان الفرس
 لا طبل له و هو مثل سرته و بهر بکا یقال البعیر لا مرارة له ای لا صارة له و طلمته ای امیت طلمه فهو
 مطول سزنگ خاسته طلمه بالکسر مصدره و تباه شدن و بوی که قتراب بکام و طلمه بالها مثل
 طلمه بالکسر باض بر ترمین دیوار و صخرة بلند بزرگ در کوه طلمه بالکسر الشام صومعها شام طلمه
 بوله بالا انداختن کیزر طلمه بالکسر طلمه بالکسر طلمه بالکسر طلمه بالکسر طلمه بالکسر طلمه بالکسر
 ماء طلمه و نم طلمه ای کثیر طلمه در خنده سیراب در صوا طلمه بالکسر نوزاده مردم و جانور سزنگ
 و حیه و هو و اهد و جمع مثل الحبت قال الله یوا الطفل الذین لم ینظروا علی عورات النساء یقال
 اطلقت المرأة مطفل ابوه بانجه نوزاده و نفاق باکره مطافل مطافل جماع طلمه بالفتح نازک
 جارتی طفله و فتر نازک و بنان طفل و انما جازان یوسف ابنان و هو جمع بالطفل و هو و اهد
 لان کل جمع لیس بین و بین و اهده الا الهاء فانه یوقد و ینذر و تارک در آوردن شب یقال
 طفل اللیل اذا قبل ظلمته و تطیفیل الشمس سیرها الی الغروب یقال طفلت الشمس الی الغروب
 طفل بالکسر بعد از نماز دیگر ائمه طفله آدم شبانگاه و بار سزنگ لوبه جاده طفل الشرا
 تطیفیل ایضا شتر با بچکان نرم را بدن تا از مادر جدا شود تطیفیل با بفتح نام کوهی طفیلی با بضم

صهل
 صهل
 طبل
 طبل
 طلمه
 طلمه
 طلمه
 طفیل
 طفیل

انام باورش بزه دردم بلیق اما ناماد انم فوق معات آسته برو انچه غنیه انما اجم اطام اجم اجم
بفتمین نام حصنه از سکه در مدینه و هر طایفه که چهار سوزی کتلیه بشد قال الاصحی سوزی کتلیه اجم
تا جم آنها را ای اشده و تا جمت النار مثل انجمت و ان لها لاجنبا و اجنبا و فلان تیا جم علی فلان ای اشده
غنصه علیه و تلهب اوم و و روی بوست اوم اومه فاده مثل غنصه و ارغفه و روی زمر اومه و روی
بوست از جانب کوشش سزه بیرون بوست و اومه انصا کرده قوزم بصلت فلان اومه اهل ای
اشوتهم یعنی زوگاه اهل خود و فلان مؤدم بشرای جمع لیکن الاومه و خشونه البشرة اومه بالعم کتلیه
کونه و وسلیت بخیزی و سخت سیدی شتر نیال بعیر اوم و نانه اوما و اجم اوم و بقال هو الاصحی
العین الاسود الموقرین الا بل اوم مرد کدم کوشن اومان بابعم فاده و بدر اوسان و هو ابو البشر
واصله بزمین لانه افضل الا انهم یسوا الثانية فاذا حو کتلیه جعلتها و او اوقلت اوم جم اجم لانا انجاب
علیها الواو و لیس لها اصله اباء معروف عن الاغشش اوم بابعم اهو ان سید باضها یقال طبیه
ادما و جانم الشعرا و نانه ابضا اوم ادم نان خورش بعیم الا و کسر انا نانه اوم بابفتح نان خورش
کردن و ساز واری کردن عذ فاکه یقال اوم الخبز بالعم و اوم ایه بنهما و کذک اوم ایه بنهما و جم الحدیث
نوزلت ایها فانه اجم ان بودم بنکما یعنی ان بکوز بنکما المحبه و الاتفاق اومی علی وزن فعله و
بعیم انباء و فتح العین موضع ایادیم مشون الارض لا و اهد لها ازم نشان و علم که در بیابانها
بر پای کنند ارام و اروج جاء اجم ذات العاد فم لم یصف جعل ازم اسم و لم یفرقه لانه جعل عاد
اسم ابریم و اجم اسم البیل و جعله بدلانه و من قرا بالاضافه و لم یفرقه جعل اسم اجم و اسم بلد اوم
بالفتح و درخت و سوزی و یقال ما بالدار اجم و اجم ای اهد و ازم علی انشی یادیم بکتر نما ای
علیه و ازم ای اجم و یقال ارمته السنه باموننا ای اکت کل شیء و نه سنه ارمته ای شاء صلبه
ازم بابفتح سخت تا ترسی راعه فاکه یقال و بارا العجم ابضا ازم بابعم و التشدید و نیدانها یقال فلان
حق علیه ازم و ندم سوزی فاید روی و سوزی و جاریه مارومه اذ کان تحت محموله ازمه سخی و خط
ازم سخت شد با سال عفا که یقال ازم علینا الله و ملازم کردن یقال ازم بصاحبه بالکبری لانه

اج

اد

ارم

ان

لا کزیدن و باران ایشان از بیرون بر سر کردن و از آمدن ان غسل الخبث من کله ماله و افعال الازم
یعنی اجمت و کان طیب العود و سوزی سخت تا فتن و باران غیر العجم ابضا و قدر ذکر و سوزی از کیسوی تا
ازم انکه با فرازم و ازم سوزی بسیار معجم بدون بجای ازم بالکسر و تنگی جای و راه سوزی و و رب جای
مازمن و نازمان جای میباشند و سباده اسم بالضم علی اسم سوزی فلان سباده عاده با و نام مردی
اظم تا تو کز سوزی و قسم عکام اصحاب جماعه انهم بالکسر نام موسی اظم حصن اهل مدینه
مثال اجم کف و یثقل اطام فاده اظم یک مثال که و اکام اظم الاضبط نام حصنه در عین اطام بابعم
قبض شکم یقال اوتلم علی الرطل و بوعیر ما طوم اجم البعیر ازا ایل الطیمه جای آتش افر و سوزی اطموم بابفتح
شکریت و فلان تیا جم علیه ای تیا جم ای شد غنصه علیه و نانه اطل السبل شکره یعنی سوزی که
بسته و لیکن الکات و اجم و جم اجم اکام مثل جبل و جبال و جم اکام اجم مثل کتاب و کتب و جم اجم اکام
مثل عنق و اعناق ماکه سرین زن ماکه فاده اجم دردد و دردد کردن عکام و قولهم املت بطنک دردد
شکم شدی کقولهم رشدت ازمک اجم بطنک و رشدا ازمک تا ازم دردد با تیز ایللام دردد سایندن اجم دردد
اوم بابعم اصل هر چیزی و مادر امانت فاده و الاصل اجم اومه و جم علی اتمهات و یقال الا تمهات للکائنات
و الا مات للبهائم و تصفیه اتمه و هی ابضا اسم امراه و یقال ابضا با اتمه لا تفعیل و با بت افعال
یجعلون التاء عوضا من یاء الاضافه و یوقف علیها باها اجم اجمیش علم شکر اجم ابضا نف بابعم
و در دست اجم الثوی زن اجم القوی بکله اجم البیض شرمخ اجم القوم رشس اجم النجوم بحره اجم الطریق
راه بزک اجم الدماغ بوست مغز و اجم الراس ابضا اجم الجنائت شراب اجم الکتاب لوج محفوظ
و سوره فاتحه قوله مع ثبوت اجم الصحاب لم یقل اتمه الکتاب لانه علی الحکایه و هو کما تقول الرجل یسیر
معین معول غنی معینک فتحکمه و کذک قوله مع و جعلنا للمتقین انما اتمه مادر و کرده از هر جنس صورت
اوم فاده و جم الحدیث لولا ان الکلام اجم من اللام لارثت بعتلها و هو فی اللفظ و اهد و فی المعجم
کا لعموم و بالای مردم یقال اجم و الی طوال اللام و راه و سوزی و سوزی و قول فلان لانه ای دین له
ولا یخلفه قوله مع کتیم فیرامه ای غیر اهل دین و بنکام قوله مع و اذکر بعد اتمه قوله مع و لیکن اقرنا عنهم

اسم اضم اظم

اکم

الم

ام

و يقال از بختی که بافتی و بینی و بوی ایضا ای...
لا یلیس من الاسماء یضاف الی الفعل غیر اسماء الزمان کقولہ یوم یضغ الصادقین صدقاتهم و علی قولہ
اشاء بآیه یعد موت الخلیل زورا کان علی سابقها ما اضاف الی الی تقدیر سله لانه کزنده و بوی
شدن در هایش بافتی هم کلام بقال سلم فله من الاقاسله تسلیم رہا نیدن بقال سلمه نهانها فو کزنده
دانشنی بقال سلمه ایه و سردن بقال سلمه ایه اشقی قتلہ ای افندہ و کردن دادن حکم و قضا و سلام کردن
تعال سلم علیہ اسلام سج سلم کردن و کار بکسی سپردن بقال سلم امره له قوله تی و من سلم وجهه لله و یصلح
در آمدن و اسلام آوردن و فرو گذاشتن شام تصالح سالمه مصالحه استسلام بسورن سکر بلبلت
استلام کردن دادن سلمت بالکرم و التاء غول و سخن و قحط سال سلم بالفتح دراز سلام تبره دراز
بجان جل سلم سلم بالضم دراز سلم بالکرم نام مردی سلم بالفتح کونه کشته استقام کونه برکتش سلم
بالضم و الفتح سوراف و زهر و هو بالضم ایضا شوم غلام سلم الخطا سوراف روزن و صلح کردن سادوس
و برقرار و زهر دادن و زهر در طعام کردن و قصد کردن بقال سلمت حکم ای قصدت قصدت شوم
الان و سهام سورافها کوش و بینی و دها و دم سلم یک بالفتح و الفتح شام الحمد سورافها که برانست
در بر بن سوری و السلم بالضم ایضا کل شیء یخرج من البحر کالدود و بقال ماد سلم و لایم فکر و یضآن ایضا ستان
دور کینی اسب سانه خاصه بقال کیف السام و العات و ما یوزر زهر در اسام ابر صر کر به اهل الحقه فانه
و خورشان اهل النخاه انما که خوش نباشند و فلا سلم ذلك الامر ای سیره و بظرا ما فوزه شوم بالفتح باد
کنم بونث بقال سلم یومنا یوم شوم سیام غلام قال ابو عبیده التسموم بانها وقد یكون بالتبلی و الخور
بالتبلی و قد یكون انهار شام بالفتح نوعی از مرغان شام جاء و ایضا نافر سرح سلم بالفتح روبا و نوح
رمل شام ای ضیف سیرع شام بالضم ایضا شوم بکترین کجند سلم بالفتح مورج و سرفه سما سم غلام
شام بالفتح کوهان شام الارض سجها و وسطها سلم بالفتح و ضم انون شسته سلم بفت سلم بکر اوسط کناه
بلند بوی سلم بزرگ کوهان و بقال ما سلم علی وجه الارض اسم الدخان ای ارتفاع سلم بر آمدن بر بوی شوم نام
آن در بخت و تسیم الفخر خلاف تسلیم یعنی فرشته کردن کوررا شوم بالضم شام کوسبند و شام در

سلم
سلم
سلم

سلم

سلم

سلم

شوم ز شام در بختی رضو و الله تسیموا فان...
ناید کند در سا کردن سوزن یا او الخیل السومه الرغیة ایضا العله قوله من الملك نکر التومین قال الایمن
یکون تعلین و غیر رسلین خیلهم من قولهم سومت الخیل ای ارسلتها و منه اتانم و انما جاء بالیا و التومین
لان الخیل سومت و علیها رکبانها و غار کردن بقال سومت علم ای اغرت علیهم فحشنت فهم و قوله
عجابه من طین سومة ای علیها اشال الخواتیم نام رکها زرد رنگان سابه یک و نام مردی و مرکز و بنه
علیک السام و نام پرنده و هو ابو الوب سوام ففجنت سوام پرنده شوم پرنده بوی فافض سوام سوام
نعت سوام غلام اسامه بعلف بر سر آوردن سوزن قوله یسمون و التومین فی البنا المکاشی قال سوام
سوام ای مکتب کاشا و اسام علی مکتبی کرد برین و سا و سا کذکر و شام کعبه کعبه حسته و انه
لغلام السیمه و شام ای او شیه آباء یعنی خواری غصوم و عدلت رادم اورا و شامه ای کلفه و نام
ای مرونه سانت الریح سیمام مقصوره و شام در روی قوله سیمام نه و وجههم و قد یکنی سیمام و سیمام
محدودین سهم تیر سهام غلام و بهره شامان بالضم غلام سهم البیت کرد اگر دخانه شتم برد
مخطط شهم بالضم خوشی و سیمام بالفتح کرمی شوم بقال شوم الی الی اصحاب قر السوم بالضم
تاریک و تغیر روی عالنه سهم وجهه بفتح الیاء و ضمها سیمام سیموما و سیماری شوم شوم و سیمام
و ابل شتمه سانه نامة باریک ابل سوام الی غیرها التفر شامه بکس قرعه زدن بقال سانه سانه فرقه
و استهم سهم ای اقع استهم اقتراع شام تنازع سهم قبیل در قریش و ما بهل **فصل الثمین** شام
شهر شام بیدر و بونث رمل شامی و شام علی فعال و شامی تشوب و لام شام و ما جاء فی الشوم من و
فجور علی اقتصار النسبه ذکر البلد و امره شامیه و شامیه بالتخفیف فنهام شامه سوی دست صی و کذلک
شامه بقال قعد فلا شامه و بقال ما یفلان شامی با صی بک ای فذههم شامه و بقال نظرت شامه وینه
شوم بالضم بدفلا نقضین رمل شوم و شوم اشام نقضن ایمن و بقال شام فلا علی قومه شامهم فهو
شام اذا قر علیهم الشوم و شام علیه فهو شوم و قوم شام و العاده بوزن شوم و شام به نقل
بزد و بوی شام ایضا خورشان شام نسبت کردن اشام شام فینش شام بالتحرک سرا و سرد شدن کلام

شام و شام
شام و شام
شام و شام

شوم

شوم

شام

شوم

يقال غداة واشتم ويقال شتم الماء فهو شتم شام بالهمزة المشددة
 برقع شتم بالضم دانه مانند نخود و مرد کوتاه و خيل و نام بروي شترمان نام جاني شتم و شنام و اذنت
 شتم و شنام شام اي شبات شام سبات شتم مردان فوسن روي و شتران شنام مصدر به ۴ شتمها
 شتم به شتم اصغر شتم الارض ساروع سيد شتم الاذن بزله كوشى شتم به سيار فرزند و دارنده شتم فرجه
 مصدر به ۴ بعضها يقال شخ فلان السحاب اي اطعم الشتم فهو شام معوت شتام به فروش شتم بكم توسط
 به خوار شتم بفتح مصدر به استحام بوي كردايدن شتر يقال اشتم الطعام و شتم بالفتح و الكسر اي فسد
 و شتم غيره شتم نام مخلد نغان بن النذر شد ثقات شتران شوبيدان فخر و ايضا فوانه كوشه
 دهان يسم زايده شندان بضم الدال كرك شروم شرم زن مفضاة يعنى هر دو خرج يك شده شرم شامه
 از دريا و شكافتن و اندك سال دادن صلح بالهم غش شتم كياه بلند كه سرها و وي خورده شود شام تير
 كوشه شانه را بشكافد شرم فسه بازگشتن صيد و گنايدن و نه حديث ابن عرانه اشري ناقة قران شتم
 الطبايه فردها و شرم اي ترق و تشقق شرمه بالضم نام كوي شرم گفته بنى شدن اخرم نعت به شرمه
 بگزين كروي از مردم و پاره برضه ثوب شرازم پاره پاره شتم سخت دراز شتم مونت شتم حوان
 تن آور و اسفوش اينها رجل شتم بالضم دراز شتم دراز كزنيكوسوت شتم بالضم با دهن
 فاذا كان العطاء ابتدا فهو شك بالهال نيال نه شكته اي حربه و نه الحديث انه دم اجتم فقال انكوه اي طوه
 اوه شكيم دهاه الحام شكيم كوكه و كوشه و يك شكام هاء و فلان شديدا شكيمه اذا كان اينجا ايتا فوه الفل
 ذوشكيمه لا يناد و شكمت الاله اي رشوته شكيمه ايضا كزبين شكيم بالهمزة روي شتم بالفتح و السد
 نام موضع شام و يقال هو ام مدينه بيت المقدس بالعبريه و هو لا ينفرد العجم و وزن الفعل شتم شتم
 شتم شتم بوسدن كاف قال ابو سعيد فاضل لغه و قولهم بارنا شام الوذرة كذا معناها العذق شام
 بوياسيدن شتام بويديت شتم كزكر شامه فاعلان و ايضا الرنوم العذوقه صي سيراى الوفقان و
 شام فلان اي انظر اعذه و شامه اي قاربه و دونوت نه شام تقاربت فاعلان نه شام بالفتح نام كوي
 و بكر اليم ايضا شتم منقح بلندي عني شتم نعت به صلب شتم و هو الاشتم و هو الشام اشتم ايضا سراج شتم

شتم شتم

شتم شتم

شتم شتم

شتم شتم

شتم شتم

شتم شتم

شتم شتم

شتم شتم

شتم شتم

شتم شتم

شتم شتم

في حروف كنهان قال الفيل تعالى المولى شتمه يدرك وهو اعنى من تاوخت يدرك و يقال و نعت عليه كذا ناد
 شتم اي لا يبره اشتم الحرف و هو ان شتمه و الكسرة و هو اقل من روم الحوكه لانه لا يسمع و اما ياتين
 حركه اشتمه و لا يعندها حركه لضعفها و الحرف الذي فيه الاشتم ساكن او كات كمن شتم قول الشاعر
 ته انا لا يؤزقني الكرى قال سيويه العرب شتم القاف شتام الفقه و العدم من الرزق فلما
 القاف حركه الاشتم لانكرت البيت و لتصار من الكمال لان تقطع رفق الكرى شتام على و ذلك من
 ارتكبا الكمال قمت شتم اي منفع مشوم شك يقال شتمه اي افوه مشوم اي مذخور شتمه من خال و جال
 شتمه بعضها فهو شتم نعت منه اي جلد ذكي الفواد شتمه فارشتمك زرشتمه غول شامه قال شام حماد
 و هو من اليا شتم شوم اشتم بافعال شتم هاء و هي ايضا نوعي از ما هي شوم بالضم سيا مان بنال شام
 الخ من شومها و ضمها اي سوه با و يضرها و رواه ابو عمرو و شتمها و ضمها اي شتمه نوستي كبد دروي
 باشد در هم شتام هاء شتم در نيام كردن و بر كشدن شتمه و هو من الامداد و سرور انكسني با سيد
 بزان در برق و بزان عفاكه و تشبه الفهم اي عطف و انشام الشئ اي صار منظور اليه انشام در آمدن
 در مزي شتمه بالهمزة و خفاك بكذبه از زمين شتم هاء ايشام نام دو موضع شتم نام مردى **فصل الصاد**
 صتم درشت بعد صتم جلم صتم جلم صتم اي غليظ و الجلم صتم و جوبكر اليا و سكونها فاما ايضا ناده صتم و يقال
 الف صتم بالتسكين اي نام تصنيع تمام كردايدن يقال الف صتم اي شتم شتم اي حاكم اصم سياه كه برزد
 زند اصم نام مردى صم ترة از ترها بلده صحاء بزدناك الصميم زرد رنگ شدن و زرد شدن ترة و يقال
 اصم فانا مصطوي اي قيام منتصب صتم كوفتن مصادم تصادم باهم كوفتن و بزودن صدتان بكم
 دو كرايه شانه و في الحديث الصبر عند الصدة الاولى يعنى القبر عند اول الرزية فساد بالضم و الكسر
 بجارى كه در رستور باشد و العاة نغمه و هو القفاك صتم فوم و هو سوب و بر بدن و سخن را قطع
 كردن يقال صرمت كلامه اي قطعه و الاسم الصرم بالضم و بزودن درخت فاما از من اصرام وقت
 بزودن درخت شدن و درويش شدن يقال اصرم الرمل اي افتر اضطرار بزودن انصرام تصرم بزود
 شدن تصادم تقاطع تصرم پاره پاره كردن كوه را و بر بدن درخت را نامة تصرم شترستان بزودن

شتم

شتم

صتم

صتم

صتم

صتم

سرم بالکسر فانهای مع یکجای بر روع افرام اصاحم فانه صبرته بالکسر که شکر تعدادی عدد و یک بار بر
صوم جامه امرمان کرک زراغ فرماه با بفتح و شکر به آب فرام با بفتح و الکسر زراغ و درخت زراغ
صوم البضم با قه مانده شیر که بار دیگر و شکر شود و نای از آنها در آب سختی صوم بالکسر و این
فشاده صوم تیغ بر آن رجل صوم مرد و ترا جلد ضراجه مصدر نه عه بضم ما صوم شکر نازیک و در
وهومن الاصداد و بریده قوله به فاصبحت کالقرم ای اصرفت فاصوات صوم غمیت
برکاری و پاره ریک تو ذه جدا بقال افصح صوم و باره از طاقتا و سلم استا و ز سر زورده کشت
صوم بروی و رفتاد و بخزرون بقال فکله باء کل الصوم بقال طلیه ای صوم به و در فقه حکم کوش
سخت بقال صومک صومک الدهر و بقال صومک الفرس او اعطس علی طامه و در زاسه صوم کوش ازین بریدن
عنه فاکه رجل اصوم مرد کوش ازین برکت صوم کوش ازین بریده و بقال لتظیم مصم الاذنین و انه کد کفر
فلقه صلواته بالکسر و این از مردم صلواته صلواته و شکر اصطلاح ازین برکت اصطلاح
برای ایستادن صلواته شکر استوار مع زایده کفر صلواته بالکسر استوار صلواته مؤنث راس
صلواته با بضم سخت صلواته با بفتح جامه صلواته با بفتح بریم زدن دندانها بقال میم زایده صوم
بالکسر فاروره راس برید سافتی و سر بند فاروره صوم بفتح کوی اصم بفتح ضم جامه جوامع ای
صحت ضم ناشدود اصمام کرکودن و کرکودن و کربایقن کس را تصام خوشن کر ساختن و بقال الله
انه و ضم و اصم ایضا بفتح بقال صحت حصاة بدم ای ان الدماء کثرت حتى لو اقيمت حصاة لم یسع
طها لانها لاتقع علی الارض و بقال صمام صمام ای تصام مواضع السکوت صماء فتنه و دایه و بقال
للدایه صمی صمام مثل قطام ای زیدی و قول الامام القیس اصم ابنة الجمل هذه البع شهرة الامم ما و ص
قال الخلیل اناسه بذكر لانه لا یسع فیه صوت مستغث ولا حركة فقال و بقال صم بالعصا ای ضرب بها
ختم صداه ای بکسر و قولهم اشتمل الصماء ای اشتمل الشکر الیه تعوق بهذا الاسم لان الصماء ضربت
الاشمال و هو ان یشتمل صوتهم برنوم من اصدی جانبیه فیضو علی منکبه فید و منه قوله ضم بالکسر شکر
و دایه صم مرد و لیر و مار ضم جامه و زیدین الصم نام مردی صم الشی خالیقه و لته بقال صوت ضم

صوم
صوم
صوم
صوم
صوم
صوم

و صم الحو و البزاشه ما حمان ما بفتح و شکر و فام صم صم تیغ بر آن که باز نکود و نام شکر
ضمیم کشتی در کار و در دعوت و کد شکر شکر از آن بر آن آید از آن جوان و این بر آن فاما اذا اصا
السیف الفصل بقال طبق و لا یقال صم و کزیدین و دندل سر فرو بردن رجل صوم بالکسر و در شکر کد آره
بایرون شو صمیت اصنام جامه و بقال انه صوت شکر صم صم خالص هر صوم ازینکه و بدی ما زایده
صوم شکر بدخو صوم روزه و درخت بلغت بندل و اعد ما صوم و کلبه و ترسانان و سر کبیر شکر
مرغ و روزه داشتن صیام شکر و ایستادن کد کار بقال صام الفرس ای قام بلا اعتلاف و صیات
روز راست ایستادن بقال صام النهار و ایستادن باد و خاموش بودن و نه قوله به انه نذرت للرعین
صوما قتل ابن عباس به ای صمنا و قال ابو عبیده کل منک عن طعام او کلوم او سیر فهو صام قوم صوم و ضم
بالتشدید رجل صومان ایضا ضل صایه و صام **فصل الصاد** ضام شکر سخت خلقت ضمیم شکر شکر
ضمیم ابدلت غنیمه ناه و ضمیم بقول ضمیم بالباء من الغنیم و هو الغنیم و الیم زایده ضمیم کوی تصام الامم
ایا مختلف ضمیم کزیدین و کزیدین متضام کزیدین و ضیعه اصم قوی از عرب ضمیم سطر از هر صومی ضمیم
مؤنث ضمجات بالتسکین جامه لانه صم و اما بکر اذا کان اسما مثل صفیات و عمرات ضمات ضمیم بالکسر
و فتح الیوسط مصدر نه عه بضمها فهدوم و فحام بالضم و هم منجم و هذا الضم منه و قد شد آفره و الضم
بقال الضم لانهم اذا وقعوا علی اسم شدوا و آفره اذا کان ما قبله متوحا بقولون بقال هذا نجد و عاتر
و جعفر الخنوزة عظامة کقول روبة غمت جنت حیا اصما و یجب الخلق الا انما الراهی بضم بالشیخ
زنان که بر سرها بندند تا کله نماید ضام بالکسر فروغ آتش و بزم ریزه ضمه بالتسکین سوزنه بقال باها
ناخ ضمه ای احد ضم جامه ضم سوزنه بقال ضم الشی ای اشده و ضم الرجل اشده عوب و ضربت
النار و اضطرت و ضربت ای التماهت اصم ضم فروزایدن و ضربت علیه بخشم شد بروی فروضیم
بکر الیوسط شد بعوده و ضم ایضا کس و جزوه عقاب ضمه سخت کزیدین و دندان فرو بردن
ضمیم بالکسر نعت ناه بزم اندک شکر کلک سال ضام شکر ضام که کد ضرع الا بطار شری خود بند
ضرع کزیدین ضغامة بالضم کزیده و انداخته ضیم کزیده و شکر ضم فرام آوردن ضربی بجزی اصمام فرام

صوم
صوم

ضمیم
ضمیم

ضمیم

ضمیم
ضمیم
ضمیم

و مولای و لولوش ناه قرانا انجی ای سبب الی ایسایم رایتی ولونزلناه علی بعض الایسیرتین
 اعجمی و کتابت اعجمی و لایقال بل اعجمی سبب الی ایسایم الی ایسایم الی ایسایم الی ایسایم الی ایسایم
 اعجم ایضا قوی که آواز او شنوده شود و نه حال صلح النهار عجا. لانه لایبهر فیها بالافراء و نایه
 معجمه ای سینه و قوی علی السیر و تعالی رایتی فجعلت منی تجی ای کانهاتوق و باب معجم ای مقبول و اعجم
 علیه الکلام ای استبهم عجمی ناقه استوار عجمی کبر الراء کوتاه سخت اندام عجمی از مروت سخت استوار
 اور بجا کنی عن الذکر بک عجمی در ضی عجمی بالفصح شتافن عجمی سختی و کم کردن عجمی کام و در
 عدم بالفصح مثل اذا ضمت اوله ضفت و اذا فحمت ثقلت و کذا و کذا و ضل و ضل و ضل و ضل و ضل و ضل
 و وزن و وزن ایدام نیست کرد ایندن و در ویش شدن هو بودم و عجمی عدم مانع نوعی ار رطب که در بند
 باشد عدمه نام آنه عجمی جوب بقم و بقال و الاغیر و ان نویست از رنگها و وارو عجمی خوردن
 و کزیدن بسخن قوس عجمی و فرودمانک و بلند زمانه عجمی لغت از وی عدمه های و دفع کردن از خود تبار
 عدمه عن نفسی ای فوه عجمی بند آب لا و اوله من لفظه و فیله واحده عجمی استخوان خاییدن و درخت
 خاییدن استوار عام بالفصح خاییدن درخت و استخوان و شوی کردن کوه عامه بالفصح مصدر نه عامه فاصه که
 قال صبی عامه بین الغوام عجمی بالکسر مثل نعوم ای تعوق یعنی استخوان خاییدن اعجمی الکه در وی سیدی
 و سبب ای باشد عجمی بالفصح سبب سبب خار صیه و ماء مار سبب سبب قطع اعم ربه که در وی بزرگوتسند
 آینه باشد عجمه بالفصح سیدی لیک سبب عجمه بنجین ریک توده و فرغ کوفته کرد کرده عجمی مصغر
 ریک توده عجمی شکر سبب عجمی البش بالفصح بسیاری شکر عجمی نوک سبب نیال کان ذکر عجمی عجمه
 و عجمه بابا و عجمه بالبناء ایضا عجمی بالکسر شافی که بروی خوشها باشد عجمی صری کزد سخت
 ابریزام کرد آمدن نیال عجمی مثل عجمی و ناقه عجمه ای صم عجمی بالفصح و الضم عجمه استکر کردن و در
 نهادن بر صری قولیه و لم یجدلنا ای صریقه ابر اعزام قصد کردن اعزمت علی کذا و اعزمت یعنی و بر جاده
 راه رفتن و اعزمت بکسر یعنی اقسبت علیک عجمی ضوفا عجمی ناقه کلام سال و کند بر عجمی خشک شدن
 کف و قدم و کز شدن آن اعجمی سماء لغت از وی عجمی استکون طبع داشتن عجمی ناقه کلام سال و کند بر عجمی سبب

عجم عجم

عجم عدم

عجم

عجم عجم

عجم

عجم عجم

ثم صفت وذلك التراب ظلم فهو ايضا شدة في ظلم بالفتح ايداري و بدان در سبب کفر ظلم
 بالفتح جاء اظلم جاکاسی **فصل اعجمی** عجمی در مانده که فتمه وقت ناز صفت و بعد از عجم
 شفق از شب و آبی شیر که بعد از روشن شدن فرود آمد استوار استیاقا لعلنا عجمه عنوم ناقه
 لا تدرا الا عجمه و يقال عجم اللیل عجم و عجمه ظلمه عجم و در نکر و نایض کردن عجمه فاکه نیال ماه نا
 ضیف عجم ای شمس و قمری عجم ای بطنی و عجم قراه و عجم و عجم ای ابطاء و عجم عن الامر ای کفت
 و ما عجم ای بالس و ضرب جماعه و عمل علیه فاعجم ای نما احتسب ضرب و العجمه یعول جماعه
 و يقال اعجمنا من العجمه كما يقال اعجمنا من الصبح نعیم بوقت عجمه رفتن عجم بالفصح درخت زیست
 ریشتی عجم کز کز فیز استخوان شکسته و کز کز ایندن لازم شود و سنت در ضمن نوشته و آن را
 عجمه ناقه استوار عجمی مذکر و شیر و التل الا ان صفا فانه اعجمی ای ان الم ان ما ذوقا فانه عمل
 علی قدر موفقی و يقال فذنا فاعجمی به ای استعین به جبل عجمیوم کوه بزرگ و بیل ماده و گفتار عجم
 درختی عثمان نام مردی و بجای زور که عجمی با دموه شل عجمی و نیال هو العفص و شتر آن فرد سال
 عجم عامه و در نکر فرود آمدن بر جوب و بدان بجهت دانستن سخن و سنتی آن عامه فاصه تعالی عجمت عجمه
 ای بلوت امره و هو صلب المعجم و النور عجم قرنه اذا ضربت الشجرة یلوع و جبا سبب شمشیر بجهت تجر
 و نطق نهادن بر روف و يقال اعجمت الحرف و عجمه و لا يقال عجمت الحرف و نه عجم و معناه هروف
 الخط المعجم كما تقول سجد الجامع و صلوع الاول ای سجد ایوم الجامع و صلوع الساعة الاول و المعجم
 ایضا یعنی الاعجم مثل الخبز و المدخل و يقال اعجمت الکلام ای امیره عجمه عجمه خلا اعزته عجمه بالتبکر
 و انه قنات و کز انکور یعنی تخم و مانند آن عجمی یک و غیره از مردم عجمی یک عجمی ملاق عرب نیال سانه
 عجمه بالفصح یعنی عجمه عجمه ایضا الی ریک قفه عجمه بالکسر درخت فرما که از تخم رسته باشد عجمت صحراء
 سخت ای عجم بالفصح و السد شتران که بخوردن فارا از شوره فرزند شوند عجمه چهار پای و نه اجدت
 جوح البجاء جبار و سنت بک لانا لایعلم و کلام لا یقدر علی الکلام اصله فهو عجم و سبب اعجم ایضا
 انکه سخن سپدا و فصح نویسن کنین و اگر به از عرب باشد عجمه مؤنث منه اعجمان یعنی اعجمون اعجم عامه

عجم عجم

عجم

عجم

ای لایطع وای لایتمه تعظیم و در آمدن در بدن و در تعظیم و در تعظیم و در تعظیم
و تعظیم و در تعظیم و در تعظیم و در تعظیم و در تعظیم و در تعظیم و در تعظیم
ای تم و تمه عشق بختن نان شکر عشق باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی
عصم باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی باطنی
ای شوم من الجوع و نگاه داشتن از گناه و قوت کسی را عصم در زدن اعتصام جنک در زدن حوله و عصم
بجبل الله تعالی ای شکو و موله لا فایم ایوم من امره بخوزان بر او لا معصوم ای لا ذی عصم ابو عامر
کینت هست معصوم کند بر سار خوار و با بصارت ایضا عصم بالفی قیل و سیدی با زوی ابو و مانند آن
اعتصام غایب معصم بالکبرجای دست بر بنی غراب اعتصم زاع که بود که او سید باشد اعصم ایضا ابو و دیگر
باز و با سید و آرد عصام بالکبر بند شکر و ذوال که بوی بر دارند شکر او نام حاجب عثمان بن العذرون و العذرون
کس عصامتا و لا کنی عظاما اعتصام بند ساختن شکر او بر بر جل با زین فزی ساختن که را کبر و در روی
زند تا نیفتد و دست در آن ضرزدن از خوف افتادن اعتصام کذکر و ملازم بار و رفیق خود بودن اعتصام
کذکر عوامیم درها با انطاکب عصم سر باج و سید کذکر بالکسما و قبضه کمان عصم بالفی در غنچه شکر
اعضه جاد عظم اسخران و حوز بر جل و بر زک شدن عظام بالفی شکر ۴۰ بضمها فنو عظیم معوت عظیم الشکر ایضاً
بزرگ و بیشتری فزی و تقار و التوجع عظم ابطم بطکر یعنی عظم انا هو تخفف منقول و انما يكون ذکر فیما کانه
مذقا و ذما و کلر ما یکتون فی ان یکتون عظم نعیم و برش صح تخفیفه و نقل که وسط ال اوله و الا لایس لم یسئل
و ان جاز تخفیفه بقول منی اوجه و هر که لانه لا یصلح فی نعیم و بخوزان یخففه فقوله قد ضعی وجه کفشی علیه
اعظام عظیم بزرگ که در و بزرگ داشتن استعظام بزرگ کردن و بزرگ نمودن تعالی تعالی امر که در سر
بند نوزبان کله که لایس عظم بالفی عظامه باشد کذکر عظیم بختن بزرگ قدر عظمه الذراع سطری بازو
عظم بالکبر جل و وسه و شکر تاریک عقم عقم بالفی و الکر نوبت از زک در عظام بالفی ناز انده و در
سخت و بد ضر و جاری شوار سحایم بوند ما سحایم که کراه عقم بالفی و الضم ناز آیند که کلام عقی
بالفی و الضم غامض زجل عقیم و اطراف عقیم و روح عقیم لا یصلح شکر اقبل الکر عقیم لان ارجل یصلح و اراه

عصم

عصم

عصم

عقم

نخاعه

نخاعه الملك و نعیم البقره عصم لایس و ایضاً عصم لایس و ایضاً عصم لایس و ایضاً عصم لایس
و نعیم البقره عصم لایس و ایضاً عصم لایس و ایضاً عصم لایس و ایضاً عصم لایس و ایضاً عصم لایس
اعتصام و سهوان تخز البقره فاذا قربت من الماء اصققت بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی
بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی بطنی
بار بند علم بار بر ستر ستم و برشت مرد نهادن و انتظار کردن اعظام با روی او در بار کردن تعالی عقم فلان
عناجه و اذ اضر من زبانه نکر عظیم فیه شدن شکر جل عظیم مرد اکنده کوشش عکبره بالکبر کوشش ماده و نام زد
و بدر قبلیه علم بالکبر دانش عجم کلام و تعالی علمت الرجل اعلم غلما اذا شققت شفته العلیا علمت الرجل
فعلکمه اعلم بالفی ای غلبته بالعلم علم بالفی کفایت لب عجم فاک علم بالکبر در فشی و کوه و نشا و در نگاه
ما به و نامی که مرد بوی سووف باشد علامه باشد بدینکد انا استخلم فیه سیدن از فزی اعلم الکاه
کرد ایندنا و نشا کردن کار جامه را و نشا شکر مانا برضه ستمی تعالی اعلم انک ای تعلم آموز ایندین
تعلم آموز غنی و آگاه کردن معنی علم و علم ایضا و اذ اقبل الکر اعلم ان زید اخرج قلعیت و اذ اقبل الکر اعلم
تعلم و تعالی الجع ای علوه ایام معلوما ده ذی الحج و قولهم علما بنوا فلان یسیر علی الماء بنو فلان عجمنا
تعلم بالفی نشا که بر راه زند عظم بالفی و المدد جبا عظیم جاه بسیار آب و فزی ناز انزام عظمنا
کفتار ز عالم بفتح اللام بکر کونه مطلق عالمنا عولم جاه عجموم بالفی عجموز و آب بسیار و بار یک شب
و شکر استوار علامه جیم جاه عظم درخت تلخ مزه و هر چه تلخ باشد علقه نام مردی و کشتی عظموم شکر
سخت استوار سبوی المذکر و الموث عم برادر پدر انعام جامه و کوهی از مردم عجمومه مثل ابوه و ضر و لایس
عمت عجمومه و بینی و بینه عجمومه و تعالی باین عی و باین عی بلایا و باین عی و باین عیاه بهاء الله آیه و بحرف
الها و ایضا باین عی کفوله بالنبه عی لایس و ایضاً عجمومه و قولهم عجمومه عجمومه عجمومه عجمومه
با و غام النون و حذف الالف و هو لایس عجمومه عجمومه عجمومه عجمومه عجمومه عجمومه عجمومه عجمومه
ولا تعالی باین خال و تعالی باین خاله و لایس عجمومه عجمومه عجمومه عجمومه عجمومه عجمومه عجمومه عجمومه
و عجمه بر برین عجمه بالکبر در سار ستمیم عجمه بر شایندن و روحی بر سر آوردن شکر و تعالی عجم الرجل ای عجم

علم

علم

علم

علم

علم

علم

ضعیف کلید الظفر مثل قلم بالبحر کفایت ترا... و تر قلم و در کوه سبزه و در کوه سبزه و در کوه سبزه...
 قلمم بالضم والتشد نوعی از شور کبابه بقلم بالکسر و غیره...
 بفتح ن نوعی از جابه که در روم میزدند...
 سخن جاب بسیار آب قلمند مثل و ایضا سبک...
 یعنی و کوهی از مردم قلمند که در کوه و نار سوس و باله...
 لغ و جاب و بفتح ن ای کشته قلم بالضم خاک روم...
 واقعت ای اکت من القمه ثم استجار فاعل اقتم الرطل ما علی الخوان...
 الابل ضربها کلها حتی قمت و تبار شد النوس علی الخیر...
 فتم الله قصده ای محو و قبضه ففتح بالضم کاسه...
 للوقل اذا کان ضربا بالامر سید قلم بالضم...
 تخفاه ففتح یکنه ففتح یجین بجوی و فنی و جیشی و زیت...
 و قلم الجوز تابه شد اقنوم بالضم اصل بر ضربی قانیم...
 قوم و قوله و لاسن بسا و رجا و فضل النساء...
 اسما، الجموع التي لا و اصلها من لفظها اذا كان...
 و قال یکنه قوم نوح ذکر و انت و لم یذکر الی...
 الادیب من مثل الابل و انعم لان الثانی لازم...
 و در و انت و میان رکوع و سجود و قام الماء...
 و قال الفراء قام السوق نعت و قامه من المصارعة...
 بعض اقامه آرام کردن بجای و الهاء عوض من...
 داشتن قوله یجوت الصلوة ای یواطون علیها مقام...
 والضم و قد یکن کل واحد منهما بفتح الاقانه و بفتح...
 موضع القیام لانک اذا جعلته من قام یقوم محفوق و ان...

قلم قلیف
 قلم قلیف
 قلم قلیف
 قلم قلیف
 قلم قلیف

یقیم فضمون لان الفعل اذا ما وزنا ثلثة فالجمع مقسوم الیه...
 و قوله یقام لکم و بالفتح ای لا یقوم لکم قوله یقیم...
 فانه و اصلا الواو لانه ما یقوم مقام الشیء...
 ایستادون قوله یقام فاستقیموا الیه ای فی التوجه...
 مردم قومیه مثل قوام الامر بالکسر نظام و عاده...
 و لا تواتر استغناء اموالکم التي جعل الله لکم قیاما...
 دلوناقام ساخت وی قیم بالکسر جایه مثل تاره...
 و قائمه قبضه تیغ فانه ایضا یک ازها و دست...
 قوام بالضم بیاری در قوام سوره قیوم نامی از نامه...
 روز رختنیز اخراهم نایاب من از طعام و از کسی...
 هم کنان نهان داشتن محافه اکتام لکنتم یکنون...
 سز خود را نهان داشتن از کسی تعالی کانه سزه...
 همه خیک نگاه دارنده و یقال للفرس اذا ضاق...
 الربو کقوم بالفتح کان سوفا را کرده ناقه کقوم...
 و در رکه آب بیرون نیاید از وی کیم بالبحر کبابی...
 مشک اکثر ذاق شک و سیر شک کیم باز داشتن...
 مکدم گرفته کدام بالضم بقیه بر ضربی که خرده...
 بعضها فهو کرم هم کرام و کرمه و هم وی و هم...
 کرام ماسدند نیک کرم کار مته فکر مته کرمه...
 من مکرم بفتح الراء ای کرام و هو مصدر مثل...
 کرمه تندی سر سربین مکرمه بضم الراء بزرگ...
 کرمه تندی سر سربین مکرمه بضم الراء بزرگ...

قلم
 کرم
 کرم
 کرم

لم يوافق لفقوك قد فعل قول الرسل قدما في فعله لما ثبت في موضع وقوع لم يقال التوكيد واللام في
اي لم اصل الكيف قد يتغير معناه عن معنى لم فيكون جوابا وسببا او في موضع لا لم مع قول ضمير في الالف واللام في
وقد خيز الفاعل بعده بقول فاريت المكان ولما تريد ولما اذنت ولا يجوز ان يخل الفاعل بعد لم ولما قوله به
وان كلفه ما لم يوفيهما بالتشديد قال الفراء اصله لمن ما فلما كثرت فيه الهماء حذفت منها واوادة وقرئ
الزهرى في التوسير اي همعا ويحمل ان يكون اصله لمن من حذفت منها احدى الهمات وقول من قال
لما يخفى الا فليس يعرف في اللوم لم هو ولف يستعمل به بقول في ذمت والاصل لما حذفت الالف
مولد عفا الله عنك لم اذنت لهم وتدخل الهماء عليه في الوقف فقوله لوم تكون بيدك لوم كذا في قول
لانه ولوم ايضا للمبالغة فهو ملوم وذاك لالم لوم مما جاء لانه لومى على فعله يكون لانه كاري ملوم
ناك وزره الاله سزاوار ملوم شدة ومله مت كرون في التلذذ لانه ملوم تعال استلام التلذذ من التلذذ
اي استندم ملوم ويكدر يكون ملوم كذا في رطل لوم بالضم اي ملوم وثورة مثل منزه يكون ملوم
مثل منزهة وانه اول معقول والثاني فاعل ملوم مشددا ودرنكر كرون لانه الانسان حقيقه
واللام وفي من ووف الربايات وهي على ضربين متحركة وساكنة فالله اما المتحركة ثلث لام الامر الخائبة كقولك
يقم زيد بالسرور بما اربها الخاطب وقرئ في ذلك فلتفرد ابانها خطابا وقد يجوز حذف لام الامر في
كرويل في الوجه او يكر من ك وكذا لام امر المواجبة كقولك قلت ليو ليو وازنها تئذ فانها في موضع
ارادتها ذن حذف اللام وكسر التاء على نحو ما يقول انت تعلم ولام التوكيد في قوله على فته افر منها لانه
الابتداء كقولك زيد افضل من عمرو ومغفوة ومنها التي تدخل في خبر ان الشدة والمخففه كقوله مع ان زكرك
بالمرصاد وان كانت بكسرة ومنها التي يكون جوابا للقول لولا كقوله تع لو تترسلوا العذبة الذين كفروا ولولا
انتم للتأولين ومنها التي يكون في الفعل المستقبل التوكيد بالنون كقوله به كتبه ليحسب ويكنون من الصاعين
ومنها جسر القسم وجميع انا التوكيد يصلح ان يكون جوابا للقسم قوله وان سلكم لمن ليطئن فاللهم الاول
للتوكيد والثانية جواب لان القسم توصل باجزي وهي المعنى عليه توكيد الثانية بالاول وييربطون بين
الجلتين بحرف ان الكسرة الشدة واللام المعترض ومما يخفى واحد كقولك والله ان زيد اضربك والله

خبر
لوم
خبر احوال
نزل اللام

خبر

خبر نكر لا تقول والله يقولين زيد او اذ علوا لام الله على فعل مستقبل او علوا في آفة النون شدة
او ضيفة لتأكيد الاستعجال والرافع من الحال لا يبين ذلك ويقران الحفيف المكسرة وما وما يجمع
فوكروا الله ان فعلت والله ما فعلت واسمان فعلت بمعناها وحرف لا كقولك والله لا افعل ولا يفتل
الحلف بالملحوق الا باحد هذه الحروف الخمسة وقد كذب وهو فزاده والثالث لام الاضافة جناس
على ثمانية اضر منها لام المكمل كقولك اللزيم ومنها لام الاختصاص كقولك اف لزيد ومنها لام
الاستغناء كقولك انا وبالله حال يوم الاربعاء انا ينكر حدث في بعد النهي طربا والله ما
جميعا للجر للهم فحق الاول في وكثروا الثانية للفرق بين المستغاث به والمستغاث له وقد يذف
المستغاث به يقولون يا ليليا يا لكر اي يا قوم ليليا ادعوكم فان عطفت على المستغاث به بلام
افرى كسرتها لانك قد امتت اللبس بالعطف كقولك انا يا ليليا ليليا للعب وقول الا
يا ليليا اشروا اكلبيا وقال بعضهم ماصلا بال كرفح فحذف الهاء ومنها لام النخب مفتوحة
كقولهم يا لخب اي يا عجب واخضر فهذا الراء ومنها لام العلة بمعنى كقوله مع تكونوا شهداء على الناس
اي لكي يتأدب تكونوا وضمته يثاوت اي لكي يتأدب ومنها لام العاقبة كقوله وما كان ليعذبهم
اي لان يعذبهم ومنها لام التامخ كقبت ثلث فلون اي بعد ثلث من الشدة واما اللام اما ان
فعل ضمير اهدى اللام التوقف فمكونها اذ حلت عليها الف الوصل ليصح الابتداء بها وسقطت الالف
بالوصل كقولك هو الرطل واما في لام الامر اذا ابتدأت بها كانت مكسورة وان اذ حلت عليها فامس
العطف جازها الكسرة والتسكين كقوله به وليعلم اهل الاجيل لهم فوجودن غمهم لهموم بالضم ناقه
شراكة ودرتج والسب يكون لهم بالضم شكر سائر لهمم سخية ام اللهم كذا في سائرهم مثال ضمهم كزبد
از اسبا وشكر في مرد سبار وقول انا ولام لا ادري وانت الذي شريد اللهم اي ما رضى
والهم الشدة فيه عوض من ياء النداء لان معناه يا الله ملهم بالفتح موضع الهمام وروا افكندز واخذو
افكندز اي يقال الحمد واستلمت امة التهام هو خبرستان راضوي طريق لهم بالفتح راء فراه
لوقته وقد برزك تلجم تجوز وركون بجري كزبد برين لهمم سنان بزبد روى لهمم

ضم
نظم

در آفتاب سپیدی بسیار موی خال لازم است
بهرزده بالکسر که لازم با بفتح قافه **نعم**
بیم الرقل فهو نموم ای سبسم نامه نام مردی جم بک از خروف و کلام
حال و کار تو **فصل النون** نامه او از بقال اسکت انه نامه بالکسر ای بفتح و صوته نیم نامه
نرم عوفاکه و او از کردن کان و شر بجوم ستارگان و بر آمدنات و ستاره و دندان و شایخ و پدید
شدن بد مذمت و خازنی بقال بجه نایجه بوضع که ای بفتح و فلان بفتح الباطل و الفصل یعنی الیم ای مود
بفتح بالکسر این که در روی زبان ترازو باشد نم ستاره و نبات نام ساق قولی و بفتح و الشجر سبب از و
بروی و در روی الف و لام لازم باشد قولی و با بفتح و بفتح و اصل بقال بفتح و اصل بقال بفتح
اخذت نم ای اصل و وقت معنی و منه سح النجم یعنی وقت شناس و ستاره شناس ایضا ایام شاد
آسمان از ابر بقال بفتح السماء ابا بفتح و رفت سرما و باران بفتح و ستاره شناسی کردن
و باره باره گزاردن و ام بجه یک نوعی از کبابی نم رخصدن و شمع کردن و فاقم فهو نموم بفتح و ایضا
رغاب سرف و نام اسپ نخامه بالفتح آب بینی و دماغ و شمع ای شمع قدم نداده بشیمان به کام بنده
شله و نه الحدیث اللدم حوبه اندام بشیمان و او اندامان بالفتح بشیمان نامم ندیم که کس ندیم ایضا
شکر بوم و نمون بزرگان ندمان شله نداده مصدر نه و هو مقول بیدانه کالغنی من الفوس و حیدر
و حیدر و ما الطیبه و ایطبه و واحد و عادی و ما اشبهها اکثرین کلامهم نسیم باد نرم و اول ما دی که وزید
که در وقت الحدیث بفتح نم شمع اتاعة ای معنی ابتدات و اقبلت او ایله شمه بفتح نم و ناسه
و نه الحدیث تکبوا الغبار فنه لیکون الشمه و مردم شمع نفس زدن و دم بجز کشدن و نه الحدیث
ما شمسوار و حیوة ای و حیدر و نسیمها و ناسه ای شانه شمع بکراتین سبب شتر و سبب شتر
و بقال من این شمشک ای و جهنمک نشیم کوزه کرد اندن و بوی گرفتن کوشت و بقال بدی زشته که بود
تا که از بریشی و جران و در کار بد شدن مردم و منه قولهم نشم انسان عثمان به نشم بفتح نم و نشم
که از روی گمان سازند و حال خال شدن پوست کا و جران عم کلام و هو قلب غشی نور نشم بالکسر ای

نعم
نعم
نعم
نعم

نعم
نعم

نعم

نعم

نظم شود رشته امر وارید و کوه سبزه
از طبع و ستاره که کانیا هر روز **نعم**
نظام بالکسر رشته جو از نظام و کسیده و کسیده بکرون بقال طعنه فانه ای اختله و انقلب الیها
اذا صار فی بطنها یعنی بقیه بالکسر دست و دست رسا و نیکی و ناز و مال و منت و آنچه کرده شود از
بکوی در حق کس نهج بالضم و القصر که لکر و ان فخت مدت فختل ثما، نعیم که لکر و بقال ان فختل و ان فختل
و نعت ای نعت الخصل نعیم و بس یعنی نیکت و بدست و محافظه مامنیا لایستحقان تصرف سایر الاصل
لانها استعملت للیال یعنی الحال الماضی و نه نم اربع لغات نعیم بالفتح و لکر مع سکون العین و نعیم
و کسر اللام و بکسر تنزیرا مع قول نعیم الرقل زید و نعت الراه مند و نعیم الراه مند فالرقل فاعل نعیم و زید
امان بکون مبتدأ قدم علیه ضمه او بان بکون ضمیر مبتدأ محذوف کانر نعیم قلت الرقل قبل کسینا سو فقلت
سوزید و اذا قلت نعیم رقل کانر قلت نعیم الرقل لان فاعل نعیم و نسیم لایکون الامتوف بالالف و اللام
او ما یضایف الیها الف و اللام و تنظر ما علیها فیصیح بی ان کینن کقولهم نعیم نعیم نعیم و ان شبت کس
الحمی بالکسر و ان شبت فتح النون مع کسر العین قول غنم نعیم نعیم نعیم جامع نعیم عن صلیه ای نعیم نعیم
نعم بالضم نام زده و نازک و وزه و بکوی غنم بفتح نعیم بفتح نعیم و بوم بوس و الجمع نعیم و انوس نعیم
نعم و نازک شدن به معنیها کام کام مرکه من بابین سال فصل فیصل و عه بکرها و هو شاد و نعیمان بالضم
اسم اء به و النعمان بن امرأ القیس و نعیمان بن المنذر بن المنذر من امرأ القیس و النعمان بن بشیر بن
سعد بن فحله نعیم بالفتح ای نعیم و بقال نعیم و ناعیم رطل منعم بالکسر ای مفصل و بقال نعیم ارض فلان
فتنتعتی او او افقت و بقال نعیم ای نعیم ای صاحبک من النعمه و افتم له ای قال له نعیم
و انعم ای زاد و انعم ای بکر عینا ای اقراءه عنک و کذا لکر نعیم ای بکر عینا نعیم مثل علم غنم و نزه ثمره و نکر
عینا نعیم ماله یک صهاربای انعمان نعیمان نعیمان مثل کل فلان نعیمان ایضا نام مردی و هو نعیمان بن
المنذر ملک العرب زبایه شقایق النعمان لانه جاه و انعم واحد لله نعیم و هو المال الراعیه و اکثر
ما یقع هذا الاسم علی الابل قال الفراء هو ذکر لایؤنث بقولون هذا نعیم و ارد و بفتح نعیمان و الانعام بکسر

نعم

نعم

نعم

نعم

الوذام التربة ايدام واجب کردن ...
 آمانس عو بکرمها و هوشاد تورم شله اورام ...
 وادرت انفاذ ای ورم صرعها وزنه بروی ...
 وبلخ وهران ورم انفاذ و سبزی کزد کرده ...
 و داغ کردن و آدنهای عوف عن الواد ...
 قلت تو سم و تخ باران غشبتن بهار ارض ...
 جا کرد آیدن و حکام حج و عذرة تو سم ...
 سیم بالکراسن داغ و حال و زیبا بنه ...
 فلان و سیم ای ضم الوه و سیم و سیم ...
 فیها مصدر نه عو بصرها و و اسمت ...
 کردن و شمع نقش و نکار و شام بالکراسن ...
 صنی و نقش کردن عو فاکه و استوشه ...
 يقال ما عصبه و شمة ای کله و ما اصابتها ...
 البرق کع واد شمت فیه ای نظرت فیه ...
 القنائة و ضم و وصفت انش و عار و عیب ...
 يقال و ضمته الخ و ضم بالجو کرمه ...
 و ضمته الخ ای ضمته ای و ضمته ای ...
 الخ و ضمته و احد ای جماد متقاربه و ضم ...
 اندک بر کرده و شول کنند يقال و ضم ...
 شل و ضم من الکله و طعام نام و استوصفت ...
 و ضم کینه او عام جماد و ضم یقین و ادن ...

ورم
وزم
وسم
وشم
وصم
وضم
وغم وغم

شدن بکله و بار و اشقا کینه و انفاذ ...
 حال و ضم ای ایدام و هوشاد تورم ...
 بناتناضی موقوت و ریاق البراء کت ...
 کله ای ای بفظ و بعینه و ان غیش ...
 ای و طنت غل و طنت و لیمه هماغه ...
 کوه مکی و بریدن وی و ضم بالجو کرمه ...
 چیزی نه قصد آن عو بصرها تو سم ...
 ای اسفط و او هم من صلوة رکعه ای ...
 نه و او علی ما ذکره و کله و یقال ...
 شمة ضم ترم و تمه مؤنث و راه فراح ...
 ازین بقار ضرب فتم فاه اتم نعت منه ...
 و اقتاده هر ضربی شتم له من ماله ...
 هجوم در آمدن بر کس یا بر صر که ناخوش ...
 هم با کسوت قدر بزرگ و تمه شیرستان ...
 کند و انجمت عینه ای و صفت بجه کله ...
 شخه سر و کرمه سبجه شیره که در شکر ...
 کردن عو فاکه انهدام نهدم یعنی ...
 جامه خلق انهدام جماد مهدوم شرف ...
 و يقال ما و هم بنهم هدم ای هدم ...
 سخت کس خراه و نه هدمت انفاذ هدم ...
 سبب هدم شخه بر آن هدم که هدم ...

ورم
وسم
وشم
وصم
وضم
هدم

س
م
م
م

وتیالک سیرتیم بالتحریر ای بطلا و در روزی که...
ایا سیمین و هند ایاسون و قد صانه الشجریاتیم...
کردن و خاک دست دروی مالیدن بنیت عباد قولیم...
ای نوحته و قصده دون من سواه یتیم یتیم و اون نماز را و عباد را ایام کبوتر و ضعیف بانه یک و نام کبوتر
کبوتر و چشم که از سه روزه راه سوار را می دید تعالی بصر من زرقاء النجمه و تعالی ایام بلفه و کان اسمها
الجوف ضمنت باع هذه الراه لکثرة ما اضیف الیها و قبل فی الیامه و الکتبه الالهیامه یامی یتیم در ما و قد
یم الربل فی موسوم اذ اطلق فی الجرمیم بالتحریر نوع از نبات یتیم یک یوم روز ایام جماعه و اصله ایام
فادع قال الاصفی فی حوله مع استس علی التقوی من اول یوم قال من اول الایام کما تعول نعیت کل رطل
ای کل الرجل شیامه روز مزد کردن و تیالک یوم ایوم کما تعول لیل و لیله لیله و عبر و اعنی اشده یام
قبله از منی و نام پسر نوح و **باب التوب فصل الالف** ابنه بالضم که جواب این مجامه
و تیالک بینهم ابن ای عداوة تیالک ابنه یا ابنه بضم انا و کسر های اتم و فلهن یوبن کذا ای یزید بشیخ
و نه ذکر مجلس رسول الله ص لایوب بن بنی النضیر ای لایب کرنا بین دومی ضربی شدن و بر مرده کسب و مرید
کنتم امان ما بکسر وقت و بیگام امان دو کوه امان ماده فراتن ما لکه و استکوت مجامه یا تو مانا مثل
و استکان الربل ای اشتری امانا و نه المثلکان حارافا شاتن ای صارا امانا و آب صور سر جاه و صخره بر
انسان کام نزد یکدیگر نادن و بجایه معن بودن اتون ماسد داتش و ان آهنین و الساعه یخفقه امانین
عجای و تیالک هو مولد آهن آب مزه بر کشته آهن مصدر نه عمه قائم که آهن کدک آهن کدک عمه کلام آهن نعت
منه اجانه بالکسر و السد بکمان اجابین مجامه اجنه بالضم رفیع لغه و و حنه و آهن القصار التوب ای و حه
اجنه بالکسر کنه آهن مجامه واجنت بالکسر مواضنه شیخ کردن باهم اذن بالکسر دستور تیالک اذن له و یلک
بذن له علی الامیر و قر (انشاء قلت لبول لید و اربها بندن فانه عو ما و بارها ای تاذن عذو القوم
و کسر التاء علی لغه من تعول تعلم بالکسر و داشتن و نه حوله فاذنوا بکسر من انه و رسول و اذن له اذنا
ایا کسح ایدان اکامی و اذن الصلح ما بکسر اذین شله و قد اذن اذنا شندن بالکسر جای اذین

یوم

ابن

اس

اجن

احن

س
م
م
م

در خمار

بر خمار و خالی از حقیقتی بالکسر بازده و در روزی که...
در روزی که خمار از آن تمام حال لذت این حالت اذن رطل اذن بصیغین مرد سخن شنو سستی فی الواص
و الجمع اذانی کلک کوشن عجمه اذنا و عجمه تا دین کوشنه ساختن نعل را و کوشن العید کوه کرا و
و ادن کس را رکاری استندان دستوری ضواستی اذنا حاجب مواذنه تا اذن اکا هائین تبار تا اذن
الامیر فی الناس ای نادى قیام و یکون ذکره الهمدد و قوله یح و اذنا اذن رتکم ای اعلم اذن ما بکسر انکاه
وهی و فیکافاه و حلسان قد تمها علی الفعل المستقبل نصبت بها لایعز اذا قبل کرا و رکر السوم قلت
اذن الکرمره و ان اخرتها تعبت و قلت الکرمره اذن و ان و سطرها و جعلت الفعل بعدها معتمدا علی
ما قبلها الغیت ایضا کما کوزک انا اذن الکرمره و ان ادخلت علیها و ف عطف کالوا و و الفاء فانت
بالخیار ان شنت الغیت و ان شنت اعلمت و ان وقتت علی اذن قلت اذا اذن بالتحریر شاد ما
و شاطعون مد فاکم تیالک اذن البعیر لکسر تا بوت مرده و خانه و حشی میزان شله تا اذن مجامه
اذنه جای کسبه که اورا جز باه خوانند از بوت البقم اذبان لغه و عیان یح کوز و العاده تعول ربوت
اسون بالضم مره و بوی کرد ایندن آب عوفاص و کسر ما اسن صحنه مثل آهن اسن کدک عمه اسن الما
یا اسن و اسن الرطل بوی جاه گرفت مرد تاسن کدک و درنگ کردن و بهانه صحن بر کس تیالک تاسن علی
و حوی و روش بزرگتر بزرگ تیالک اسن آباء و علی اسان من ابیه ای علی تامل و اخلاق و نه و ایدر هائین
بصیغین شل خلق و اطلاق و اسن ایضا باره رسن اسان مجامه و باغ سه در ستر تیالک سخن ناقه عن اسن
قدیم ای عن سخم آهن بالتحریر ضعیف رای عو کلام فهو ما قرن و افین تیالک آهن الرطل و آهن جز ما فیغیر
تاه شده آهن با سکون که متافن متعصر و هم شتر سنا ز اخردن و دروشدن و نه وقت و با وقت و شیخ
ستور را و کم شدن سر ستر قدال افنت الناقه ای قل لبنا فنهی افنه و تیالک جاه نا علی امان ذکر ای علی امان
ذکر افنه بالضم خانه از شکر مر آورده آهن مجامه امان امانه زنهاری و نه بهی تیالک امنت فانا امن
ایا کرودن و بی هم کرد ایندن مؤمن یک از نامهای ضدای غ و جل و امن کننده و کرودنه کدای غ و جل
و اصل آهن آهن تهنین لئیت الثانیة و نه المهن اصله فامن لئیت الثانیة و قلبت یا و قلبت الاوهما

ارت

ارت

اس

افن

افن

س
م
م
م

ان ابنه بنتين ضد حرف زنه بيم شرن و...
انته صحن ايضا وبالضمة مثل حرفه الكسر بيم شرن...
كذلك حرفه بيم ما كسر لانا ما بين الادغام والاظهار قال الاخفش الادغام الحسن ويقال لو تم فلهذا
على كذا مجهولا ويقال استأمن به اي دخل في امانه وقوله بيم وهذا البلد الامين قال الاخفش بيم الامين وهو
من الامن ايمن امانت دار واعتماد كره بفتح ما من امان بالضم والسد بيم كذا كره انون بفتح شتر سنوار
امين في الدعاء اجابت كن وصين بادايم ويقصر بيم على الفتح تاسير امين كفتح امين ناه ونايدز عم فاكه
انما بالضم كذا كنانان باقيا كذا كره ويقال ما له انه ولا حانة اي ناه وشاة ونهار لا فعل ما ان في السماء نج
اي ما كانه في عن وما ان في الفوات قطرة اي ما كانه في السماء ماء اي ما كان ان وات
بالكسر والفتح ضد وتين مخاها بد رستي وراسته وبها حرفان نيبان الاسماء وترفعان الاخبار
فالمكسورة منها نو كره بها الخ ووطا صدر الكلام وبني بعد القسم والقول والمنقولة وما بعد ما في ما ويل المصدة
وقد يفتح بمعنى لعل كقول بيم وما بشعر كرم انها اذا جاءت لمن قراءها مفتوحة اي لعلها في قراءة ابي نعلها
اذا جاء وتزاد على المكسورة منها باء ساكنة وتفتح باء السكوت كما في قول قيس الرقابي كبرت على عواذلي
تيمحنتي والوثنتي وتعلمي شيب تدهلكر وقد كبرت فعلت ان اي انه قد كما قال بيلق قال ابو عبدة وهذا
اختصار من كلام الوربكتي منه بالضم لانه قد علم معناه وقال الاخفش انه بهما بفتح نيم نير تاء وويل لاوتم
في اللغة كذا كره الهاء للسكوت سنة نشاني وهي مفعول من ان المكسورة المشددة كما قبل تخلفه ومجراه قال
ابن مسعود هو ان طول الصلوة وقصر الخطبة بيئته من قوة الرجل المسلم كما يقال معناه ان الذي يقصر
الخطبة ويطول الصلوة فقه اي يقال فيه اذا سئل اقصه هو انه بها بالسكت اي نعم او انه فقيه على التحقيق
والهاء للضم اختصار الجوز كما قال ابو عبدة ربه وتزاد على المفتوحة كما التثنية نعل كانه شمس وقد تخفف
ان المفتوحة والمكسورة كلاهما واذا حققنا فان شيب مع الحاف فله عمل شيا كقول كاند ياه حفات
ويروي تديته على الاعمال والرفع اجوه وقد تخفف ان المفتوحة والمكسورة كلاهما واذا حققنا فان شيب
اعلمت وان شيب لا تعمل اما المكسورة المخففة معناه الكره في حرف الجراء توقع الثناء لابل وقوم الاول فلو كره

ان

بفتح نيم

ان شيبني الكسر وان شيبني الكسر وتكون بمعنى ما في الشئ في الابد ما كره في ان الكافون الالف غورا
وقد يكون في جوه القسم ببول والعدان فعلت اي فعلت وقد تكون زائدة مع ما كرهت ما ان يقوم زيد اي ما
يقوم وقد تكون مخففة من الشدة لانه لا بد من ان تدخل اللام في جرها عوضا عما حذف من الشدة
كقوله بيم ان كل نفس لا عليها حافظ وان زيد الاخر لان لا يلبس بان التي بمعنى ما في الشئ واما المفتوحة ر
المخففة فمعناها قد يكون مع الفعل الماضي والمستقبل في معنى مصدر فيصير المستقبل يقول العجبي ان
قت اي قيامك الذي معنى واريد ان تقوم اي قيامك ويكون مخففة عن الشدة فله عمل يقول بفتح ان زيد
فارع قوله تيم ونود وان تكما الجنة وتكوى بمعنى اي كقول بيم وما لهم ان لا يعذبهم الله اي لا يعذبهم وقد
تزداد على المكسورة المشددة ما نصار للتعديل كقوله بيم انما الصدقات للفقراء وتوكل شات الحكم للمذكور
ونيفه عما عداه ويزاد عليها يا المسك الواحد كقولك انته وانتي بالكسر والفتح فيها ونون الجمع كقولك انما
وانتا بالكسر والفتح فيها فخذ احد النونين تخفيفا لكثرة استعمالهم وكذلك كان وكاتبني بالفتح ولكني وكنتي
وكذلك لعل ولعلني لان اللام قريبة من النون انما مفتوحة مخففة معناه من فهو اسم كمن وهو للتكلم وحده
وانما بتي على الفتح فرتا بيم وبين ان التي هي ناصب للمستقبل والا الاخر انما هي بيان الحركة في الوقف
فان وسلت سقطت كقول علي كرم الله وجهه الميز انما الذي سمعني اني حيدره الالف لغيره بفتح كقول
الشاعر انما سيف العشرة فاعرفه وتوصل بها ناء الخطا فقصير ان كاشي الواحد من غير ان يفتخر
مضافة اليه بقول انت بفتح انما للمذكور ومعناه توو بكثر التاء للمؤنث انما للتثنية منها انتم للرجال
ولتن للنوة وتدخل عليها كاف التثنية بقول انت كريد ولا تقول انت ك الا ان المضمر المنفصل عندهم
كان بمنزلة الظاهر ولذا كرس وفارق الفصل او ما من آسانه وارجع مما فاقه رجل من اي رافة وادع
ورفار استة بفتح ان على نون كاي ارفق في السير بكونه فوجيه يقال فوج ذواتين وبها كالجولس
ويقال شيبا وبين مكة بنت ليل او اين اي روافه وعشر بيل آيات اي وادعات تاء ومن علف وآب خورون
وخكم در آكذرت فراوان بنكام آونه حياء شل زمان وازنه بيل فله يفعل كذا آونه اذا كما يصنع مرارا
ويغمر مرارا او ان بالكر فيها صفة بزر ومنه ايوان كسرى او ان بالضم جمع او ان ايوانات جمع ايوان

نوت

ايون

شاید بریا نوزده درلغی فرجهون بالفنج واز اوردنش بفرجه سید و نزره و نام مردی
و میان شب و اول شب بقال جوشن من البلی ای صدره جیش بالکریج جیلان جیش بقدیم انما
نام طاهر فرزدق جنین بکر شیم و نیام تیغ و نام جایی وز غاکهای تا کر یعنی ناک انکور جفته یکی از روی
و ایضا کاسه بزرگ جنینان بالکر جنینات بالفنجات هجاء و ایضا قبیل از عین و بقال عند جفته الخبر
الیقین بالغاء قال ابن السکیت هواس فار و لا تغل جنینیه بالهاء و قال ابو عبیده فی کتاب الاشار
بذا قول الاصمعی و اما قول شام بن الکلبی جنینیه بالهاء و کان من صدیه ان جنینان بن عمرو الکلبی
فرج و مورط من جنینیه بقاله الاغش فی لانه لانه فقام الجنین الی الکلبی فقتله و افد مال و کانت
عمته صخرة بنت معاویه تیکنه فی المواسم و قال الکلبی الاغشی ش ابل عن صفین کلر کتب
و عند جنینیه الخبر الیقین قال و کان ابن الکلبی بهذا النوع من العلم اکبر من الاصمعی فجاءه غوزة نوره
فجان هجاء جنون بوشدن فاض تعال جن علی السیل و جنه و اجنه یعنی جن بالکسر بری و سوظلوف
الانس الواحد من جنین بکر تین و جن الرقل جنونا یعنی دیوانه شد فهمو جنون و جنون لیل و سوسین
الملو و بن زفر العامری و اما اجنه فی الجنون شاذ لا تعالی علیه لانه لا یقال فی المضروب ما اضرب بخله
بجنونه ای طویل و جن النبت جنونا ای طال و التف و جن الذباب ای کثر صوته بستمع بجهول
کلهما و تعال کان ذکره فی جنه صباء ای فی اول شبابه و تعال افعل الامر بجنه ای بحدثانه اجناس ذوق
مرده را تعال اجنت المیت ای واریته و جننه کذا و نهان داشتن چیزی را در دل و کوه که انداختن
زن جنین بالفنج کوه در شکم و مرده در کور اجنه هجاء جنین بفتجین کور جنین بضمین مقصور
جنون جنه بالفم سپر و برده جنین بفتح الوسط هجاء بقال استجن بجنه ارسره بستره بجنی بالکسر
سحان بالفنج هجاء جنه بالفنج بهشت و بوستان چنان بالکسر جنات و جنات عدن ای اقامه جنات
بافتح دل و بقال ما علی حنان ای ثوب یوازینی و جنات السیل تا ریک شدن شب و جنان الناس
دعما و هم جنه بالکسر بریا نوزده قول بیه من الجنه و الناس و دیوانه قول بیه امه جنه فالکسم و المصد
علی صورة واحدة جان بزرگ بریا نوزده و نام جایی نزدیک مکه و جایی نهان شدن اجناس

جنون
جنون
جنون

جنون

جنون
جنون

بعبه

نویسند جنین استجنا استجنا و قول بیه جنک کذا ای اهل الکفر فذوا اللام و اللام اختصارا و نقلوا
کسره اللام الی الجیم صبا من استجنا ای سید جنین جنین بالکسر فی لیک و مد یعنی جنون بالفنج دو لایب
بجنین کزک جنین سید و نام ابی و سبیه و هو من الاضداد جنین هجاء شکر جلم صم بالفنج و قوم
صم بالفنج جنه بالفنج مصدره من شکر عنبه و وزده و جنینه آفتاب و ضم قاراند و جنونه العطار
طلبه عطار جنون بجریک الواو هجاء و ربما هم و اجن ایضا صحت سبیه از شره و سب و بقال لا اعمله
صتی بضم جنونه القاری سواره جنونی نوعی از سنگ خوار جنینه قبیل **فصل الحما** جنین بفتح شکر
امین نعت منه یعنی استسقا کفته و بر جنین ای استسقا جنین جنه بالکسر ذل ام جنین جاتوز که
و بقال طایف جنینیه و هی معرفه مثل ابن عس و اسانه الا انه تعریف جنین و ربما اذ جعل علیه اللام
و اللام تم لا یكون بحدف اللام و اللام نکره و هو شاذ جنین بالفنج و الکفر قری و حریف بقال هجا
جنینان ای سنان و ذکر اذات آ و یا و اری و غیر ذکر و حاشوا ای تساو و کلر اتین لاتیخافها
متحانان و صتی الحوا اذا اشتد یوم حاتم سنا اوله و افزه فی الحوا و المحتان المستوی الی الی الی
لا یخالف بعضه بعضا حنسان نام شهری جنین بالتو کزکی صقر الحی الخالب بجنین بالکسر صگا و مانند آن
و اکس بقال حنبت الشیخ و اصحنه ای صدیه بالجنین جنه المغول کزکی سرد و کزک شیم الحی النمام اذاه
افوت جنینه و هی ضوئه جنون بالفنج کوهی بک و هی مقبره و دور خذنه بالفم و تشدد النون و هجا
خذنان حوز بالفنج توس و نام ابی و نعت مردی و بالفم توسنی کردن هجاء حوان بالکسر توسنی
و توسن شدن هجاء بضمها حوان زنبور که بر انگیز جنینیه بود و بقال حوان فی البیع اذالم یزدولم یفقص
حوان بالفنج و تشدد نام شهری جزدون مثال جزدون سوسمار نر حوز بالفم حوز بفتح حوز
اندوه خلوف السرور هجاء کلام جنین جنین نعت منه حوز و افزه اند و مکن کرد اورا فهو حوزون حوز
مصدر منه هجاء فاض و زمیز درشت و شهد هجا و ب و صتی از غت احتزن حوز بفتح حوزنه بالفم
درشتی بجز حوزی بر عی فی الحوز من الارض حوزنه بالفم کوه درشت حوزون بالفنج کوسند بدخ حوزانه بالفم
عیار مرد که بجهت این اندوه حوزد و بقال فلان بواء بالتو جنین اذ ارف صوته حوز بالفم حوزنه و بکوی

جنون
جنون

جنون

جنون

جنون

جنون
جنون

جنون
جنون

جنون

تفصیح قبح محاسن جماع علی غیر قیاس و قدر و ان شئت حضرت حضرت حضرت و قد ذکر
فی بعضی تواریخ جلوس بن اتباع و لمرأة حسنة و حسنة و لا یقال جلوس لانه اسم انث من غیر
تذکره کما یقال غلام امرد و لا یقال طاربه مردا، فهو یدکر من غیر تا بنیت حاسن ماه خیر از استن
و نیکو کردن و نیکوئی نسبت کردن اصلاً نیکوئی کردن یقال الحسن البه قولہ تبع و الحسن کما الحسن الله
البکر و الحسن به کقولہ تبع و قد الحسن نه و هو یحیی ای معلوم است کما نیکوئی نمودن و نیکو داشتن
حسنة نیکو خلق و سینه محاسن خلق و ساوی خلقی خلقی سواهی حسان بالفهم و السدید الحسن
من الحسن حسان مؤنث یقال انہ اعلم بکراتکس و هذا طعام تحسنه للجسم بالفتح صان نام ماد
رسول الله ص ان جعلته فعالم من الحسن اجریه و ان جعلته فعلاً من الحسن لم یختره و تصغیر
فعالته صینین و فعله من صین صین پس فاطمه زهرا و نام دور یک توده و نام
المرد و ما جلوس و ذکر الکلمی انما یطین قسنة بالکسر کینه جنس استواء ای انهن جنس بالکسر
تخص در خصی شدن اخصان زنا خاستن مرد فهو تخص بفتح الصاد و هو احد ما جاء علی افعال هو
مغفل بالفتح و اخصت المرأة ای عفت و اخصها زوجهها ففی تخصنه بالفتح و الکسر و کلمه تروقه و کلمه
بالفتح لا غیر و قوی مولد مع فاذا اخصی مجهول ای اذ از و جنس خصی بالفهم یا رسایی زن و بعضیها مالک
حاصی صفاً بالفتح و خصنا ایصابه الحصان و فرس حصان بالکسر بین التخصین و التخصن حصان
شهری خصی تنوب الیه و بنی بجانی الالبجیز قال البزید سانی الکسانی المهدی عن النسبة الالبجیز
والاخصین ثم قالوا خصی و بجانی و قال الکسانی کرموا اصحاب التوین نه خصنا فی و قلت انما کرموا
ان شبه النسبة الالبجیز لم یقولوا بجی ابو الحصان کنت رو با و خصی نام مردی خصی بالکسر کنار
خصنا، اشئی دو کرانه چیزی اخصان کرانها خصی حصان بالکسر در کنار گرفتن مادری را و زهره را گرفتن
مالکاً جوژه را و بیضه را قائم حاضنه دایه و آنکه بجاء او باشد در تعهد بجی یقول خصنت الرجل عن کذا
اذا خیته عنه و استبدت به دونه و خصنت عن حاجته ای حبستها عنها و اخصنته عن کذا اشلیه
و اخصنته ای جعلته فی خصی حضوره بالفتح کوسبند و سرستان در از تر از دیگری خصی بفتح کوهی

حسن حصن

حصن

نحوه

عبارت قد من رای خصنا و جماع ای من راه لا یحتاج الی ار یقال عن یجد بل بلغه لم له و یقال اخصنت بالزهر
او لدرینه خصنه و شت از طعام و بولکس و شت تعالی عن خصنه من خصنا الله ای سیر لانا لافنا الی رحمة و ملک
خصی بدو دست زنده بران چیزی را و اندک چیزی را و اخصفاً گرفتن و برکندن در خصت از پنج خصنه بالفهم
سوراف و کند که خصی جماع حسان و هو مفلح من ما با الفاء بجای شتر مرغ و شتران ریزه حسانه بج
لذکر و الاثنی جمیعاً خصی ریختن شتر در شکر و ریختن شتر در و شکره بر شتر خصنه صفت تمام ابع جنین شتر
محقق بالکسر شکر و فی المثل الی الحقیق العذرة و باز در استر خون از ریختن و نگاه داشتن بول و مانند آن
حاقن آنکه او را کثیر شتاب گرفته باشد بقل لاری طابق حاقنه شفاک جنین کردن و کتف و هما حاقنات
و فی المثل لالحقیق حواقنند لواقنه ذاقنه با شکر طرف الحلقوم و منه قول عائشه یو توخ رسول الله عم
بین سحری و سحری و بین حاقنی و ذاقنی و یقال حاقنه ما سفل من البطن خصنه بالفهم داروی ریختنی
اخصان مصدر نه محقان بالکسر کثیر نگاه دارنده و بسیار میزند خلا بر و از شکم مادر گرفته
قطع بالفهم شکر و هما جمیعاً سفار الغنم ایضا و سوسمار چلغری بنوع اللقم و الحاء کرم که در رشت اند
قطع نیم رسی شدن غوره فرما بر مخلصین قسنة بفتحین نام زنه حنانه کبی قال الاصمعی اول ققام صغیر
جدام حنانه ثم قراره صمته ثم عله ثم طلمه بالکسر حمانه جای در رشت کوفته حنین آرزو مندی و فاکه
فخر حان و نانه ناقه که از بی حد شود و کذا حنان بالفتح بخشودن بفاکه و منه قولہ تبع و حنانا
من لثنا و حنان بالشدید بخشاید طریق حنان راه سدا برق الحنان موضع قوس حنانه کان بالکسر
آرند حنان مهد بانه مفلح یقال حنانا باریت و حنانا باریت ای رکن حنانه نام شبانه حنة
القطر زنا وی و یقال صنی عنی و یحیی بالفهم ای صمد و ما یحیی شامی شرة ای ما یبرفه عنی صوت
بالفتح بادی که او از حنین شتر آید از وی حنین بالفهم علی التصغیر موضع مذکر و یصرف اذا اردت
به الموضع و البلد قال امه و یوم حنین و تونث اذا ارید به ساسه البلد و البتة و لا یصرف و نام
مردی و فی المثل رجعی کفنی حنین قال کان حنین اسکانا من اهل الحیرة مساومه اعرابی یحیی
فلم شیتره فغناطه ذکر و علق امد الحفین فی طریق و تقدم فطرح الاخر و کن له فجاہ الاعرابی فی ای

حصن

حصن

حصن

حصن

حصن

حصن

علف خنک بره شده ام درین سیرتکه و قی ناکر و با بضم موضع در زنی در زنی سیرتکه در این در این
 فارسی سیرت در زنی بضم و فتح الراء سحتی در قی در پاک نهان کردن در خون در سیرتکه و در سیرتکه
 معلوم نباشد که در زنی و در خان بالکسر طایفه بعضی از وی نباشد که یا در قی حاد او فان که خنک بره شده
 در خون و ناکه در خان او گامی عادتها ان نکلون فی وسط الا بل تدانی بهن شدن تعالی تو گانم مانند افتم
 ای تو کشف عیب بعضی بقوه و افه الحرم و ندر سوده از بری بدخان بالکسر سکت کند در قی سکت
 مشدده النون نوعی از چهار مخطوط و کته بضم زنگ سبایی نمد کن الثوب کتاوشی او کن دکانا
 م و سوهل لافعال بدل قولهم الدکة فی معناه و بن بالکسر کسر و بنه سواد مردم و اما باشی مردم
 دین بالکسر و فتح هم جای بقا در القوم الدار و دین الشار الآلهة من البعاه شد من آب کسر
 ناکر او مان بوسه بر خوردن و نمون شد و موضع فرس او کن کتاه دستها دین سحیح مصدر قیه
 و هو ذو الصدر من الارض و هو من استوی العیون رجل اذن کوزشت بیت او کن پشت و ن فم دینا بالکسر طایفه
 و نندنا و از سخت گفت که فهم شود و فی الحدیث خولها نندین و نندین بالکسر علف سیاه شده دین فرود
 و جزو معتض فرف و معناه تقصیر الغایة و کفیر ظفا و حیر و اندر و لایستق منه فخل و بعضهم بقول
 دان بدین و نانا و ادان ایدانه و بقال هذا و نانا و اکر ای اقرب منه و یقال فی الاغزایا باشی و و کسینه
 بکر او را و کسیر اصله و ان فموضی اصله الوابیز نانا لانه یجمع علی او و ابیز و لو کانت الیاء اصله لقالوا
 دیا و بیز و قیل دوت الدوا و ن دین بضم و ن دینا بالکسر جای و صی ازین دیسان بالکسر ایضا ایدم
 سرف و منه قولهم و کانت و زده کالدها ایدمان تدهن جرشیدن و طلع کردن و کسیر بر صوف دین زدن
 بعضا یقال و اننه بالعصا ای ضربته با و ترک کردن بالکسر زین را اندکی ضعیف مدهونه قوم مدینون بایشید
 علیهم انما رینم نین بضم نیش روغن و مغاک در کوه که آب در وی کرده و هو احد ما حاب علی منقل
 ما یستعمل فی الادویة و یکنون الرطل اذ نندینا نندانه قرب زبانه و مصانعت کردن او با صنعت
 کردن قولهم و و الوتدین فید سنون و قال قوم دانت یعنی و ایدت یعنی غششت ناکه پس
 قلیل اللبن و مانه مصدره عم بفتحها و ضمها رهنا موضع در تیمم عد و بعضی زانم زنه و سقان بالکسر

درین دین

دکن
دین

دین

دوت

دین

دهقن

موت مدتی از جمله و در دینتک موضع کرا و شدن بضم کرا و شد بضم باطل و رجا قالوه باقرا و شد
 و التل و ندر سیرت سیرت بضم کرا و دین قوام دیون جاء و وام دلان یخا که فهدین و مدین و وام
 حواش فهدین ندیون ایضا و بسیار قام بدیان کدک اوانه بهلیت چیزی خریدن و بهار قام دار شدن قتل
 منه اونی عشرة در ایم و یقال اوان استخاض و هو استعمل و فی الحدیث اوان ثیوفا و هو الی غیره الی غیره
 تمن اکتد این بنیه و وام خرید و فروخت کردن استدان نام خواستی ندانه شملت بجام و نسه دین
 بالکسر و عاده و کار و نزم شدن و منقار کردن استدان لازم متعده یقال و ان ای انقاده و اطاعه و وانه
 ای اذله و استعبده و یقال دینه ندان و فی الحدیث الکتب سیزدان نونه و عمل ما بعد المعق و ما و ایش
 دلان یقال و انه ای جازه و یقال کاتین ندان ای کما تجاری تجاری بفتح و قوله یه انما له ینون ای مجنون
 محسوب و منه الیایان فی صفه اید و قوم دین ای داسنون بدین بافتح بنده مدینه کسیر و شهیدت و شهیدت
 رسولم قال الفراء و ننه ای ملکت دیانه بالکسر راستی کردن و دین داری و تدین به خروشدین که کت تدین
 کسیر بر دین خود مانند **فصل اللسان** ذاه نون بالهمز کبابی یعنی یقال و فی الناس ندانینون ای بافزون
 الذانینر اذعان کردن دادن ذقن زرخ و فی التل شغل استحانه بفتح بجزر لیل استون بافزون
 دین بزرخ زدن ذاقه کله و تندی ملقوم ذواق فرودها شکم ناکه ذقون سکت زرخ و ذقون ذین
 آب یعنی و لفر ذنان بضم مثله ذن نین ذنیا اذ اسال ذن کینتین بدان صنعت شدن و کاف
 اذن نعت ازوی ذنما و ننه و ایضا زنه که حصروی استذذانه باغ مانده خبری مملک شده و باغ
 ماده عام و و عده یقال ان فلان لیدن اذ اکا ضعیفا ما کما بهر ما او مرضا ذن اذن بر این ذنذت
 بکسر و نینر یگان عیب ذین تیزی غلط و یاد و اشتی و قوه ذین غنجانی شله رش ایختر
 خرتنه نان روغینر رشان بالکسر لری بابی ارض فرشته از شنان سستی رشقی ابر فرود افکده و امرها
 زجون بضم اقامت کردن بجای عم مام را من فر کرده و الف کله بجای یقال رجت الابل و رجت
 الابل و ارجنرها ای صبرها لعلف رجت باز داشتی سوز ازها و باخو رلف و ان و باز استادن
 سوز ازها لازم متعده ارتجان ایخته و شوریده شدن کار بر کس و صلف نایشدن و تباه شدن مسکه

دهدنت
دین

ذات

ذقن

ذقن

ذین

ذین

ذین

ذین

ذین

ذین

واللقنات واما المنكر الذي لا يبال ولا يظن لا يظن في المنكر ايضا ويصير
فيها الذكر والانشي وبقار سكنة ايضا تشبها بالخبث المنكر سكوتون حماد وسكنات بلانات سكنة
بكر الحاف جاء سراز کردن وفي الحديث استقر و اعلى سكناتكم فقد انقطعت الهوة اي على مواضعكم
وساكنكم ويقال اناس على سكناتهم اي على استقامتهم سكتة شاك فسبق كارو بذكر ويونث والعالج
عليه التذكرة تكون بالفتح حتى از عين سكنة وخرطين بن علي بن طرارة سكنية منسوب اليها
سكني روغزو مسكة كا و كوسند سمنان جماعه وروغزي کردن برطعام عم فاضم ويقال سكتت طم الطعام
سمنان روغزي فروشي فعاله تسين روغزي نوشه دان و فزبه کردن و في المنكر تسين كلكر بالكلية
وخذ کردن بلغة اهل طائف و عجم و يكي از اني الحجاج بسكة فعاله في الطباق تسينها اي بتردها تسين
فرب تسين بالسر و فتح اليم مصدر منه بكم كام تسين مثل ستنه بالضم داروي فربها زمان اسمايان خداوند
ستور فرب شدن استسمايان فرب شدن و در غرض خاصي سمانه بالضم فرغى سمانه يكي سمانا جماد
سنيته سمنيان و هم فرقه من عبدة الاصنام و اهل التناخي سني زوشن يقال ايضا على سنكر
و بالضم ايضا اي على و بهر استقام على سني واحد ويقال سني على سني الطرق بالفتح والضم و
بضمتين ثلث لغات وجاء الريح سنان اذا جاء على طريقه واحدة لا يختلف ستنه بالضم روغزي و نونك
از فرما، مدينه سن الرجل الم اذا احسن رعيها واتيام عليها و سنور المال اي ارسل في الدعى حماء سنون
عز بن بوي ناك و سنه الوب صورت روي سنون صورت کرده و روغزي و تابان کرده سن مصدر منه حماد
رجل سنون الوب اذا كان في وجهه و انفه طول و تير کردن كارو باف سني بالسر فاستا شد و ايضا
سرنيزه و عفا و تيزي برهز استنه حماد سيني بالفتح نونش سنكر و اسن و مانند آن سنون بالفتح چیزی که
بر دندان مانند استنا بر صفتي و نونسي کردن سنور و سواک کردن دندانها و في التلا استنت الفصائل
حتى القوي سانه سنار اندن و خوا بايندن فخرناقه را بجهت کشتي کردن و سنان اشاء و هو اين جاره
بن مره الديبانه سن بالسر دندان سنان حماد و جمع الاسنان على استنه مثل قوق واقنا واقنه و في الحد
اذا سافتم في الحصب فاعطوا الزكيب استنها اي الكسوها من المرعي و تصغير سن سنيته و سال و عمر و قولهم

سكت

سنن

سننه

سنن

لا انكر سن الحبل اي ايد اللان الحبل لانه لا يتركه و سنن سكر يعني ساله تور سن العلم زبا فقم و هو موضع
البري من غير اللرسن فلكر و سنها و هو فلكر و ايها سنيته الكبر السد مد مهر درم زدن و يدوانه ايه
يقال اعطى سنه من نونك و يقال سنن الرخاوي كبر و اس سنه الساقه اي نبت و ذلك في السنة الثامنة
و استها الله اي انبتها سناسي سرها، و في دلو و تبرها ي مهرها پست سني بيا سنيته ريك نوذه ملند
سنانن جماعه سنن ايضا رختن خاكر بز سبز و ملند کردن عم فاضم و آب بر روی رختن يقال سنن الماء
على اوجي اذا ارسلتها ار سالاسن غير توفيق فاذا فرقة في الصب قلت بالسنن المجه و تحت راندين
سنور راسان بالفتح سنن كل سنة سيني و في از عروف بها و هو من عروف و الزيادة و قد قلن
الفعل للاستقبال يقولون سيغلق قال ابو زيد من الوب سنن جعل السنين تاء في زوى الشو و قولهم فلان
لا يحي سنيته اي شعبة من شعبة الثلوث و يس كقولهم الم و ع في او ابل السور و معناه قال
عكرمه بيان لانه قال انكر المنز الم سلبين طور سينا، بالفتح و الكسر كور شام طور سيني كذا في
اصول لانه نبي على فعله، و در ضي و كذلك سيني و احدتها سينيته و يس في الكلام فعله، بالسر ملند
و كما ابو عمرو بن العلاء بخار الكسرها و يعتبره بطور سيني و هو الكسرة في القراءه و الكسرة في اختيار الفصح
و هو الصبح في النحو **فصل الثامن** شأن كار و حار و ذر و كبر ايه شعون حماد و يقال لاشان شام
اي لا فدين ارم شأن دور كه از سر با فروها و چشمها فرو دايد و شانت شأنه اي قدرت و يقده
و ماشانت شأنه اي لم اكثر له شتن بغيره درشت شدن و شويج عيني دست بكم كلام رجل شتن
الاصابع بالتيكيز و كذلك العضو و شنت مشا و الابل من الكلر الشوك شجي منتجيت حاجب شجن حماد
واندوه و اند و هيكيز کردن بكم كام شاجي نعت منه شجي بازداشتن حاجت كسي را از كاري و راه و اد
شجون حماد شاجنه و ادعي شجون حماد شاجنه و ادعي شجنه بالسر نام مردی و در كها و شجنها
درخت در هم شده و بضم الشين كذا و يقال بيني و بينه شجنه رجم اي قرابة من الله مشبكه و في الحد
الرم شجنه من الله اي الرم مشقنه من الرمز و المعنى انهما قرابة من الله مشبكه كما يشاك العروق شجن
بر کردن بغيرها قوله تبع في الفكر شجنه و حجت اللمه بالحنيد اي ملونه و بالبلد شجنه بالسر سنن الحنيد

سنن

سین

سینین

شان

شون

شجن

شحن

ای رابطه و راندن حال ترشندم شمای ای سره شمای و شمای شمای بالکسر الذکر و منه عد و شای
و آسن الصبی اذا تلبأ للکبار شد قوت کفر قوت شای بر آوردن آهوی به عم فام و شدن الما
ای قوی شدن آهوی به و اشندت الطبیة فای شدن اذا شدن و له ما شدن شادین عام
شدنات شران منوب بموضع از غیر شتر در شتی زمزم و مانده شدن و شای لک نوی بازی
کند شترن بالضم کرا از شطن مستحیور رس دراز اشطان کما و صف اعرابی و سا فقال کما
شطان و اشطان شطن برین سخن و مخالف کردن از قصد عم فام شطون دور شدن
بشر شطون بالغت و نوک شطون و نکر و پایا شطان دیو و کلعات متر دمن الحن و لاس
والذوات فهو شيطان و مار قوله تع کانه رؤس الشياطين قال الغراء ريشة طلعها بر رؤس الشياطين
في القبح لانها موصوفة بالقبیح او برؤس الجن و هی ایضا موصوفة به او بنیت صبیح رؤس الشياطين
و نونه اصلية اذا کان فی حال من قهرک شیطن الرجل منصرفا و زایدہ اذا کان فعلا من شیط
غیر منصرف اشیمان زو لیده موی شدن شطن زبرک و دانا شغون بکنج صم نکرستی فهو
شافی و شغون بالغت بغل شغنت الیه و شغنت بکنج و هو نظیر اعتراف قال ابو عبید یونان
یرفع الاذن من طرفه ناظر الی الی الی کالتعین او کالکاره به فقال فلیل شغنی اتباع له یعنی
اندر مثل و تم دو و شغونه کی بغل شغنت عطیته ای قلت شغنی اشقان کم کردن و کم دادن شغنی
فیه شغنی شاییدن آب و پر انده کردن و منه قبل شغنی علی الغاره و اشغ اذا فرقتها علیهم منظر
وجه و مشک کنده دریده شسته شایان بالکسر جام و صبی از عبد القیس و منه المذ و افق قس به
طبقه شایین بکیدن آب و اشکاء شایان و شایان بالضم آب که از درخت و از مشک بکشد شایان
بله امر بالغت و شغنی نوعی شایان شغنی کنده شدن مشک و بر اگر قنر و فک شدن اندامها بر اشخوان
از پیری و شاینت القریه ای اخلفت و شایان الجلد ای صبی شغون بالغت شتر بمانه کوشش و کوش
شسته طر و طبیعت و آشنی الرجل ای نزل شایین عیب و زشتی و هو خلفی الزبیر عم فام
شایین عجیب و غریب شایین مرغ از و وفی عجم **مصدر الشای** صبی باز داشتن نیگویی و سده

شدن
شترن
شطن
شغنی شغنی
شغنی
شغنی
شغنی
شغنی
شغنی
شغنی

شغنی

عم فام که او اشوی القمار الکعبین و الکعبین هم بر یکدیگر می ایستاده و می ایستاده و می ایستاده
صغنی نیگویی کردن و صلح کردن میان قوم و زدن و طبق بزرگ و دادن چیزی و طبق و سبغ
و هما صحنان بصری احدی علی الاخر صحنان بالکسر ثمان خورشید و بقصر صحنانه ما بسیار
صحنه نانی نیلوفر و جانوری که در سبزه خانه سازد و او را نماند بد کند صحنه شده و ایضا نام یک
صغنون بالکسر و تشدید النون شتر ترغی که صغنی بختی نیست خایه مردم صغنیان بالضم
های صغنی بالضم سونه و خنور از روم و ادم که در روی آن کشند و نو بده شایان و شتر بمانه که زاده
و اسباب خود بر روی نهند تصافی بختی بختی کردن آب صافی است سره مای ایستاده و سر
هرام بزرگ نمانده و در کساق صغنون بالضم مصدر عم فام که و منه قوله فی الصافات الجناد
و فی الحدیث کنا اذا اصلبنا خلفه فرغ زار من الرکوع قلنا صغونا فاذا سجد سجده ای قنا
صافرا قد اسما غیر بالکسر شای قسقی موضع صغنی بالکسر کز و بر و سونان جدا و روزی از ایام
عجوز و سکه سر رسیده که در روی نماند صغنیان بالضم کند بغل و قد اصح الرجل ای صار له
صغنا و اصح اذا شخ بانو نکره او اصنت انما اذا خلقت فاشکرت علی الخذلان یعنی
عصبای مثل صغون بالغت صیانه بالکسر نگاه داشتن و صغون و مصغون و التفت و التمام
و قد فرغ و وفی صغون بالکسر و القم صیاً بالکسر جام و لز و تحت جابه و صغنی الفرس اذا قام علی
طرف حافره من وجهی اوضح صغولز بالغت و السدید نوعی از سنگها صغوانه یک صغنی بالکسر صغنی و صغنی
الزک صغوانه صغنی و صغنی الاوانه المنوبه الیها **مصدر الشای** صغنی بختی خلا و ما و الجمع صغنیان
ظله و مغشای را که در کبر و صغنیان بالکسر ایضا مثل عارس و صغنی صغنیان صغنیان جام و صغنی
الرجل ای کثر صغنی صغنی بالکسر کش و صغنیان الکشم و الابط و اول الجنب الابط هم الصغنیان الخضر
اجنبلت الشی و اضطنبت زبر کش کرم صغنیة الرجل بالکسر و صغنیة بالغت و کرم عمال مرد مکان
شغنی ای شقی مضمون بر جامانده صغنی یعنی کرم کرم صغنیان بالکسر کرم کرم در ناصیه مکه
صغنیان و شغنی زخم دهنده و انکه باذن پدر یک باشد و انکه بر جامه زخم دهنده و اینومی کند

صحن
صغنی
صغنی
صغنی
صغنی
صغنی
صغنی
صغنی
صغنی
صغنی

اذا رابته عناناً و عناناً بالفتح امر قتاناً عاناً و انما عان السحاب صفايحها و ما انما عان من
كانه جمع عنى و العانة تقول الكسر عنى مخزاعين كروا يذون و يرلفظ جنانك لغو عنى هم است يقولون موضع ان
عن تحفة اروى كلمة السجد و المجاوزة تقول منبت عن القوس لانه باقذف سرهم عنها و علاها و الطهنة عن جمع
جعل الجوع منصرفاً تار كاله و قد جاوزه ان عن قد يكون اسماً يدخل حرف لا كما تقول حبت من غير عينة اى من عينة
عينة و قد يوضع عن موضع بعد كما يقال لثقت عن حبال اى بعد حبال و يقال ايضا موضع على قال لا اخضلت في صب
عننى اى على عولن بالفتح مياسال از بهر نرى عننى بالضم فاجبه و في المثل لا تقام العولن اتمرة نحو عنى عولن
سال شدن تعال عولنت الحارة و عانت ايضا عرب عولن و هى التى قولت بها مرة بعد مرة كانوا جعلوا الاولة بكرة
بقوة عولن كقولهم لا فارض ولا بكر عولن بزر و كقولهم عولن باري كراغوان فاجبه معونة اعانة باري و لدن تالرب
ولا نحن على و يقال ما عندك معونة و لا معانة و لا عولن رجل معولن بالكسر كثيرة الامونة للناس استعانة باري
خواستى و موى زيه بارسترون معاونه باري كردن تعاون بكيد باري كردن اعوان كقولهم تعاونه
النساء للقى طغنت في السن و لا يكون الا مع كثرة الهم اعانة كلمة فوكوره و موى زمار و نام و بهى
ينسب اليها الخرف عانة و موى اسمها عاس شاذ درخت فوما كه نرويكه تنه بشد عواهن عاوه و بها
اعضاء جوارح مردم و رگها مع ناه و يقال عانت عواهن الخلف تعامى اى بيست ورمى فلان بالكلام على
عوانه اذالم يبال اصحاب ام اخطا عهن بالكسر شتم عهنه باره ازوى عهون عاوه تعال اعطاء فلان عاوه
ماله و آهه اى من بلكه عاوه حاضر عقيم ثابت و عهن بالكان اقام به عهن شتم عهنه عهنه
اعاها عهنه تصغيرها و اسم رمل و عهنه و عهنه زانو و عهنه اصاب و زر و درخت و مال سدا و و بدو
و جاسوس و كزنده هر خبر و شخص و نفس بر خبر تعال هو عهنه و هو عهنه و قول الحجاج عهنه كبر من
بغى منظر كبر من سكر و مردم بقال بلد قليل العيز اى قليل الناس و عهنه نزار و يقال عهنه عهنه
لم يكن مسا و يا و بار لى صدر و ره كه انه استند و عهنه عهنه از فروف بها و يقال عهنه عهنه و عهنه
على عهنه اذ اتعدت بجد و عهنه و يقال عهنه اول عهنه و اول عهنه و اذ عهنه اى قليل كلى شى و في المثل ان الجوا
عنه فرازه و يقال لا اللب اشرا بعد عهنه اى عهنه و عاينه بنى فلان امواتهم و رعاينهم و ما بها عانت

عنون
عن

عولن

عاهن

عهن

اى احد اسود العيز كوى رالى عيز شمرى و عيز القويون و راعيان القوم اشراينهم ايعا بدر ما و بدر
سعاينه بر اور ما و بدرى بدين و يقال عيز عيز اى هو كالعبد كذا ما دنت تراه و اذا غبت فله و يقال
انت على عيسى في الاكرام و الحفظ لهما قال السمع و تصنع على عيسى و يقال بالجلد عيز و هو و امر رقيقة و
عنت سقاء عيز شومر و تميز الرجل اللال عيز كره و تميز عليه الشى لوزم شد بروى بعينه و حضرت عنت
اى بعت العيون ماء معين عيون على النظر و التمام آت وان روشن عينا بالجوهر روان شدن آب
و اشك تعال شرب من عاننى اى من سائل و عنت الرجل بالضم و الكسر شتم كردم فاننا عاننا فهو عيز عيز
مخصوص كردن چیزی از جلد و آب در مشكوفه رختها بشهها وى بگرد و مر و ار بدسوراخ كردن و در وى
بديها و در اكنون شعير بالفتح محل كاه و باكر كيه بوقا معاينه عيان و بدين عجم ابناء عباد و حفظ كه بجهت فكر
قار بر زمين كشند عيان بالكسر ايضا آهن امان عهن بالجوهر اسراى و بجات تعال عهن اى عاه
ايعن فراغ شتم عينا مؤنث عيز عهنها عهن بالجوهر مصدره و قيل بقا الوضى عهن و لذكره و مؤنثه ايعن عينا
عينه بالكسر شى بقال عان الرجل اذا اشرك الشى بشى و يقال هذا عينه المال خياره شى عى و نور عينه
اذا كانت حسنة في مزاة العيز اعتاب نسبة جردن خبرى و كزنده كرفتن و ديدبان شدن بقال عان نا
فلكه اى صار عينا و يقال ايضا عان عليا فلان بعيز عيانة اى صار لنا عينا و يقال اذ عنت و اعنت بنا منرا
اى ارثه **فصل العيز** عهن نقصان آوردن و بريح عها كه بقال عهنه في السبع اى فده و عهنه فهو مفنون
عهن بالجوهر نقصان در راي بقال عهن رانه اذا نقصه فهو عيز اى ضعيف الراى و فيه عيانة عهنه بالفتح عهن
كاشتمية من الشتم تعان بكيد بكر را در زمان افكندن يوم التغابن رور قياست تخان بهنا و ران
عنت الشوب و الطعام شل خنت و قد ذكر اعذب كان در از شدن و تمام رسدن موى و كياه عذن بفتح
سنتى عذانه بالضم صى از بنى بر نوع عهن شاد و هم لاي سيل آورده عهنه كذا عهن بالضم موبها
فرو افتاده و عهن اسب سوي و مانند آن عهنه عهنه يك عهن بالفتح تيزى خوانه و هو عهنه عهنه نام اى عهنه
و قوى عهنه بالضم شاذ درخت اعصاب عهنه عهنه عهنه بالكسر كره شل و قوط و قرطه عهنه اى عظمت
ابو الغصن كسنت عهن عهن باز داشتن بقال ما عهنك عناه اى ما عهنك اعصاب و ايم باريدن عهنه

عهن

عذن

عزن عهن

عهن

عهن

خزایت من عندک و هر که و هو لشرط و اجزاء برع بکرمی اکثره و یکون تکلفه و حررت من حی ای انسان
 و یحکی بالاعلام و الکف و النکر او اقال رایت زید اقلت من زید و غیره اکثره او اقال رایت رجله قلت
 سنا و زید جانم رجله قلت من و زید جانم رجله قلت من و زید جانم رجله قلت من و زید جانم رجله قلت من
 بشکر السنون و الجميع و کذا قلت سنون منی فی الجمع و تقول فی الامراه من سنان سنا و ان وصلت قلت
 من یا هذا السنون و سنات و ان قال رایت رجله و حار قلت من و آیا و زید حررت برجله و حار قلت
 من و ای نفس علیه و هذا کله لغو اهل الحجاز من ما بکسر خفنه معناه از و هو لوف فافض و هو لا تبدأ الغایه
 کقولک لرجل من بغداد الی الکوفه و لتبصیف کقولک من الدرام من الدرهم و للبیان و التفسیر کقولک لک
 درک من رجل و زید قولک و یزل من السماء ماء من جبال من بر و فالاولی لا تبدأ الغایه و الثانيه
 للتبصیف و الثالثه للتفسیر و البیان و جاء للتوکید ایضا لغو کقولک ما جاز من احد ای احد و و کون
 رجل الله یمن و کقولک فاجتنبوا الریس من الاوثان ای الریس الذی هو الاوثان و قولک و ما جعل الله
 رجلا من قلبی فی جوفه و یقال ایضا مارایه من سنه ای مذ سنه قاله استس علی التقوی من اول یوم
 و جاء بفتح علی کقولک و نصرناه من القوم الذی ای علی القوم الذین و قولک فی القسم من زید ما فعلت
 موضع الباء منها لان لوف الجریسین بعضهما من بعض او لم یلبس البغی مؤن مؤن بر داشتن
 خور رجل مؤن منه بانفج و اکثر صفت کردن کما فاض ما من خادم و در کسیدن شتر بوقت بازگشتی
 امتهان بذکر کردن چیزی و ضار و ضعف داشتن مهانه بالفتح سستی و ضاری عن بعضهما مبین نعت
 تین دروغ شیون حجاب یقال اکثر و الظنون شیون دروغ گفتن فاکه ما من شیون بالفتح نعت منه و هو
 متما من و ذه **فصل النون** نون بوی ناخوشی عن بعضهما نون و انی بفتح فهو مشق و نون بکسر الیم
 ابتعا للقاء و ننه غیره و قوم سنایین و یقال ما ننته فی التجب نخی ما و هو یجمع اناس غیر لغظها و فکر
 آفه ما بضم اللقاء ابتا کثیر لان الفهم من صبی اللوا و التي هی علامه الجمع نون ما می توان نینان
 حاتم و تبری شیخ و نام شمیری و دوات در بعضی از تفاسیر نون و العلم آورده اند و زید از و زید حیا
 حجه و هو من لوف الزیاد و یکون لتاکید شده و مخففه فی الفعل المستقبل بعد لام القسم

نون
نات
من
نن
نخن
نوت

کقولک المشدده و لید لا ضربت زید او لم یضرب الامره ای معول اضرب زید او لا تضرب و ما یخفی الایام
 سل تضرب و بعد الشرط او لا تضرب علی ان ما کقولک اما تضرب زید اما زید قال انه یخ فیما تنقضت
 فی الحرب فشرقیهم و فی التبیة افریان و فی الجمع اضرب بضم الباء و للمؤن اضرب بکسر الباء و هو
 اضربان و اصله اضربین بنکله نونا ففصل بینهم الف و نکر نونها و اما المخففه او استقبلها ساکن
 ضقت و الفواقعت علیها و قبلها فتحه ابد لغزها الف کقولک الاغشی و لا یقعد الشیطا و اید فاعبدا دریا
 حذف فی الومل کقولک اضرب عنک الهموم طارقتها ضربک بالسطوح و قوس الفرس تقدیره اضرب عنک و الخفف
 یصلح علی الشده لان معنیه فعل الاضرب کقولک اضربان و فی جماعت المؤن اضربان فلا یصلح فیها
 الا المشدده لئلا یلبس بنون السیه و حال نونت الاسم تنوینا و التنوین لایکون الا فی الاما **فصل الواو**
 و بین رکول و تنه ای اصبت وینه و ان ثابت رجای خود و نون تنه و اید و ان آید و سک
 دایم نواته مله زنت کردن و نون صحیح نبت و ان ثابت رجای او نان حجاب و استون من المال
 ای استکثر منه و استوتی بالتاء ایضا و ان و ان بابتیاء و انباء بفتح و جبر زین درشت هموار بلند باق
 و جبا حنت و استوار و قیل هی العظیمه الی جنبه و کرانه و ایدی و جنبه رخسار و اجنه ما هرز و الواو مضمون
 کذکر اربع لغز رجل مؤن عظیم الوجن و من کوفت کازر حابه را بفاکه بیجه ما بکسر کوننک کازر مواج
 بالفتح حجاب و ذن و وان ترزاد ن چیزی بفاکه مؤذن و ذین در نهاده و و کار و کوی استاد که کردن
 و فرزند لا ذادن زن و ولد مؤذن و مؤذن بفتح و ان ذن الشیخ ای ابل و ان ذنه ایضا لازم متوجه
 مودون ایضا نام آبی میزان بالکسر ترزو و اصله میزان انقلب الواو بیا لکنه ما قبلها قام میزان النهار
 ای اشرف وزن زنه سجدن بفاکه تعال و زنت فلانا و یقلد بفتح قولک فی و کالویم اوز نوم در هم وزن
 باسکر موازنه برابر کردن سیاد و چیزی و یقال وزن العیطی و ان ذن الاقلد کما یقال نعت العیطی و ان نعت الاقلد
 و زین حفظ آس کرده و فلان و زین الرای ای زین الرای و قولک هو وزن الجبل بالنصب علی الطرف ای ناحیه
 نه و سن وزن و حصار و ستاده که نزه یک شمشیر بر آید مؤذن بالفتح موشیح و هو شاد و مثل موشیح و مؤ
 و سن بفتح خراب سله بفاکه و سنان معنی و سن و استوس بفتح و سن الرجل ای غشی علیه

وت
وت
وجت

ودت

وزت

وس

من نطق البر مثل اسن و اوسنه البر و بر کتیه
کانه بها بنده من رزانه ناس با نفع نونع و غیره نواز بود و چون نواز است بطریق و تصدیق لدر بل
والجزام للترج و منی بضمین حجاب و منی نوار یافتن بجا فاکه موشونه زره در بانه و جابه و تحت
نر صحنه فولدیم علی سر موشونه و منی بضمین حجاب و منی نوار یافتن بجا فاکه موشونه زره در بانه و جابه و تحت
انطان کذا کتو طیر النقی علی الشیء ول زیادن بر صبری عالی این سبطا کندی غایتک سبطان اول غایت حلیه
رہبان کہ اسب از آجا دو اند سبتا میدا، اول غایت آن موشون بکر الطاء و ب جای کوهله به نقد نظر کم
نہ موطن کثیره و نغمه زمرد درشت سخت تو غمت اناقه ای کنت غایه الهمی و کن خانه مرغ موکن
شله و بیضه در زیر کتوز مرغ بجا فاکه و تر کن ای ککن و کن نشسته قال الامتج و کن ناوی الطابیر غیر
عشی و کر بارک، ماکان ناعشی قال ابو عمرو و کتبه اکتبه ما بضم فہما مواقع الطیر حیثما وقعت و کتبات با کون
والتحریر و کن بضمین حجاب و منی نونع و کت کردن بکار و منی و کتبه لازم بتعد و شتر ابنوه و نر و دیگر
نیم شش موین بکر الحجاب مثل موین بختی نونع بجا کام و اہنہ و وینتہ و او سنا ای قرتا و سنا من اللیل
و مو سنا و اہنہ آخون کوتاہ ہلو و سنا زن بارام و سنگیر **فصل الطہار** تہا باران بکنت
و باریدن و بکیدن سنی ہتون کتہ بجا فاکه سحاب ہتون ساتن نعت منہ سنی ما بضم و السدید
و سنی بضمین حجاب بجان بالکشر شان سید موی سوی فیہ المذکر و الوث و الجمع و کذا کتہ ناقہ
بجان و ابل بجان و بجان ایضا و ارض بجان طیبہ الترت فزت و امراة بجان کریمہ و قولہ علیا
ہذا جنای و سجانہ فیہ و کل جان یدہ الی فیہ یغی خارہ و بجانہ کرانما یک و نیکیوی سجنہ بالضم تا
و فرو ما یک و بدر ازاد و ما در بندہ بوجہ کس را بجز نعت منہ ساجی و در ختر نار سیدہ کہ او را بجمع
دہند و کذا کتہ الصغیرہ من ابرہام و نہ المثل حلت الہاجم عن الولد و حلت الہاجم عن الرقیہ و ہو
القدح الضخم و قال ابن الاوائی حلت العلبۃ عن الہاجم ای کتہ قال و یو نبت لبون یحیل علیہا نبت
ثم تنفع و ہی جمع تاجین زشت کردن و با عیب کردن استجان نار سیدہ را و طوی کردن تاجینہ بالکسر
نجد کہ اول بار ارد و نو باوہ نماید ہندون آرامیدن و آرام دادن لازم بتعد و قاض نہادہ

و سنن
و لطف

و کن

تبادون
فردہ اشئ و سنی کونہ
تجان

ہاتن

عجن

حدت

سج

نصائح جیدہ ما بلفظ اشئ و سجد و سجد و سجد علی ذنوبی من کون علی عمل تہا و نبت الامور ای استقامت
بالکسر کول کران الشکر لکون بطنی علی تہمیں ابرام و اوان زن کورک را سنی و استیک ہوا زین
قبیلہ از قبیل ہلیون شال بز زون کیا ہی ہنیں کواہ وانکہ امن کند و یکسر از ضوف و اصلہ این
و ذکر فی فصل الالف من ہذا الباب ہو من صفا اللہ بے ہنیں نامیدن بجا فاکه و کر سنی و بکار
ما بالبعیر سنانہ بالضم ای باہر لوق و اہنہ اند ہو ہسون ہنہ بفتحین نونع از فرشت ہتون آرام
و استیک و منہ قولہ ہستون علی الارض ہونا و سبک شدن بکار ہانا علیہ ای خفت ہون اسان و سبک
کردن بر کس شنی ہن ای سہل و ہنیں تخف ہونا ہجا ہوم ہسون لبون ہتون ما بضم خواری و نام
مروی با نہ سبک داشتی ہوان ہمانہ بالفتح خواری و سبک داشت و استہا کا بہ و تہا و ن بہ استحققہ و قویم
لا تہین الفقیر علیک ان ترکہ بوما و الدہر قدر فوہ اراد لا تہین ہون تا کید تخفہ محمد فرت عند الوصل
و بکار اش علی ہتک ای علی رسک ہون روز و و شنبہ ماون م سور و کان اصلہ ہا وون لان عجمہ
ہوا وین مثل قانون قوانین فخرانہ الو او الثانیۃ استحقاق و فتح الاوای لانه لیس فی کلہم فاکر
بالضم **فصل ایاتین** سخت پاہا، ہنر آمدن فرزند از دم آئینت المرأة و انما کہ بزون آب کشن
و ہوسم زوین بفتحین نام ملک از ملک گیر ما ج زینتہ منوب الیہ یعنی بالجو کسر فروقہ یعنی
نہ کاخی یعنی مصدر نہ ایعت و استیقت و تیقت کل بمعنی و انما علی یعنی نہ و ہا عتر و انعم الطرح بایین
و بالظن عن الیقین عجم بضم بعضی از شہر ہا عرب بمعنی تمانہ مخفیہ منوب و الالف عوصن من
یا انستہ فلا یحجان و قیل شد دہ قوم بانیہ و بانون مثل بانیہ و ثمانون و امراة بانیہ ایضا
و این الرجل و عینی و یا من اذ الای الی الی و کذا کتہ اذ اسار مینا و ببال کین با مینا بکری خذہم مینہ و لا عمل
تسان ہم و العمامہ معلوم شنی خوشن سنی منوب کردن و تبرک کردن شمنی نفع الیہ و الیم و المد
کرانہ مین یعنی ما بضم برکت بکار مین علی قومہ بجمہ لا و مینہم معلوما ای مبارک علیہم منو مینون و باین
اما من خلوق اشام مینہ سوی رست ظلمہ سیرہ فلان مینہ امین مینہ خلوق الی سیرہ مینہ مینہ
و سکند ایمن ایمان بجا شنی مذکب لہم اذ انما لغوا ضرب کل امراہ منہم مینہ علی مین صاحبہ و سوزی

ہوزن
معاون صغیر
ہاتن
ہون

یت بر سوز
زنا یعنی یقو

مین

وتصغيره يمين بالتشديد ملكا واما الذي
يخفى فابدل من الماء الاء وناه اذا كانا للتثنية
رسول عم ايمن اسم وضع للقس هكذا بضم الميم والنون
مفتوحة غير ما وتدخل عليها لام تليها الاقراء
وضمة مخدوف والتقدير تميم الله تسع وتين الله ما
بن الزبير ليمكر بين كفت استلبت لقد عافيت وربما
عرفوا واحدا فشيروها بالياء فيقولون م الله وربما
بكرهما قال ابو عبد الله كانوا يلقون باليمن ايضا
فقالوا ايمن الله لا اخلن كذا قال زيد هو الاصل
ممنزها وبطحت في الوصل كثره استعمالها **باب الهاء**
وبازداد اوردن كاري راقيل ما اثبت للامر آية
برزك وبرزك واري وناية الرجل اي تكبر تامة
من قاه انه بالقر على فقال يستد شهده يعني
مالوه اي محبوب فادع الالف واللام وحذف
اجتماع المعوض منه قولنا الاء وقيل الالف
الداخلة على لام التثنية في القسم والهاء كقولهم
كالم است في غير هذا الاسم قالوا لا يجوز ايضا
ان يكون لانها مفعولة وان كانت موصولة كما
قال ولا يجوز ايضا ان يكون ذلك لكثره الاستعمال
ان ذلك مما احتضت ليعني غير ما ولاشي اوله بذلك
هو الماء وجوز سبويه ان يكون اسما لها وانه
اي عبد عبادة وفري قوله في ويدر والتمت

اب
انه
اله

او عباد

اي و... ايضا تام يوضع بحرفه وناسم...
والله الم الله تان تانية برستش ونور...
بعداته ايزنه ابله بر كو سندن به...
في الدعاء على الالف آية واسمه الله...
فانه قوم انه وقوله اوة من كذا...
واوه من كذا وحذف الهاء ايضا...
باذخ الاء تاء وية تاء اوه كفت...
بحذف الهاء شدة الواو ايه بالكر...
ايه بله توين فانما تارة بان يزد...
قلت سات حديت لان التوين نكر...
بنج الهرة يعني بها واهها يعني...
الجل والنت بالجل اذا صحت **فصل**
ادن عهها بدهه باو اذا استقبل به...
تبادها بالشر بل مبداه بالكر...
بن الوش تبار والشار وبرتة الصبا...
من ملوك اليمن وهو ابو بكر وم...
وهو الحديث في نيرة الارض نيزم...
بالضم والتخفيف مثل سبوت ابله...
موش وبله وبله يعني في الحديث...
انكس في امر الالف ثابت ابله...
في بلهنية من العيش اي في سقة...
الحديث

ان
ان
اوه

ان

ان

بره

بله

عباد الصالحين بالاعين ذواتهم...
بوتة مؤنث وشبه الرطل الاثني وقولهم...
وقال ما بنت له بالضم والكسر اي ما فطنت...
من اور زنهاده في الهدى مثل نجبا في **فصل النبا**...
رود نثره يك فارسي موت نر اشجوه العاقل ونثره اي ما طبل والجمع تباريه...
تفه ونه الحديث لا تيفه ولا يشان تيفه مزه...
وتباه شدن شير و بوي كود ايندن شاهه بتمه...
سختي تهاته نر هات و با طبل تيه ما بكر تكثر كرون...
الناس و يقال تيه نسه و توه اي صيرها و طوقها...
فلاة تيه و ارض متهه و اصله مفعلة **فصل الجيم**...
جته الاسد از منازل اقر و سبغ الحديث ليس الجبهه...
و بكره بشي آمدن و نا با بست بروي كس آوردن...
بالضم والتخفيف اي جليتهم و كلوهم معلقه...
المكايي نحيته عنه جله نحيته نر بهن شدن...
اشج جبهان سنده الساء شاف بار بكر درخت...
شتر ما و از و هو سني على الكسر و بالتسوية...
جوها اي جهه جرحه و ده را ما بكر بر بدن...
مثل و زرات و هو سدره نخورق الماء و اراق...
بالسكن اي سدر انديله في حودي و رقت عمل...
و ولد ما تله ذلونها و نهمه عطا ايندن...
الجر و غيره سنده نديا و دهنه و دهنه...
بازوي

بوتة
لايه
نزه
تفه
تمه
تاهه
تيه
جبه
جوه
جوه
دله
دلوه
دنده

بأداء...
بعد الآن...
رؤيته...
سير علف...
و بر سر و عن كردن...
ورفايته و زرفيته...
و تهره السراب...
مقل از بوي سبوه...
سه ذوق الحديث...
تقال تفتت الريح...
الى السه و سافنه...
و وفق امره...
المنسوب كما...
على ان السه...
كنصير الكثرة...
سفاية بالفتح...
باسبانك...
بازوي

رده
رذنه

رديته
رسته
سفه

كسبه

ای زینت شرفه و شرفی بود از آسمان و الارض سنه بالفتح و الهمزة و غیره و اصله سنه و در لغت
 او سنه من سنات الثلثة و سنه من اولت علیها السنون و ثلثة سنه انما برای تکرار است و لا تمل احرى
 بقار من من فلان سنه اذا تاملت تجد به یعنی قسط ناکر و يقال تسبت عنده و تسبت عنده ساکن کرم یا تکر
 ساکن شدم و استاجوته سنانة و مسانته فاذا اصحمت بالواو و النون قلت سنون بالکسر و الضم و بین
 بالفتح و الکر و اما بین برفع النون فیه قولان احدیما از فعلیه مثل غلبت و حذفه و هو جمع شافر
 و السان ان فعلیه و کسرت فاذه کسرت ما بعد ما و قد جاء علی فعلیه جمع تکرار و عبید المالیان صاحب
 القول بحال النون في ارضه بدل من الواو و في المائة بدل من الیاء و قوله یوم لم یسبتم ای لم یتغیر السنون
 و التثنية التکرار الذی یقع علی الجوز و التکرار غیره یعنی کره بقی نان و جران **فصل الثانی** شبه بالکسر و فتح
 الیاء و سکونها مانند شبه ثله و بینهما شبه بفتح شانه جمع علی غیر قبایح کجاس و نذاکیر شبه بالضم بوشیدک
 کار استیاء بوشیده و مانند این شدن اشتها کارها بوشیده تشابهها کارها مانند هم تشبه مانند
 کردن تشبه مانند اشباه تشابه مانند شدن تشبه بکوز شبه و شبه بفتح الیاء و سکونها کوز برین
 شبهها صحیح نوعی از طاق و شور کجاها شده در صوفی و دشت الاسم شده بالضم و شده بضم
 بخل و بخل بقال شده در صوفی و شغل نهوشده شده آزاناک شده بکام بشده از منبر
 شفه بفتح تنزلی و اصلها شفه شفاء هجاب شفی و شفی سنوب بوی در صفت شفا بوی در صفت شفی
 اشغ الکه بهاش فراهم نیاید و زعم قوم ان انما قص من الشغ و اولانه بقالی ای جمع شغوات و لاد بیل
 علی صحته و يقال فلان ضعیف الشغ شغول کردن و الحاح کردن در سوال بقال شفتی من کذا ای شغل
 و قولم من شغ علیک الیوم ای شغله منک ای هو قدرنا لا فضل فیهم رجل شغوه اذا کثر سوال الناس
 ایاه ما شغوه و هو الذی کثر علیه الناس مشافه روی سخن گفتن و شغوه الیاء و
 و الیم و لا تغل شغوبه و بقال شا کهه مشکلمه و شکاها ای شابه و قارب شوه زشت شده روی
 تشویه بحدنه و سن شوهاء صغه جموده بنهار جل اشوة ای سریع الامصابه بالبعث یعنی شتر زخم رسانده
 بیکر لا شوه علی ای لامل ما اصبر فینبغی بوزن شوه لای تکرر و تقول و رجل شانه البصر ای صریح البصر

سنه

شبه

شده
شده
شده

شک شوه

عاج

شاة کوسند و کلا و وحش مذکر و نوت و موز و سن و اول الشاة شاة لان صفتها شوه
 و الی شایه بالیاء و الحور و لغت شایه لان العشر فاذا حور ضیالقا نقول اصدی عشر شاة
 و اذا کثرت قیل بیده شاة کثیرة و جمع ان شاة سوی ارض مشابه بالفتح ای ذاشاء شاة و کسوب
 الا ان شاة و نسه ان شاة شای **فصل الثالث** صه قاموش ای و هو اسم فعل یعنی علی التکون
 فان وصلت نوتة قلت صه صه فان صه یارجل فانما ترد الفوق عن التوفیق و التکرار لان التوفیق
 تکبر **فصل العین** معنوه دل شده و نه عقل و هو عینة مجهول و به عینة و تفتة قول شده و نه عین
 ابو العنایب کنیت مردی عینای بالضم مرد کزل کالبوه و نادان متکبر و فیه عینیه و عینیه
 و هی الکبر و القلم مع الجهل عیده شتر بد جزا و فیه عیدیه و عیدیه ای سو و طلق و کبر فهو عیده
 و عیدیه غزهاة غزهاة بالبد غزهی منون الذی لا یلبس لهو و سجد عنه یعنی الکه طرب و جماع و سب
 نزارد و الی غزای و غزهون و فیه عینیه بوهة بالنون ای کبر عیضه درختان بلند یا جار عیضه
 و عیضه و عیضه بالکسر فیه و عذف الیاء الاصلیه ایضا کما یحذف من الشغ بغير عیضه الذی
 برعی العیضه و بغير عیضه ای و ابل عیضیه و عیضت الابل تقضه عیضه ای رعت العیضه فهو عیضه
 و عیضه بالتمام و انقص و اعطه القوم ای رعت ابلهم العیضه ارض معیضه بکسر الضاد کثیرة
 العیضه عیضه دروغ و بهتان یقال بالعیضه بکسر اللام و هی استغاثه تقضه بیدن عیضه
 عیضه بهتان نهادن بر کسی اعیضه بهتان آوردن عیضه دروغ و بهتان عیضون حای قوله
 جعلوا القرآن عیضه یقال نقضه الواو و هی من عیضه ای فرقة لان التکرار فرقا اقا و یلم فیه
 فجلوه کذبا و سحا و کفانه و شوا و یقال نقضه الیاء اصله عیضه و یقولون لتسا عیضه حیه عام
 و عیضه التي تغل من ساعتها اذا نشت علی عیضه کشتیک و دشت بکام و تیزی و و ص و بیدیک
 درون و زلفت فمار رجل علیها و امرأة علی مثل غرثان و غرثه و فرس علی نشیطه فی اللجام
 علیها شتر مرغ علیها جابه نهم الکنه و فیتجسس کشتیک و دودله بودن بکام فو عیضه و عامه عیضه
 جماع قوله و طفعا یزعم یهون ارض عما زینر که در وی زنا و کوه بنا شد و ذهبت الی القماری

صه

عینه

عینیه

عیده

عینه

عوضه

علیه

ع

الجزوة مثل الجزيرة وهي القطعة الغليظة من ...
الكثبان استاده قلل الحادي عما قد ...
وجزا وجناغبان بمعنى وافدي وجزدي عنى اذ انبت قايما في الحديث مثل الارزقة المحذرة على الارض اى
الثابتة وكل من ثبت على شئ فقد ضحك عليه رجل جاذى قصير الباع مخذوذى الذى ملازم الرجل والنزل
ولا يفارقة قال الكسائي فصل في جذوة اذا قل في سنة سماه حوى من بان زفر آباء فاكه اجراء زاندين
ما شد فوته بهذا الماء بالكر وفوت مع بسع اى حوى ورسها هما مصدران من ابريت السفينة وارسيت والفتح
ينها من جرت السفينة ورست جارية بالكر وغيروان فرتو بالكر بالثب بى ساع من سكر وكر وفوت ومانده
والجمع اجرو اصلها ابروا على اطل وها بالكر واجرية جمع الجمع وحضار فرد نور سيدة وكذلك هو الحنظل
والرمان وفي الحديث ان النبي صلى الله عليه وسلم باقر زغب من حرة بطنى از غرت القوي فوته اذا صبر على الامر وضرب عليه
فروته اى وطعن عليه فنه كلبه تجوز وجرية اى معها اجراء بها جارية بينة الجارية بالفتح والكر والجاء كذا ذكره
مردو افتاب كشتى فخارة جراء باهم رفترو جازاه في الحديث وتجار واينه حوى وكبل ورسوه جراء بالفتح
والكر وكيلي والجمع اجراء تجرية اجراء وكبل رفترو في الحديث يقولون ولا يستجركم الشيطان اى لا يتخذكم وظله
وستى الوكيل جريالا لانه حوى حوى مؤكله ويقال ضلعت ذاك من قراك ومن قراك اى من اجلكم يخفقان ايضا
جوية شال قرية بشدى وهي الحوصلة اجريا بالكر والقمر مشد واروشن وعادوت جراء بالفتح باو اى جري
وجازية بمعنى ويقال جازية بمعنى ويقال جازية مخونة اى غلبت وجرى عنى هذا الامر اى قضى ومنه قوله تعالى
لا تجزى نفس عن نفس شيئا وتجازيت وبنى على فلان اى تقاضيت متجازى متقاضى وهذا رجل جازيك
من رجل اى صكر قرية كزية جري جلاء جلاء بالمدى خلاف نيكه مؤلفه يقال ضفوة فهو مخفوق ولا يمل
جفيت وقلان ظاهر الحفوة بالكر اى ظاهر الجفاء جفاء السرح واجفيت عن ظهر الفرس اى رفته عنه
وجافاه عنى فتحاه وتجانى جنبه عن الفواش اى بناه استجفاه اى عده جافيا واجفيت الماشية فهي
مخفاه اذا تعبتها ولم يدعها تاكل حلى اشكارا تعضض فض حلية ضيقها جالبه ازقان ومان رفمات
حالبه كذلك يقال استعمل فلان على الجال اى على قرية اهل الذمة حله اقرار كردن وارضان ومارفتن

جوى

جوا

جفاء

ججاء

وجوب

ويرون كذا ...
العقل لا عز اى الفعول او طوبى اى ...
بمى عنى اذ سبت وطلوت السيف حله ...
ايها مخلوبة وطله ما زودها وصيفا اى عطاها حله ...
ازموى مثل حلة اجلى نعت من محالى سبها رموى فته محلى واصدتها وسوا تدا القلع واجلبت العمامة
عن راسى اذ ارفعتها ح طها عن جنبك سما جلوبا اى منضحة مثل جهوا جلى مصفر بطنى از عرب تجلبه
روشن كردن وكشاده كردن وحش انداختن يقال من على بصره وهو تجلبى عن نفسه اى تعمر عن صخره
محلى اسب اول رها انجلى الكشف ويقال جالبه بالامر وجالته اذا جالته به وتجاينا اى انكشف كل
واصدنا الصاحب جلوبى نام اسبى ججاء ججاء بالكر فهما شخص برضى جنى مسوه جبدن اجنائه كذا
بمى مقصود مسوه جبدن يقال انا ناججاة بكيتة تعضى خضاه تازة جبدن جبابه كناه كردن تجنى كناه جستن
بركى تعالى امين عليه وتجنى عليه ايضا في المتكلم ايضا واما اباؤها اى الذين جنوا على هذه الدمار بالهدم
سما الذين بنوها قال ابو عبدة وانا اظن ان المتكلم ايضا واما اباؤها اى الذين جنوا على هذه الدمار بالهدم
فانما جامع صحت وشهد الا ان يكون هذا من التولاد لا ينجى في الاشكال الا ينجى في غيرها واخى الشجر اور كره
واجنت الارض كثر جنابها وهو الكلاء والحماة وكثود كره جوة بالفتح دزدن شكر ونحوه ونوعى از لونها
تجوة دزدن كردن شكر را وقران جوا بالكر وادى فراخ وموضع وغلاف ديك صبا مثل جرسان آسمان
وزمنوك شادك وادى نام شهرى حوى سوزش اندوه وعشق بما فاكه يقال حوى فهو صومعه وايضا
آب نوى گرفته وكندة تالما وجود جرت نفس اذالم توافك البلد واحصوت البلد اذ اكرهت المقام فيه
وان كنت في نعمة جهاى البت اى قرب فهو ججاء ججاء لا يستر عليه است جهوى كوت منه على فعلى ومن
كلامهم عن السرا بهام قالوا يا عثر ججاء القرة قالت يا ويلى ذنب الوى وارت جهوى بيت اهل كوت
له سما جهوى جهوى اهما كشادن سواه جهوا كشاده رسيدن ججاء بالكر غلاف ديك وهو الجيا
جيه يشدد ويخفف آب استاده ججى نام شهرى سيبان ويصعب يحاصفان **فصل الجاء**

جاء

جوا

ججاء

ججاء

من خشوة بنی فلان ای من زوالتم خشوع کما خشع فیما عیش فیقول الحاشی ای یخضع خشوعا ای الخاضع
 وابن اللبون ومنه یقال فخشع بن فلان من الخلة وفسد الخلة وفسد الخلة وفسد الخلة وفسد الخلة وفسد الخلة
 بالشتک سرب زین محاشی فاعلم انما سببت به کلام فحور علی فحش وفسد الخلة وفسد الخلة وفسد الخلة وفسد الخلة
 غشیه الکلام فحور سببها به فیکندة سببها به فیکندة سببها به فیکندة سببها به فیکندة سببها به فیکندة
 ومانتاک بمعنی دور باد وبقول عاشانه ومانتاک بمعنی دور باد وبقول عاشانه ومانتاک بمعنی دور باد وبقول عاشانه
 سببها به و قد يكون حرفا خفضت بها الاسم وتذکون فعلا نصبت بها قال سببها لا يكون فاشا
 الاوف قر لا يها لو كان فعلا لما كان يجوز ذلك فلما منع ان يقال جاء في النعم
 ما عاشا زيدا دل على انها ليست بفعل وقال المراد ما عاشا فعلا لان يقال عاشا زيدا في الجوز على حرف الجر وان
 الحذف يدخلها لقولهم عاش زيدا والحذف يقع في الاسماء والافعال دون الحرف ويستدل ايضا بقول النحوي
 وما عاشي من الاقوام من امر فحصره يد على ان فعل حصة سنك ربه حصة حصة حصة حصة حصة حصة حصة حصة
 قطع عليه بوجه فارة المسك وورد موسى قال فلان ذو حصة اي ذو وعقل ولت ارض حصة
 اي ذات حصة اجصا شردن يقال من اكثر حصة اي عدوا وهو اكثر من ان يحصى اي بعد حصة بازر
 داشتی يقال حصوتی حقی ای منعت وافر وحق آتش حصوت النار سوزها محضاً بالکسر علی معنی حش
 کاد و محضاً علی معنی لا يجوز كذلك خطوة بده سند و دولتی شدن زن از شوئی خطیه که کت کلام
 يقال هي خطي و ابدی خطايا و المثل الاخطية فلما اليه تقول ان اخطا لك الخطوة فيما تطلب فلان قال
 انا نتوود الى الناس لعلک تذکر بعض ما تدرید رجل خطي مزد با قدر و دولتی علی فعلی و سبب ستم رمان
 وبقول خطي فلان عند الامير واحتط بجمع و اخطية علی فلان اي فضلت علی خطوة بالفتح تبرکونه و اذا
 لم يكن فيه نصل فهي خطية تصغر و المثل اخطى فلان و هو فلان ابن عاد و خطا به بها كسر
 لن عرف بالشرارة ثم جاءت منه خطوات جمع خطوة بالفتح خطا بالکسر خطي به لغوة قولهم خطي
 اذا تدبر و اسما المکروه حقة حقة حقا به بالکسر خطا بالکسر خطي به لغوة قولهم خطي
 نعت منه حقی سود که پای و سم به کلام فهو حقی و اصفا غیره و اصفی الرجل ای حقیق دابة حقا و بالفتح

حقا
 حقا
 حقا
 حقا
 حقا
 حقا

لربنا على خطي من زوالتم خشوع کما خشع فیما عیش فیقول الحاشی ای یخضع خشوعا ای الخاضع
 واکرامه واطرافه واصل الرجل ای یخضع فیما عیش فیقول الحاشی ای یخضع خشوعا ای الخاضع
 و من الحدیث انه اخوان محلی الشارح و یخضع فیما عیش فیقول الحاشی ای یخضع خشوعا ای الخاضع
 از من و ببالفت کردن و بقول حقیق الیه بالوحیة ای بالبعث حقة و در وقت بقول حقیق الرجل فحور حقة
 و حقا السهم باریک تیر نزد یک سر و آزار و طای از آزار ستم از سان مقال لکنه الحقیق و اصلا حقا علی
 افعل فحذو لا یسعی الاسماء اسم افرة حرف علی و قبلها حقة فاذا اذی قیاسی المذکر فحذو فادلت من
 الضمة کسرة حصار الاخریاء بکسور اما قبلها و صارت بمنزلة القامی و الغازی و سقوط الباء لاجتماع الهمزة
 و هم الکثیر من حقی علی فحول قلبت الواو الواو لانه لا یخضع فیما عیش فیقول الحاشی ای یخضع خشوعا ای الخاضع
 حکمت عن باز کفتم از وی و حکوت لغوة و مانسحی حاکه کذکر بقول فلان علی الشمس و یجا کرها معنی
 و احکمت العقدة کفتم اصحابها ای شدتها و قوتها خلوشیر بنقیض حلاوة مصدر منه عما حاتم
 خلا و اعلوی معنی لم یحیی علی افعل علی سحر یا الهمزة الحرف و حرف اف و همی اف و زیت الفری و احلیت
 الشیء جعلته خلوا و وجدته خلوا و حالیه طایفة و بقول ما امر و ما اعلی ای لم یقل شیا طلوی بالضم نقیض
 مری و قال قد خلوی و اعط المری و قالت المرأة ای اظلمت طلوة و عجبوا طلوا طلوان بالضم من غیر
 مزدبیری و ادن کسیر اخوشی آمدن کاری عم فاض و من الحدیث نهی عن طلوان الکاس و کابین و حرة
 سدرنا بعت خوش طلوان ایضا نام شهری طلی سرای طلی بالضم و السرد جماع مثلندی و ندی و هو مفعول
 بفتح الفاء و کسر الهمزة ایضا لکان الباء بهنا قوله مع من خلیهم غلبه صیدا یقرب بعضهم بالکسر طلیه السیف
 ازایش شمشیر طلی بالضم و الکسر جماع مثل طلی و طلیه الرجل سکر و صفة مرد طلیه بالفتح نام جای شترناک
 در نواحی بین طلی علی فیل فکثرة کبابی که اکثر انقی خوانند اقلیه جماع صنی ایضا سرباره کردن زینا
 و شیرین آمدن بهمان بما فاکه طلوة خوش آمدن چشم بقول موی علی معنی و من عینی محلی و با پیر ایندین
 زن بما کلام معنی طلیه و طایه و نحوه حوال طلیه آراستی و منه سیف محلی و طلیت مرد را صفت کردن
 چشم کسی خوشی خوشی زینا و شیرین کردن طعام را و قبل طلوة ش السویق مهورا و استحله خیر سرج و او

حقا
 حقا
 حقا

وخلق برآه بست بر خود و از دست خود و تعلق به خداوند و تعلق به خداوند و تعلق به خداوند
 الجدر ملو آوم بدو و بغير خلقه و تعلق به خداوند و تعلق به خداوند و تعلق به خداوند
 القفا، اذا صحت مددت و اذا صحت تقصرت و تعلق به خداوند و تعلق به خداوند و تعلق به خداوند
 دفت عنه و هذا شي رقي على فعل كبر الحما، اي نظور لا يورث اجزاء، فوردن كردن اجزای را و نه الحديت لاجل الاله
 و لرسول حتى سوزان شدن و سخت كرم شدن روز و تنور و غضب كردن يقال كبت عليه ككلام نحو الشمس
 و غيرها اي حرها فحارة المرأة خوشتناس زن لالفة فيها فبرهذه و كل شي من قبل الزوج مثل الاب والام فبذ
 اربع لغات كما مثل قفا و نحو مثل اب و م مثل اب و اصله نحو بالجو تك و نحو بكون البهم مهوزة و كل
 شي من قبل المرأة فهم الاختان و البهتر جمع هذا كله فحارة موشك كوشن و في ساق النورس همانان و ما
 اللحنان اللسان في عز الساق ثمران كالعصبي من ظاهر و باطن حوات حماء حامى فجلد يبرينه
 و خلقه چون بنزه دي در شاخ آيد اورا آزاد كند و بر نشيند و سوي و بشم و ي نكيزند و بر نشيند
 و كويند حتى ظهوره و هو يرمي حيث شاء، حاسبان كرت و بيشم اسب يقال فلان حامى الحقن و حامى
 الزمار و حامى الحيتا اي حمى حوزة و ما وليه و الجمع فحارة و حامية و فحة العقور البضم ينش كزدم و فردي
 و اصلها حموا و حمى و الهاء عوض عن الواو و اليا، فحة الواو بفتح و كراما فحيا سورت شراب و حوت
 حموة الالم سخنة و تيزي در ذميمة فحوة بالكر فيها بر بنز فحون يقال كبت المرين الطعام احتواء بهتر
 كردن فحمة بالسيد محبة بانخفيف نكر و عار و اشتر از فري يقال كبت عنه و فلان اعى انقا و اشغ
 دمار من فله فحاما از كسي دفع كردن فري را و نگاه داشته حاسبت عنه فحاما و حامت
 على ضيف فلان اذا اختلفت و يقال الفروس يامى و لدها و يقال حماء لك بالمدة في معنى قد آلك
 الحمت الحديد النار فهو محمى و لا يقال كبت و تحاماه انكسى اي توقوه و اجتنبهه خوشتن از وي نگاه
 داشتند حنوة كبا هي خوش بوي جنبوا بالكر حنوا، زين و بالون اصناماء و حنوا كل شي اعوجاج
 و نه حنوا الجبل حنوا ايضا موضع و بابن بزي حنية حتى كان حنوا بالكر و المد خدم منبت نظري و حنوت
 ايضا كوز كرم پشت را و حنبت العود و رطل الحنى الظهور و المرأة حنوا، و حنوة التي في ظهرها اهد يد اب

ع

ح

حوا

ح

ح

وایضا تکرار علی ما کما علی بلاد غلام و ایضا
واجبت الناقه اذا موی ولدها فانی و حیة لا یقال لولدها و ایضا القوم یقالون ولدوا له
وهو اخص والطر والحب بالقر یباران و حیة حیسان فیما فی لایزالا لقره و قال ابی الابرین
فاختیرها ای و صرت بها حیة و الحیاة بالمد شرم و شرم دانسته عموکام و فرید و رم ناکه آیه
جاء استخما شرم داشتن تعالی استخیمه و استخیمت منه و حیث منه کدر و استخیمت بیا و واحدة
ایضا و اصل استخیمت فاعلموا الیاء الاولی و القوا و کرها علی الحیاة قال سبویه حذف لتقاء
التاکین لان الیاء الاولی تغلب الفاعل لولاها قل و انما فعلوا ذکر لکثرة استعمالهم و قال المازنی
لم تحذف لتقاء التاکین لانها لو حذفت کد لکر لرد و ما اذا قالوا هو سخی و یقال سخی کما قالوا
سبیه قال الاضغش استخی سخی بیا و واحدة لغویم و بیابین لغو اهل الحجاز و هو المامل لان
ماکان لاه مغنله لم یعلوا عنیه الا بیری انهم قالوا اصیبت و حوبت و یقولون یعت و فلت
ضعلوت العین لالم تغفل اللام و زنده کدا شتم مولد سبیه سبیهون نساء کم حذف الیاء الاولی
استغالا و قوله ان الله لا یستیجی ان یضرب ای لا یستیجی حیة مارکوت للذکر و الا نسی و خلته الیاء
لان واحد من جنس شل یط و دجابه علی انه روی عن العرب رأیت قبا علی حیة ای ذکرا علی انثی
و فله هو حیة ذکر حیوی شوب الیه حیوت مارکر ای مارکر ای من حیة و حیوة زمیر مارکر
حیوت جانور خلاف مویان حیوة نام ردی حیاردی حیة ملک التحیات لله قال یعقوب الملک
و یقال امراة حییه تبی لان الیاء غیر لازمه و رجل حی و کل اسم اجتمع فیه ثلث باوات فینظر
فان کان غیر تبی علی فعل حذف من اللام کما تصغر عطا، غطی و فی احوی امی و ان کان مبتدیا
علی فعل تبیت کما کفر حی حی و قولهم حی علی الصلوة ای سلم و اقبل و قد ذکر فی بعض بلاد
فی باب اللام **فصل الف** قابیه لم و هو هوز لانه من حیات و لکنهم تکرروا همزها حیاء بالکسر و المد
فکاه و حییه ایضا و استخینا الحیا، ای نصیاه و دخلنا فیها و اصیبت الحیا، و حییه اذا علمت
و حییه ایضا حیو فرودن اتش عفاضه ایضا و معونه حیی بالکسر کثیرا و اضاها حیو فی باب

حیا
حی

حیا

سدره عفاضه ای حیو فرودن اتش عفاضه ایضا و الا نسی حیوة خرمایه حذف الناقه حیوی الی
حیات و حیوت یعنی حیو و حیوت شرم عفاضه و حیوی بالکسر لغویة تعالی اذن حیو، یعنی
الحیوی و حیو حیو ای حیو و حیو حیو ای حیو و حیو حیو ای حیو و حیو حیو ای حیو
کثیرا فکیند مرغ و الا نسی حیو بالکسر و حیو حیو ای حیو و حیو حیو ای حیو و حیو حیو ای حیو
فحیته اقویه و کرمت ان اقدیه حیوی بالکسر حیوی و حیو حیو ای حیو و حیو حیو ای حیو
بالفتح شرم داشتن عموکام حیو حیو ای حیو و حیو حیو ای حیو و حیو حیو ای حیو
ای فرود آورد یعنی طاق حیوت حیو تریسدن عموکام حیو حیو ای حیو و حیو حیو ای حیو
فحیته ایضه بالکسر ای کنت اشد حیو منه و هذا المكان افضی ای اسیب و اشد حیو
مولد حیو حیو ای حیو حیو ای حیو حیو ای حیو حیو ای حیو حیو ای حیو حیو ای حیو حیو
ذواله بالحبایه یعنی الذی حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو
او ااضفت یعنی فرما، ریزه تابه بار آورد حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو
ابو عبید لم اسماها بالکسر و تعالی حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو
الحیو حیو ای حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو
والمد فای کثیرا حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو
حیو
بکلام و کام زدن حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو
ای دفع و امیط حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو
ای تجاوزت حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو حیو
و حیو
و حیو
و حیو
و حیو

حیا
حی
حیا
حیا

حیا

حیا

حیا

حیا

حیا

گفتم بود خلیه و همانا سدا خفا، پوشید ما اثر و نامش در کلام شیخ و سخن ای ظاهر و کج خلقیها
خفته چاه تبار اواص من الراه جنبا ما من سائر با صی صورها و اثر و طرها الارض صافی بر
بال مرغ نزدیک بخل و آن ده بر بند و شافرا، نو در جفت و بقال آخفتند و لا بقال اخفتند
خف و ضعیف در خشدن برق و در بر غما فام خفی که کرا اخفتند الشی ای استرحه خفت نعت من و کج
کش آخفته پوشش راه که نرسد آب حامه پوشند خفا، باله و الکرمی قوله به ان اساقه اتته اگا
اخذها بالضم و الفتح و معنی الضم از بل عنها خفا، با ای عطا، با و هو کقولهم اشکت ای از لته علی قلبه
خلوتی شدن عفا فام خلوة ظله، و نیزهای ساختن و قسور داشتن صلتهما بالبا، و ترو آمدن در خلوت
با کسی صلای قولیه و اذا ظلو الی شبا طهرهم و لطف ههنا معنی مع کما قال من انصاری الی الله و هو الله
و ان من آتة الاظلمه نهانند برای معنی و از نسل و تبار انانک ظله، ای بداء، هذا الاینی و لا یجمع لانه مصدر
و اما شکر خلی علی فعلی ای بری شتی و جمع و ائت ذی التثنية و کرا فنی لجا ای من کرا الزم لجا لک
ظلا، ایضا بالفتح و اللد است جای و جای خلیت سطوررها کرده و ناقه که بر بی دیگری مد آور
و شردند و کنایت از ظله و تبار انت خلیت و کشتی بزرگ و خانه از نور که در وی غسل زهد و تبار ایا بگو
من کذا ای خالی ظله، بالفتح و التصرف و هی کل بستی بها و نصب بعد ما علی انها فعل کاتقولن جاب
ظلا زید و یضمر فیها الفاعل کانت قلت ظله من جاب زید و یجربا بعد ما بالوجه بقولنا ان ظله زید و ک
عند البعض حرف قرینله حاشا و عند البعض مصدر مضاف و اما ما ظله فله یكون فیما بعد ما الا التصب
لان ظله لا یكون بعدها الاصله لها و هی مع ما مصدر کانت قلت جاؤنه بعد خلوت زید و تبار ظله ک
ذم ای اعذرت و سقط عنک الذم خلوة بالفتح بدر بطی حکم علی فعلی ذم خلوف شخی خالی مرده زن
قرون خایه قرنها، کدشته خلوة بالفتح ایضا گیاه تر ظله بکی تبار خلیت الخلق و اختلست در و دم گیاه
ترا فاخلی در و ده شد مخلی بالکسر و اس علف دره بخلوة بالتاء، تو برده و علف و ان خلیت و ایتی اظنها
وزش لها الخلق و اسیف خلیت ای یقطع یختلوت خالون گیاه در و ندر کان اخله، ایضا سلف
شدن زینر و خالی شدن تبار خلاک الشی و اخلی و خالی یافتن و خلوت کردن و خالی کردن شیء لازم

ظلا

و تبار از طعام اشکله خلوت حسن و خلیت تفرقت علیک و خلوت
سید زینر در دم او را نهان خلیت یعنی نهان و کلمات کلام خلیت و کلمه خلیت و اخی علیه
فمطلقه او اخی و اخی علیه الذم ای از علیه و اسما و اخیت علیه ای اخیت یعنی یاران
شدن عفا فام خلیت خلیت خلیت و ذلک اذا سقطت و لم تظلم نونها و اخیت مثل
خواب العتق و اللد فک و خالی شدن و منه قوله فکلک سوتهم فاقوته ای خالیه ساقطه کما قال
فای خایه علی و شها ای ساقطه علی سفوها خوی تخی شدن شکل حاطه بزادن بچه خویه نوعی
از طعام نخود ساختن این طعام و از زینر در و اما ندن شکل شرجون فسد و مرد چون سجده کند
و مرغ چون بر تاف و سلد و میل کردن ستاره بغوشدن خوی زینر خواته آواز **فصل الدال**
دای از شتر ای که خوب بر طر رسد و درین کند و منه قبل للخراب این دایه و فونع شمال فایت
ادای و داوت له لغویه و تبار الذی بذای للغوال نایفه ای خلیت مثل ما دوا این دایه راغ دایا
بالتحریر تمام جمع دای و دای مثل ضان و ضیلین و دایا بالعصر بلج بیاده دباة یکم ارض بدیه
زینر بلج حوزده ارض بدیه زینر بلج ناک ارض بدیه لکرو و ادنی الرمش اذا الشبه ما بجزع من و ترو
الدباء یعنی بر کثوره کما می خدانی شود که بلج مانده کرد و دایا، بالضم و اللد کرو و دباة بکی تبار جا
قلون بدنا دبا اذا جا، تبار کالتدبای الکثرة یعنی حرم بلج و دایا بالضم تبار یکم شدن بدیه و اجبه بوسه
دای التیل و ادنی و تدنی یعنی دبا می تبار یکمها قبل الاصح و هی التیل اذا هو البس کل شیء و لیس سوسه
الظله و منه دجا الاسلام ای قوی و البس کل شیء و ذمیة بالضم کازه صیاد و هی جماد و تبار ان کنی
عیش و له کانه یزاد به الحفظ مداجاة مداراة و اجبه ای داریه کانه سانه العداوة و هو
کشدن عفا فام حوله مع و الارض بعد ذلک و صیرها ای سبطا و دای المظالمه صی عن وجه الارض و تبار
للاغب بالجزر البعد المدی و ادنی ای ابرم الجزر و دست و پای اندازان رفقا سید و خیه بالکسر نام
در وی و حوالی کان بانی صیر الی ذم صورت و کان من اجل التیس و خیه و حوة بالفتح نام دو پسر نوابه
بر بکرها سواران مدعی النعام جای سینه نادان وی ادعی النعامه جای حوزده بر سر آوردن وی

خفی
خفی
خوا

دای

دبا

دجا

دحا

وهو اضوعول دَر بازى و يقال سدا و اشترى و قد قيل قوم و قد قيل قوم و قد قيل قوم و قد قيل قوم
دردى دريه بالضم والكسر و راية الكسر و انتم على عالم و قد قيل قوم و قد قيل قوم و قد قيل قوم
و يقال يحذف الباء بكثرة استعمالها و قالوا لا ادرك كما قالوا ابل و لم يكن اورا و كما هي اذنت و نوك
ولا ادرككم بفتح الراء مداراة بايكم كبري كردن يفر و لا يفر و دريه على فصيل بالهمزة و بغير الهمزة
وهي داية تستر بها الصايد فاذا انكزتمى بغير سنج و شامع بار بلك بوى زنانا نوق سر را
كشد و نذرت المرأة اى سترت شوها و نذرت و اذراه بفتح اى قتل و رجا به بالكسر و كونا ه
منه و هو فعل به تدسر بوشانیدن و ساها اى اخفاها و هو من الاصل ذستها فابدل من اصد
السين تاء و دعوة بالفتح يطعم خواندن عفاض بغير كناية و دعوة فلاق و مدعاة فلاق و كسر
به سري خواندن و دعوى نسبت كردن فلاق دعى بين الدعوة و الدعوة هذا اكثر كلام العرب بعضهم
ينفتحون الدال في النسب و يكرهون في الطعام دعى بسروانده قوله و ما جعل ادعاءكم انباءكم دعوى
ادعى دعوى كردن بر كسبه و نسب و نام خویش گفتن در و بر سبب ضم تداعت الحيطان للوحب اى
تهدمت اذمية بالضم و التشديد حيث ان مدعاة حيثما كفتى عام و خواندن دعوة و استند
بفتح و دعوت الله بالهمزة و عليه بالثاء و اصله دعاء لانه من دعوت لان الواو لما جاءت بعد الالف
هززة و تقول للمرأة انت تدعير و انت تدعوس على الاصل و انت تدعين باسم العير الضم و انت
تدعون كما للرجل الا ان هذا فعلان كما تقول تنصرت بله اعلاه و ذلك تفعلون كما تقول تنصرون
بالاعل و داعية اللان ما ترك الضم لتدعوها بعده و في الحديث دع داعي اللان و داعي الذهب و
و يقال ما بالدار دعوى بالضم اى اهد و لا يستعمل الا مع الجهد و بفتح بعض العرب لو دعونا لا دعونا
اى لا جنبا كما يقولون دعونا لا ابتغنا دغوه دغوه خرى بدفلهن ذود غوات و دغوات اى افط
ردية دغوه لقب زينة كور قل الحق من دغوه و اصلها دغوه و دغوه و دغوه و دغوه و دغوه
كشتم عفاض و دغوت ابرج و دافية و اذمية و في الحديث انهم اتى باسبب فقال لقوم منهم يد
اذ هو به فادفوه يريد الدفا من البر و يفتح كرم كردن فذسوا به فقتلوه فواداه رسول الله صلى

دوا
دوا
دوا
دوا
دوا

دعا ما يقدر على ان يفر و على اذى و هو الذى القوت جدا و ذهب قبل اذنيه بفتح و راز شده
و شوى كوشها فغده بلشند و فرانه على اى شتى اوجم خلقا در نها تدا في در با فتح و كشاده رفتن
شتر و فوا شتر نيكوى دراز كردن و في الفصل بالبريدى دعا اذا كثر من شرب اللبن حتى شبع
جدان بشر فرود كه ناكوار كند من فهو دق طقت منه و قته موانث و قيل دق لوز و دقوى و لوم دلا
بالفتح غلة دلاة يك دلا بالكسر و الدعا دوى كذا كذا و كذا مع فله منه قلبت الواو باه لوقها لافا
بعد صفة و يك از بروه و داغ شتر و سختى نبال عاب باله لوى بالذاهية و دولا ب و بر كشدن دلو
از جاه عفاض دلو ذ اللو و دالية اى داسية و شيع كز قنبره را يقال دلو ت بعلون البكر
اى شتغية البكر و اد لوى اى اسرع و هو اضوعول و يقال دلاه بغور اى اوقه حوله به قدرها بغور
و تولى من الشجر قوله مع ثم دغ فدى كقولهم ذهب الالهه تخطى اى تخطط و ادنى حجة اى اخرجها
و هو يدى بر كة اى كسبها و ادنى بهاله الالهه كذم اليه و منه قوله مع و تدلوا بها الالهه كذا
دغ حوزت اصله دغوا بالتحريك و انما قالوا دغى يدى عاله الكسرة التى قبل الباء كما قالوا رضى بى رضى
و هو من الرضولن قال سبويه اصله دغى يكون الهم لانه جمع على داء و دغى شل طيبى و طباء و دغى
و قال المبرد اصله فعل بالتحريك و ان جاء لجمه نحو النظار به و الذاهية الباء و دل عليها قولهم
في التثنية دميان الا يبرى ان الشاعر لما اضطر افره على اصله فقال فلنا على الاعقاب تدى لعلنا
ولكن على قد انما يقتر الدتا فافوز على الاصل و تصغيره دغى و التثنية دغى و دغوى و المصدر
ايضا دم عفاض دغى كذا كقولهم دغى الشئ فهو دم على فعل مصدره تحرك الالف و انما اختلفوا في
دغى بالضم لثب و صورت دغى جاء ساقى دغى انما كوى يقال كانها اسمان جعلا و اهد دغى تيرك بر
و خون خشك شده باشد و اسب نيكو سرج و هر چه بنابت سرج باشد مستد مى انك بر فحق و نذارا
از غم حق خود كبر و خون از نده از بينى خود اذ ما تد به خون آوردن و خون آوردن و ايه سجا
خون سدايد و نزود ازوى دغم الاخيرين نوعى از ادويه و نونزد بگرشدن صلح بين عفاض ادنا
مستود و بنا اين جهان نزد كبر دغى عام شل كبرى و كبر و بنا و دغوى دغى منسوب بوى اذنت

دعا
دلا

دعا

دعا

وارتوی الجبل ای غلظت قوآه فلیتوت بها الرطوبه فلیتوت بها الرطوبه فلیتوت بها الرطوبه
عفا فاض و منه قود نبع وانکر البحر فواهی ساکن علی جنبه فذو فرخ ذوقی از رخا و تیار سالک
زهور نوره جای بلند و بشت و سوسن الاغداد و آت راه سنان بخت ذوقی از رخا و تیار سالک
لاشفوقه ففنا، ولا طریق ولا سفوقه ولا زکح ولا زنبو وارینت طم الطعم والنشاز اذوت طم سطر
ارشت سوطام راهن راه ای دام واره علی نعل ای ارتق بها عینن راه ای ساکن راه و رهاجر
ای سکم رها، زبیه فرخ زها باضم می از بندج زها وکی شوب الیه **فصل الزا** زوی بار کردن
از دبا، برداشتن زبیه نشسته ذوقی عا که فرخ المنق قد بلغ السبل زنج و سفا که عمت صید نبر و دده
یعال تزیت زبیه از بی شتاب زدک و نشاط و سبک علی اخول و رخاری مختلف و کار زریک
ازانی عا که تزجیه نیمی راندرن یقال کیف تنزهی الایام ای کیف تنزها رطل فزقی ای مزج و تزجیت
بکذا ای کیفیت، از عا، راندرن زبیه صزی ای که فرجاة مؤنث قولیه و جنبنا بیعنا مرفاة ای
قلیل و الریح تزقی السحاب و البقوة تزقی ولدها ای تسوقه زها، بالفتح و الما ناسا نه کرد کردن
فواج و روانه کار یقال فله از بی هذا الامر من فله ای اشد نفاذ ای نه یقال یحک صتی زعی ای
انقطع یحک زد و کوز باضمی بودک و انداضن آن در سفا که عفا فاض فزاة بالکسر سفا که کوز
انراضن و انرا فاج کوبند یقال بعد المدی و ازده و قال زد و لغوه سد و هو تد اید نحو الشی
زذاتیه بالکسر ضم و عتاب کردن یقال نه زریب علی و تزرت علی معنی و قال ابو عری الزاری علی الایمان
الذی لا یعبده سنا و نکر علی فعله ازرا، هزار مدی نمودن و تعقیب کردن یقال نه از ریت به اذ
و اذ ریت ای صقوه زفیان سخت و زمین باد و زخمة الریح ای طروده و نام مردی شایع ناقه
زفیا سربیه قوس زفیان سربو الارسیال لیسهم زنج بال برداشتن شتر مرغ و بر وقتن سرباب
چری را در هو زقوز تمی که کردن عفا فاض که زقا، تا بضم و المد صوت و کل صاخر زاق زقیه بالفتح
ای صیحه یقال هو ائبل من الزواقی و هی الذی یوک لانهم کالموا سیرون فاذا صاححت الذیکه یقوی زکوة
تزکیه زکوة دادن لذمک و با بیره کردن و ستودن خود را و زکوة از کسی گرفتند قولیه و شکر کیم ای نظیر هم

رها
زنا
زنا
زنی
زنا
زنا
زنی
زنی
زنی

و کما یقصر ای یخسح یقال فلیتوت کلین طاق لیتوت بالکسر و التمدین عفا فاض و لاتیق آتین و شمع کرین
یقال نه هذا الامر لا یترک و یلهون ای لا یخفون از کما یلهون الذین غلبهم زکی زاک و الصدیر زکو خیمبر
زنا محصور عند اهل الحجاز مدود عند اهل نجد بازن ام، مع امین عفا فاض نسبت معصوره
زنوی نسبت مدود زنا و می تنزیه زنا منسوب کردن و زانیه خواندن کسیه را زناة بالکسر
مدونه ماده و قولیم هو زنیة بالفتح و الکسر نقیض قولک لرسیده و الحراة تنزاة زناة و زناة
ای تنائی زاویه کج و پیچوله و ایام مع زویت الشی جمعته و قبضته و مع الحدیث زویت
و الارض فاربت مشارفها و مغارها و انزوت الجبله انقبضت و رکشده شد زوی بالکسر
میشش و هبات و اصل زوی یقال نه زبیه و التعمیس زویة و زوی الترحیل ما بین عینیه یعنی از نگر
ذرا فکندن و زوی الماری و ارته ای طرف زونام کوهی و قضا و قدر یقال تم زوی ای یعنی
علینا و قدر قدر زویة و زوازیه دیگر دیگر که یک شتر کوشت بز ذرای طرف از طرف مع مدو
و یکتب الایام بعد الف قال زید این ثابت فرخ نشننها می زای فزها امره ما را، زوزاة بشت
استیج کرده رقت و کام نبرد بکند ناده یقال نه زوی الترحیل زوی و راندرن زهور نکر کردن
فنا، غوره یقال ظهره الزهو بالضم عند اهل الحجاز ازها، نبله و دیدار ناینده خوب یقال زعی الشی
بعینک و برداشتن سرب چری را بنار زهی السراب الشی و نیر ماه ای رفقه و هذا بالالف لا یخرو و وزن
با و سبک و سهل و اشقی یقال زهاة و ازدهاة و رفقاة بعد از ورود یکبار روز و راندرن تعد لازم
و کار باطل و دروغ و جنبانیدن باد درخت را و بستان کردن پیش نرد بکر زادن عفا فاض و کبر
و ناز کردن یقال زهی الرطل منو منو شتو مجهولا ازدهی نو منو دمی و للوب احواف لایکلون بکذا الاعلی سلب
الفصول و ان کانا معنی الفاعل مثل قولیم زهی الرطل و عینی بالبر و تحت النیاقه و استباهها و اذا امرت
قلت شتره و کذا کلام من کل فعل عالم یسم فاعله و امر الغایب لایکون الا باللام و فیه لغه افوی
زها نیزه زهور ای نکره و منه قولیم ما ازها، و لایستحب من خصل نحو له ابل از ایهة او الکانت لای یخبر
و یقال تم زها، مایة ای قدر زناة **فصل السین** سائر و نیت و نوز و خاطر و جابجا باش و دورک

رها
زنا
زوا
رها
زنا
زنی
زنی
زنی
زنی

فهي من هذا الباب...
تقلب الواو...
في سوا...
والدك...
غيرك...
فعل...
وقبل...
سوية...
ولا...
وقسم...
وسا...
استوى...
المنه...
الطه...
النعش...
وكج...
وسه...
سبا...
لا...
سنا...
ونف...

سوا

سوا

سوا

سوا

سوا

سوا

سوا

سوا

كما...
تقلب...
في...
والد...
غير...
فعل...
وقبل...
سوية...
ولا...
وقسم...
وسا...
استوى...
المنه...
الطه...
النعش...
وكج...
وسه...
سبا...
لا...
سنا...
ونف...

شأ

شأ

شأ

شأ

شأ

شأ

شأ

شأ

میر و از ان السواق قوه حیوانه قانی و الا سخی و ان ساقله و ان ساقه الذلک
و ان ساقه الذلک ساقه لعلک حرقانی ای سلب و قیاسه ای کابده قیاسه سوسه درم قیاسی درم با سوسه
حماه مثل سوسه و سوسه و در ام قیاسه کبر و قیاسه الارام سوسه و سوسه شکره الحواشیه
لیقه ای بارده و قیاسه ای ساقه سوسه سوسه از سوسه سوسه قیاسه سوسه ای سوسه
ساقه سوسه و سوسه و قیاسه سوسه ای سوسه قیاسه سوسه سوسه سوسه سوسه
قیاسه و ارض قیاسیه و قیاسه سوسه ای سوسه قیاسه سوسه سوسه سوسه سوسه
سوسه سوسه و ارض قیاسیه و قیاسه سوسه ای سوسه قیاسه سوسه سوسه سوسه
و سوسه قیاسیه ای سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
و کذا ناته و لا تقبل حلقه ای و ان ساقه سوسه و سوسه سوسه سوسه سوسه
اصن و کان لرسول الله صلاه و لم یکن مقطوعه الاذن قیاسیه و در سوسه سوسه
نیکو کردی بار نکند و در سوسه و اورا بهر روزی در سوسه و در سوسه سوسه سوسه
سوسه سوسه و در سوسه سوسه و سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
اقصاه و استقصاه و قیاسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
قضا بابد حکم و حکم کردن و اصله قضای سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
اقصیه حاد قیاسیه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
بقال سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
و ان سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
ای او سوسه و استقصاه ذکر و قول سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
و سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
الاصحای جمله قاضیا و انقضی و قضی سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
الانقضی قاضیا بالشد بزره حکم و قضی بالباری ای انقضی و اصله انقضی قاضیا

قضا

قضا

قضا

قضا

قضا

ربیع

الاولی من اهدین باه قضا بالکبر کما یس و موضع قضای قیاسیه حاد
و ایضا حاد سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
کالا صاغرا من القضا موضع قضا کما یس و موضع قضای قیاسیه حاد
یعنی من قضا سوسه و قضا سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
من الاضواء و الاضواء و هو ان یضغ السوسه علی عقیبه بین السوسه علی قیاسیه حاد
سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
الخل و قیاسیه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
قضا سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
ایضا سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
یعنی ما که قیاسیه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
نقضیه و ذی فرستادن سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
القضا و سوسه قواضی الشعلان بعضها سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
و القاضیه القضا ایضا و فی الحدیث یعد الشعلان علی حافیه زاسی احدکم ثلث فقد قفود ذی رقت
قضا بالضم مثله عمه قاض و دشنام و ان یحشی و بدی صریح و فی الحدیث لا اذ القضا البین
و یکاری سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
قیسوه بالکبر ایضا سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
ای موثر کرم و اقصاه ای اختیاره و فله قیاسیه ای سوسه و فله قیاسیه ای سوسه
یعنی قرضی و اقصیه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
و قواضی سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
الطوام قضا یا حاد سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه
قضا سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه سوسه

قضا

قضا

قضا

قضا

ربیع

وایشان از منصف خود او را از بی لاله و الهی...
الطرحه که بگردد باک...
نه و نه...
موج که کرد اگر...
اول...
تندی...
هوان...
شد...
آنها...
از...
سار...
از...
در...
که...
که...
انا...
و...
کل...
که...

نص
مدون

طلوی

مرکب
بوق
بوق

س

مشق

سازند...
الطرحه...
نه...
موج...
اول...
تندی...
هوان...
شد...
آنها...
از...
سار...
از...
در...
که...
که...
انا...
و...
کل...
که...

مصا
مفاه

مطال

معا
معا

مقا

مکا

مکا

مکا

مکا

مکا

وتاء القسم بدل من و آوه كما تبدلوا منها في تارة في حركاتها وتارة في سكونها وتارة في حالها وتارة في غير ذلك
ما لا يقدح في كذا ولا تدخل في غير هذا الاسم وقتها أو اتقاء وانت قصير مع الاسم كما تسمى الألف
من غير أن يكون سميًا في قولهم من غير أن يفتت عن الاسم كما ضمير أو من قدرت كانت على ما وسب
القصيدة التي قواها على القاء تارة **قال** خالقه بما خلقه يدوم في سكونه في التكرار
حتى أرتب ما منى على التكرار من غير أن يفتت في حاصلة المعرف فاقته إذا دعوتها ولكن انما
لها طاء قال سيبويه ابدلوا الألف بالياء في قولهم حاصلة المعرف صياح في حجة في صورته
منه فعلة كما ان رعله لو التزم قولنا لما كان نقول لانت فاجوبى حاصلة المعرف
مخى وعدت اذ كن للتصويت وقال ابو عمرو وقال صانك و طاء اي **بها** طاء
بها حلقية قال ابو زيد فانك غناه العجل صلي صلتا على الكسر يستوي فيه التثنية والجمع
والذكر **قال** ابن مردويه هو اسم شارب الماء الذكر وذي بكر الألف للمؤنث قولنا من التثنية في قول
وذه في الوقت ما سقوفه وتدخل عليها طاء التثنية على مدار يد وتسمى سدة في قولهم
بند للمؤنث وقد اكتفوا به عن التثنية واذ ان سقوفها هي الألف في الفخذ والفتنة
سكونها في سقوف الفخذ ان يدين ساو لن فاعت من اسقط الف التثنية قراء ان عدل
ساقول لان الف في الابع فيها اعراب قبل انما على لغة يثرب في الجمع اولها من غير لفظ وتدخل
عليها كما الخطا نقول واذ في ذلك واللام زائدة وتدخل بها على ذلك في قولهم ولا تدخل
بها في ذلك ولا على اولها كما تدخل على كافي الخطا على ذي المؤنث وتدخل على ما تقول ذلك
وتكر ولا تغل ويكر وتقول في التثنية جاء الرجلان ذانك بالتحقيق والسبب في ذلك ان
في المؤنث تانك بالتثنية والتثنية شدة وانما كيدا ونكتة الاسم كما دخلوا اللام على ذلك كمنه
لان في لاف واحد وانما يفعلون مثل سدة الاسماء التثنية بتقصانها وتصغيرها في ذلك
ذلك تانك والجمع لو تانك واما ذو معنى صا. يعني فداو ندهو لازم الاضافة فان وصفت بكثرة
اضفت له ككرة وان وصفت بجمع اضافة الالف واللام ولا يجوز ان يضيف المصروف الالف

شبه

وتاء القسم بدل من و آوه كما تبدلوا منها في تارة في حركاتها وتارة في سكونها وتارة في حالها وتارة في غير ذلك
ما لا يقدح في كذا ولا تدخل في غير هذا الاسم وقتها أو اتقاء وانت قصير مع الاسم كما تسمى الألف
من غير أن يكون سميًا في قولهم من غير أن يفتت عن الاسم كما ضمير أو من قدرت كانت على ما وسب
القصيدة التي قواها على القاء تارة **قال** خالقه بما خلقه يدوم في سكونه في التكرار
حتى أرتب ما منى على التكرار من غير أن يفتت في حاصلة المعرف فاقته إذا دعوتها ولكن انما
لها طاء قال سيبويه ابدلوا الألف بالياء في قولهم حاصلة المعرف صياح في حجة في صورته
منه فعلة كما ان رعله لو التزم قولنا لما كان نقول لانت فاجوبى حاصلة المعرف
مخى وعدت اذ كن للتصويت وقال ابو عمرو وقال صانك و طاء اي **بها** طاء
بها حلقية قال ابو زيد فانك غناه العجل صلي صلتا على الكسر يستوي فيه التثنية والجمع
والذكر **قال** ابن مردويه هو اسم شارب الماء الذكر وذي بكر الألف للمؤنث قولنا من التثنية في قول
وذه في الوقت ما سقوفه وتدخل عليها طاء التثنية على مدار يد وتسمى سدة في قولهم
بند للمؤنث وقد اكتفوا به عن التثنية واذ ان سقوفها هي الألف في الفخذ والفتنة
سكونها في سقوف الفخذ ان يدين ساو لن فاعت من اسقط الف التثنية قراء ان عدل
ساقول لان الف في الابع فيها اعراب قبل انما على لغة يثرب في الجمع اولها من غير لفظ وتدخل
عليها كما الخطا نقول واذ في ذلك واللام زائدة وتدخل بها على ذلك في قولهم ولا تدخل
بها في ذلك ولا على اولها كما تدخل على كافي الخطا على ذي المؤنث وتدخل على ما تقول ذلك
وتكر ولا تغل ويكر وتقول في التثنية جاء الرجلان ذانك بالتحقيق والسبب في ذلك ان
في المؤنث تانك بالتثنية والتثنية شدة وانما كيدا ونكتة الاسم كما دخلوا اللام على ذلك كمنه
لان في لاف واحد وانما يفعلون مثل سدة الاسماء التثنية بتقصانها وتصغيرها في ذلك
ذلك تانك والجمع لو تانك واما ذو معنى صا. يعني فداو ندهو لازم الاضافة فان وصفت بكثرة
اضفت له ككرة وان وصفت بجمع اضافة الالف واللام ولا يجوز ان يضيف المصروف الالف

شبه

وشجاء، ووداء، ونذر ومبر وسنع وكثر وحياد لا يحان ونسأت ونسأت ونسأت
 وشجولن واشراق واعدا، وانبا واشتج وردد وجمع التجميع نحو كرمز وكرمات وانا تجميع
 بمعنى معنى كثر على فعل كرمي وقتلي وقد شد قنلا، وانسرا، والجمع التجميع فلما قال كرمز
 ولا حركات ولونها لثمة استله بفعال فعال فعله، نحو صبايح وصبايح وعانته وطفعا، وقد جمع
 الاسم المفرد على الجنس ثم تميزه واحدة بالثاء، وذلك كقوله وعمره وضطره وطفعة وطفعة
 وسفره وسفره وانا كثر هذا في الاشياء المخلوقة دون المصنوعة ونحو سفينة وسفن ولبين ولبينة
 وقلنس وقلنسوة ليس بفعالين وعكس عمر وعمره مكنه وكنوه وجهه وجنوه وقديح والجمع مبني على غير
 واحدة السهل وذلك نحو اراسط ويا طيل واحاديث مع اعارض واقاطع واسال وبيد
 وهمير وتوأم والكنز وجمع الجمع فيقال وكل الفعل وانفعل افعال في كل افعال افعال نحو الكال واساور
 وانا عيم وقالوا جاهل وجمالات ورجالات وكلابات وبنوبات وجمرات وجزرات
 وطراقات ونمغات وعودات ودورات ومصارين وفشاشين وقد يقع الاسم
 على الجمع بكسر الهمزة واداء وذلك نحو كرم وسفروادم وعمد وخلق وخدم وجاسل وبارق وسراة
 وفريسة وضان فرغزى وتوأم ورضال ويقع الاسم الذي علامة التانيث وعلى الواحد والجمع
 بل يلفظ واحد وذلك نحو ضوة ونابج وطرفا، وطفعا، ونحل الشيخ على غيره في الغنة وجمع الجمع نحو
 قولهم رمي بسلكي وموتني وجزني ولفظي قلت على قمل وجرمي وعقري ولدي ونحوهما مما هو مفعل
 يقع مفعول وكذلك اناي وبنائي مولان على وجاعي وضاطي والمخزوف يترد عند التسك وذلك
 قولهم في جمع شفاة وشتاة ويدا شفاة واستاء وشياة وايد يدي والمذكر الذي
 لم يكسر جمع بالالف والياء، نحو قولهم السراقات وجمالات وبيطرات ولم يقولوا احوالقا
 مبي قالوا احوالقا للرباعي كذا انية فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك وربع
 وزينج ودرهم ومفس وكسابت وجرش ودفنس وجمع ويزبر للصفات وللخاتمة اربعة
 فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك فعلك

وواحد

وورد على وحرس الشفايح بالكيه كلها على فوالا محرومة كانت من ثا، التانيث او غير محرومة
 فواستجمع ايضا يقال وصنون ونحو كرمز ومنه صلحون وضميلات وضميلات وسفولات
 وشرذلات وجرسات وما كان الرابع من الاسماء والصفات كقوله كرمز
 وفقول وفقول وفقول وفقول وفقول وفقول وفقول وفقول وفقول وفقول
 ودينار اصلها دينار وتنور ووزوع وسنور
 وسكين وقرطاس وعصفور وفخيل
 ففعل على هذه الاشياء التي ذكرناها

جمع الاسماء والصفات
 وقلماشذها

اسم صفة
واحد

وما سكتا كتب الاسيفن والمجد وبيت الله صر ما كتبت بده
 فلا كتبت بخلك غيب شني لله سكرت القيمة ان تراه

الله احمد قد عبدوا وضع وافرا قد الخشوع على الذي تولى
 لجلاله وجماله وكماله لم ولعزة قدسه تعد بما
 صلى الاله على ابن ابيه الذي حانت بسط الباركنا

يا ايها الراجز من شفاعه
 صلوا عليه وسلموا تسليما

یوسف کما فی سابق وکان نزول ایدرس بر جود و او و با هم کما فی ایند بر ایدرس او
پنج و قند بر رفته اهل البیه او چو کون کون که الله صلی اوله علیتر

نولاقده ارک کله سماخی قلاغه طرز لر ارضن چکه
خبر ایدرس
خبر ایدرس

Süleymaniye U. Kütüphanesi	
Kısmi	Esat Ef.
Yeni Sayı No	
Eski Sayı No	3238